

Memòria 2019

Contingut

MEMÒRIA 2019 CONSORCI DE LES DRASSANES REIALS I MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA	5
1. Cooperació	7
2. Responsabilitat social	21
3. Gestió de les col·leccions	29
4. Gestió del coneixement	63
5. Gestió de l'arxiu	71
6. Educació	77
7. Activitats	95
8. Exposicions	115
9. Comunicació i màrqueting	123
10. Assessoria jurídica	139
11. Gestió dels recursos	151
12. La Fundació	173
13. El Museu en dades	175

CONSORCI DE LES DRASSANES REIALS I MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA

Aquesta memòria de l'exercici 2019 ha estat elaborada, com no pot ser d'altra manera, amb la finalitat de donar la major informació possible de la tasca realitzada durant tot l'any per part dels professionals vinculats al Museu Marítim de Barcelona i amb la voluntat de màxima transparència i de servei a la comunitat.

L'exercici 2019 ha vingut marcat per l'obertura d'una part molt important de la zona / sector que acull les exposicions, per no repetir part del Museu, i la reordenació i l'optimització de la gestió ordinària per fer-la més ordenada, transversal, compartida i eficient. Cal fer esment també que, per primera vegada en anys, el Museu ha pogut dur a terme les actuacions que composaven la seva programació amb plena normalitat un cop finalitzada, per una banda, la recuperació i restauració de l'edifici de les Drassanes Reials de Barcelona i, per l'altra, la museografia a les Grans Naus de les Drassanes. El primer trimestre de l'any va viure l'obertura dels àmbits expositius "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X".

Dèiem en el pla d'actuació per a l'exercici del 2019: "També ens trobarem davant el repte de construir un esquema de gestió financera d'un escenari que en podríem denominar de 'normalitat'. Haurem de treballar amb l'objectiu de cercar un plantejament responsable que, de forma objectiva i rigorosa, cerqui pels propers anys la capacitat del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona d'obtenir recursos propis i també d'analitzar quines són les despeses necessàries i imprescindibles per tal de desplegar les funcions pròpies de conservació i difusió del patrimoni marítim català que, com a institució de referència, li corresponen a l'MMB. Cal que no oblidem que el Museu Marítim de Barcelona, declarat per la Generalitat de Catalunya l'any 2006 com a Museu d'Interès Nacional, actua de facto com a Museu Nacional en relació a la cultura i el patrimoni marítim de Catalunya".

Aquesta ha estat una de les tasques prioritàries de l'any per a tot l'equip i ha concentrat bona part dels nostres esforços, que s'han traduït en la consolidació del capítol 1 a partir de l'aportació econòmica de la Diputació de Barcelona, els primers resultats d'una gestió eficient i responsable amb l'aplicació del sentit comú i els criteris de màxima prudència i ètica en les decisions que han marcat bona part dels diversos serveis del Museu. Des del punt de vista financer, hem superat un pla de sanejament i la finalització de l'exercici sense dèficit. També cal dir que l'esforç personal ha estat immens, no pas per la feina que hem hagut de fer sinó per aquella que no hem pogut realitzar i ens ha calgut renunciar a fer-la i tots i cadascun de nosaltres estàvem desitjosos i motivats per fer-la. Hem invertit el temps en reconduir moltes qüestions internes i a fer les reflexions oportunes i necessàries que ja s'han reflectit en el pla d'actuació del l'any 2020.

El Museu Marítim de Barcelona és una de les institucions amb major responsabilitat en la conservació del patrimoni marítim de Catalunya. Aquest objectiu responsable es planteja a partir de la gestió de les col·leccions de patrimoni històric que conserva i custodia, així com pel fet de compartir el coneixement i experiència generats per la nostra institució amb altres institucions, entitats i particulars, amb una clara voluntat de servei públic.

Cal fer esment també que durant l'any s'han portat a terme els diversos treballs, alguns d'ells d'envergadura, per tal de reparar tots els danys ocasionats per les inundacions de l'any 2018. De la mateixa forma ha continuat la preocupació durant l'any per l'estat de conservació d'algunes embarcacions procedents del Consorci del Far i l'inici de les reunions de treball amb l'Ajuntament de Barcelona per abordar aquesta qüestió.

Cal ressaltar l'esforç que s'ha realitzat en la millora i excel·lència de tots els processos de contractació pública amb la col·laboració estreta de la Intervenció i la Secretaria de la Diputació de Barcelona.

El Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona és un ens consorcial públic de caràcter local que té per objecte:

- La rehabilitació, la conservació i la gestió del conjunt d'edificacions que formen les Drassanes Reials de Barcelona.
- La gestió del Museu Marítim de Barcelona i els seus fons patrimonials.
- La col·laboració en la conservació, la protecció, la recuperació, l'estudi i la difusió del patrimoni cultural marítim català.
- El foment i la promoció d'exposicions, estudis i investigacions, que contribueixin al coneixement de la història i la situació actual dels diferents sectors marítims.
- La més ampla difusió de la cultura marítima del nostre país, amb especial atenció als programes dirigits a escolars i estudiants.
- La gestió d'espais de l'edifici destinats a la realització d'activitats d'interès ciutadà.
- La garantia de la difusió universal del patrimoni del Museu Marítim.
- Totes les finalitats que estiguin directament o indirecta relacionades amb les esmentades anteriorment.

1. Cooperació

El Museu Marítim de Barcelona té per missió preservar i difondre la cultura i el patrimoni marítims tant a l'àmbit local, com en el territori per on s'estén, a través de diverses estructures de cooperació. Any rere any s'enforteixen els vincles a partir de les relacions establertes amb diferents entitats, ja siguin museus, associacions, universitats, i altres entitats que permeten trobar sinergies per excel·lir en aquesta la missió del Museu.

L'MMB dirigeix i coordina la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, una xarxa creada pel Museu Marítim que vetlla, entre altres objectius, per donar suport material i tècnic als museus marítims de Catalunya. La prioritat en el nostre territori és treballar amb entitats i institucions amb qui compartim interessos comuns. És així com va néixer fa més de 20 anys la Mar de Museus, avui constituïda com a xarxa.

El Museu, a més, participa en estructures de cooperació estatals com l'Asociación de Museos y Centros de Patrimonio Cultural Marítimo de España i estructures internacionals, com ara l'Associació de Museus Marítims de la Mediterrània. En aquest àmbit internacional, l'MMB té la voluntat de millorar el seu posicionament davant altres entitats museístiques, donar a conèixer els nostres objectius més enllà del nostre territori i fomentar les relacions entre les institucions, amb la voluntat de compartir projectes comuns i incrementar així la sensibilització de la societat envers el patrimoni i la cultura marítims.

El departament de Cooperació persegueix quatre objectius:

- Enfortir les estructures del Museu mitjançant la cohesió de les entitats que la formen.
- Millorar les relacions entre els museus i entitats de la comunitat, amb la voluntat de trobar sinergies que permetin l'intercanvi de coneixement i d'accions comunes en favor del patrimoni marítim.
- Promoure accions de sensibilització per difondre millor la nostra cultura marítima a través de les col·leccions i activitats dels museus.
- Enfortir l'MMB com un equipament museístic de referència, tant a nivell territorial com internacional.

El treball en cooperació és una eina interna imprescindible per al coneixement i l'excel·lència dels professionals de museus. Des d'un punt de vista institucional, la cooperació ha permès al Museu Marítim posicionar-se com a una institució museística de renom, sobretot en el cas de la Mediterrània. Si anem més enllà de la nostra mar, l'MMB també es presenta a l'àmbit europeu i internacional com a un centre de referència o de connexió en l'àmbit mediterrani. Aquest és el fruit del pla estratègic a llarg termini del Museu, ja consolidat, però que ha de continuar mantenint per no perdre el posicionament aconseguit al llarg del temps.

L'any 2019 s'han continuat enfortint les relacions, a partir de la cooperació establerta amb altres institucions i entitats del món de la cultura marítima, així com en la cerca de noves complicitats que permetin combinar esforços entre organismes que defensen la salvaguarda del nostre patrimoni.

1.1. Estructures de Cooperació

XARXA DE MUSEUS MARÍTIMS DE LA COSTA CATALANA (XARXA MMCC)

La Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana (la Xarxa) és l'estructura de cooperació del Museu Marítim de Barcelona formada per setze entitats museístiques que treballa, de forma conjunta, en la custòdia del patrimoni i cultura marítims de Catalunya, mitjançant la seva salvaguarda, estudi i la seva accessibilitat a la ciutadania.

El Museu Marítim de Barcelona té per missió preservar i difondre la cultura i el patrimoni marítims, tant a l'àmbit local, com en el territori, per on s'estén a través de diverses estructures de cooperació.

Any rere any s'enforteixen els vincles a partir de les relacions establertes amb diferents entitats, ja siguin museus, associacions, universitats o altres entitats que permeten trobar sinèrgies per excel·lir en aquesta la missió del Museu.

L'MMB coordina i dirigeix la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, una estructura constituïda inicialment l'any 1999 com l'associació La Mar de Museus i convertida formalment en xarxa l'any 2007, a partir de la declaració de l'MMB com a Museu d'Interès Nacional. L'MMB vetlla, entre altres objectius, per donar suport material i tècnic als museus marítims del territori, on la nostra prioritat és treballar amb entitats i institucions amb qui compartim interessos comuns.

Des de fa temps aquesta Xarxa és una estructura estable i consolidada. La metodologia de treball del grup està totalment estandarditzada. Directors i directores i/o tècnics i tècniques dels museus es reuneixen regularment a les diferents localitats dels museus amb l'objectiu de treballar les accions del programa d'actuació acordat i, alhora, promoure la tasca de la Xarxa davant les administracions locals.

La Generalitat ha posat la seva confiança en el treball en cooperació d'aquests anys i les sinèrgies entre els museus catalans, raó per la qual, des de fa un temps, la institució atorga subvencions a les activitats que realitza la Xarxa. Aquest any 2019 també s'ha rebut una subvenció de l'administració.

Entre les accions que el Museu es va marcar a mig termini, una d'elles va ser la planificació d'accions de difusió per millorar la presència de la Xarxa en l'entorn, com a estructura, i també com a museus singulars de cada localitat. Aquesta manera de treballar, des de l'àmbit territorial al local, va propiciar que les administracions amb les que es relacionen els museus confiïn, cada dia més, en el nostre projecte i vegin en la Xarxa un instrument necessari per dur a terme accions de forma més eficient. D'aquesta manera la Xarxa contribueix a millorar el servei a la ciutadania i a Catalunya.

Fruit d'aquesta estratègia és la sol·licitud del Museu Marítim de Mallorca per esdevenir membre de la Xarxa. Aquest museu treballa actualment en la nova museografia i inaugurarà l'any vinent la seva seu.

Un altre exemple de planificació centrada en millorar la presència dels nostres museus és l'aliança creada amb la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran. Des de fa uns anys s'ha treballat per intentar trobar sinèrgies i poder així difondre el patrimoni arrelat a l'interior i a la costa. S'han organitzat conjuntament dues jornades, una a Torroella de Montgrí i una altra a Esterri d'Àneu i Salàs, s'ha encarregat una recerca per treballar futures exposicions conjuntes o altres productes de difusió i actualment es treballa en l'organització d'una festa marítima al llac de Sant Antoni, al Pallars.

Una altra de les accions que el Museu va marcar com a objectiu prioritari és la formació, una eina necessària per millorar la competència i qualificacions dels professionals dels museus que formen la nostra estructura. Aquesta formació s'ofereix a partir de contractació externa, o bé és el propi personal especialitzat dels diferents museus de la Xarxa qui imparteix sessions formatives als altres tècnics, en base a l'experiència, competència i bon coneixement de diferents temàtiques de museologia.

També cal esmentar les accions de difusió que els museus conceben, com ara exposicions, amb la voluntat de sensibilitzar la ciutadania sobre el nostre llegat marítim, o jornades centrades en temàtiques vinculades amb el món de la museologia i la museografia.

Les accions i activitats que ha dut a terme la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana l'any 2019 són:

Difusió del patrimoni

Itinerància i manteniment de l'exposició "Camins de ronda"

El gener de 2018 es va inaugurar al Museu Marítim de Barcelona una exposició que ens apropa al paisatge marítim cultural català, als camins de ronda i els seus usos al llarg de la història. La mostra, un cop acabat el període expositiu a Barcelona, va iniciar el seu recorregut pels museus de la Xarxa. A data d'avui s'ha exposat a sis museus. Aquest any 2019 l'exposició s'ha mostrat a Museu del Mar de Lloret de Mar (18/1/19 - 28/2/19); Museu d'Història de Cambrils (10/5/19 - 1/7/19); Museu de l'Anxova i la Sal de l'Escala (6/7/19 - 8/9/19) i Museu del Port de Tarragona (8/10/19 - 8/12/19). Es preveu que la itinerància finalitzi l'octubre de 2020.

Durant aquest període s'han hagut de canviar la meitat de reproductors d'àudio, que no funcionaven, i s'ha fet el seguiment, a banda d'oferir assistència per a la itinerància per als museus de la Xarxa.

Publicacions

Cada any es duen a terme accions de difusió per tal de que els museus estiguin presents al llarg de la geografia catalana. Els museus conceben activitats educatives i exposicions o organitzen trobades amb diferents interlocutors del sector marítim per sensibilitzar la ciutadania sobre el nostre patrimoni marítim. Des del web de la Xarxa s'inclou informació dels museus i les seves activitats. El seu programari, gratuït, requereix d'actualitzacions i millores de disseny amb una contractació externa d'un tècnic informàtic. Des del departament de Cooperació del Museu es coordina aquesta actuació.

Un altre mitjà de difusió són les revistes. El Museu Marítim té com a prioritat la divulgació dels museus de la costa catalana i el seu patrimoni. Aquest any 2019 s'ha fet la realització editorial, maquetació i impressió dels números 3 i 4 de la revista *Argo*, amb la inserció de publicitat sobre la Xarxa i d'articles de difusió sobre els museus del mar de la costa catalana.

A més, a cada número s'inclouen dos articles sobre dos museus de la Xarxa. L'edició número 3 parla del Museu del Port de Tarragona i del Museu de la Mediterrània, de Torroella de Montgrí, i el número 4 inclou articles del Museu de la Pesca, a Palamós, i l'Espai Far, de Vilanova i la Geltrú.

La tirada d'un número de la revista és de 1.000 exemplars.

Una altre mitjà de difusió és la guia pedagògica, elaborada per l'Àrea d'Educació i activitats de l'MMB, que inclou informació de les activitats i l'oferta educativa dels diversos museus que formen la Xarxa. Aquesta publicació s'envia a totes les escoles de Catalunya. La tirada de la revista és de 4.200 exemplars.

Filmació *Lola, l'última barca de foc. La pesca d'encesa*

La Xarxa va treballar fa uns anys en una exposició virtual de l'embarcació *Lola* de l'MMB, una embarcació emblemàtica que representa la vida del pescador, el seu ofici i forma de viure. Es tractava d'una exposició formada per fotografies de les col·leccions de tots els museus de la Xarxa i s'allotja en el web de la Xarxa.

Enguany s'ha fet un pas més i s'ha realitzat una filmació d'onze minuts, subvencionada parcialment per la Xarxa i pel Museu Marítim de Barcelona, amb la voluntat de recrear l'art de navegar en un barca d'encesa: el llagut de foc *Lola* i el llagut *Sant Pau*. S'ha escenificat una recreació de la pesca a l'encesa, aplicant els coneixements que la documentació, la investigació i els testimonis ens han donat sobre com es desenvolupava aquest art de pesca a les nostres costes. La finalitat és documentar i fer difusió d'aquest procés de treball tradicional que està desapareixent degut a la incorporació dels nous tipus de vaixell i les noves tecnologies en el món de la pesca i la navegació.

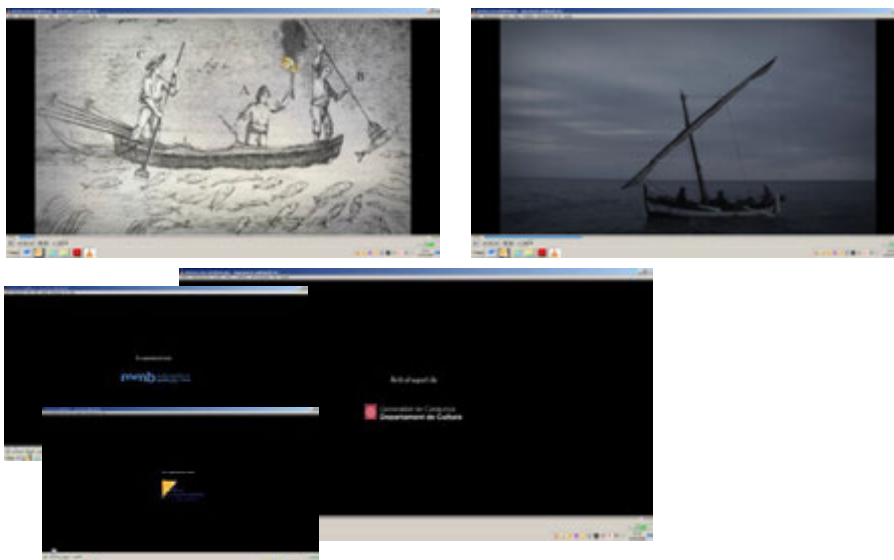
Amb anterioritat a la filmació es va elaborar un guió amb el que es volia documentar-la a partir de la investigació sobre el llagut de foc *Lola*. Es va organitzar tota la logística, vaixells, voluntaris i es va decidir qui tripularia cadascuna de les embarcacions i quines tasques farien tots en cada moment. La filmació es va realitzar en diversos dies del mes de juny.

La filmació ha estat possible gràcies a la col·laboració de diverses associacions i una quarantena de voluntaris.

Les associacions participants són:

- La Federació Catalana per la Cultura i el Patrimoni Marítim i Fluvial
- L'Associació A Tot Drap de Sant Pol de Mar
- L'Associació Amics de la Barca a Vela llatina – El Mamelló de Pineda de Mar
- El Moll, d'Arenys de Mar
- L'Associació Bricbarca, de Vilassar de Mar
- Voluntaris de les embarcacions de l'MMB

Aquesta filmació també servirà per valoritzar l'art de navegació en vela llatina que forma part de la cultura catalana, un patrimoni immaterial que els museus de la Xarxa i l'Associació de Museus Marítics de la Mediterrània (creada també per l'MMB) volen treballar a l'àmbit mediterrani per tal d'obtenir la declaració de la UNESCO.

IX Jornada de la Xarxa: Museus i recerca

Enguany, la jornada que organitza la Xarxa es va centrar en els museus i la recerca. Els museus moltes vegades manquen de recursos humans i de prou finançament per dur a terme accions de recerca de manera continuada. Malgrat les dificultats, estan desenvolupant programes d'èxit i iniciatives que sovint els situen com a punta de llança de temes mai abans investigats. Si no es fa recerca a temps, molt patrimoni tangible i intangible desapareixerà sense deixar rastre. Els museus, que són conscients de la seva obligació de detectar i conèixer el patrimoni del qual han de tenir cura, han de trobar vies que facin possible la recerca.

L'esdeveniment el va organitzar el Consorci de Patrimoni de Sitges en col·laboració amb la resta dels museus de la Xarxa. Els presents van tenir l'oportunitat de debatre sobre la recerca en museus, un cas britànic de recerca participativa, la problemàtica en què es troben els professionals de museus en intentar realitzar recerca i la seva aplicació divulgativa. Va tenir lloc a Sitges el 30 de maig de 2019. El programa va comptar amb l'assistència de 65 persones.

A més, la jornada va coincidir amb la celebració de l'European Maritime Day. La Comissió Europea ens va proporcionar material de difusió (bosses i llibretes) els quals es van lliurar als assistents de la jornada de la Xarxa.

Formació

La formació és una de les accions que permet buscar l'excel·lència científica dels professionals dels museus. L'MMB té la clara voluntat de millorar les capacitats dels tècnics i tècniques que formen la nostra Xarxa. Aquest any 2019 es va organitzar:

Curs d'elaboració d'un pla estratègic

Es va treballar amb un formador extern qui, a petició dels museus, va impartir una formació sobre com concebre un pla estratègic, amb una orientació global i centrat, tant a nivell intern com externament. L'objectiu del curs era que els museus canviessin la seva manera de treballar i incorporessin noves eines en el seu dia a dia, per tal d'assolir noves fites en el si dels museus. El curs pretenia fer un repàs als requeriments més importants i necessaris perquè cada museu pugui desenvolupar el seu propi pla estratègic. La formació va tenir lloc el 18 de juny, amb una durada de 8 hores. Hi van participar 19 tècnics i tècniques dels museus que formen la Xarxa.

Visita formativa a museus d'interès

Fa set anys que es va posar en funcionament una acció formativa que ha demostrat que és realment útil per a la formació de tècnics dels nostres museus. La visita personalitzada als equipaments museístics escollits, les reunions amb tècnics dels museus visitats, la interacció entre els tècnics dels nostres museus, la lectura dels documents tècnics que ens faciliten i la pròpia preparació de l'acció formativa, està provat que són eines d'alta qualitat formativa.

No hem de menystenir tampoc que l'experiència professional i humana té un valor immens per fomentar el treball en equip i la cooperació.

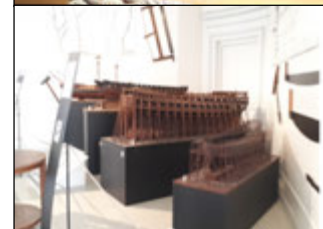
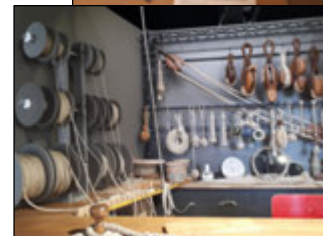
Es va organitzar una visita formativa del 25 al 28 de novembre de 2019 per tal de conèixer de primera mà experiències museogràfiques fora de l'àmbit català. La formació es va centrar en saber com gestionen les seves col·leccions els museus marítims i equipaments vinculats amb la història i cultura marítimes europees. El destí escollit l'any 2019 va ser una part de la França atlàntica, concretament la zona de Bordeus i Rochefort, dues ciutats que tenen diverses experiències museístiques i entitats relatives al patrimoni marítim realment interessants. Deu directors i directores i/o tècnics i tècniques dels museus de la Xarxa van fer el viatge.

Les visites que es van programar varen ser:

- Musée de l'Histoire Maritime de Bordeaux. Una col·lecció privada d'una família amb quatre generacions de corredors marítims dedicats al comerç portuari de Bordeus.
- Musée d'Aquitaine. Un museu de la història de la zona molt centrada en el comerç marítim dels béns produïts a Bordeus i en molts altres temes d'interès com l'esclavatge, les colònies al tercer món o el futur del transport a Aquitània.
- La Cité du vin. Centre cultural i turístic del vi gestionat per una associació. El projecte va ser finançat per la regió d'Aquitània, Bordeus metropolitana i la ciutat, i la cambra de comerç. La seva exposició permanent fa un recorregut per la producció del vi, el seu transport i comerç, la presència internacional del vi de Bordeus i d'altres vins arreu el món. Tot el discurs es mostra en diferents recorreguts recolzats per els millors recursos expositius tecnològics. Així mateix, la visita ofereix recorreguts per a diferents públics, des de nens a un públic especialitzat. Com no disposa d'objectes de col·lecció propis, regularment conceben exposicions temàtiques d'interès amb peces en préstec.

- Musée National des Douanes. Petita institució duanera interessant per la seva manera de treballar en xarxa amb altres museus de duanes a Europa. Té una gran col·lecció d'objectes de qualsevol temàtica i de totes les èpoques.
- La Corderie Royale de Rochefort. Edifici majestuós utilitzat únicament per a la manufactura reial de cordatge per als vaixells de la marina de guerra durant l'època del rei Lluís XIV. Actualment la gestiona una associació que explica en la seva exposició permanent la manufactura de cordatge, des d'un punt de vista molt pedagògic, i sempre centrat en la ciència.
La visita ofereix també exposicions més focalitzades en la literatura, la poesia o l'imaginari. A més, compte amb una llibreria especialitzada en literatura marítima i un taller d'artesanía que produeix elements decoratius fets amb cordes.
- Musée National Marine Rochefort. Aquest museu és una antena del Musée National de la Marine de Paris, el qual té una gran col·lecció de maquetes de models de vaixells. Cal destacar un buc escola originari del segle XVII.
- Fragata *Hermione*. Rèplica 1:1 del vaixell de guerra fet construir per La Fayette al segle XVIII. Va ser molt interessant tot el procés de reconstrucció seguint el màxim possible l'original. L'any 2015 va fer una navegació als EUA. Un mariner voluntari va fer una visita guiada, tot explicant les experiències de la tripulació (treball a bord, manera de conèixer durant molts mesos, etc.). El vaixell avui és un bon mitjà per transmetre el patrimoni immaterial que envolta una fragata com aquesta, tant avui en dia com en temps passats.

Recerca

Recerca aplicada a les col·leccions

Aquesta és una acció que cerca fer evident que els museus treballen plegats per a un millor coneixement del territori i del patrimoni que custodien i que es complementen en la conservació, l'estudi i la difusió d'aquest patrimoni. És així com es va començar a treballar una recerca que serviria per difondre el patrimoni de tot el territori català. Fruit dels acords entre la Xarxa de Museus i Equipaments Patrimonials de l'Alt Pirineu i Aran i la Xarxa per realitzar activitats comunes, es va decidir contractar un investigador que fes una recerca d'interès per a tots els museus del Pirineu i del litoral català. L'encàrrec se centra en les relacions comercials entre les dues zones, enfocat, principalment, en el consum pirinenc de productes del litoral (peix, arròs..), des del segle XVIII a l'inici del segle XX, i també en la venda de matèries primeres pirinenques al litoral.

Aquesta tasca s'ha iniciat a finals de 2019 i es preveu que finalitzi el primer trimestre de 2020, data en què les dues Xarxes decidiran de quina manera volen difondre els resultats.

Grups de treball

Dossier Gestió de col·leccions

L'MMB i la Xarxa treballen en la identificació i documentació dels seus objectes de col·lecció per tal de que els museus catalans gestionin millor els seus equipaments. En els darrers temps s'han concentrat esforços en el Taurus d'Art i Arquitectura (TAA), un vocabulari per normalitzar la descripció i facilitar l'accés a objectes vinculats a l'art, l'arquitectura i altres cultures materials.

Hi havia una tasca a fer que era implementar noves estructures per als Taurus de nom de l'objecte, material, tècnica, lloc i matèries, i posteriorment revisar i modificar les entrades ja existents per seguir els nous criteris establerts pel TAA. Aquesta tasca no s'ha pogut fer amb Zetcom per sobrecarrega d'altres feines contractades i la manca de disponibilitat. Es preveu fer-la l'any vinent.

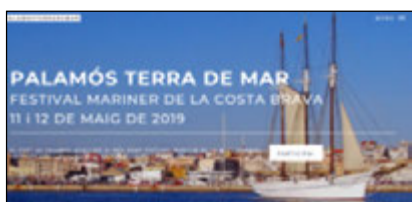
Quant al dossier de gestió de col·leccions, es continua la tasca del grup de treball d'elaborar tots els protocols necessaris per gestionar objectes (compra, préstec, donació...). Aquest és un treball cooperatiu ja que el grup de treball proposa documentació i els museus de la Xarxa indiquen esmenes i validen la documentació.

El patrimoni flotant com a eina de difusió

El pailebot *Santa Eulàlia*, des de fa anys, participa en les festivitats marítimes que organitzen alguns dels museus de la Xarxa amb la voluntat de valoritzar i difondre el patrimoni marítim flotant. L'MMB el posa a la seva disposició per tal de donar suport als esdeveniments i activitats que organitzen els museus i els seus ajuntaments.

El calendari anual del pailebot va incloure la participació en les festes marineres que organitzen els museus marítimes de la Xarxa. És el cas de Terra de Mar, organitzada pel Museu de la Pesca de Palamós, i la festa dels Orígens del Museu de les Terres de l'Ebre. Aquest any 2019 el vaixell havia de viatjar, com cada any, a l'Escala, a la Festa de la Sal, però el mal temps va impedir aquesta navegació.

Festa marinera Terra de Mar. Museu de la Pesca de Palamós

Un any més, la vila de Palamós va comptar amb el pailebot *Santa Eulàlia* per participar en la festa. Els dies de visita obert al públic van ser l'11 i 12 de maig i el nombre de visitants va ser de 2.392. Enguany la festa es va centrar en el comerç de cabotatge, una funció habitual del nostre pailebot. El programa es pot trobar a: <http://palamosterrademar.cat/>.

Festa dels Orígens. Museu de les Terres de l'Ebre

Aquest any ha estat la tercera edició d'aquesta nova festa, la qual està tenint molt d'èxit, tant pel públic participant com per la complicitat de tot el poble de Sant Carles de la Ràpita en fer de la festa marinera una recreació històrica a la vila. L'esdeveniment va tenir lloc de l'11 al 13 d'octubre.

El pailebot va haver d'amarrar a un moll de difícil accés, lluny del centre de la festa. Es van fer accions per promoure la visita al vaixell i fer apropar la gent, com ara una cursa de mulettes, o un autobús antic que van utilitzar el diumenge per portar el públic fins el moll. Es comentà que fora bo que es fes també activitat a bord. El pailebot va tenir 542 visitants. De cara a l'any vinent s'espera que l'ajuntament treballi la manera d'apropar més la gent, mitjançant activitats a l'entorn i a bord ja que, malauradament, no hi ha alternatives millor d'amarratge.

Entre les activitats programades es va fer una presentació de la revista *Argo* a càrrec dos tècnics de l'MMB, la qual es va emmarcar amb una conferència vinculada amb el món de la pesca. El web de la festa és: <http://viulosorigens.cat/>.

L'any 2018 va tenir lloc el centenari del pailebot *Santa Eulàlia*. El Museu Marítim va preparar un programa especial per commemorar la data de construcció del vaixell. Es van organitzar navegacions per diferents ports dels museus que formen la Xarxa i altres sortides protocol·làries. Es preveia que el període de celebració finalitzés el 10 de febrer de 2019 amb un seguit d'actuacions i dinamitzacions al Port Vell però les condicions climàtiques van impedir les accions planificades.

Reunions de coordinació de la Xarxa

Els museus de la Xarxa es reuneixen regularment a les seves respectives localitats amb l'objectiu de treballar les accions del programa d'actuació acordat i, alhora, promoure la tasca de la Xarxa davant les administracions locals.

Aquest any 2019 van tenir lloc cinc reunions:

- 16 de gener: Museu Marítim de Barcelona
- 19 de març: Museu del Port de Tarragona
- 4 de juny: Museu de l'Anxova i la Sal, L'Escala
- 17 de setembre: Museu Marítim de Barcelona
- 3 de novembre: Museu de les Terres de l'Ebre, Amposta

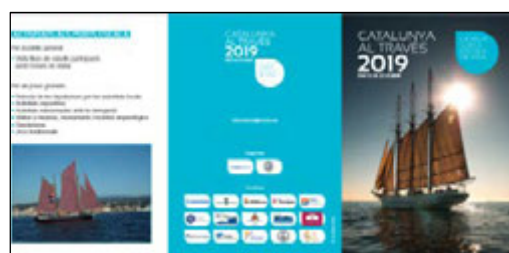
Altres projectes

III Catalunya al Través. La vela com escola de vida (12-22 abril de 2019)

Es tracta d'una iniciativa de formació per a joves basada en l'aprenentatge mitjançant la navegació a vela. El projecte té com objectiu acostar els joves catalans -amb o sense experiència prèvia en navegació- al món de la vela, a través de viure una experiència que esdevé una gratificant i excel·lent activitat educativa.

Es fa una travessa que recorre la costa catalana amb velers històrics i tradicionals en els quals s'hi embarquen els joves grumets.

La formació mitjançant la vela utilitza l'experiència de la navegació i de formar part d'una tripulació com a mitjà per despertar valors i desenvolupar habilitats personals i socials.

Els joves van esdevenir grumets durant deu dies. Com a tals van ser integrats per la tripulació en les rutines de la vida a bord, les regles de convivència i les tasques establertes. Van ser, a més, instruïts pels mateixos tripulants en les disciplines de la navegació i les maniobres de govern de l'embarcació, tot sota la supervisió d'un monitor.

L'experiència els va ajudar a aprendre sobre el treball en equip i la cooperació, la disciplina, el respecte i la convivència, l'adaptació a un medi diferent i l'assumpció de responsabilitats i de riscos controlats.

En arribar a cada port, els joves grumets van ser rebuts per les autoritats locals. A més, els museus de la Xarxa que van acollir el vaixell en el seus ports van organitzar, en motiu de l'esdeveniment, activitats esportives i altres relacionades amb la navegació; visites a museus, monuments i recintes arqueològics; senderisme i jocs tradicionals. Les activitats organitzades, junt amb les visites lliures a bord el pailebot *Santa Eulàlia* i el quetx *Ciutat Badalona*, van ajudar a dinamitzar els espais portuaris de les poblacions participants.

El calendari i recorregut previst va ser el següent:

- Dia 12 Navegació a Palamós des dels ports d'origen
- Dia 13 Estada a Palamós
- Dia 14 Estada a Palamós
- Dia 15 Etapa navegació a vela 1: Palamós – Badalona
- Dia 16 Estada a Badalona
- Dia 17 Etapa navegació a vela 2: Badalona – Tarragona
- Dia 18 Estada a Tarragona
- Dia 19 Etapa navegació a vela 3: Tarragona – La Ràpita
- Dia 20 Estada a Sant Carles de la Ràpita
- Dia 21 Estada a Sant Carles de la Ràpita i Les Cases d'Alcanar
Navegació de tornada als ports d'origen
- Dia 22 Navegació de tornada i arribada als ports d'origen

El vaixell es va haver de quedar a Tarragona del dia 19 al 22 degut a un fort temporal que va impedir la navegació. El Museu del Port de Tarragona va haver d'improvisar noves activitats i visites per als joves grumets ja que el mal temps els va retenir allà. Llavors es va decidir anar per terra a Sant Carles de la Ràpita amb el reforç d'un monitor més. Es volia que els joves poguessin participar de les activitats organitzades en la població ebrenc i últim destí.

Aquest projecte es fa en col·laboració amb entitats de la Taula Jove del Raval, en concret el Casal Atlas del Casal dels Infants, l'Associació Esportiva Ciutat Vella (AECV) i l'Aula Oberta AEI Raval.

Els resultats d'aquesta activitat van ser plenament positius: els nois i les noies van enfortir la confiança en si mateixos i van descobrir fortaleses i talents amagats, tot entenent el valor del treball en equip. Quant al nombre de visitants hi va haver, entre els dies 12 i 22, un total de 4.240, tot i el temporal que varen tenir.

El pailebot *Santa Eulàlia*, que és un dels objectes patrimonials més importants de les col·leccions de l'MMB, permet al Museu traslladar els seus objectius a diferents indrets, lluny de la seu de les Drassanes.

Aprofitant la seva estada al sud de Catalunya, en el marc de la iniciativa Catalunya al Través, el vaixell va poder arribar a Sant Carles de la Ràpita uns dies més tard del previst. Es volia aprofitar la celebració de Sant Jordi per fer activitat a bord al moll rapitenc però el temporal tampoc el va permetre arribar fins l'endemà. D'allí va salpar cap a Castelló per participar en el Festival Marítim Escala a Castelló 2019.

Aquest projecte va ser premiat per Turisme de Barcelona als Premis Barcelona Sustainable Tourisme. Aquests premis assenyalen les bones pràctiques al sector turístic en l'àmbit de la sostenibilitat ambiental, social, cultural i de l'accessibilitat. A més del Museu Marítim de Barcelona, al 2019 han estat premiats el Palau de la Música Catalana, Yurbban Hotels i el Museu CosmoCaixa.

ASSOCIACIÓ DE MUSEUS MARÍTIMS DE LA MEDITERRÀNIA (AMMM)

L'Associació, amb més de 20 anys d'existència, és un estructura formada actualment per 56 membres, 35 d'ells són numeraris, és a dir museus marítics o museus organitzats i constituïts formalment, i 21 membres són afiliats, és a dir altres entitats o persones que tenen interès en el patrimoni i la cultura marítics.

Des del dia de la seva constitució fins l'any 2009, l'Associació ha estat coordinada i gestionada en la seva totalitat pel Museu Marítim de Barcelona. Ha actuat com a President, Secretari i Tresorer durant tot aquest temps a petició dels seus membres. Seguint la decisió que es va prendre en el passat, l'MMB té vot en el Comitè Executiu. Pel que fa a la Secretaria i Tresoreria, l'MMB és responsable d'aquestes tasques amb un calendari indefinit. Actualment la presidència recau en el Museo Galata, a Gènova.

Els objectius generals que acorda l'AMMM han estat els següents:

- Promoure el creixement del nombre de museus que pugin formar part de l'Associació, amb més representació geogràfica del Mediterrani.
- Actuar en favor d'una estructura que promogui la col·laboració i participació entre els seus membres, amb la voluntat de promoure la salvaguarda del patrimoni marítim.
- Fomentar les relacions i sinergies entre diferents xarxes i associacions, tant en els propis països d'origen dels museus com més enllà de les seves fronteres, amb la intenció de trobar objectius i actuacions comuns i aconseguir estendre la presència de l'AMMM a altres àmbits museístics.
- Continuar amb la tasca col·laborativa de cercar projectes comuns amb subvenció europea, d'interès per als museus membres que formen l'AMMM.

Les accions i/o activitats que s'han dut a terme són:

Fòrum de Patrimoni Marítim de la Mediterrània

La celebració anual del Fòrum de l'Associació és, des de fa temps, una eina clau de gran utilitat per als museus marítics, ja que permet compartir un espai on identificar interessos i problemàtiques comuns, on analitzar com millorar la pròpia gestió de les institucions i on conèixer de primera mà les actuacions individuals dels seus membres.

La Associació organitza aquesta trobada entre museus marítics i altres entitats relacionades amb el patrimoni marítim del Mediterrani amb la

voluntat de debatre sobre temes relatius a la preservació, conservació i difusió d'elements tangibles i intangibles d'àmbit marítim, la vinculació amb la seva cultura, qüestions relatives amb la museologia i relacions dels propis museus amb les comunitats.

Des de fa temps els museus s'ofereixen per organitzar el Fòrum, i l'Assemblea General vota quins seran les futures seus. D'aquesta manera cada organitzador té l'oportunitat de posicionar-se en el si de la seva administració i els museus membres poden conèixer noves realitats i maneres de treballar de les diferents institucions museístiques.

L'any 2019 l'AMMM va celebrar la 25ena edició del Fòrum. L'esdeveniment va tenir lloc al Betina Museum of Wooden Shipbuilding, del 6 al 9 de juny. En aquesta ocasió el focus va incidir en "Ports patrimonials, festivals i esdeveniments" amb l'objectiu de promoure el patrimoni cultural.

El Fòrum, que va comptar amb la participació de 67 professionals d'entitats museístiques, es va estructurar en diferents sessions:

- Festivals i esdeveniments marítics - Exemples de bones pràctiques
- Xarxa d'organitzacions per a la conservació i protecció del patrimoni marítim
- Ports Històrics - Reconstrucció i valorització
- El futur dels vaixells de fusta tradicionals - Exemples de bones pràctiques

Per enriquir el Fòrum, el museu organitzador va programar una visita a un mestre d'aixa que treballava en un vaixell tradicional, una regata de vela llatina i, més tard, va tenir lloc una cerimònia d'obertura del Museu Obert de Betina. Aquesta extensió del museu al port és una iniciativa molt interessant per promoure el turisme i el patrimoni alhora. Tots els vaixells amarrats al moll principal de la població són embarcacions tradicionals de fusta que s'exposen a l'aigua i amb expositors amb informació sobre cada embarcació.

Cal destacar les sinergies que l'AMMM desenvolupa amb altres associacions, també interessades en salvaguardar i preservar el patrimoni marítim a la superfície. El president de l'associació European Maritime Heritage (EMH), una organització proactiva en la preservació de les embarcacions tradicionals i històriques a Europa, va participar en el Fòrum. Des de fa un parell d'anys, les dues associacions van decidir fer-se membres recíprocament de cada estructura. Durant la reunió de Betina es va poder signar un acord formal entre l'AMMM i l'EMH.

Durant l'Assemblea general a Betina es va discutir el calendari futur dels fòrums:

- 2021 Pirano
- 2022 San Benedetto del Tronto
- 2023 Malta

L'any 2020 el Fòrum tindrà lloc al Museu Marítim de Barcelona, qui centrarà la trobada en el patrimoni cultural intangible.

La gestió anual dels socis: noves adhesions

Des de Secretaria i Tresoreria es fa el seguiment de nous socis i es tramiten i gestionen els pagaments de les quotes. La tasca de recepció de noves candidatures se centra en la recollida i validació de documentació aportada junt amb el formulari, per tal de que els museus acreditin la denominació social, missió i tipologia de col·leccions dels museus. Un cop recopilada la documentació, s'informa al Comitè Executiu i durant l'Assemblea General es presenten les noves candidatures de socis numeraris o afiliats i es vota la seva acceptació. Aquest any 2019 el nou soci afiliat votat positivament és el Parc naturel marin du golfe du Lion. Quant a membres que no compleixen amb les obligacions de pagar les quotes es vota donar de baixa a Gibraltar i Madrid. Es decideix però donar recolzament a Algèria, que està en dificultats per crear el seu nou museu. Secretaria va anar informant els museus de les decisions preses.

Relacions amb l'ICOM

Tot i formar part del comitè regional mediterrani de l'ICOM des de fa un any, no sembla que despertí molt d'interès entre els socis de l'AMMM. Recentment han demanat a la nostra associació que enviéssim una memòria d'activitat de l'any 2019 i material gràfic il·lustratiu per tal d'incloure-la en la memòria de l'ICOM.

ICMM. INTERNATIONAL CONGRESS OF MARITIME MUSEUMS

L'MMB ha continuat actuant de pont entre diferents estructures en què el Museu és membre. L'ICMM, en qualitat d'estructura internacional, sempre ha tingut interès en la conca mediterrània i l'MMB n'és el seu corresponsal.

Aquest any 2019 després del congrés bianual celebrat a Estocolm, el president de l'associació va demanar a l'MMB si volia acceptar organitzar el congrés de l'any 2023. El Museu va escriure formalment a l'ICMM acceptant l'oferiment. Barcelona serà el lloc on es commemorarà el cinquantenari d'aquesta estructura internacional. Per al Museu Marítim de Barcelona significaria, a més a més, commemorar el 30è aniversari de l'organització d'aquest mateix congrés l'any 1993. És voluntat ferma de l'MMB treballar al costat d'altres museus marítims de Catalunya, de la Península Ibèrica i de la Mediterrània per tal d'oferir un programa engrescador.

MEDITERRANEAN MARITIME HISTORY NETWORK

Aquesta xarxa d'historiadors intercanvia coneixement en el camp de l'economia, la ciència marítima, la tecnologia, l'etnologia, el medi ambient, el turisme com activitat econòmica, la climatologia, l'oceanografia, etc.

Després de la celebració al Museu Marítim de Barcelona del seu congrés quadriennal el mes de maig de 2014 i del seu resultat satisfactori, el coordinador de la Xarxa va proposar que l'equip de recerca de l'MMB fos el futur coordinador de les actuacions de la Xarxa, com ara el seguiment de la propera trobada de Romania que ha tingut lloc aquest any.

XARXA DRASSANES HISTÒRIQUES I MONUMENTALS DEL MEDITERRANI I EUROPEAN MARITIME HERITAGE

No hi ha notícies rellevants pel que fa a la Xarxa de Drassanes Històriques i Monumentals del Mediterrani i a l'European Maritime Heritage. El museu ha continuat mantenint el contacte i esperem que l'any 2020 es produeixin algunes novetats.

ESTRUCTURA DE COOPERACIÓ DE MUSEUS MARÍTIMS DE LA PENÍNSULA IBÈRICA

A partir de la voluntat de l'MMB i del Museo Marítimo de la Ría de Bilbao de reactivar l'Associació de Museus Marítims de la Península Ibèrica, es va decidir organitzar dues jornades tècniques al juny de l'any 2018 amb l'objectiu de debatre problemàtiques comunes i afavorir que personal tècnic dels museus es conegués. La primera trobada va servir per assentar les bases per iniciar un acord de cooperació entre els participants d'aquesta estructura.

Aquesta primera jornada es va centrar en "Conservació i restauració de models històrics" i els grups de treball varen discutir sobre les dificultats en les que es troben en la conservació d'aquests elements patrimonials.

La segona jornada va tenir lloc a l'MMB al novembre del mateix any. Es va centrar en la metodologia del patrimoni immaterial expressat en la història oral i la gestió de col·leccions fotogràfiques.

La tercera reunió va tenir lloc al Museu de Seixal, el 26 de setembre de 2019. Aquesta reunió, que inicialment comptava amb la participació de museus de Catalunya i el país basc, ara s'estendria cap Portugal, i es va centrar en la memòria oral i els projectes que els museus han anat realitzant els darrers anys, tant de documentació com de recerca aplicada. L'MMB va explicar la gestió de les col·leccions fotogràfiques i una iniciativa "Fotografies de mar", un projecte que es basa en l'intercanvi i la interpretació d'imatges de caire marítim. L'MMB va fer una segona presentació per explicar la tasca d'un grup de treball sobre la restauració de models històrics i d'embarcacions.

A la reunió del museu de Seixal hi van assistir un important nombre de museus marítims portuguesos. A partir d'aquest encontre hi ha moltes possibilitats que a Portugal s'estructuri una xarxa territorial, que era un dels objectius de la trobada. Per altra banda, va ser molt exitosa la reunió dels museus marítims de Barcelona i Bilbao amb el Museu de Marinha de Lisboa que s'incorpora al grup amb la voluntat d'actuar com a líder del projecte a Portugal.

1.2. Altres projectes

ASSESSORAMENTS

Museu marítim a Ciutat de Palma

S'ha posat en marxa el projecte d'un museu marítim a Ciutat de Palma (Mallorca).

Per ara, el Museu Marítim de Mallorca té dues seus: el Museu de la Mar de Sóller, que s'ha recuperat després d'estar set anys tancat, i el centre cultural Ses Voltes, a Palma, on es realitzen activitats puntuals diverses mentre s'hi construeix el projecte museogràfic. L'objectiu és, en un futur, obrir seus noves a diferents racons de l'illa.

A finals del 2017, es va crear el Museu Marítim de Mallorca, una entitat que té com a objectius investigar, conservar, recuperar, difondre i comunicar el patrimoni marítim i portuari de Mallorca, contribuint al coneixement del medi marítim de les Balears.

El Museu Marítim de Mallorca neix gràcies a la força i l'empenta de moltes persones i entitats, com l'Associació dels Amics del Museu Marítim que, des de la desaparició del Museo Marítimo de Baleares (1951-1972), mai s'han donat per vençudes i han lluitat per la creació d'un centre que es responsabilitzi del patrimoni marítim.

El Consorci del Museu Marítim de Mallorca està format pel Consell de Mallorca i el Govern de les Illes Balears.

Durant l'any 2109 s'ha establert una relació de complicitat entre els dos museus i per la nostra part es dóna assessorament en tot allò que se'ns sol·licita. També es van iniciar els contactes per tal de que el Museu Marítim de Mallorca entri a formar part de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana.

Museu marítim a Dubai

L'MMB ha estat assessorant també una delegació de personal tècnic dels Emirats àrabs per la creació d'un museu marítim a Dubai que està coordinat per una de les arquitectes que tenen l'encàrrec de realitzar aquest projecte museològic i museogràfic.

Abans de la concepció del projecte del nou museu han escollit tres museus marítims europeus per demanar assessorament i un d'aquests museus ha estat el nostre.

El projecte contempla la recuperació i conservació d'un barri tradicional d'arrels marítimes de la ciutat amb la voluntat de homenatjar el patrimoni i les tradicions marítimes dels Emirats Àrabs.

FEMS

A través de la cooperació que existeix entre el Musée d'Histoire de Marseille i l'MMB, la FEMS (Federation des ecomusées et musées de société) va demanar al nostre museu assessorament en matèria de cooperació. El Museu Marítim de Barcelona va ser convidat a les jornades organitzades per la FEMS a la ciutat de Grenoble per parlar de cooperació i, en particular, de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana i l'Associació de Museus Marítims de la Mediterrània: Culture du réseau, réseaux de la culture.

Vaixells Històrics

A partir de l'experiència i la tasca realitzada durant anys per l'MMB en matèria de conservació i gestió de vaixells històrics, el nostre museu ha format part de l'equip d'experts que han estat treballant per la redacció de l'esborrany del Projecte de Reial Decret per aprovar el reglament de Bucs i embarcacions històriques a l'Estat Espanyol. El grup de treball ha estat impulsat per la Direcció General de Marina Mercante del Ministerio de Fomento, ha estat coordinat pel Capità Marítim de Castelló i ha comptat amb la participació de diversos professionals de l'MMB.

Candidatura Unesco de l'Art de la Navegació amb Vela llatina i vela al Terzo

El Museu Marítim de Barcelona ha impulsat el projecte de candidatura de l'art de la navegació amb vela llatina i vela al terzo de la Mediterrània com a Patrimoni Immaterial de la Humanitat per la Unesco.

Aquest projecte contempla l'acció a dos nivells ben diferents:

- El territorial, per tal d'impulsar el reconeixement de l'art de navegació dins el catàleg del patrimoni immaterial per part de la Generalitat de Catalunya. Aquest projecte comportarà també l'acció conjunta amb agents socials vinculats a les embarcacions tradicionals a casa nostra.
- A la Mediterrània, treballant amb la resta de museus que formen part de l'Associació de Museus Marítims de la Mediterrània. Al darrer Fòrum de Patrimoni Marítim de l'AMMM, que es va celebrar el passat mes de juny a la petita vila marinera de Betina (Croàcia), l'MMB va plantejar a l'Associació que aquesta candidatura fos un projecte transversal i s'impliqués als museus de diversos països per presentar una candidatura conjunta a nivell de Mediterrània.

El Museu Marítim de Barcelona actuarà com a coordinador del projecte per part de l'AMMM i la candidatura serà presentada oficialment a través de Croàcia.

En aquest sentit el mes d'octubre es va organitzar a les Drassanes la primera reunió de coordinació general del projecte.

Altres projectes de Cooperació

Festival Grec

En el marc del Festival Grec, el Museu va arribar a un acord amb el propi festival i la Fura dels Baus per la realització de diverses representacions teatrals de l'obra *Manes*, de la Fura del Baus a finals del mes de juliol dins la programació per públic jove del Festival Grec de Barcelona.

Manes és una producció de teatre físic dels anys 90 que va tenir una gira de prop de 250 representacions per tot el món i que esdevé la primera recreació de la història de La Fura dels Baus. Aprofitant l'any del 40è aniversari de la companyia, van fer arribar aquesta experiència a les noves generacions, que no van poder-la viure en el seu moment de creació.

Amb aquest acord l'MMB es planteja com objectiu ser espai grec en els propers anys.

Federació Catalana de Vela

De forma complementària a l'acord preexistent entre la Federació Catalana de Vela i l'MMB, s'ha establert un nou acord de col·laboració al voltant de la revista *Argo*, una revista de divulgació de la cultura marítima a Catalunya.

Aquest acord implica l'adquisició de 150 exemplars de la revista per part de la Federació que distribueix entre tots els clubs nàutics de la costa catalana i participació en la redacció d'una part dels continguts dedicats a l'esport de la vela.

Projecte Invulnerables

Invulnerables és una aliança entre el Departament de Benestar Social i Família, la Fundació Barça i l'Obra Social "La Caixa", i està impulsada per Sor Lucia Caram. Aquest aliança té l'objectiu de lluitar contra la pobresa infantil.

A través de l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona es va demanar la implicació del Museu per a la realització d'un spot promocional del propi projecte Invulnerables en el marc del Dia Internacional de la Infància.

La filmació es va realitzar al voltant de les embarcacions del Museu Marítim de Barcelona que va fer sortir a navegar totes les embarcacions operatives del seu estol. Les embarcacions petites van ser operades pel grup de voluntaris d'embarcacions del museu. Va col·laborar també l'Escola de Nàutica de Barcelona que va fer possible la navegació del seu vaixell *Barcelona*.

L'MMB, a més a més, va coordinar l'operativa i tota la logística necessària per tal de que fos possible la filmació a l'interior de les aigües del port de Barcelona. L'acció va comptar amb tot el suport i col·laboració de l'Autoritat Portuària de Barcelona.

Associació Amics Nostromo

L'any 2019 s'ha desenvolupat la XXIII edició del Premi Literari Nostromo "L'Aventura Marítima". Des dels inicis del premi que l'MMB, a més de formar part de l'Associació Amics del Nostromo, participa de forma activa en els òrgans de gestió d'aquesta associació, formada per persones i entitats del sector marítim i portuari.

De forma regular, totes les comissions de seguiment se celebren a l'edifici de les Drassanes i el Museu actua de coordinador d'aquestes reunions.

L'MMB gestiona el desenvolupament del premi literari, presideix el jurat i organitza l'acte públic de presentació de l'obra guanyadora. De forma extraordinària, l'any 2019 l'acte no es va realitzar a l'edifici de les Drassanes Reials de Barcelona, encara que el Museu va exercir la responsabilitat de l'organització del mateix a l'edifici de la Facultat de Nàutica de Barcelona en motiu del 250 aniversari de creació de l'Escola.

2. Responsabilitat social i proximitat

2.1. Definició i objectius

La responsabilitat social d'una organització és la que aquesta té vers el seu impacte en la societat: social, econòmic i ambiental. Implica també tenir un comportament ètic, bona governança, rendir comptes i ser transparent. La responsabilitat social porta implícit el valor de la sostenibilitat: la capacitat de sostenir-se per si mateix des d'un punt de vista social, econòmic i ambiental, sense comprometre a les futures generacions.

En aquest apartat de la memòria rendim comptes d'aquelles accions i bones pràctiques que han tingut a veure amb l'impacte social en la nostra comunitat local, l'aportació de valor social com a institució accessible, inclusiva i solidària i les actuacions per a ser sostenibles mediambientalment. També es vincularà el compliment de les nostres accions en relació als Objectius de Desenvolupament Sostenible que l'Assemblea de les Nacions Unides ha marcat com a full de ruta per assolir el desenvolupament mundial sostenible.

2.2. Actuacions

En el balanç de 2019, destacarem les nostres actuacions a partir de treballar per ser:

L'MMB, UN MUSEU PARTICIPATIU AMB L'ENTORN

Seguint l'estratègia de la nostra missió de ser una institució que aporta valor social al territori del seu entorn, duem a terme diferents accions i projectes que tenen com a objectiu afavorir el desenvolupament de la comunitat local. Destaquem d'una manera especial:

Participació en festes, tradicions i festivals culturals del barri

- **Jocs Florals del Raval.** Per l'MMB és important involucrar-se en tot el que fa referència a la cohesió cultural del territori. Per aquest motiu, des de fa molts anys es col·labora amb la celebració dels Jocs Florals del Raval i es participa en l'acte d'entrega de guardons d'aquesta activitat que ha complert 29 edicions.
- **Celebració de la trobada de Cant Coral i Bandes instrumentals de la Coordinadora de Corals del Raval.** Per a homenatjar a Anselm Clavé l'MMB l'acollí a la Sala Gran el diumenge 11 d'abril.
- **Festa Major del Raval.** L'MMB participa en la festa més esperada del nostre veïnat, el qual pogué gaudir de diferents activitats familiars i itineraris que formaren part del programa de la Festa Major.
- **Festa Major de la Rambla.** El més d'octubre la Rambla celebra les Festes del Roser que organitzen els Amics de la Rambla i l'MMB participà en el programa festiu amb unes sessions del planetari.

Participació en activitats del teixit educatiu i associatiu del barri

- **Exporecerca.** Per a nosaltres és important contribuir en impulsar la recerca i fomentar l'esperit científic entre els joves estudiants de Ciutat Vella. Per aquest motiu es col·labora en la mostra de recerca i exposició dels treballs que cada any organitza el Centre de Recursos Pedagògics de Ciutat Vella. El 20 de març l'auditori s'omplí dels joves estudiants per assistir a la presentació oral dels treballs seleccionats o bé per poder conèixer d'altres

treballs que els estudiants mostraren a l'espai de les Botigues de la Generalitat. Durant el mes de març, s'organitzaren diferents visites guiades a la biblioteca del Museu, per tal de donar a conèixer aquest espai de recerca i investigació als joves estudiants.

- **Apadrina un equipament.** És un projecte creat per superar les barreres d'accés a la cultura a l'alumnat del barri del Raval, tot facilitant punts de treball, i coordinat entre els centres educatius i els grans equipaments culturals. Des de la seva creació ara fa set anys, l'MMB col·labora activament en aquest projecte que coordina la Fundació Tot Raval i en la que l'edició del curs 2019-2020 hi han participat 1.192 alumnes i més de 200 persones d'entitats socials i professionals d'institucions culturals. L'Àrea d'Educació ha desenvolupat el projecte amb quatre centres educatius del barri, al voltant de temes com la navegació en la Barcelona medieval i moderna, temes mediambientals i disseny i implementació de tallers adreçats a persones amb dependència, vinculats al projecte d'aprenentatge i servei d'un institut proper al Museu.

Projectes que apropen les persones del barri a l'MMB

Com a institució propera al nostre entorn facilitem activitats i projectes que ens acostin a la comunitat local. Projectes com el de **Joves navegants de l'MMB** en els que participen joves d'entre 16 i 21 anys vinculats amb altres entitats de joves del barri com són Casal dels Infants o AEIRaval, propicien l'acostament de joves del barri al patrimoni marítim i l'oportunitat de viure experiències que enriqueixen l'aprenentatge vital de joves que pateixen situacions de risc d'exclusió social. La tercera edició de **Catalunya al Través. La vela com escola de vida**, la travessa per la costa catalana amb velers tradicionals durant la Setmana Santa de 2019, en la que s'embarcaren joves amb pocs recursos, és una de les altres experiències a remarcar, gràcies a la qual aquests joves viuen una experiència extraordinària que els enforteix la confiança i facilita el desenvolupament d'habilitats i talents, com és la importància del treball en equip i la col·laboració. Ambdós projectes són coordinats des de l'Àrea d'Educació i activitats del Museu. Volem destacar com el projecte Catalunya al Través. La vela com escola de vida ha rebut el Premi a la Bona Pràctica Social en el marc dels Premis Barcelona Sustainable Tourism que atorga Turisme de Barcelona.

Les visites guiades a les exposicions per a entitats i col·lectius del barri, que s'organitzen de manera gratuïta, també són una bona manera d'apropar el veïnat a les nostres institucions. Hem obert les nostres portes al grup de salut comunitària del Raval o a persones sense sostre que atén Arrels Fundació, per posar uns exemples.

Accions per a la contribució de la cohesió social del territori de l'entorn

Per a nosaltres és important poder incidir en la cohesió social i la millora de qualitat de vida del barri. Per aquest motiu ens impliquem amb accions com:

- **Participació en grups de treballs per a la dinamització cultural del Raval.** Com a membres de la coordinadora de la Festa Major o bé el grup d'Educació al Raval que coordina la Fundació Tot Raval. La nostra presència contribueix en la preparació, coordinació i en la presa de decisions sobre la seva organització.
- **Membres del Patronat de la Fundació Tot Raval.** L'MMB és membre del Patronat d'aquesta Fundació que té com a objectiu treballar en xarxa per millorar la cohesió social, la convivència i la qualitat de vida del barri, a més de fomentar el sentiment de pertinença en un dels barris més complexos i més densament poblats de Barcelona. A més de formar part del Patronat, som membres de la seva junta.

Amb la nostra participació amb l'entorn, l'MMB s'està alineant amb els ODS 4 (Educació de qualitat), ODS 10 (Reducció de les desigualtats), ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles) i ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides).

L'MMB, UNA INSTITUCIÓ DE CIUTAT

L'MMB és un equipament de ciutat que té presència activa en la seva dinàmica cultural. Per aquest motiu participem en aquelles festes i festivitats més arrelades dels barcelonins, com són:

- **Festes de Santa Eulàlia.** A l'igual que la resta de museus de Barcelona, s'organitzà una jornada de portes obertes el diumenge 10 de febrer, amb una participació de 1.674 persones.
- **Callejeras de Cádiz.** El diumenge 31 de maig les Callejeras de Cádiz arribaren a bord del Pailebot *Santa Eulàlia* i després de l'acte de benvinguda institucional al Port Vell, les comparses es dirigiren cap el Jardí del Museu per oferir diferents actuacions de Chirigotas davant de centenars de persones.
- **Dia Internacional dels Museus.** Celebrat el 18 de maig i en el que 1.925 persones gaudiren de la jornada d'entrada gratuïta.
- **La Nit de Museus.** La festa més important dels museus barcelonins que aquest any coincidí amb el Dia Internacional dels Museus. La música fou la gran protagonista d'aquesta nit festiva gràcies a la participació del Cor Drassanes i dels més de 250 músics de l'Escola de Músics i JPC. La Nit de Museus del 2019, l'MMB comptà amb 4.966 visitants.
- **L'ou com balla.** El dijous 20 de juny férem ballar un ou al brollador del Jardí del Museu que fou guarnit amb flors i cireres. L'MMB des de fa anys contribueix en la recuperació d'aquesta festivitat tan singular de la ciutat que se celebra el dia de Corpus.
- **La Mercè.** Per la Festa Major de Barcelona, el Museu s'adherí a les jornades de portes obertes que els museus de la ciutat organitzaren el 24 de setembre i a l'MMB vam comptar amb 2.076 visitants.
- **Portes obertes als jardins del Baluard.** L'MMB ofereix la possibilitat de passejar per un dels jardins amb més encant de Barcelona que es troba damunt de la muralla del segle XIV que envolta part de les Drassanes Reials, la seu de l'MMB, conjuntament amb la porta de Santa Madrona, l'únic portal que es conserva de la muralla medieval de Barcelona. S'obren el 1r, 3r i 4t diumenge de mes i, durant el 2019, 9.353 persones han gaudit d'aquest espai que forma part del conjunt monumental de les Drassanes Reials de Barcelona.
- **Concert de Nadal.** El 19 de desembre les veus del Cor Drassanes, dirigit per Òscar Peñarroya, ompliren el vestíbul del Museu amb cançons per celebrar el tradicional concert amb el que volem gaudir del Nadal amb els nostres amics. L'acte finalitzà amb una entrega de diplomes en agraïment al suport del voluntariat i dels nostres col·laboradors.

La nostra contribució com a equipament de ciutat, fa possible el compliment de l'ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles).

L'MMB, UN MUSEU ACCESSIBLE I INCLUSIU

Conseqüents amb els valors de la institució, treballem per promoure l'accessibilitat universal i trencar les barreres per a que les persones amb diversitat funcional puguin gaudir de la cultura i el patrimoni marítim. Gràcies al programa d'activitats accessibles, **509 persones amb discapacitat** han participat de diferents activitats adaptades a les seves necessitats. El programa ha inclòs visites comentades a les exposicions "Catalunya mar enllà", "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", "Dona'm la mar", "L'art d'estibar" o l'exposició "Josep Coté, músic i fotògraf a bord".

D'altra banda, com a museu inclusiu també volem incidir en aquells **col·lectius amb risc d'exclusió social**. Aquest 2019 hem col·laborat amb el projecte Wemin, adreçat a dones migrants i refugiades, que té com a objectiu empoderar a aquestes dones i que puguin involucrar-se amb la comunitat on viuen. Durant el 2019, 32 dones participants del projecte Wemin ens han visitat, han conegut les nostres exposicions i el valor del patrimoni marítim i la seva vivència amb nosaltres ha servit per posar en la pràctica la formació digital que han adquirit en els cursos organitzats per Colectic, una entitat del Raval que porta més de 25 anys treballant a favor de la integració i l'autonomia a través de la tecnologia.

Destaquem també les activitats que hem organitzat per a persones sense sostre que acull Arrels Fundació o l'entitat CECAS, o per a entitats que acullen menors migrants no acompanyats o joves amb pisos tutelats.

La **gent gran** també mereix una atenció especial per a nosaltres i 225 persones participaren de les propostes d'activitats que oferirem per a ells, com són el Cicle de conferències per a la gent gran que organitzem conjuntament amb l'Aula Universitària per a la gent gran de Ciutat Vella, les activitats del projecte Mar&Memòria, adreçat a persones malaltes d'Alzheimer i els seus familiars i diferents visites guiades a les exposicions del Museu.

Per a nosaltres és important avançar en concepte d'accessibilitat, estar al dia de totes les novetats i treballar per millorar-la dia a dia. Per assolir aquest objectiu, en som membres i coordinem la Taula de treball de museus i accessibilitat, unes trobades periòdiques amb professionals de museus i institucions culturals en les que compartim els avenços en temes d'accessibilitat i busquem la manera de treballar en xarxa. A més d'acollir a la nostra institució les reunions, com a coordinadors de la taula, elaborem la memòria d'activitat i dinamitzem el blog <http://museusiaccessibilitat.blogspot.com> amb els que compartim projectes i activitats accessibles. Durant el 2019, el grup s'ha reunit vuit vegades en les que hem reflexionat sobre com avaluar, els preus, o com comunicar, per tal de que les nostres propostes accessibles arribin a les persones a les que van destinades. També hem conegut projectes com Omuses, les noves mesures d'accessibilitat del MACBA, els Museus d'Esplugues o els museus municipals. I per últim, també en aquest any hem col·laborat amb el Servei de Museus de la Generalitat de Catalunya, en el projecte d'elaboració del Pla d'accessibilitat de museus i centres i espais d'arts visuals de Catalunya.

L'MMB vol ser un museu per a tothom i afavorim mesures per a que el cost de l'entrada no sigui una barrera de discriminació per visitar-nos. Al llarg del 2019 s'ha ofert la gratuïtat a 55.085 persones per motius socials, xifra que suposa un 21% de les entrades al Museu. També és important destacar que 58.007 persones ens han visitat durant les portes obertes dels diumenges per la tarda o a les jornades de portes obertes de dies especials. Tot plegat significa que el 54% dels nostres visitants han gaudit d'entrada gratuïta.

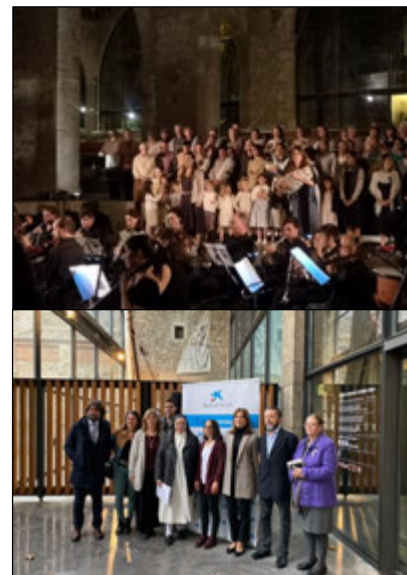
Com a museu accessible i inclusiu estem avançant amb el compliment dels següents ODS: ODS 3 (Salut i benestar), ODS 4 (Educació de qualitat), ODS 10 (Reducció de les desigualtats), ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles) i ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides).

L'MMB, UN MUSEU SOCIAL I SOLIDARI

Ser solidari és un dels altres pilars com a institució socialment responsable, per això col·laborem i donem suport a activitats i actes promoguts per diferents organitzacions i entitats, amb les que compartim els objectius de construir d'una societat millor i conscienciar a la població sobre les diferents realitats socials. Per aquest 2019 destaquem:

- **6a edició de la Fira de la Discapacitat i ocupació.** Cessió gratuïta de la Sala Gran per a la celebració de la Fira que, organitzada per la Federació de Centres de Treball de Catalunya i Barcelona Activa, té com a objectiu impulsar i facilitar un espai de networking entre empreses i persones amb discapacitat que busquen feina. Del 13 al 16 de març, més de 3.000 persones i una trentena d'empreses van assistir a aquest esdeveniment creat per facilitar la inclusió laboral de les persones amb discapacitat.
- **Connectat al Blau per l'autisme.** L'MMB col·laborà en la festa reivindicativa que l'Associació Aprenem organitzà a nivell de ciutat el diumenge 7 d'abril amb motiu del Dia Mundial de la Conscienciació de l'Autisme. A més de diferents activitats adreçades a famílies amb nens autistes, el vestíbul del museu es convertí en un dels punts d'informació per donar a conèixer el trastorn autista.
- **Iftar popular del Ramadà.** Organitzat per la Fundació Ibn Battuta i la Federació del Consell Islàmic, se celebrà el 16 de maig a la Sala Gran, amb la col·laboració de l'MMB. La comunitat islàmica de Ciutat Vella, pogué trencar el seu dejú i compartiren aquest moment tan especial amb el veïnat i persones de diferents cultures.
- **Jornada de treball comunitari vers al jovent migrat del Raval.** Organitzada per Colectic i la Fundació Tot Raval, comptà amb la col·laboració de l'MMB. La jornada, dirigida a persones tècniques d'organitzacions, tingué com a objectiu aprofundir l'estat de la qüestió sobre la situació actual d'aquests joves, conèixer els dispositius municipals per atendre'ls i difondre les bones pràctiques en matèria d'acompanyament i visibilització del col·lectiu.
- **Concerts en el marc del Dia Internacional dels Refugiats.** L'MMB acollí l'òpera *La Maternitat d'Elna* i el concert coral *Mars d'Acollida*, el 18 i 20 de juny respectivament. Els beneficis d'ambdós concerts es destinaren a Proactiva Open Arms i a Adoratrius.
- **Projecte Invulnerables.** Un projecte que atén a més de 1.000 menors en situació de pobresa a Catalunya i a les seves famílies, i que està liderat per Sor Lucía Caram, la Fundació del FC Barcelona i la Fundació La Caixa. Les embarcacions del Museu foren l'escenari de la gravació del videoclip *Navega per la infància* (<https://www.youtube.com/watch?v=wXg9uSGItQw>) que, protagonitzat per infants del programa, van sortir al mar per a l'ocasió. El 4 de desembre se celebrà al vestíbul del Museu la presentació pública del videoclip i del programa *Invulnerables*, un acte que comptà amb la presència de Sor Lucía Caram, representants de les institucions que donen suport al programa, la vicepresidenta segona de la Diputació i la directora del Museu Marítim de Barcelona.
- **Dinar de Nadal de la Comunitat de Sant Egidí.** Des de fa anys l'MMB propicia que persones que viuen en situació de pobresa i soledat que són ateses per la Comunitat de Sant Egidí, puguin dinar el 25 i 26 de desembre a la sala Gran.
- **Campanya Ningú dormint al carrer.** Organitzada per Arrels Fundació per aconseguir allotjament per a persones sense sostre i suport a les persones que utilitzen el servei de dutxa i canvi de muda a la seva seu del Raval. Durant el Nadal es realitzà una campanya entre els treballadors en la que es recollí 64,049 kg de roba usada, productes d'higiene personal i donació en metàl·lic.
- **Mirades que parlen.** Campanya de recollida de taps de plàstics per aconseguir diners per a la investigació d'una cura o tractament de nens que pateixen la malaltia Duplicación Mecp2. La campanya, proposada per una treballadora del Museu, ha suposat la recaptació de 16,47 kg de taps de plàstic.

A través del **programa de prestacions socials per a la comunitat**, amb el que es dona l'oportunitat a persones autores de faltes o delictes lleus o menys lleus de que puguin fer els treballs per la comunitat als nostres equipaments, contribuïm a evitar sancions que els portarien a la presó. Durant el 2019 s'han signat set compromisos de treballs per a la comunitat a la nostra institució amb menors i 19 amb adults, que han suposat la realització d'un total de 795 hores de treball que s'han distribuït entre tasques de suport a l'organització d'activitats, de vigilants de sales i tasques de manteniment al pailebot *Santa Eulàlia*. El programa de prestacions socials per a la comunitat és possible gràcies a l'acord de col·laboració amb el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, que la institució manté des de l'any 2004.

Totes aquestes accions ens alineen amb l'ODS 1 (Fi de la pobresa), ODS 8 (Treball decent i creixement econòmic), ODS 10 (Reducció de les desigualtats) i ODS 16 (Pau, justícia i institucions sòlides).

UN MUSEU RESPECTUÓS AMB EL MEDI AMBIENT

A l'MMB treballem per reduir la nostra petjada ecològica i impulsem un model de gestió sostenible mediambientalment. Durant el 2019 hem fet un pas més enllà per avançar en la gestió sostenible i hem iniciat el Pla d'acció ambiental de la institució que inclou la diagnosi i les línies d'acció a efectuar en matèria de gestió de residus, eficiència energètica, consum responsable i plecs de contractació amb criteris de sostenibilitat. Està previst que durant el 2020 es comencin a posar en marxa les diferents línies d'acció que suposaran minimitzar l'impacte de la nostra actuació i dur a terme bones pràctiques que facin que el nostre desenvolupament econòmic i social no contribueixi al deteriorament ambiental ni el malbaratament dels recursos.

Així mateix, com a institució cultural dedicada al patrimoni marítim, tenim responsabilitat de sensibilitzar l'actuació de les persones en temes vinculats al medi marí. Per aquest motiu, des de l'Àrea d'Educació i activitats es lideren diferents projectes amb els que es vol conscienciar en alguns dels grans problemes més importants del medi marí com és la gran presència de plàstics i microplàstic, l'anàlisi de la qualitat de l'aigua del port de Barcelona i identificar les principals causes de contaminació. Juntament amb aquests projectes, l'MMB posa a l'abast de la comunitat educativa diferents caixes didàctiques relacionades amb l'ecosistema marí i la importància de la sostenibilitat dels mars. Durant aquest any 761 escolars han participat en les activitats de divulgació ambiental.

No menys important és la nostra col·laboració amb actes i activitats organitzats per altres institucions, entitats o fundacions, que tenen com a objectiu sensibilitzar la població en matèria ambiental. Durant el 2019, s'han celebrat a l'MMB:

- **El Posidonia Green – Festival.** Eco festival internacional d'art, natura i desenvolupament mediambiental, que compta amb la col·laboració de l'MMB i va tenir lloc als nostres espais els dies 12 i 13 d'octubre. Amb gran èxit de participació, durant el festival se celebraren conferències, tallers i activitats per a tots els públics amb els que es promogué la cultura ecològica i de respecte al medi marí.
- **Festival Internacional d'Art Sostenible.** Un festival d'art que dona visibilitat a artistes, dissenyadors i artesans que aposten per un canvi cap a una societat més sostenible. En el marc d'aquest festival, l'MMB organitzà l'exposició "Drap Art -19", una exposició col·lectiva amb obres d'art fetes amb residus del mar que volien denunciar el desaforat consumisme actual i conscienciar sobre un desenvolupament sostenible. També en el context de l'exposició, es presentà Mars de fuga, Mars de cura, un projecte desenvolupat amb joves migrants sense referents adults i que, a través de l'art, han trobat un espai creatiu i de llibertat per expressar i canalitzar emocions, sentiments i somnis, un lloc per potenciar l'adquisició d'autoconeixement i millorar la seva autoestima.
- **Trobada internacional d'organitzacions que lluiten contra la pobresa energètica.** Organitzada per la Fundació Rosa Luxemburg i Enginyeria sense fronteres, entre moltes entitats. L'MMB acollí a l'Auditori la trobada que tenia com a objectiu treballar per a unes altres polítiques energètiques.

Mitjançant aquestes accions ens alineem amb diferents ODS sobre aquest aspecte com és l'ODS 6 (Aigua neta i sanejament), ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles), ODS 12 (Consum i producció responsables), ODS 13 (Acció climàtica), ODS 14 (Vida submarina) i ODS 15 (Vida d'ecosistemes terrestres).

FOMENT DE LA FORMACIÓ I LA INCLUSIÓ LABORAL

Des de la institució propiciem a que els estudiants puguin obtenir la seva titulació gràcies a la realització de **pràctiques formatives** a diferents àrees del Museu, pràctiques que permeten a l'alumnat familiaritzar-se amb un entorn laboral i facilitar la seva futura inclusió laboral. Durant el 2019, 22 alumnes de la Universitat o de Cicles Formatius han fet un total de 3.815 hores de pràctiques sota la tutela de professionals del Museu.

En aquest sentit, no podem deixar de banda les accions amb les que el Museu contribueix a disminuir el risc d'abandonament escolar per part d'alumnes amb dificultats. Fruit d'un conveni amb el Consorci d'Educació de Barcelona, hem tornat a acollir un alumne durant el curs 2019-2020 que ha realitzat 90 hores de pràctiques a empresa a la nostra institució. I gràcies al programa educatiu Grumet Èxit, joves de secundària amb dificultats d'aprenentatge superen les competències bàsiques a bord d'una embarcació tradicional que es converteix en una aula flotant.

Gràcies al foment de la formació i la inclusió laboral, l'MMB avança cap el compliment de l'ODS 8 (Treball decent i creixement econòmic) i ODS 10 (Reducció de les desigualtats).

L'MMB, UN MUSEU QUE TREBALLA PER LA IGUALTAT

Arran de l'aprovació del Pla d'Igualtat l'any 2016, l'MMB ha adoptat mesures per millorar la igualtat d'oportunitats entre els treballadors i treballadores i s'han continuat implantant accions per impulsar la igualtat en tots els àmbits de l'organització. La comissió d'igualtat s'ha anat reunint periòdicament per implantar i avaluar les accions previstes dins el Pla. Destaquem especialment el projecte de crear una nova narrativa des del punt de vista de gènere en el discurs de les exposicions i activitats, impulsat des de l'Àrea d'Educació i activitats, que ja ha donat els seus primers resultats a través de projectes com Dona'm la mar, jornades formatives o bé en activitats familiars com Petites històries, grans dones.

Totes aquestes accions ens permeten complir els ODS 5 (Igualtat de gènere) i ODS 10 (Reducció de les desigualtats).

COMPARTINT EXPERIÈNCIES I RECONeixEMENTS

Una part important de la RSC és compartir, formar-se, comunicar públicament aquelles experiències i projectes en els diferents fòrums, cursos i jornades organitzades per altres institucions. Durant l'any 2019 s'ha assistit en les següents jornades i cursos:

- "III Jornadas de Sostenibilidad e Instituciones Culturales", celebrades del 12 al 13 de març a l'Institut Cervantes i que foren organitzades per la Red Española para el Desarrollo Sostenible.
- Jornada "L'impacte de la gratuïtat en la freqüentació dels museus", organitzada per l'Observatori dels Públics del Patrimoni Cultural, que tingué lloc el 8 d'octubre.
- "Totes incloses. Museus i dones en situació de vulnerabilitat". Jornada d'Accessibilitat i Diversitat 2019, organitzada per Apropa Cultura l'11 de novembre.

I a més, hem impartit ponències i participat en diferents taules rodones compartint experiències sobre accessibilitat, inclusió i diversitat:

- "El baròmetre social dels Museus", celebrada en el marc del Fòrum dels Museus de Catalunya, el juny 2019, on es presentà l'experiència pilot en la que l'MMB participa juntament amb el MNAC, Museu del Ter, Museus de Sant Cugat, MACBA i Museu de la Vida Rural. El projecte té com a objectiu analitzar l'impacte col·lectiu dels museus catalans a la societat i els beneficis socials que aporten a través de l'anàlisi d'un conjunt d'indicadors, quantitatius i qualitatius, casos de bones pràctiques i avaluacions.
- "VI Congreso Género, Museos, Arte y Educación", en la que formarem part del Comitè Científic i participarem en les diferents taules de treball. El Congrés fou organitzat per la Red Museística de la Diputació de Lugo, del 9 a l'11 de maig.
- Seminari "El Museo como espacio social", organitzat pel Museo Mac Florencio de la Fuente de Huete (Cuenca), el 14 de setembre.
- Taula rodona: La cultura a l'abast de tothom, celebrada a la "7a Trobada Internacional de Lectura Fàcil. Una mirada internacional", organitzada per l'Associació de Lectura Fàcil el 25 de novembre.

I per últim, destacar el Premi a la bona pràctica social al projecte Catalunya a Través. La vela com a escola de vida concedit per Turisme Barcelona en el 17 de desembre de 2019.

3. Gestió de les col·leccions

L'exercici 2019 ha estat marcat, també per l'Àrea de Gestió de col·leccions i del coneixement, per dificultats de caire pressupostari que han paralitzat activitats i han alterat la programació prevista. A més a més de les feines ordinàries, l'acció més destacada i absorbent pel que fa als recursos humans i materials de l'Àrea, ha estat la producció de l'exposició permanent "Catalunya mar enllà" i, en menor mesura, de "Les Sorres X". Aquesta exposició, que representa la finalització de l'exposició permanent del museu, ha comportat una feina intensiva pel muntatge dels àmbits. Donada la importància que té per al futur de la institució, el seu projecte ha passat per davant de qualsevol altre prioritat. En aquesta exposició han participat tots els membres d'aquesta Àrea.

Una altra tasca que té un impacte negatiu, des del punt de vista de consum de recursos econòmics i personals, és la gestió de la flota, que presenta moltes dificultats estructurals que no ha estat possible afrontar en les circumstàncies actuals.

3.1. El fons de col·leccions

SALES DE RESERVA

Es desenvolupa de forma habitual el pla de gestió de les reserves:

Reserva 1 (Grans Naus)

Revisions periòdiques a la Sala de Reserva 1 situada a les Naus de les Drassanes Reials, Nau 7. Control d'ubicacions i neteja. Cal realitzar una revisió de l'estat de conservació i eliminació de la pols d'obra de les peces i mobiliari de l'Altell de la SR1, mitjançant la contractació de personal extern.

Reserva 2 (Paper)

Revisions periòdiques a la Sala de Reserva 2 situada a les Naus de les Drassanes Reials, Nau 2. Control d'ubicacions i neteja.

Reserva 6 (Navàs)

Tasques periòdiques de neteja i de control de plagues per part de dues empreses externes (Ibertrac i Bagesnet). Un tècnic del museu desenvolupa la tasca de control de neteja i obertura de les dues naus propietat del museu. Altres feines realitzades en aquella reserva han estat: manteniment del sistema d'intrusió, d'extintors, sistema contra incendis i substitució del SAI per part de l'empresa Rodriseguretad, S.L.

S'han realitzat diferents transports:

- Transport a Navàs de Grúas J. Marin per traslladar objectes per procedir a la seva instal·lació a l'exposició permanent "Catalunya mar enllà": màquina de *La Ligerà* (MMB 10896), màquina de vapor del dic posant i deponent (MMB 20253); hèlix (MMB 20399), canó (MMB 1009), canó (MMB 1008), cabrestant (MMB 6133) i 12 remes de la reproducció de la Galera Reial (MMB 13271).
- Transport a Navàs de Grúas J. Marin per traslladar des de la seu de l'MMB a Navàs diversos objectes com caixa estructures del vaixell *Sorres X*; màquina de fer caps, base de la vitrina del *Victory* i barca d'arrels. Es trasllada el Diorama de caro d'art varat a la platja (MMB 16737).

- Transport a Navàs de Grúas J. Marín per traslladar objectes per exposar a "Catalunya mar enllà": molinet pailebot *Buen Amigo* (MMB 10601); nansa llagostera (MMB 17780), xarxes de pesca i base escultura de *Su Majestad Reina Maria Cristina con su hijo Alfonso XIII* (MMB 10352).
- Transport dels membres de la brigada de l'Ajuntament de Vilassar de Mar per trasllat de l'linda (MMB 1743) Fill del final I calafaf Me Antoni Sust (MMB 3120), cedit per l'exposició "Els Sust, una nissaga lligada al mar".
- Transport a Navàs amb l'empresa Transmontjuic per traslladar els objectes procedents de l'exposició "Port, territori de frontera": cartell neó, atrezzo indumentària, moble bar; objectes de l'exposició "Benaiges, el mestre que va prometre el mar": 12 plafons, 1 plafó amb fotografies i una bandera; retorn del l'linda (MMB 1743); Fill del final I calafaf Me Antoni Sust (MMB 3120), cedit per l'exposició "Els Sust, una nissaga lligada al mar"; base de fusta de la fragata *Barcelona*; base del llagut *Les Sorres X*; cinc caixes de xarxes de pesca. Trasllat a la seu del museu del cep d'àncora romana amb inscripció (MMB 10164) i rem per ser exhibit a l'exposició temporal "Cants de sirena".
- Transport de Club Vela Calella per entregar el dingui de la classe 3 ½ aparellat de vela major i floc, construït l'any 1951, a Barcelona, als Astilleros Suazo.

GESTIÓ I DOCUMENTACIÓ

Les tasques desenvolupades han estat les següents:

- Moviment d'objectes i control documental del moviment amb els treballs desenvolupats pel Departament de Restauració i conservació preventiva.
- Control de la neteja a les reserves ubicades a les dependències de les Drassanes Reials i MMB.
- Atenció a les consultes del fons de col·leccions, tant dels diferents departaments del Museu, com d'investigadors, museus, estudiants, etc. externs a la institució. Les tasques de consulta inclouen, en alguns casos, la visita a la Sala de Reserva 1. Cal destacar una visita per consultar la jangada (MMB 13594) a la Sala de Reserva 6.
- Assessorament personalitzat a totes les consultes, tant personals com institucionals, sobre el fons d'objectes del museu. Aquestes consultes han estat relacionades amb motiu de préstecs temporals, d'enregistraments per realitzar documentals, de consultes sobre peces per documentar gràficament un llibre o una exposició, etc.
- Altres treballs derivats de la realització de diverses activitats, especialment les exposicions temporals organitzades des del mateix Museu.
- Manteniment i actualització de la base de dades informatitzada que conté el catàleg de les col·leccions del museu, procedint a modificar les ubicacions dels fons i a la documentació de les noves adquisicions, mitjançant el programa Museumplus.
- Expedients de donacions, comodats, compres i trameses de cartes denegant les propostes rebudes al llarg del 2019.
- Transferències dels expedients de donació, compra, comodats i cessions temporal a l'Arxiu.
- En la cessió de béns patrimonials de l'MMB a altres institucions s'han realitzat les següents tasques: documentació relacionada amb tota la cessió temporal; petició de permís d'exportació al Ministeri de Cultura; introducció de dades relacionades amb el préstec a la base de dades de catalogació, seguiment i contacte amb les empreses de transport; rebuts d'entrega d'objectes; fitxes de sortida en préstec; recepció d'empreses de transport per temes d'embalatge i supervisió d'embalatge en la sortida i en la recepció de peces al finalitzar l'exposició. En alguns casos s'ha participat activament en l'embalatge, en el desembalatge i en la instal·lació dels objectes.

CESSIONS TEMPORALS DE BÉNS

- Exposició "La mar: salut i oci". Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, concretament l'Antic Hospital, del 28 de setembre de 2018 a finals de setembre de 2019 i prorrogada fins 20 de juny de 2020:
 - model seccionat del vapor *Ciutat de Sevilla*, núm. inv. 11204
- Exposició "Perill? Salvats per la tecnologia". Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, del 20 de setembre de 2018 al 30 de juny de 2019:
 - armilla salvavides, núm. inv. 19663

- salvavides Domine, núm. inv. 20203
 - armilla esquí aquàtic, núm. inv. 20840-2
 - armilla windsurf, núm. inv. 20886
 - canó llançacaps, núm. inv. 1043
 - fusell llançacaps, núm. inv. 1044
 - bot de salvament, núm. inv. 16727
 - bot de salvament, núm. inv. 17811
 - llanxa de salvament, núm. inv. 17822
 - farmaciola, núm. inv. 19564
 - transmissor receptor, núm. inv. 20200
 - pistola de senyals, núm. inv. 9503
- Exposició "Cuba: de colònia a nova república". Museu de Sant Cugat, concretament al Museu del Monestir, Claustre del Monestir, del 21 de novembre de 2018 al 21 d'abril de 2019:
 - matxet d'infanteria, núm. inv. 12015
 - matxet de l'exèrcit a Cuba, núm. inv. 12011
 - medalla commemorativa Campaña de Cuba. España al valiente ejército que pelea en defensa de la patria. 1873, núm. inv. 13437
 - medalla commemorativa Campaña de Cuba 1895-1898. Ejército de operaciones, núm. inv. 7753
 - medalla commemorativa Campaña de Cuba. Voluntarios catalanes. 1869. Diputació provincial de Barcelona 1892, núm. inv. 8825
 - medalla commemorativa Amadeu I Rey de España a los voluntarios de la Islam de Cuba. Defensores de la honra y de la integritat nacional. 1871, núm. inv. 9009
 - Exposició "Els Sust, una nissaga lligada al mar". Museu Enric Monjo, del 23 de juny al 31 de juliol de 2019:
 - llinda, núm. inv. 3120
 - aquarel·la de la façana de la casa del mestre d'aixa Antoni Sust (El Masnou), núm. inv. 3502
 - pintura *Eixida de la casa del mestre d'aixa Antoni Sust* (El Masnou), núm. inv. 3529
 - Exposició "Ecumene, l'evolució de la imatge del món". Àrea de Foment de la Delegació de Govern, sala d'exposicions del Palau del Lloctinent, del 6 de novembre de 2019 al 5 de maig de 2020:
 - facsímil de la carta portulaca de Gabriel de Vallseca, núm. inv. 92CE.

COMODAT MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA

- Museu d'Història de Barcelona. Exposició "Drassanes Reials de Barcelona i el món de les galeres", Museu Marítim de Barcelona, del 28 de març de 2017 al 8 de març de 2021. Els objectes: sílex; DR42837-6 sílex; DR42838-grup de 7 fragments de pipa de caolí; DR42838-1 cassoleta; DR42838-2 canya; DR42822-monedas Diner de Pere III; DR42824-monedas Òbol de Pere III; DR42825-monedas Diner (s. XIV-XV); DR42826-monedas Diner de Jaume I; DR42827-monedas Òbol de Pere III; DR42828-monedas Diner de Vic (s. XVII); DR42829- monedas Ardit Arxiduc Carles III; DR42832-monedas Getó (s. XIV-XV); DR42833-crucifix de bronze; DR42834-dau d'os; DR42835-nucli per fer daus; DR42836-nucli per fer daus; DR42837-grup de 6 pedres fogueres; DR42837-1 sílex amb empunyadura de plom; DR42837-2 sílex; DR42837-3 sílex; DR42837-4 sílex; DR42837-5; DR42838-3 canya; DR42838-4 canya; DR42838-5 canya; DR42838-6 canya propera a la boquilla; DR42838-7 fragment de canya decorada amb rodeta; DR42839-grup de 5 fragments de pipa de caolí; DR42839-1 canya decorada a rodeta; DR42839-2 canya cremada; DR42839-3 canya; DR42839-4 canya; DR42839-5 canya; DR42840-agulla de bronze; DR42841-agulla de cap; DR42842-agulla de cap; DR42843-agulla de cap; DR42844-agulla de cap; DR42845-agulla de cap; DR42846-agulla de cap; DR42847-agulla; DR42848-agulla de cap; DR42849-agulla; DR42853-agulla de xarxa; DR42854-grup de 8 eines; DR42854-1 escarpa; DR42854-2 anella amb ganxo; DR42854-3 passador; DR42854-4 eix; DR42854-5 eix; DR42854-6 var illa; DR42854-7 varilla; DR42854-8 varilla; DR42855-clau de ferro amb el cap gros; DR42856-clau de ferro; DR42857-escarpa de ferro; DR42858-clau de ferro; DR42898-punta de llança; DR42899-punta de llança; DR42900-creu; DR42901-sivella; DR42902-sivella; DR42903-sivella; DR42904-sivella; DR42905-sivella; DR42906-sivella; DR42907-sivella; DR42908-sivella; DR42909-sivella; DR42910-sivella; DR42911-dau; DR42912-dau.

PARTICIPACIÓ EN EXPOSICIONS TEMPORALS I ACTIVITATS

En la cessió de béns patrimonials de l'MMB a altres institucions, s'han realitzat les següents tasques: confecció de les fitxes de sortida en préstec, documentació gràfica i embalatge; rebuts de sortida i rebut de recepció d'objectes; control de les càrregues i en descàrregues de les caixes els mitjans de transports utilitzats i, en alguns casos, s'ha participat també activament en l'embalatge, en el desembalatge.

Exposició "Objectes insòlits"

Realització d'una petita exposició titulada "Objectes insòlits" que mostrarà al visitant una selecció de peces curioses que formen part de les col·leccions del museu, però que difícilment formarien part d'un discurs museístic. Els objectes s'aniran substituint cada sis mesos. La relació d'objectes exposats són:

- 6074, figureta de plom, Carlos Martínez Valverde, segle XX
- 6134, figureta de plom, Carlos Martínez Valverde, segon quart segle XX
- 20400, telèfon autoexcitat, Stromberg-Carlson, 1982-2010
- 19834, bobina de ruhmkorff, Desconegut, 1940
- 2911, bust de Ròmul Bosch i Alsina, Pere Carbonell i Huguet, segle XX
- 747, escultura de Cristòfol Colom, Rafael Atché Farré, 1883
- 20456, escultura *El lligam de l'home amb el mar*, Jordi Illamola Portero, 2013
- 19281, esfera celeste, 1968
- 7647, dibuix 1718-46, *Capitán de navío*, Carlos Urbez Cabrera, 1949-1953
- 7640, dibuix 1720, *Época de Felipe V. Artillería de marina (uniforme de diario)*, Carlos Urbez Cabrera, 1949-1953
- 7645, dibuix 1718-46, *Abanderado de artillería de mar*, Carlos Urbez Cabrera, 1949-1953
- 7639, dibuix 1720 *Época de Felipe V. Marineros de la armada*, Carlos Urbez Cabrera, 1949-1953
- 5997, dibuix 1805, *Soldado con uniforme de gala (verano)*, Carlos Urbez Cabrera, 1940-1949.

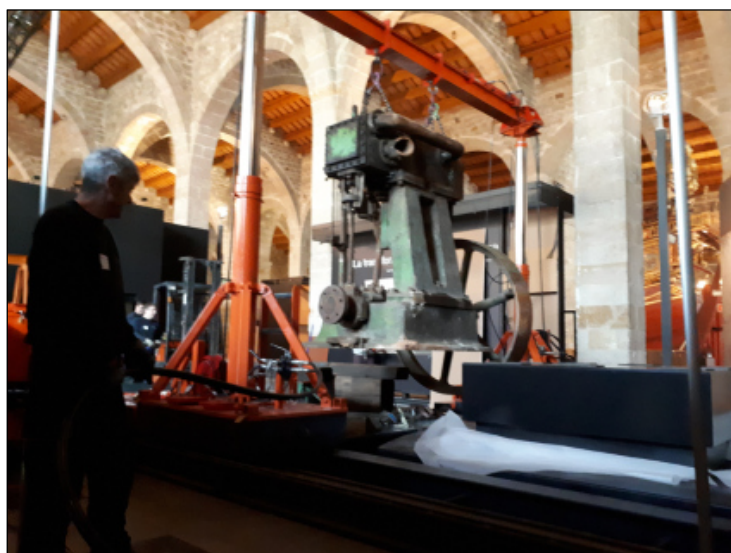

Exposició "Catalunya mar enllà"

S'ha treballat amb el comissari de l'exposició i amb l'equip del Grup Transversal per seleccionar les col·leccions que ens permetran explicar els set àmbits temàtics en que es dividirà l'exposició. S'han analitzat els sistemes expositius, el tipus de vitrina i les mides de cadascun dels objectes que conformaran l'exposició.

S'han fet reunions setmanals per seleccionar i millorar els objectes que documenten els vídeos, les audio-guides, els espais d'atrezzo, etc.

S'han instal·lat tots els objectes de cadascun dels àmbits expositius. Molts d'aquests objectes es van traslladar des de les instal·lacions de Navàs, el que ha comportat un treball conjunt amb empreses de transport especialitzades en trasllats de grans objectes com és el cas de la màquina de vapor del dic flotant i deposant (núm. inv. 20253); la maqueta del dic flotant i deposant (núm. inv. 4462); la caldera de vapor tipus escocesa pertanyent a la Llanxa Remolcador Liger (núm. inv. 10896); els canons d'avantcàrrega (núm. inv. 1008 i 1009); la bombardarda (núm. inv. 9877); el molinet del

pailebot *Buen Amigo* (núm. inv. 10601); el Cabrestant Westerman. Genova (núm. inv. 6133); canons d'avantcàrrega (núm. inv. 1008 i 1009).

Exposició "Cants de sirena, fascinació i abisme"

L'exposició mostra les manifestacions culturals generades al llarg del temps per la humanitat davant la por i la fascinació provocada pel mar: creences, mites, contes, éssers fantàstics, tabús, fórmules màgiques i manifestacions de religiositat popular. Es divideix en tres àmbits: el mar i els éssers fantàstics que, segons la imaginació humana, poblen les seves profunditats; els rius i mites entorn de la protecció del vaixell que s'ha de fer a la mar; i les creences marítimes com a patrimoni immaterial de la humanitat.

L'exposició, que s'exhibeix a la Nau 1 de les Drassanes Reials de Barcelona, es va inaugurar el 20 de novembre de 2019 i es podrà visitar fins el 27 de setembre de 2020. Vinculat amb aquesta exposició s'han realitzat tasques d'instal·lació d'objectes, reunions amb dissenyadors i empresa de producció per determinar les condicions expositives dels objectes i instal·lació d'objectes dins vitrines.

Els objectes que s'exhibeixen són: 16633, sonall-xiulet i amulet en forma de sirena; 14014 xàvega *Maria del Carmen*; 44C carta nàutica Plano de las Rías de Ferrol, Coruña y Betanzos de Vicente Tofiño de San Miguel; 9221 gravat *Peace-Burial of Wilkie*, de John Cousen; 11090 sonall de peix articulat amb cap de drac; 16641 Sonall amb figura de sirena; 16632 sonall amb figura d'unicorn; 16637 sonall amb forma de sirena; 16645 Sonall amb forma de sirena; 16648 sonall; 18202 penjoll amb peix articulat; 4984 penjoll amb peix articulat; 18206 penjoll amb peix articulat; 12123 pintura a l'oli *Vapor Príncipe de Asturias*; 90, mascaró de proa Sant Miquel i el Drac; 19915, talla (escultura) Sant Elm; 1127 model exvot de pollacra goleta; 1126 model exvot de pollacra goleta; 1128 model exvot de pollacra goleta; 1129 model exvot de pollacra goleta; 680 model exvot de pollacra goleta; 1019 pintura a l'oli sobre taula exvot de Josep Roich de Premià; 1021 pintura a l'oli sobre taula exvot Joseph Costa de Vilasa; 16528 exvot oli sobre taula representant un accident de carro; 621 pintura al tremp *Exvoto Suceso de lo ocurrido a la polacra Española Activa*; 630 pintura al tremp *Exvoto de la Polacra Nuevitas de la matricula de Barcelona Captn Pedro Roca Alsina a 8h 30' mañana del 16 de diciembre 1889 en Lat 34º28' N y Longtd 36º40' al San Fernando corriendo a discrección de una tormenta ciclónica a dicha hora sobre un chuvasco intermitente del O quedando el buque zozobrado y desmantelado. Por lo que lo dedica a Nuestra Sra. de la Cisa. Barcelona Febrero 1890*, de Josep Pineda Guerra; 638 pintura a l'oli sobre taula *Venint d[e] Naps Mariag - na (sic) Molas en lo pinco del p[a]jtro Mariano Carbo lo dia 4 d[e]10 [octu]bre d[e] 1753 en la golf d[e] Llaó tingueren una gran tormenta y invocant S[an]t Christo del Calvari paralo temps*; 640 pintura a l'oli sobre taula *Exvoto Invocada a Jesús del Calvario por Jayme Vinardell. A bordo del vapor correo Isla de Sto Domingo, hallandose este incendiado en los días 5 y 6 de julio de 1862*; 641, pintura a l'oli sobre taula *Exvoto. Naufragio de la barca N^{as} del Carmen, Patron Mariano Mora de Mataró que se perdió en la noche del 24 febrero de 1868 á 10 millas del cabo Tiñoso*; 691 pintura a l'oli sobre taula *A 7 de 8bre de 1781, salimos de las barlingas con el Captan Josef Duràn, vecino de Sitjas, i su Tartana nombrada N.S. del Mte Ntro. con Antonio Mirò, i Josef Maimò, sobrecargo del sobre doch y continuando su viaje à Galicia tuvieramos una tormenta de viento, alà travecia qe fue precisso invocar a los Gloriosos Stos que nos librasen de tal tempestát, Regresandonos al mismo puerto, auciliados de los antedichos*; 699, pintura a l'oli sobre taula *Exvoto de Cristobal Magriñá*; 10164 cep àncora.

Exposició virtual "500 aniversario de la Primera Vuelta al Mundo: Filipines, les illes redescobertes"

L'exposició és un projecte de Google Art & Culture que demana al Museu Marítim de Barcelona formar part d'una exposició virtual amb motiu del 500 aniversari de la primera volta al món. A l'exposició virtual s'explica quines varen ser les conseqüències d'aquesta primera volta al món i el descobriment de les Filipines. S'exhibeixen 18 objectes patrimonials que formen part de les col·leccions del museu amb una breu fitxa descriptiva i d'un text que contextualitzarà l'obra. Tota la informació estarà disponible en tres idiomes, català, castellà i anglès.

L'exposició explica com les illes Filipines apareixen en la història d'occident amb l'expedició de Fernando de Magallanes en 1521 i van ser incorporades als dominis espanyols a partir de l'expedició de Miguel López de Legazpi en 1565. Des d'aquest moment l'arxipèlag va formar part formalment d'un imperi que s'estenia així a banda i banda del Pacífic.

No obstant això, les illes a penes tenien una incidència directa a Europa si no era a través del *Galeón de Manila* o *Nao de la Xina*, un servei marítim que va unir un parell de vegades l'any Manila i Acapulco (entre 1565 i 1815, amb escala a l'illa de Guam). Només travessant el continent fins a la costa atlàntica podien arribar els productes filipins a Espanya. Durant segles van formar part d'un imperi en descomposició, però a mitjans del segle XIX es va produir un canvi radical. Amb l'obertura del Canal de Suez en 1869 es va obrir una ruta directa i fàcil entre Espanya i les Filipines. Amb aquest canvi tecnològic es va donar un fenomen que podríem denominar el "redescobriment" de les illes. De manera tardana Espanya va descobrir el potencial de les més de 7.000 illes i els seus recursos naturals, especialment el tabac. Durant algunes dècades va tractar de treure el màxim partit possible i també d'espanyolitzar "l'arxipèlag". La revolta de 1896 i més tard la Guerra Hispano-americana de 1898 va assenyalar el final de la presència espanyola en l'extrem orient. La història, que s'inicia amb el viatge de Magallanes en 1521 i acaba en 1898, és la història d'una relació incompleta i imperfecta de punta a punta del globus, que ha de ser rememorada en ocasió de la celebració del 5è centenari del viatge Magallanes-Elcano.

Els objectes seleccionats són:

- 9835, Atles de Cresques. L'Atles Català 1375. Full Orient
- 16951, model Nau *Victoria*
- 760c, carte reduite des mers comprises entre l'Asie et l'Amerique apelées par les Navigateurs Mer du Sud ou Mer Pacifique
- 6029, àlbum vaixells Guangzhou (Canton)
- 1835, litografia *Ports de mer d'Afrique - Egypt. Vue du Canal de l'isthme de Suez / Vista del Canal del istmo de Suez*
- 2352, fotografia paper Port Saïd, Canal de Suez
- 18109, litografia *Vista panoràmica de Barcelona y de las escuadras, tomada con motivo de la exposición universal de 1888*
- 12036, destrat filipí
- 16880, exercici escola de nàutica
- 3437, model de panco filipí *El Buisán*
- 8841, model de sampan
- 4377, vinta filipina
- 4765, aquarel·la *Vapor correo de Filipinas Isla de Panay*
- 717c, carta nàutica *Carte réduite des Isles Philippines pour servir aux vaisseaux du Roy*
- 1169d, acció de la Cia. Tabacos de Filipinas
- 3344d, quadern de navegació de la Polacra *Explorador*
- 7891, baròmetre Aneroide Manila é Iloiro. Barómetro para la precisión del tiempo en el archipiélago Filipino propuesto por el P. Federico Faura S. J. Director del observatorio de Manila
- 6666, dibuix *Creuer de la marina de guerra espanyola Reina Cristina*.

PARTICIPACIÓ EN PROJECTES I GRUPS INTERNS DE TREBALL

Comissió assessora d'avaluació de béns

Un cop al mes, cinc representants de l'Àrea de Col·leccions i del coneixement han participat en les reunions de la Comissió, que es reuneix amb l'objectiu d'avaluar els ingressos patrimonials del Museu.

Comissió d'exposicions

Reunions periòdiques de representants de l'Àrea d'Educació i activitats i de l'Àrea de Col·leccions i del coneixement La comissió es reuneix amb l'objectiu d'avaluar les exposicions temporals que organitza el museu, coordinant els préstecs i els objectes a exhibir. S'ha elaborat un protocol d'exposicions per determinar el procediment a aplicar abans d'iniciar-se una exposició.

Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana

S'han començat a realitzar protocols sobre la gestió de documentació.

REVISIÓ INVENTARI D'INDUMENTÀRIA, CERÀMICA, MEDALLÍSTICA, PLÀNOLS I DOCUMENTS

- **Col·lecció d'indumentària.** S'ha fet la revisió de l'inventari de les de col·leccions d'indumentària al programari Museumplus. Les tipologies d'objectes han estat: uniformes, bandes, samarretes, banyadors, tovalloles, etc. S'han modificat 158 registres relacionats amb les mides dels objectes, les descripcions, les inscripcions i les autories. La revisió de les dades ens ha permès completar la documentació relacionada amb els objectes i crear 8 nous registres dels objectes que mancaven per introduir. S'han realitzat 161 fotografies digitals dels 110 objectes del fons d'indumentària, el que ens ha permet documentar gràficament el fons.
- **Col·lecció de ceràmica.** S'ha fet la revisió de les dades existents, documentació de les dades que mancaven i presa de mides de 269 objectes de ceràmica. Les tipologies d'objectes documentals són: plafons de rajoles (grans i petits), vaixel·la (plats, plates, bols) i rajoles. La documentació d'aquesta col·lecció ens ha permès introduir les autories que figuraven com a desconegut i afegir també el número corresponent de VIAF. La documentació ha implicat introduir nous termes de nom d'objecte o material a la base de dades que s'han introduït seguint els termes emprats als tesaurus d'art i arquitectura del Getty Institut (AAT). Així mateix, la catalogació ha permès crear fitxes de conjunt i documentar el camp de relació.
- **Col·lecció d'arqueologia.** S'han realitzat tasques de revisió de dades i fitxes de conjunt d'un total de 47 objectes. La revisió d'aquests objectes ha comportat documentar els derelictes i crear fitxes de conjunt dels objectes que conformaven alguns altres.
- **Col·lecció de numismàtica.** S'han revisat les dades d'un total de 100 objectes entre monedes, pins i medalles. La revisió d'aquesta col·lecció ha permès afegir el pes, millorar la descripció i afegir algunes autories que figuraven com a desconeguda.
- **Col·lecció de plànols.** S'han registrat 272 plànols generals de les poblacions i plànols de cases de pescadors dins el programari de gestió documental MuseumPlus. Les tasques realitzades han estat la creació de les fitxes (inserir documentació i imatge) i la vinculació amb els registres de fotografia utilitzant el MuseumPlus (524 registres fotogràfics relacionats). També s'han siglat els plànols i s'han col·locat camises de conservació amb el número de registre.
- **Col·lecció de documents.** S'han revisat, completat i inventariat 95 documents, com per exemple diaris de navegació, certificats de vacunació, edictes i fulletons, etc. L'eina de gestió emprada ha estat un aplicatiu intern del museu. Les tasques han estat la de completar, revisar i, en alguns casos, crear noves fitxes, així com siglar els plànols, les camises i els documents amb el seu número de registre.

3.2. Adquisicions de fons a l'MMB

Al llarg del 2019 s'ha continuat l'aplicació de la política d'adquisicions del Museu Marítim de Barcelona, executant els principis generals continguts a la Política d'adquisicions i aplicant el Pla d'adquisicions elaborat l'any 2003, la vigència del qual és plena. A grans trets, la metodologia per dur a terme aquesta tasca consisteix en l'establiment d'un circuit de contactes periòdics o esporàdics amb particulars i entitats, l'emissió d'informes sobre els materials localitzats o oferts al museu i l'avaluació de les propostes d'adquisició a càrrec de la Comissió Assessora d'Avaluació de Béns.

Les adquisicions s'han fet seguint els procediments corrents:

DONACIONS

El Museu ha ingressat durant l'any 2019, els següents béns, en concepte de donació:

- Actes de la Junta Directiva de l'associació de consignataris 1897-1920; contracte de la tripulació de la polacra goleta *Dalia* para viatge a Amèrica. Cadaqués 15 de novembre de 1864; contracte de la tripulació de la polacra goleta *Dalia* para viatge a l'Habana. Barcelona 1 de setembre de 1865; diari de navegació de la polacra goleta *Dalia* del pilot Vidal Albert Sastre, de setembre 1865 a febrer 1866; quadern de bitàcola de la polacra goleta *Dalia* del Capità Vidal Albert Sastre de l'11 abril a 16 setembre 1866; quaderns de bitàcola de la polacra goleta *Dalia* del Capità Vidal Albert Sastre, del 13 d'octubre 1867 a 19 agost 1868; quadern de bitàcola de la polacra goleta *Dalia* del Capità Vidal Albert Sastre, de l'11 de maig a 27 desembre 1869; quadern de bitàcola de la polacra *Explorador* del Capità Vidal Albert Sastre, del 25 de maig 1876 a 18 agost 1877; quadern de bitàcola del bergantí *Explorador* del Capità Vidal Albert Sastre, del 22 de novembre 1877 a 28 desembre 1878, donació de la Fundació MMB.
- Documents: nomenament de capità de la Marina Mercant de Federico Gibernau Sust 3/02/1893; llibreta de soci del Pósito Marítimo del Puerto de Barcelona (en blanc, sense usuari); 1 permís per visitar el Muelle Baleares, Cía. Trasatlántica; 1 targeta identificació personal de Pedro Rabanal Villacorta, Cía. Trasatlántica. Fotografies: 4 fotografies estereoscòpiques, sobre vidre. Port de Barcelona. Ca 1920; 1 fotografia, positiu, estereoscòpica sobre vidre, escena de pesca, ca 1915; 2 negatius sobre vidre, escena nàutica esportiva, ca 1920; 1 reportatge fotogràfic de 79 còpies en paper b/n sobre el iot de motor *Clipper*, construït als Astilleros Viuda de R. Garcia (Barcelona): avarada i navegacions diverses. Ca 1950. Fotografia Morales/i desconeguts; 6 fotografies estereoscòpiques, ca 1910. Sobre vidre; 7 diapositives estereoscòpiques, sobre vidre, port de València, 1910; 16 diapositives estereoscòpiques de vaixells, sobre vidre, port de Barcelona i altres ports. Ca 1910; 1 fotografia b/n sobre vidre del vaixell *Cabo San Agustin* o *Cabo Santo Tomé*; 7 fotografies estereoscòpiques, sobre vidre, 10,5 x 4,5, 1920-1930, diverses embarcacions; 3 negatius sobre vidre (9x12) sobre ports, ca 1910; 13 negatius estereoscòpics, 4,5x10,5, sobre vidre. Port de Barcelona (Dic flotant i deponent i altres), ca 1920; 4 diapositives estereoscòpiques sobre vidre, 4x10,5 cm. Vaixells i ports, ca 1920; 9 negatius estereoscòpics sobre vidre, 4x10,5 cm. Vaixells i ports, ca 1920; 1 negatiu sobre vidre, 9x12, del cuirassat *USS Arkansas*, abans de 1936; 1 diapositiva sobre vidre, 8,4x10, d'un iot a vela. Primer terç s. XX; 1 carte de visite de tripulant; 13 negatius estereoscòpics sobre vistes de ports i vaixells, ca 1900; 1 negatiu estereoscòpic sobre plàstic, avioneta, ca 1900; 10 negatius sobre plàstic, vistes de ports i vaixells, ca 1900. Objectes: banderí Cabo San Roque-Cabo San Vicente. Cia Ybarra. Sevilla; banderí Cabo San Roque-Cabo San Vicente. Cia Ybarra. Sevilla; banderí Exposición Flotante Española "Ciudad de Toledo". Ruta "Ciudad de Toledo"; estampa calcogràfica de Barcelonne Capital de Catalogne. Vista General de Barcelona, tomada desde el mar en el año 1715. Publicada per la Calcografía Nacional francesa; model de llagut; làmina vapor *Montserrat*.
- Fotografies: 1 postal port de l'Ametlla de Mar, ca 1972; 1 postal destructor classe Kid *USS Chandler DDG 996*, ca 1978, amb anotacions tècniques del vaixell; 1 postal *Schulschiff Deutschland A59*, amb anotacions tècniques del vaixell; 1 còpia digital de l'aquarel·la de 3 submergibles de la classe A; 5 reproduccions de 5 fotografies del submarí "A"; 1 postal del galió *Vasa*. Bibliografia: Hocker, Fred; Helmersson, Klas: *La historia del Vasa*. Editor Catrin Rising. Museos nacionales de Historia Marítima de Suecia. Objectes: caixa de fusta amb bolígraf i ploma de l'Arma Submarina commemorant el 75 è aniversari; Puro amb anell del vaixell escola *Juan Sebastián Elcano*. Regal del comandant durant el seu viatge a Barcelona el 14 de juny de 2004; carpeta amb 10 segells en bloc dedicats al galió *Vasa*. El segells foren gravats per Czeslaw Slania, a l'acer dolç; mata-segell especial emprat a Nules (Castelló) a l'exposició dedicada al B/E *Ama Begoñacoa* de la marina mercant del País Basc; segell de 55 ptes. dedicat al 30 aniversari del "Tratado Antártico"; mata-segell especial XXV Campaña del *Hesperides*; Targeta de record de l'entrega de la bandera de combat al buc amfibi *Pizarro L42*; sobre amb data 31 de gener de 2019 amb mata-segell del Correo español de la Base "Gabriel de Castilla" amb "marca " de la mateixa de la base "Juan Carlos I" i del B10 *Hesperides* A33 de l'Armada Espanyola; sobre amb data 17 de gener de 2019 amb mateix mata-segell de la B.A.E *Gabriel de Castilla* i un altre amb data 9 de març de 2019 del BIO *Hesperides* A33, ambdues concedits pel Correu espanyol.
- Fotografies: 2 postals vapor *Alfonso XIII* (2), ca 1920; 1 postal vapor *Reina Maria Cristina* ca 1920; 1 postal vapor *Alfonso XII* (3), abans de la I GM; 1 postal del vapor *Habana* 1949; 4 fotografies b/n sobre vidre del petrolier *Ciudad de Reus*, de Catusus y Compañía a través de la filial Mutua Importadora de Petróleos, el

primer petrolier català y 4rt de l'estat espanyol; 1 postal dels vapors Isla de Panay i M.L. Villaverde a Guinea Equatorial. 1917; 1 postal del vapor *Alfonso XIII* (2)(error en el nom del vaixell del peu de foto de la postal). Documents: 1 retall de premsa amb reproducció de la pintura del *Reina Victoria Eugenia, La Esfera*, 3 nov. 1917.

- 2.849 diapositives sobre competicions dels JJOO de Barcelona'92; 1 fotografia digital del pailebot *Santa Eulàlia de nit*. 2019.
- 17 films sobre competicions de motonàutica, anys 1980, provinents de la Federació Catalana de Motonàutica. Federació Catalana de Motonàutica. 1968-2018. Història de la Federació. 2019. (2 exemplars); Catàleg Sunseeker Motoryachts (2011). Donació del President de la Federació.
- 7 postals de la col·lecció "Marina de guerra espanyola". Primer terç s. XX; 8 números de la revista del Real Club Mediterráneo de Málaga, núms. 1 i 2, 1992; núms. 3 i 4, 1993; núms. 5, 6 i 7, 1994, núm. 8, 1995; 1 croquis de los ríos -Rio Paraná. Armada Argentina, Servicio de Hidrografía Naval. 1987.
- Fotografies: 3 fotografies de navegació fluvial; 177 fotografies del port de Palamós: embarcacions de pesca, vela lleugera (20 desembre 2018).; 269 fotografies del port de Barcelona: molls i embarcacions. 2018; 102 fotografies de les Festes de la Mercè 2018: Joutes. 23 setembre 2018; 6 fotografies d'estudi amb retrats de persones vestint roba marinera, primera meitat s. XX; 1 retrat de nen amb vestit mariner, primera meitat s. XX; 1 retrat de dona amb vestit de bany, ca 1960; 5 postals del port de Barcelona (s. XX); 30 fotografies de ports i llocs de costa de Catalunya, Espanya i Europa. (s. XX); 6 fotografies d'interiors de vaixells (s. XX); 8 fotografies de vaixells (s. XX); 1 fotografia de proa de iot de vela i retrat de dona; 1 fotografia de bot de pràctics de Barcelona; 1 fotografia suport paper, b/n del paquebot *Enchantment of Sea*, a Barcelona; 13 fotografies de vaixells de passatge al port de Barcelona. 2019; Làmines: 17 làmines, format postal, de temàtica marítima (s. XX).
- 25 fotografies sobre treballs al port de Barcelona (atracament). 2018; 32 fotografies de creuers al port de Barcelona. 2018; 18 fotografies d'embarcacions esportives al port de Barcelona. 2018; 30 fotografies de ferris al port de Barcelona. 2018 i 2019; 65 fotografies de iots al port de Barcelona. 2018 i 2019; 16 fotografies de vaixell mercant al port de Barcelona. 2018 i 2019; 93 fotografies de vaixells militars al port de Barcelona. 2018 i 2019; 10 fotografies de la flota de l'MMB al port de Barcelona. 2018; 33 fotografies d'obres al port de Barcelona. 2018 i 2019; 13 fotografies de vaixells de pesca al port de Barcelona. 2018 i 2019; 43 fotografies de remolcadors i pràctics al port de Barcelona. 2018 i 2019; 59 fotografies de seguretat, rescat al port de Barcelona. 2018; 20 fotografies de vistes i embarcacions diverses al port de Barcelona. 2018; 17 fotografies Port Fòrum. 2019; 39 fotografies generals del port de Barcelona. 2019.
- Retrats de dona, 1r Oficial de la Marina Mercant.
- 1.140 fotografies digitals de vaixells militars, de pesca, mercants, any 2018; 4.168 fotografies digitals vaixells militars, construcció naval, ports (s. XX i XXI), i plànols de submarins (informació extreta d'Internet).
- 1 postal de paquebot de la Lloyd Sabaud, Gibraltar al fons.
- Col·lecció bibliogràfica i fotogràfica relacionada amb marina de guerra; 3 corbetes.
- Col·lecció de 236 fotografies sobre regates i embarcacions esportives anys 1970 a 1990 realitzades per ell; i de 229 fotografies de diferents autors sobre diversos temes de nàutica esportiva; col·lecció de documents relacionats amb activitats d'oci; publicacions; objectes: 6 banderins; 2 entrades cerimònia inauguració olimpíades Barcelona 92; dibuixos; 3 adhesius.
- 1 fotografia de finals dels anys 50 a un poble de la costa Brava de dones treballant a la mar.
- 1 fotografia d'infantesa d'una armadora en la barca de pesca del seu pare *General Aranda* (1987), donació 14 de febrer de 2019.
- 3 fotografies d'expedicions científiques a l'Antàrtida dins el projecte PEGASO, any 2015. Donació 12 de febrer de 2019.
- 7 fotografies d'una pescadora, donació de 7 de març de 2019.
- 6 retrats d'un "Patrón de Altura de la Marina Mercante Española". Any 2014 al 2018; donació 23 de febrer de 2019.
- 6 fotografies d'una investigadora en l'àmbit e la pesca, relacionades amb la seva carrera científica entre els anys 2004 i 2015; donació de 18 de febrer de 2019.

- 2 fotografies de dones cosint xarxes, Sant Carles de la Ràpita, 1979-80.
- 2 fotografies de treballadors a bord, datades durant la primera meitat del s. XX.
- 4 fotografies durant la seva tasca professional (2007-2012).
- 4 retrats fotogràfics.
- 4 fotografies sobre la seva professió com a instructora de busseig (2017-2018).
- 15 retrats fotogràfics d'ella mateixa embarcada en els vaixells *Ciudad de Valencia*, *Benijofar* (roll on), i els petroliers *Velez Blanco* i *Arteaga*. Dècada 1990, d'un oficial de la Marina Mercant.
- 53 retrats fotogràfics d'una pescadora del port de Llançà, realitzats entre els anys 2014 i 2015 al nord del Cap de Creus.
- 95 fotografies sobre competicions de vela lleugera i regatistes (2019), donació d'una fotògrafa especialitzada en nàutica.
- 3 fotografies retrat d'una fotògrafa naval.
- 3 fotografies sobre la seva tasca professional, donació Capità Marítim del Port de Tarragona.
- 11 fotografies sobre les tasques professionals del donant.
- 25 còpies digitals de fotografies sobre les muscleres de Barcelona, datades ca 1950.
- 6 fotografies de les seves primeres immersions, entre els anys 1940 i 1955.
- 1 fotografia del creuer de guerra Almirante Cervera, ca 1930.
- Col·lecció de fotografies sobre vela oceànica d'un regatista i metge.
- 3 fotografies sobre el viatge d'emigració de la mare del donant, des de Barcelona a Brasil, ca 1959.
- 1 fotografia de pescador a coberta pujant xarxa. 2019.
- 1 postal de la platja de Calella de Palafrugell. Ca 1950.
- Fotografies d'unes caricatures i d'un dibuix al llapis d'un perfil, d'autor desconegut; fotografies de dibuixos associats a les anteriors en reunions Associacions de Capitans i/o Pilots de la marina Mercant; fotografies de amb altres persones no identificades en reunions Associacions de Capitans i/o Pilots de la marina mercant; fotografies impartint classe amb barret i bufanda; fotografia amb alumnes de l'Escola Oficial de Nàutica de Barcelona durant una vista a Poblet; carpeta amb Anotacions originals de Compensació d'Agulla Nàutica, escrits a màquina i amb dibuixos originals i un quadernet amb les il·lustracions originals i acolorides per a les anotacions de Compensació d'Agulla Nàutica; lliure còpies de les fotografies relacionades amb els números 4, 11, 13, 14,17 i 20 a la Facultat de Nàutica de Barcelona perquè procedeixin a la seva catalogació i drets d'ús en esdeveniments educatius i/o institucionals que s'estimi pertinent.
- Fusell de pesca submarina marca Mares model Superjet A, fabricat a partir de 1963.
- Una taula de fusta que havia estat en un vaixell de la Compañía Trasatlántica.
- 58 reproduccions de fotografia sobre els viatges que va realitzat la donant i el seu marit a bord dels vaixells Indico, Antártico i Pacifico de la Cia Marasia durant els anys 1976-1979.
- Uniforme de la marina mercant d'alumne de nàutica, 1972.

COMPRA

El Museu ha ingressat durant l'any 2019, els següents béns, en concepte de compra:

- Nomenament de pilot de la marina mercant de Juan Bautista Rivas natural de Mataró expedit a Cartagena al 1840 (se li dona el comandament de la polacra *Modestita*); títol de propietat de la polacra *Modestita*, expedit a Barcelona el 1856; ofici del 26 de juliol de 1851 per les despeses pel reconeixement i sepultura d'un ofegat; ofici del 25 d'abril de 1861 en referència a un distintiu pels cabos de matrícula; ofici del 30 d'abril de 1861 en referència a la mobilitat dels matriculats; ofici de l'1 de maig de 1861 relatiu als exàmens de pilots; ofici del 29 de juny de 1861 relatiu al número de pilots que han de dur els vaixells mercants; ofici del 4 de

juliol de 1861 relatiu al càrrec de patró de les Reales falúas; ofici del 10 de juliol de 1861 relatiu a l'augment de les èpoques d'exàmens de pilot; ofici del 6 d'agost de 1861 relatiu a les condicions de matriculats per fer de patró en vaixell de cabotatge; ofici del 7 d'agost de 1861 relatiu a l'augment de sou de pràctics; ofici del 27 d'agost de 1861 relatiu al temps de servei per poder fer l'examen de contramestre. Adquirit a subhastes Soler i Llach Subhastes Internacionals, S.A. el 22 de febrer de 2019.

- Sobre de carta Barcelona-Algeciras amb segell de Cía. Navegación e Industria; sobre de carta de Barcelona a San Juan de Puerto Rico - vapor *Vidal Sala*; sobre de carta de Jerez a Nova York, mata segell vapor *Montserrat*; sobre de carta destinació Pennsilvània, mata segell vapor *Marqués de Comillas*. Adquirit a Subastas Europa el 20 de març de 2019.
- Cartell Baños de oleaje San Sebastián en Barcelona. Playa de la Deliciosa / casetas y piscinas. Lit. Henrich y Comp^a en comandita. Ca 1900. Adquirit a subhastes Soler i Llach Subhastes Internacionals, S.A. el 28 de juny de 2019.
- Dibuix *Quadre sinòptic de les principals descobertes espanyoles*. Realitzat a l'Habana el 1860. Adquirit a German Muñoz el 18 de març de 2019.
- Pel·lícula super8 de l'incendi del *Marqués de Comillas* a un dels molls de la drassana Astano, a Perlíó - Fene (A Corunya) Adquirit a Todocolección el 6 de novembre de 1961.

3.3. Col·lecció documental i cartoteca

COL·LECCIÓ DE DOCUMENTS

S'ha continuat amb les tasques habituals que comporta la gestió de la col·lecció de documents: incorporació de la documentació ingressada, control d'ubicacions i tria de documents per les activitats del Museu. Aquest any, entre d'altres, s'ha fet la selecció de documents per l'exposició "Cants de sirenes: fascinació i abisme", l'atenció a les consultes i la gestió de les noves adquisicions d'aquesta col·lecció. S'han introduït 145 registres nous.

COL·LECCIÓ DE PLÀNOLS I CARTOTECA

S'ha continuat amb les tasques habituals que comporta la gestió de la col·lecció de plànols i de cartes nàutiques, revisió de la base, control d'ubicacions i tria de documents per les activitats del Museu. S'han continuat atenent les consultes sobre els plànols i les cartes de la col·lecció i gestionant el servei de reproducció d'aquests documents. S'han introduït 273 registres nous. També s'han continuat realitzant les tasques habituals de col·locar en fundes de conservació els materials catalogats, amb la vigilància de l'estat de la documentació a la reserva per tal de detectar problemes en el seu estat de conservació.

3.4. Fons d'imatges

DOCUMENTACIÓ ARXIU FOTOGRÀFIC

En 2019 existeixen 40.656 registres en la Categoria Fotografia (MuseumPlus). S'han realitzat les habituals tasques de catalogació que, majoritàriament, s'estan encarregant a suports externs. Cal destacar que s'està impulsant la temàtica de la nàutica esportiva i de competició, catalogant 3.495 fotografies (positius paper, negatius, diapositives) que pertanyen a la col·lecció de la revista *Surf a Vela*, la col·lecció del fotògraf nàutic Jordi Maseras i la col·lecció J.A. Trepas. Aquesta feina s'ha realitzat mitjançant un contracte a un professional expert en nàutica esportiva i en la documentació de fotografies. També es fan els treballs de catalogació de la col·lecció Josep Coté, formada per 545 fotografies.

Un any més, el grup d'experts voluntaris de l'Arxiu fotogràfic (Laboratori d'experts en fotografia naval) ha realitzat feines de documentació del fons fotogràfic. Es reuneixen de manera altruista tots els dimarts de l'any, cosa que representa pel Museu aproximadament unes 500 hores de treballs de documentació molt especialitzada i de gran valor.

S'han realitzat també tasques de preinventari de les col·leccions sobre nàutica esportiva que s'han donat en 2019.

Dins de les tasques de documentació, una part dels treballs s'han realitzat a partir de la contractació de l'empresa Documenta per a feines de catalogació de l'arxiu fotogràfic de 3.495 registres. S'ha realitzat l'inventari, catalogació (positius paper, negatius, diapositives) de dos expedients que es desglossa de la següent manera: s'han completat els 1.194 registres de la Categoria fotografia de MuseumPlus que pertanyen a la col·lecció Panxo Pi-Suñer (revista *Surf a vela*) sobre surf a vela. S'han omplert els camps de format, inscripció, material/tècnica, autorització publicar, matèries, descripció, ubicació i l'estat de conservació. S'han introduït i revisat 1.248 nous registres a la Categoria fotografia de MuseumPlus, que pertanyen a la col·lecció Jordi Maseras, sobre regates i nàutica esportiva. S'ha fet una catalogació bàsica omplint els camps de núm. de registre, núm. expedient, nom de l'objecte, títol, autor, datació, format, material/tècnica, inscripció, ubicació, font d'ingrés, museu dipositari, autorització publicar, estat de conservació, associació de la foto de referència a la fitxa, fotografia de referència per documentar. S'han introduït 1.053 nous registres a la Categoria fotografia de MuseumPlus de la col·lecció J.A. Trepas, sobre vela oceànica. S'ha fet una catalogació bàsica omplint els camps de núm. de registre, núm. expedient, nom de l'objecte, títol, autor, datació, format, material/tècnica, inscripció, ubicació, font d'ingrés, museu dipositari, autorització publicar, estat de conservació, associació de la foto de referència a la fitxa, fotografia de referència per documentar. La contractació es realitza entre el 7 de març i el 10 de desembre de 2019.

DIGITALITZACIONS

Durant el 2019 no s'han realitzat digitalitzacions de l'arxiu fotogràfic, i només s'ha encarregat un treball de digitalització per l'arxiu fílmic del Museu: un film súper 8 corresponent a l'incendi del paquebot *Marqués de Comillas*, comprat en 2019, i que es va considerar urgent digitalitzar per motius de preservació.

CONSERVACIÓ PREVENTIVA-RESTAURACIÓ FOTOGRAFIA

S'han fet les feines habituals en conservació preventiva per part de la conservadora de l'Arxiu fotogràfic. També han participat dues persones que han fet tasques de conservació-restauració. Per una banda una graduada en Grau de Conservació i restauració per la UB, i estudiant del I Màster en Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic, que va realitzar treballs de voluntariat sobre conservació preventiva i digitalització de la col·lecció del fotògraf Josep Coté, entre altres feines. Per altra banda, una estudiant en pràctiques de Conservació i Restauració de Document Gràfic, de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya, que confecciona les caixes de conservació per àlbums dels Astilleros Burell, entre altres tasques.

PARTICIPACIONS

Participació de la conservadora de l'Arxiu fotogràfic com a docent en el curs "La gestió i conservació dels fons fotogràfics en els museus", organitzat per la Diputació de Barcelona i dirigit a tècnics i directors de museus locals de la Diputació de Barcelona. Barcelona, 27 maig, 4 juny 2019.

INGRESSOS FOTOGRAFIES

L'any 2019 l'Arxiu fotogràfic ha ingressat 9.888 fotografies (sense comptabilitzar les centenars de fotografies generades per la pròpia institució: exposicions, actes, reproduccions dels objectes de les col·leccions, treballs de restauració, activitats del Museu, etc.).

VOLUNTARIS DE L'ARXIU FOTOGRÀFIC

Una part important de les noves adquisicions fotogràfiques són resultat de les donacions per part del grup de col·laboradors de l'Arxiu fotogràfic que ha afermat molt la seva relació amb el Museu. Aporten, periòdicament, nous materials gràfics i/o assessorament a l'Arxiu fotogràfic. Aquesta aportació fotogràfica va més enllà del mer donatiu i es plasma en un enriquiment de la relació professional i personal amb la nostra institució. Una part d'aquest col·lectiu s'ha convertit en un eficient grup de treball: el Laboratori d'experts en fotografia naval.

LABORATORI D'EXPERTS EN FOTOGRAFIA NAVAL

El Laboratori d'experts en fotografia naval realitza una valuosíssima tasca d'investigació que completa les dades més bàsiques de la fitxa de catalogació, ampliant i revisant la informació i confeccionant una sinopsis històrica de molts dels vaixells que apareixen en les fotografies de l'Arxiu fotogràfic, com per exemple el lloc de la seva construcció, cronologia, canvis de nom del vaixell i/o armador, accidents i altres dades significatives. Aquesta informació s'introdueix de manera sistemàtica en una fitxa bàsica creada a partir de la selecció d'alguns dels descriptors de la base de dades de l'Arxiu fotogràfic. És una documentació de rigor, consensuada en equip. Des de 2013 el Laboratori d'experts en fotografia naval es reuneix tots els dimarts al matí per ajudar en la documentació de les fotografies.

SESSIONS D'IDENTIFICACIÓ DE FOTOGRAFIA MARÍTIMA

El 2019 l'Arxiu fotogràfic ha seguit organitzant, un any més, les sessions sobre identificació de fotografies navals que ajuden a documentar i difondre les col·leccions fotogràfiques del Museu i les imatges de col·leccions particulars de contingut marítim. Es convoquen quatre sessions a l'any (una per trimestre), de les quals es dona difusió externa, convidant a experts en la matèria. Les sessions estan obertes a un públic interessat en fotografia, que troba en aquest espai resposta pel que fa a la identificació de les fotografies i, en definitiva, un espai d'intercanvi i aprenentatge. Any rere any s'incrementa el nombre de participants i l'enriquiment de les sessions. Aquest any s'han organitzat algunes de les sessions dedicades a temes concrets. Aquests han estat: Las Golondrinas de Barcelona, dirigida pel gerent de l'empresa; la naviliera Tintoré; el Reial Club Marítim de Barcelona, a càrrec de l'antic comodor del Club; i l'Escola de Nàutica de Barcelona a càrrec d'un ex-alumne, historiador i autor de la tesi *El capitán de la marina mercante José Ricart y Giralte (1847-1930): una aproximación a la historia marítima contemporánea de Barcelona*.

PROJECTE DE RECERCA SOBRE NÀUTICA ESPORTIVA

Durant el 2019 l'Arxiu fotogràfic ha focalitzat una part de la inquietud per la salvaguarda del patrimoni fotogràfic treballant en diverses accions lligades a la recuperació de la memòria històrica sobre els esports de mar. Entre elles: s'han documentat 3.495 fotografies en la base de dades de MuseumPlus; s'han fet accions de difusió i de participació/consulta sobre imatges amb aquesta temàtica, a través de les xarxes socials que han ajudat a localitzar una informació molt rigorosa; s'han establert contactes amb personatges i entitats del món de la nàutica que han afavorit noves donacions i col·laboracions, amb una bona resposta i s'han realitzat accions generals de difusió.

V TROBADA DE FOTOGRAFIA A MUSEUS, ARXIUS I BIBLIOTEQUES

El 15 d'octubre de 2019 l'Arxiu fotogràfic del museu va organitzar la "V Trobada de Fotografia a Museus, Arxius i Biblioteques" que tenia com a tema "Procediments fotomecànics: uns processos estables, però complexos d'identificar". La jornada va estar dedicada als processos fotomecànics que són un conjunt de procediments molt diversos, que han evolucionat a remolc de la indústria i la tecnologia, i també de petits tallers d'impressió dels que cal investigar per a documentar-los amb rigor en el moment en que ingressen en les institucions patrimonials. Cal destacar en aquesta edició que, per primer cop, es demana un patrocini. L'empresa de serveis documental Nubilum col·labora amb un import que ajuda a cobrir les despeses de l'organització. Per altra banda, destacar que es proposa i aprova un nou preu públic en concepte de Trobada. Per aquesta raó, en aquesta edició el nom de l'activitat s'anomena Trobada, en lloc de Jornada, com era el cas de les quatre edicions anteriors.

Es va convidar a participar com a ponents a professionals que, per la seva trajectòria professional en general, per la seva especialitat o per l'execució d'un projecte específic, referents de prestigi en l'àmbit de la fotografia. Per la tarda, els assistents interessats van assistir a uns tallers pràctics sobre tres casos de recerca en els processos fotomecànics. La Trobada, com és habitual, va tenir un gran èxit d'inscripcions, amb l'aforament 100% de la capacitat de l'Auditori. S'aferma el prestigi de la institució posicionant l'MMB en la gestió de la fotografia patrimonial. El perfil dels assistents està bàsicament constituït per tècnics de museus, arxius, biblioteques, i altres institucions que tenen cura de la fotografia. També hi van assistir fotògrafs, estudiants de conservació-restauració i els alumnes del I Màster de en Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic, així com també professionals de la venda de material de conservació.

EXPOSICIONS

Des de l'Arxiu fotogràfic es proposa la realització d'una exposició sobre el fotògraf pictorialista Joaquim Pla Janini, del qual l'MMB hi conserva 34 bromolis transportats de temàtica marinera. Es treballa en l'informe i proposta de continguts sobre l'exposició.

També, la conservadora de l'Arxiu fotogràfic, va comissariar l'exposició "Josep Coté, fotògraf a bord", junt amb una voluntària de l'Arxiu fotogràfic. L'exposició pretén donar a conèixer la recent donació de la col·lecció, així com el rol del fotògraf de vaixell, que és una figura poc estudiada. L'exposició s'inaugurà el 10 d'octubre al vestíbul de les Botigues de la Generalitat i la cloenda està prevista per juny 2020. Es van realitzar diverses activitats en relació a l'exposició, com visites comentades, entre elles a un grup de discapacitats visuals, el 23 de novembre 2019.

A més a més, va haver suport de l'Arxiu fotogràfic en l'exposició fotogràfica "Dones de mar", organitzada per l'MMB, dins el projecte "Dona'm la mar" que pretén donar visibilitat al rol de les dones treballadores del mar.

XARXES SOCIALS

L'Arxiu fotogràfic segueix coordinant, editant i redactant el Blog FOTOdeMAR, per 7è any consecutiu, així com aportant fotografies a Flickr i Pinterest. La periodicitat de publicació és quinzenal. El grup de Facebook, Fotografia de mar, segueix creant interès i creixement. A finals de 2019 tenia 2.224 seguidors. Cada diumenge es publica una fotografia en la secció "mar de fotos" com a mostra de les col·leccions fotogràfiques del Museu i per a incitar al debat i observació del contingut de la imatge. Les xarxes socials ens ajuden a donar visibilitat als fons fotogràfics i activitats relacionades amb la fotografia.

TALLER FOTOS EN CONSERVA

L'Arxiu fotogràfic va organitzar la 7a edició del taller Fotos en conserva, realitzada per l'Associació Fotoconnexió (25 maig 2019). Es tracta d'un taller dirigit al públic no especialitzat que vol aprendre a tenir cura dels fons fotogràfics familiars, amb mitjans casolans. Per 7è any consecutiu el taller va tenir molt èxit d'inscripcions i acceptació i un aforament del 100%.

REVISTA *ARGO*

La conservadora de l'Arxiu fotogràfic va participar com a coordinadora, conjuntament amb el Cap de Comunicació de l'MMB, en el consell de redacció de la revista *Argo* (segona època), dedicada a la difusió de la cultura i patrimoni marítims. Es va treballar en la confecció i seguiment dels continguts dels dos números de 2019: el número 3, que dedicava el dossier central a les activitats subaquàtiques, i el número 4 que dedicava el tema central als 150 anys de la constitució de la Junta d'Obres del port de Barcelona. Paral·lelament a la coordinació de la revista, es creà un grup transversal de treball per a desenvolupar un Pla de màrqueting que impulsés la difusió de la revista. Es van fer accions puntuals de difusió, com les dues presentacions de la revista al Club Nàutic de Cambrils i al Museu de la Mar de l'Ebre, de Sant Carles de la Ràpita.

CONSULTES

S'han atès les consultes de l'Arxiu fotogràfic, per part dels diferents departaments i projectes expositius del Museu, i també d'investigadors, editorials, estudiants, etc. externs a la institució. Les tasques de consulta inclouen, en alguns casos, la digitalització del material fotogràfic que es lliura després a l'usuari.

PARTICIPACIONS EN PROJECTES TRANSVERSALS

- **Grup de treball sobre cartel·les per exposicions de fotografia.** La conservadora de l'Arxiu fotogràfic participa en el Grup de treball sobre cartel·les per exposicions de fotografia, coordinat per la Filmoteca de Catalunya. Seguint la línia del Grup de treball de fotografia a museus i arxius, i detectant una manca de criteri comú per la descripció dels materials fotogràfics en les exposicions de fotografia, aquest grup neix amb la voluntat de redactar un manual que doni unes pautes sobre la redacció de cartel·les en exposicions de materials fotogràfics.
- **Laboratori de fotografia.** Grup de treball de fotografia a museus i arxius. En el decurs de 2019, després de set anys en què l'Arxiu fotogràfic de l'MMB ha estat precursor i ha liderat aquest grup, i acabada la fase de treball de les degradacions fotogràfiques, s'ha iniciat la 4a fase del grup de treball, aquest cop coordinada per l'IEFC, per a treballar en els procediments fotomecànics. L'Arxiu fotogràfic segueix participant en les reunions de treball.
- **Museos Marítims de la Península Ibérica.** Participació de la conservadora en la reunió de Museos Marítims de la Península Ibérica, amb el projecte Fotografías de mar. Compartir e interpretar. La finalitat del projecte és l'intercanvi de documentació sobre fotografia naval, establint unes pautes comunes d'intercanvi d'informació a partir de la lectura de les fotografies dels museus marítims de la Península Ibérica. Una tècnica de l'MMB i la conservadora redacten un document, en el qual s'estableix un protocol d'intercanvi d'informació de manera cooperativa entre museus. Es presenta la proposta a Seixal (Portugal), del 25 al 27 de setembre 2019.
- **Visites a les reserves de fotografia.** Es realitzen diverses visites a les reserves de fotografia per a grups específics. Entre elles es destaca la feta als alumnes del I Màster en Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic, atenent la petició de l'ESCRBCC de la Generalitat de Catalunya. 6 de novembre 2019.

3.5. Fons d'arxiu externs

El volum dels fons d'arxiu externs a la gestió administrativa pròpia del Museu segueix creixent de mica en mica, i continua el tractament sobre els nous ingressos i els ja existents. Les tasques que es desenvolupen tenen com a finalitat la millora de la preservació, l'accessibilitat i la difusió d'aquests fons.

CONSULTA, PRÉSTEC I REPRODUCCIÓ DE DOCUMENTS

Els fons històrics han estat objecte de 284 consultes, de les quals 266 han estat per part d'usuaris externs al Museu, i la resta interns. La principal via d'entrada de les sol·licituds d'informació segueix sent el correu electrònic o bé la trucada telefònica. En la majoria de sol·licituds es precisa que el tècnic faci la cerca per als sol·licitants, especialment quan es tracta de cerques no presencials. Els usuaris que han vingut presencialment han pogut consultar el quadre de fons, els quadres de classificació de cada fons i l'inventari a través del RIM. En aquest sentit s'ha hagut de mostrar el funcionament pràctic del cercador del RIM accessible a la Sala de consultes a aquells usuaris que han desitjat desenvolupar ells mateixos les cerques als nostres recursos d'informació. Aquesta sintètica formació és de caràcter particular i espontània.

Així mateix, s'ha detectat que algunes sol·licituds de consulta identifiquen directament l'agrupació documental que desitgen consultar, gràcies a la cerca que els usuaris han fet a la Col·lecció en línia disponible al web del Museu.

S'han realitzat comptats préstecs, i aquests han estat als cedents i titulars dels respectius fons. Degut a què els documents d'arxiu no es poden reproduir a través de l'autoservei de reproducció, s'han fet les gestions de reproducció de documents, bé a les instal·lacions del Museu, bé a fora degut al format de les unitats documentals.

LA GESTIÓ I EL TRACTAMENT DELS FONS ARXIVÍSTICS

Els fons comercials i d'empreses, d'associacions i fundacions, d'institucions i de persones gestionats a l'MMB el 2019 sumen un total de 24 fons. Físicament suposa un volum de més de 839 metres lineals, als quals cal sumar les unitats d'instal·lació de format especial. La gestió dels fons d'arxiu és a través del RIM, on els fons externs es troben descrits en 42.297 registres.

FONS DE L'ADMINISTRACIÓ PERIFÈRICA DE L'ESTAT

Port de Barcelona (Junta d'obres del Port de Barcelona)

D'acord amb el pla d'actuació del Port de Barcelona, s'ha fet el seguiment del tractament que una empresa ha fet sobre el darrer ingrés d'aquest fons (77 caixes d'arxiu amb documentació relacionada amb expedients de projectes d'obres, entre els anys 1854 i 1986) i s'han instal·lat les caixes a la Sala de reserva. L'actuació es va realitzar durant els mesos d'octubre i novembre. Els canvis en l'organigrama i personal del Port de Barcelona han dificultat l'assoliment del pla d'actuació del 2019 consensuat amb aquest organisme.

FONS COMERCIALS I D'EMPRESES

Fons Antoni Tayà

El tractament d'arxiu que ha rebut aquest fons, un dels darrers en ingressar al Museu, ha estat la neteja en sec, l'organització física i intel·lectual, l'elaboració d'un quadre de classificació, la descripció documental i la

instal·lació a la Sala de reserva. Del tractament n'han resultat 170 fitxes descriptives d'unitats documentals col·locades en 17 unitats d'instal·lació. El volum del fons representa 1,87 metres lineals. Per impediments aliens a l'Àrea de gestió no s'ha pogut donar d'alta el fons al sistema ni bolcar l'inventari al Registre d'Informació del Museu.

Compañía Trasatlántica, SA

El fons creix amb la incorporació de documents solts, que són descrits pertinentment i integrats al RIM, així com instal·lats a la Sala de reserva.

Modelos Navales Riera

S'incorpora l'inventari, que inclou la signatura topogràfica, al RIM, operació que per motius aliens a l'Àrea de gestió no es va portar a terme al seu moment. Conseqüentment, es van fer les comprovacions pertinents per tal de validar l'actuació informàtica.

Proname, SL

Quan va ingressar el fons, es van identificar un seguit de plànols de gran format que es trobaven enrotllats en si mateixos, en diferents agrupacions. Un cop feta la identificació, es van agrupar fins a formar 150 embolcalls de paper, a l'espera d'una actuació posterior de millora de la preservació, i es van instal·lar als compactes de la sala de reserva 3. L'any 2019 va ser possible substituir aquestes agrupacions en paper per caixes de plànols de cartró de conservació.

Resten per tractar els documents fotogràfics. Durant aquest any s'han substituït els sobres de negatius, de manera temporal fins a obtenir unitats d'instal·lació més apropiades, i s'han dipositat a la Sala de reserva per a material fotogràfic. Quant als positius fotogràfics, s'han instal·lat en caixes d'arxiu normalitzades i aquestes al seu torn a la sala de reserva.

Talleres Nuevo Vulcano

S'han tractat arxivísticament caixes que restaven sense tractar des del seu ingrés. A més de la descripció de les unitats documentals en fitxes al RIM, s'han canviat carpetes i caixes per material de conservació. També s'han detectat tres actuacions futures a efectuar en aquest fons. Primerament, l'aplanament i millora de les descripcions dels plànols d'Astilleros de Tarragona -integrats al fons de TNV-, degut a la seva originalitat i datació. Una segona actuació que es planteja és estudiar quines opcions tenim per tractar els centenars de tubs porta plànols originals del fons. A dia d'avui el contingut de cada porta plànols és desconegut i, a priori, el suport (paper vegetal) ha perdut solidesa degut a la deformació per l'enrotllament i el pas del temps. La darrera actuació que es planteja és sobre la part fotogràfica del fons, on per un costat hi ha els positius, els més antics encolats i amb elements metàl·lics, i per l'altre, els negatius.

FONS D'ASSOCIACIONS I FUNDACIONS

Fons Gremi de Bastaixos

Segueix fora de la sala de reserva el llibre *El gremio contra los prohombres 1770-1776*, número de registre 2.313, objecte de restauració des de l'any 2016.

PARTICIPACIÓ EN REUNIONS I SESSIONS INTERNES DE TREBALL

Comissió Assessora d'Avaluació de béns

Participació en les reunions de la Comissió Assessora d'Avaluació de Béns de l'MMB. Les reunions d'aquesta comissió tenen lloc el tercer dijous de cada mes.

Comissió Mixta Port-MMB

Participació en les reunions del 2019 de la Comissió Mixta creada entre el Port de Barcelona i l'MMB, en les quals es van planificant, aprovant i seguint les diferents actuacions anuals a dur a terme per ambdues institucions. La comissió s'emmarca en el conveni que el Port de Barcelona i el Museu tenen signat i que regula les relacions i actuacions sobre el fons d'arxiu i les col·leccions que el Port de Barcelona té a les instal·lacions del Museu.

El Projecte RIM (Recursos d'Informació del Museu)

Al llarg de l'any s'ha informat de necessitats, incidències i millores a realitzar al RIM, específicament en l'apartat de fitxes de descripció d'unitats documentals. Ha estat necessari validar les migracions i la resolució d'incidències detectades per tal de mantenir un repositori amb garanties, tant d'usabilitat com d'integritat de la informació.

ACTUACIONS DE DIFUSIÓ

Web

S'insisteix en la necessitat de visibilitzar els fons d'arxiu externs al web. A dia d'avui els usuaris no poden conèixer a través de la consulta de la pàgina web del Museu quins fons d'arxiu poden trobar, no disposen d'una guia de fons d'arxiu de l'MMB ni un apartat específic que els expliqui.

A nivell d'identificació de documents, també es comuniquen les limitacions que té de la col·lecció en línia i com aquestes mancances afecten la difusió dels fons del Museu. Es veu imprescindible poder fer cerques avançades donat que el catàleg recull desenes de milers de registres descriptius. La millora de la Col·lecció en línia facilitarà la cerca als usuaris, internacionalitzarà els fons del Museu i optimitzarà els recursos humans del Museu.

Publicacions i participacions

Participació a les "XI Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya: Patrimoni portuari i de les indústries vinculades als ports", el novembre de 2019 a Tarragona, amb la ponència "El fons d'arxiu de Talleres Nuevo Vulcano".

Visita guiada

En motiu del dia internacional dels arxius el mes de juny, alguns tècnics del Museu van guiar una visita a diverses instal·lacions de l'MMB, mostrant diferents fons d'arxiu i tipologies documentals.

3.6. Fons bibliogràfic

L'any 2019 ha estat un any de consolidació de les diferents accions iniciades els anys anteriors, especialment la derivada de l'absorció de fons bibliogràfics externs que enguany s'han vist augmentats pel llegat d'Albert Campanera Rovira. Cal destacar també la intervenció activa en la millora de la ubicació dels materials dins de la Reserva 1. Finalment, volem ressaltar que la Biblioteca del Museu Marítim ha continuat potenciant l'accés en línia als seus fons.

Al llarg del 2019 la Biblioteca ha continuat mantenint el catàleg i la resta de serveis en línia a través de les seves eines socials. Cada eina té els seus usuaris i la fem servir amb objectius diferents. S'ha continuat classificant al Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya amb el programari Sierra. Tot això s'ha fet en unes condicions difícils per manca de personal. La Biblioteca necessitaria la figura d'un auxiliar de biblioteca tal com ha tingut des del 2000 fins al 2016. No pot funcionar només amb una bibliotecària per fer totes les tasques imprescindibles en una biblioteca que, a més, té un horari d'obertura que coincideix amb la major part d'hores de treball i hi ha tasques que precisen de concentració i dedicació. En aquests moments rebem l'ajuda puntual de voluntaris, de persones de prestacions socials o d'estudiants però la seva dedicació en temps és parcial i per poc temps, i el grau d'exigència no pot ser massa alt. El que caldria seria tornar a gaudir d'un treballador o treballadora que faci exclusivament d'auxiliar de biblioteca.

ADQUISICIONS

Les adquisicions s'efectuen tenint en compte les directrius marcades per la política d'adquisicions del Museu i de la política de manteniment de la col·lecció bibliogràfica. No s'accepten materials duplicats o llibres que no reforcin els fons. S'intenta omplir buits temàtics. Hem rebut la donació d'una bona part dels llibres que pertanyien a un voluntari, donació efectuada per la seva vídua. Un gran nombre d'aquests exemplars ja els tenim a la biblioteca. S'ha fet la tria dels llibres que passaran definitivament al fons de les col·leccions bibliogràfiques del Museu. Alguns llibres que ja tenim a la biblioteca s'incorporen també al nostre fons perquè s'ha considerat interessant tenir-los duplicats. En total s'incorporen 459 volums.

Les adquisicions han vingut per tres vies: compra (32 volums), donació (760) i intercanvi (4). De donacions, a nivell particular, destaquem l'augment de les efectuades pels propis autors que ha servit per completar la col·lecció de la revista *Ships Monthly*. També és important destacar les donacions procedents de la Biblioteca de Catalunya en el que ells anomenen Llibres per a entitats (8 títols). I la donació de llibres de submarinisme feta en nom del CRIS (14 títols). Aquest any la biblioteca del Museu Marítim ha fet donació de 8 publicacions sobre astronomia a la biblioteca d'Aster, Agrupació Astronòmica de Barcelona. Finalment, continuem fent control de les subscripcions de revistes, a través del programari de gestió de la biblioteca, i la reclamació a Alibri dels números no enviats.

DIFUSIÓ DE LES ADQUISICIONS

El catàleg de la Biblioteca <http://biblioteca.mmb.cat/> és la principal eina de difusió de les seves novetats ja que a la pàgina d'inici apareixen ordenades en primer lloc, per defecte, les obres catalogades més recentment. Es fa difusió de les noves adquisicions a través de les xarxes socials, especialment a través de Pinterest, on presentem tot allò que arriba a la Biblioteca. Aprofitem la imatge de la coberta del llibre que hem digitalitzat per incloure-la al catàleg de la Biblioteca. Els articles de les revistes que van arribant es recullen als butlletins de sumaris que es penjen a Issuu fins al mes de juliol. S'està valorant si realment val la pena continuar fent aquesta tasca <https://tinyurl.com/sumarisrevMMB> perquè des de la pàgina web del Museu, dins de l'apartat dedicat a la Biblioteca, també es té accés a aquestes tres fonts de difusió.

CATALOGACIÓ

Durant l'any 2019 s'ha continuat amb el mateix procediment per catalogar que els anys anteriors. Es creen els registres a Millenium, el programa del CCUC, i s'exporten les dades a Virtua, el nostre catàleg local on s'adapten algunes dades i es creen els registres d'exemplar. Enguany s'han creat 625 registres d'exemplar, s'han modificat 3.049 i en total n'hi ha 28.776. S'han creat 4 registres de holding (revistes) nous i se n'han modificat 54. Les modificacions principalment han consistit en indicar al catàleg els canvis d'ubicació dels fulletons que estan dins caixes i que s'han traslladat al compacte 1, i també als canvis d'ubicació de revistes on s'han hagut de modificar totes les ubicacions dels buidats d'articles de cada revista canviada de lloc. S'ha continuat catalogant el fons procedent del Consorci El Far. Durant el 2019 s'han catalogat 97 llibres d'aquest fons. Del Llegat Campanera s'han creat 192 registres.

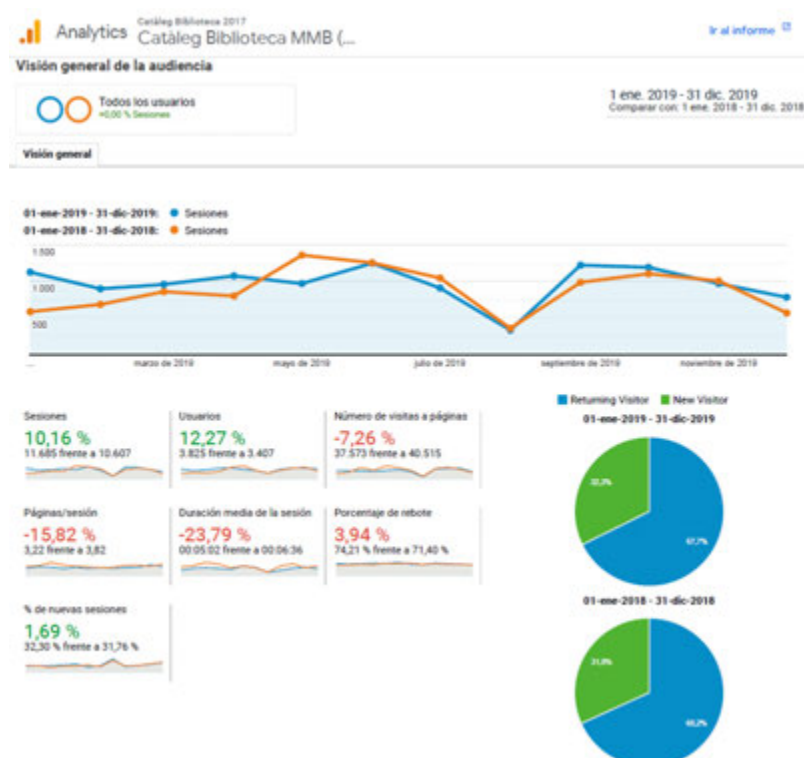
USUARIS

Hi ha un total de 596 usuaris registrats. Durant l'any 2019 se n'han creat 61 de nous i el nombre de préstecs han estat 504. Al catàleg de la Biblioteca hi continuem afegint enllaços a versions digitals accessibles a través d'Internet de documents que tenim nosaltres en paper. S'afegeix còpia de documents nostres digitalitzats en format PDF, sempre que els llibres adjuntats estiguin lliures de drets. També cataloguem llibres que ja han nascut digitals. Els digitals s'han carregat directament al catàleg de la biblioteca i no se n'ha carregat cap al repositori Archive <https://archive.org/details/bibliotecammb>. També hi ha hagut 1.853 consultes presencials a la Sala de lectura.

CONSULTES DEL CATÀLEG A TRAVÉS D'INTERNET

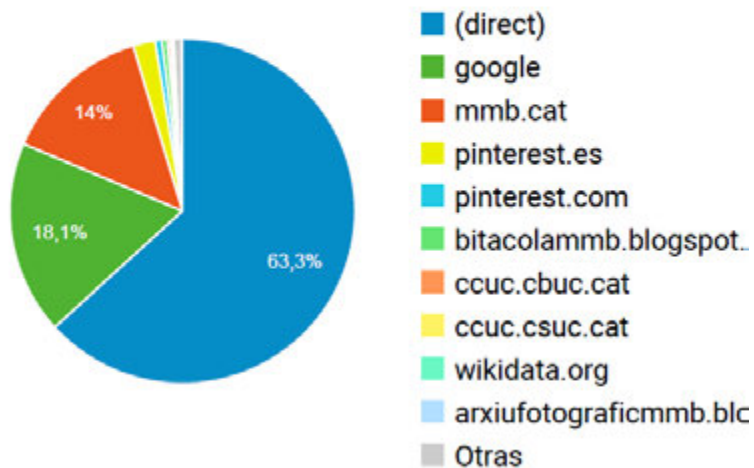
Segons Google Analytics, durant el 2019 el catàleg de la Biblioteca ha tingut 3.825 usuaris, mentre que el 2018 varen ser 3.407, el que suposa un augment del 12,27%.

Comparativa de Consultes any 2018 i 2019

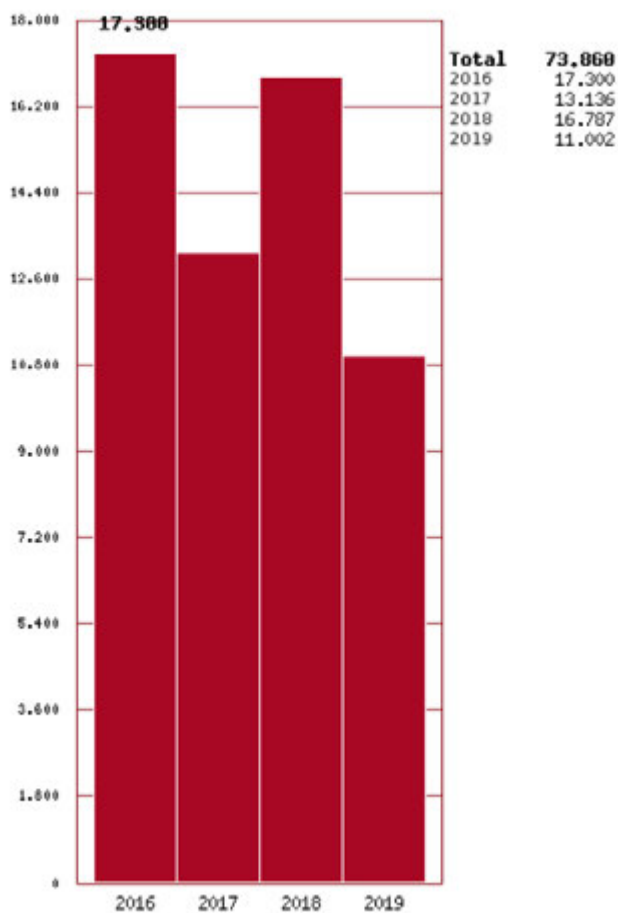
Tràfic d'entrada de les cerques

Fuentes principales

Consultes a la revista *Drassana*

Darrers anys

Els articles de Drassana més consultats el 2019 han estat els següents:

	Consultes
• <i>Vidas y destinos. Los marinos republicanos del Gulag</i> Luiza Iordache Cârstea	1.901
• <i>La historia marítima de los tiempos modernos. Una historia total del mar y sus orillas</i> Carlos Martínez Shaw	406
• <i>La Terminología de construcción naval i el seu origen : mediterrani / atlàntic</i> Marcel Pujol Hamelink	338
• <i>Los libros de visitas de los faros de Cataluña</i> David Moré Aguirre	315
• <i>La Cartografía náutica medieval : vers una millor comprensió d'un gran tresor patrimonial de la cultura catalana</i> Ramon Josep Pujades i Bataller	175
• <i>De quan els esclaus no eren (només) negres africans: a l'entorn de l'esclavitud i del tràfic d'esclaus a la Mediterrània tardomedieval des de l'observatori barceloní</i> Roser Salicrú i Lluch	171
• <i>Estudios de público, evaluación de exposiciones y programas y diseño de áreas expositivas en el Museo Marítimo</i> Mikel Asensio, Elena Pol, Marina Gomis	115
• <i>La Sociedad Española de Salvamento de Náufragos : un altre punt de vista sobre la nostra història marítima</i> Enric Garcia Domingo	103
• <i>Catalunya i Ultramar : poder i negoci a les colònies espanyoles, 1750-1914. La història catalana en clau colonial</i> César Yáñez	94
• <i>Les Drassanes Reials de Barcelona a la baixa edat mitjana</i> Antoni Riera Melis,	92

CONSERVACIÓ DELS FONDS

S'han digitalitzat exemplars, lliures de drets, i s'han difós mitjançant el compte d'Archive. En aquest compte tenim 134 documents carregats a finals del 2019. Són documents de la Biblioteca que van ser publicats entre 1755 i 1936. Durant l'any s'han efectuat 6.050 vistes. El document més consultat continua sent la Lista Oficial de buques de guerra y de los mercantes de l'any 1923, amb un total de 1.430 visualitzacions. També s'han digitalitzat i penjat al catàleg els índexs temàtics de diverses revistes, la més important quant a volum ha estat *Mariner's Mirror*. Pel que fa a la reserva, s'han agrupat i ubicat juntes les 135 caixes de fulletons que, a causa de la supressió de compactes del trasllat del 2015, havien estat ressituades en diferents indrets, entre els prestatges dels llibres. Aquesta acció facilitarà la cerca del material. S'han hagut de canviar les ubicacions a tots els documents i als registres d'exemplar del catàleg. Finalment, s'han afegit 18 metres lineals més de prestatgeries dins de la Sala de lectura perquè començava a faltar espai a causa de l'increment del fons d'història naval.

ACTIVITATS

Club de lectura

S'ha continuat organitzant el Club i s'han comentat els següents llibres:

- Dissabte 12 de gener 2019: *Les aventures d'Arthur Gordon Pym* / Edgar Allan Poe (19 assistents) Es completa la sessió anant al teatre a veure l'adaptació teatral d'una obra de Poe.
- Dissabte 2 de març 2019: *Latitud* / Stephen Pumphrey (16 assistents). L'activitat es va complementar amb una sessió al planetari i les explicacions d'un navegant sobre la declinació magnètica, il·lustrat amb una carta nàutica per explicar com llegir-la per situar-se en el mar.
- Dissabte 4 de maig 2019: *Hacia los confines del mundo* / Harry Thompson (16 assistents).

- Dissabte 5 d'octubre 2019: *El barri del sorral* / Begoña García Carteron (15 assistents). Vam comptar amb la presència de l'autora.
- Dissabte 9 de novembre 2019: *La carta esférica* / Arturo Pérez-Reverte (15 assistents).

Els títols van ser triats pels membres del Club mitjançant la votació dels que havien estat prèviament seleccionats. S'elabora un dossier de lectura de cadascun dels llibres. Des de la sessió del mes d'octubre, el Departament de Comunicació fa el disseny del dossier.

Llegim Verne

Per tal de celebrar l'aniversari de Jules Verne la Biblioteca s'afegí a la iniciativa portada a terme per la Sociedad Hispánica Jules Verne. Es varen llegir capítols del llibre *Vint mil llegües de viatge submarí*. També es va muntar una exposició sobre els llibres de Verne que tenim al fons de la biblioteca, juntament amb figures marines de papiroflèxia i la maqueta del *Nautilus*. També es va crear un tauler a Pinterest dedicat a l'activitat <https://www.pinterest.es/bibliotecammb/jules-verne/>.

Maridatges marítims

La col·laboració en l'activitat de Maridatges ha consistit en fer una tria de llibres per a cada sessió que varen ser exposats dins d'un cistell durant la xerrada.

Línia de flotació

Presentació del llibre *Línia de flotació*, de Jordi Ballart Macabich. Van assistir-hi 18 persones.

FORMACIÓ D'USUARIS

Destaca la visita de 40 alumnes de l'Institut Milà Fontanals de Barcelona dins el marc d'Exporecerca 2019. Es va explicar la singularitat del Museu com a lloc per fer les seves recerques i es van ensenyar les diverses guies temàtiques i els recursos de la Biblioteca per tal d'inspirar temes per al treball de recerca de Batxillerat. S'ha fet formació d'usuaris per aspectes concrets en l'epígraf La Biblioteca MMB a la teva mida. Dins d'aquest apartat s'ha enquestat el personal d'assistents de sala per saber quin grau de coneixement tenen de la Biblioteca i quines necessitats informatives tenen com a col·lectiu que rep preguntes dels visitants del Museu. Recollida la informació falta fer la formació.

PRÉSTEC INTERBIBLIOTECARI

Enguany s'han fet 5 préstecs interbibliotecaris: amb el CRAI de la Universitat de Barcelona, la biblioteca del Museu del Disseny de Barcelona, la Biblioteca Pública Insular d'Eivissa, la Cartoteca de Catalunya i la Universitat Oberta de Catalunya.

SUPPORT

La Biblioteca compta amb el suport d'una persona del Museu que quan acaba tots els encàrrecs que té encomanats ajuda en diverses tasques que calen fer: registre, etiquetatge, magnetització, folre, introducció de dades a la base de dades Registre de Marina, etc. També alguns estudiants, dins del marc del projecte de diversificació curricular, ens han donat suport. La seva tasca principal ha estat la de col·laborar, dos dies a la setmana, en tasques mecàniques que fins al 2016 feia l'auxiliar de biblioteca (digitalització de cobertes, magnetització, teixells, caixes per a revistes i ubicació als compactes de reserva, suport en activitats puntuals, etc.). Finalment, s'ha comptat amb l'assistència de personal de prestacions socials, que ha col·laborat en tasques d'ordenació i ubicacions al magatzem, registre de nous llibres, magnetització, introducció de dades a la web del Registre de Marina, elaboració de cartells de difusió i digitalitzacions.

RELACIONS EXTERNES

CSUC

S'ha continuat la col·laboració amb aquest organisme mitjançant la catalogació dels nostres registres a través del Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya amb el programari Sierra. Es va penjar el número 26 de la revista *Drassana* al dipòsit de revistes en accés obert RACO. També a través del CCUC es va col·laborar en el servei de préstec interbibliotecari.

Viquipèdia

Participació a la Campanya #1lib1ref 2019 amb la incorporació de referències bibliogràfiques a l'article sobre el pailebot *Santa Eulàlia*.

Treball de fi de grau

S'ha participat en l'enquesta feta per una alumna del Grau de Documentació i Informació de l'UOC per al treball de fi de carrera a la universitat, titulat Les biblioteques dels museus de Barcelona i de la Xarxa de Museus Locals.

Un cop enllestit i presentat ens ofereix un exemplar que conté apreciacions interessants per a la nostra entitat.

APLICACIONS DEL WEB 2.0

S'han continuat potenciant els webs 2.0 a causa de la seva gratuïtat, facilitat d'ús, popularitat i difusió que ens ofereixen. El caire social de totes aquestes plataformes ens permet traçar enllaços amb institucions que tenen interessos informatius i temàtics similars als de la Biblioteca.

Pinterest

Compte amb un total de 3.787 imatges. La majoria de les imatges provenen dels nostres propis fons o de les activitats que organitzem. El tauler principal (amb 1.620 pins) és el de les novetats on hi pugem les imatges de les cobertes dels llibres acabats de catalogar amb enllaç al catàleg. Un altre tauler destacable és el del Sumaris de revistes (826 imatges).

Flickr

Hi tenim 548 fotos i 116 seguidors

Diigo

Eina de difusió que permet agrupar temàticament enllaços web.

Box.net

Plataforma on es guarden les guies temàtiques i els registres de marina. ISSU: eina per a la publicació dels sumaris de les revistes que arriben a la Biblioteca. També es carreguen altres documents, com per exemple les guies de lectura que repartim als participants al Club de lectura. Fins a finals de 2019 hi ha hagut un total de 19.003 lectures, 416.147 impressions i 92 seguidors.

Registre de marina

S'ha continuat entrant dades a l'aplicació de Google Sites creada per a fer consultable el Registre de marina. <https://sites.google.com/site/vaixellsrdm/>. Per a aquesta tasca comptem amb l'ajuda esporàdica d'una assistent que ve a assistir a la Biblioteca quan acaba de fer els encàrrecs.

Facebook

Els seguidors continuen creixent amb un total de 576 "m'agrada" a 31 de desembre de 2019. Facebook és una via alternativa d'accés a la Biblioteca. Destaca l'activa participació dels membres d'El Grup d'usuaris de la Biblioteca MMB, creat a Facebook al 2018. Tot i no ser un mitjà de difusió prioritari s'ha detectat que hi ha usuaris que mantenen el contacte amb nosaltres a través d'aquest mitjà.

3.7. Conservació preventiva i restauració

Els dos primers mesos de 2019 s'han destinat a finalitzar intervencions i instal·lar béns patrimonials destinats a la exposició "Catalunya mar enllà", inaugurada el mes de febrer. La resta de l'any s'ha dedicat a les peces seleccionades per a exposicions temporals, tant de producció pròpia com aliena, així com en les peces sol·licitades per a ser cedides en préstec.

Paral·lelament, s'han continuat realitzant tasques en conservació preventiva, com revisió de l'estat de conservació de les peces, sistemes d'exposició i sistemes d'emmagatzematge. També s'ha treballat en el seguiment de les peces cedides en préstec, així com en la recepció i instal·lació de les peces cedides per altres institucions i la tutorització dels estudiants en pràctiques. Totes les tasques de conservació i restauració que es realitzen queden documentades.

INTERVENCIIONS DE CONSERVACIÓ A LES SALES DE RESERVA

Sala de Reserva 1

S'ha fet revisió i tractaments puntuals de noves incorporacions de fons. Aquests han estat a la sala de quarantena i al vestíbul de la reserva com espai de trànsit, s'ha fet revisió del seu estat de conservació i en alguns objectes s'han fet tractaments de conservació previs a ser ubicats dins els mobiliari d'emmagatzematge.

S'ha continuat amb les tasques de revisió dels models ubicats a quatre compactes de l'altell, del 122 al 125, netejant-los i realitzant una exhaustiva neteja dels prestatges, reixes i sostres d'aquest compactes.

El mes d'octubre s'ha començat a treballar en una proposta de millora en els sistema d'emmagatzematge de béns patrimonials de metall que tenen problemes d'oxidació i corrosió, amb la compra de nous materials reguladors de la humitat i materials barrera a la corrosió.

Sala de Reserva 3

S'ha fet la revisió de la actuació de desinfecció realitzada l'any 2018.

Degut a les entrades i filtracions d'aigua a la SR3 durant al setembre del 2019, es realitza una revisió per part de la empresa externa Berta Blasi, que va realitzar un tractament de desinfecció l'any 2018.

Es realitza també una revisió visual, obrint caixa per caixa, dels compactes 1 al 22, per tal de comprovar si hi ha algunes infestades. Es procedeix a la neteja i desinfecció d'aquestes i es canvia la caixa continent. L'empresa entrega un informe amb detall de les feines i anotant les caixes reincidents per a poder realitzar-ne un seguiment.

INTERVENCIIONS DE CONSERVACIÓ A L'EXPOSICIÓ PERMANENT

Setmanalment s'ha fet revisió de l'estat de conservació de totes les peces exposades a les naus del museu. Algunes d'aquestes peces han requerit intervencions de restauració i conservació preventiva.

7 vaixells, 7 històries

Durant els mesos de juny i juliol, es realitza una revisió exhaustiva de l'estat de conservació de les peces. Per a realitzar-ho es duu a terme la obertura i neteja de totes les vitrines accessibles. També es fa una neteja de totes les peces que hi són exposades.

Catalunya mar enllà

El 28 gener es va traslladar la pintura de Soler Rovirosa núm. inv. 3528, des de la Sala de Reserva a l'espai expositiu, amb la contractació d'una empresa externa.

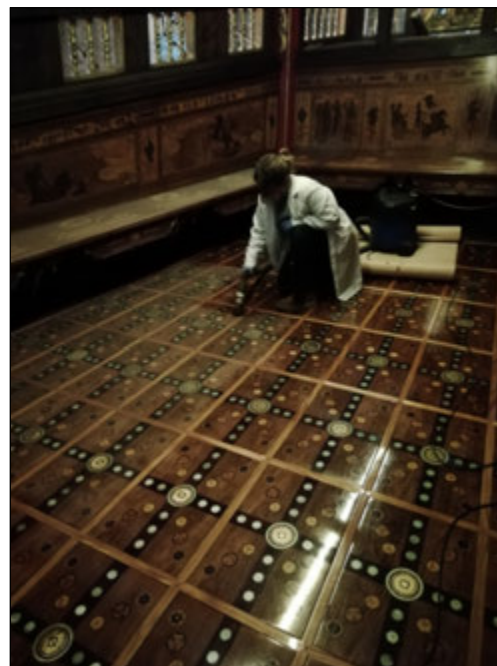
Fins el 25 de febrer es va treballar en el muntatge i el condicionament de peces que s'anaven incorporant a l'exposició. Es va fer la manipulació i la instal·lació a l'exposició dels bens patrimonials de l'MMB i es va participar en la comprovació de mides i revisió i millora dels sistemes expositius. Es van realitzar els dibuixos de les plantilles per fer les bases d'un grup de models amb la col·laboració de dos socis de l'AAMM.

Després de la inauguració, s'han continuat fent millores pel que fa a sistemes de presentació, instal·lació de materials amortidors d'humitat en algunes vitrines, modificacions en els sistemes expositius, i s'han afegit bases i barreres dissuasives. També s'han fet algunes intervencions puntuals com la fixació de la pintura sobre tela núm. 4235, que ha patit aixecaments de pintura.

Drassanes i galeres

S'ha revisat l'estat de conservació i neteja de la maqueta MMB 290CE Façana marítima. El mes de març es va realitzar el moviment i reubicació en vitrina nova, dins la mateixa exposició.

Al mes de desembre s'instal·la una escala fixa a la passarel·la de la rèplica de la *Galera Reial*, amb núm. inv. 13271, per poder accedir a l'embarcació. Aquesta escala serà d'accés per al personal de neteja, manteniment i restauració. Gràcies a aquest accés, es realitzà una neteja de la part interior de la carrossa pel personal de restauració.

INTERVENCIIONS DE CONSERVACIÓ I RESTAURACIÓ A LES EXPOSICIONS TEMPORALS

Els tècnics en conservació preventiva i restauració han continuat realitzant revisions setmanals de l'estat de conservació d'aquestes exposicions amb peces pertanyents a l'MMB o peces d'altres institucions. S'han realitzat les tasques de conservació preventiva i restauració en aquells objectes que ho requerien per tal de ser exposats en les millors condicions possibles.

Participació en exposicions temporals a l'MMB

L'Art d'estibar

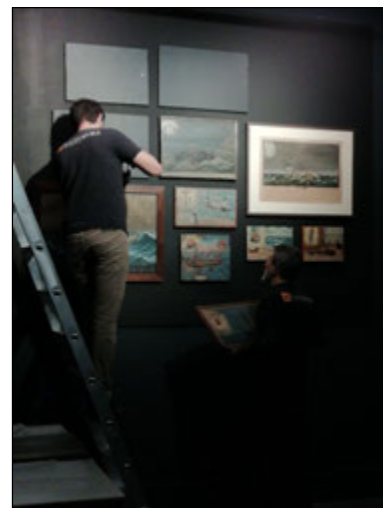
Col·locació de les peces el 16 de juliol.

Cants de Sirena

Es realitzen les graelles de conservació preventiva indicant els sistemes expositius adients i les condicions climàtiques necessàries per a cada peça.

Restauració i/o condicionament de les 40 peces triades per a aquesta exposició, entre plànols, gravats, sonalls, documents, models, escultures i taules policromades.

També es fa el seguiment dels sistemes expositius, es participa en la elaboració de suports i es col·labora en la instal·lació de les peces. Se supervisen les mesures de conservació preventiva així com la instal·lació de materials reguladors d'humitat, la estanqueïtat de les vitrines i la incorporació d'elements dissuasius.

Objectes insòlits

A l'abril del 2019 es realitza el canvi dels objectes exposats. De les peces escollides, es realitza una neteja i es fan suports de conservació pels dibuixos. Es col·labora en la instal·lació de les peces.

Participació en exposicions temporals fora de l'MMB

En la cessió de béns patrimonials de l'MMB a altres institucions, els tècnics de Conservació Preventiva i Restauració han realitzat les tasques pròpies del correu com són:

- Fitxes de sortida de les peces en préstec i documentació gràfica.
- Control de les càrregues i descàrregues de les caixes i dels mitjans de transports utilitzats.
- Supervisió de l'embalatge a l'MMB i del desembalatge a la seu on s'han realitzat les exposicions i inspecció de l'estat de conservació dels béns patrimonials cedits. Igualment, les mateixes tasques es repeteixen al finalitzar l'exposició.
- Informes i seguiment de conservació durant les exposicions, quan s'ha requerit.

En alguns casos s'ha participat activament en l'embalatge, en el desembalatge i en la instal·lació dels objectes.

Els Sust, una nissaga lligada al mar

Museu Enric Monjo, Vilassar de Mar, del 23-06-19 al 31-07-19. Revisió, neteja i condicionament de les peces. Supervisió de l'embalatge a l'MMB, del desembalatge i supervisió de la instal·lació de les peces al Museu Monjo. També supervisió de l'embalatge de retorn l'1 d'agost i la recepció a l'MMB.

Perill. Salvats per la tecnologia

Museu de la Ciència i la Tecnologia de Catalunya. Supervisió de l'embalatge de tornada el dia 3 de juny. Transport el dia 4 de juny. Desembalatge a l'MMB i supervisió de l'estat de conservació de les peces.

Cuba. 1898. De colònia a nova República

Museu del Monestir, Sant Cugat. Seguiment en l'embalatge al retorn de les peces i recepció a l'MMB. 25 i 29 d'abril de 2019.

Barcelona. La ciutat medieval (1249-1516)

Museu d'Història de Barcelona a la Plaça del Rei, 29 de març de 2019 fins 7 de gener de 2020. Seguiment en l'embalatge al retorn de les peces i recepció a l'MMB.

Ecumene. Arxiu de la Corona d'Aragó

Transport en vitrina del Facsímil de la carta de Vallseca, novembre.

INTERVENCIIONS DE CONSERVACIÓ DELS FONNS PERTANYENTS A L'MMB

Fons d'indumentària

Durant el mes de maig, es va participar en la manipulació, vestit dels maniquins i emmagatzematge dels fons d'indumentària, triats per a ser fotografiats per una empresa externa per a l'inventari dels fons.

Mausoleu romà

El Mausoleu romà l'any 2019 va patir una filtració d'aigua freàtica degut a les fortes pluges de la nit del 22 d'octubre i pels problemes de saturació del col·lector de Paral·lel però, gràcies al sistema de reconducció de l'aigua que es va fer l'any 2018, no s'hi va acumular l'aigua ni va afectar els murs de pedra, sols va afectar l'aspecte de la terra amb l'aparició de clivelles superficials degudes a l'assecatge del fang.

Les Sorres X

Els dos primers mesos de l'any 2019 es va col·laborar en el muntatge de l'exposició del derelict *Les Sorres X*. S'instal·la un termohigròmetre digital amb sonda per fer un registre climàtic setmanal de dos punts. A partir de les dades climàtiques registrades i d'un seguiment fotogràfic de com va canviant la incidència de la llum solar sobre el llagut, el mes de desembre se substitueix el filtre solar de les dues fileres superiors, de les tres vidrieres que estan just al costat del derelict, per un altre filtre de la mateixa gama però més opac, Sentinel Plus Stainless Steel 15 OSW., 99% protecció UV, 13 % transmissió solar, 73% energia solar refusada.

El mes d'octubre s'observen unes eflorescències puntuals de color blanc. El seguiment fotogràfic ha permès comprovar que es mantenen estables.

Un cop inaugurada l'exposició i confirmat que no s'exhibirà cap més fragment del llagut ni dels objectes trobats al derelict, s'han condicionat contenidors i s'han fet suports a mida per emmagatzemar tot aquest material a les sales de reserva, amb un registre escrit i fotogràfic de les parts no exposades per facilitar la seva revisió i localització.

SEGUIMENT DE CONDICIONS AMBIENTALS

L'any 2019 es realitza un seguiment de les variacions d'humitat relativa i temperatura. La distribució dels sensors al finalitzar l'any és el següent: sis sensors a la Sala de Reserva 1, dos sensors a la Casa del Governador (un a cada pis) i quatre sensors distribuïts a les Sales de Reserva 2, 3, 4 i 5. S'han realitzat consultes a través del software per conèixer amb detall quines són les temperatures més convenientes en cada moment de l'any per a aconseguir unes condicions d'humitat relativa correctes.

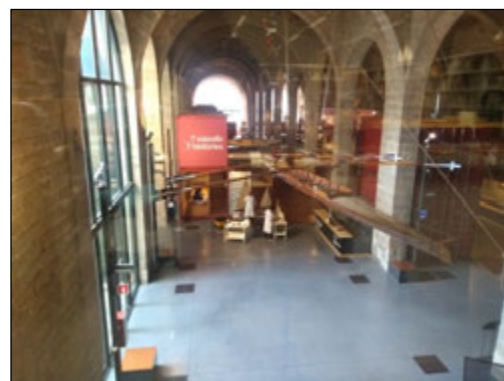
Es realitza un buidatge de les dades registrades per tal de portar un control de possibles canvis en les condicions. Totes aquestes dades queden registrades als programes Testo Saveris i Testo Confort en format PDF. Aquestes dades es fan arribar periòdicament al personal que realitza la gestió dels fons.

Els rangs requerits continuen essent els següents: Grans Naus: 18°C +/- 2°C; Casa del Governador: 19°C +/- 1°C, 50% HR +/- 5 %; Sala de Reserva: 18°C +/-1°C, 50%HR +/- 5%.

Queda pendent l'adquisició de sensors i la instal·lació de convertidors amb connexió ethernet per tal de poder tenir lectura de tots els espais expositius del museu (actualment sense registre de les dades climàtiques), així com una actualització del software.

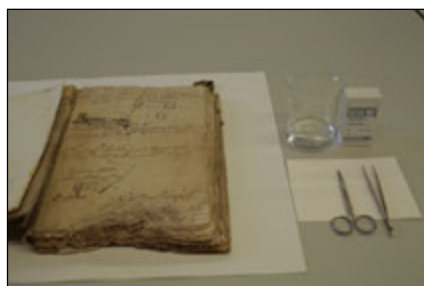
Al llarg de tot l'any, i gràcies al seguiment que es realitza de les condicions climàtiques, s'han pogut detectar errors de funcionament en el sistema de climatització:

- Abril: el servei tècnic de Climaveneta substitueix una peça que fallava de la màquina refredadora de la planta baixa de la Sala de Reserva 1. Ha calgut parar el funcionament dels tres climatitzadors mentre estan reparant l'equip (clima vestíbul sala de reserva, clima sala de col·leccions, clima sala quarantena).
- Maig: el climatitzador que dóna servei a la Sala de Reserva 1 no funciona correctament, arribant a una temperatura de 24'5°C. El tècnic va revisar el sistema i va informar que s'havia espatllat la vàlvula de calor, pel que es va barrejar aigua freda amb calenta i per això no baixa la temperatura. El tècnic decideix tancar la vàlvula de calor, pendent de rebre la nova per substituir-la, deixant només la opció de fred. Llavors hi ha un descens d'uns 6°C en 12 hores, i l'endemà mateix la temperatura puja 5°C en 12 hores. Es demana tornar a regular-ho i fer-ho paulatinament. La Cap de manteniment opta per tancar la climatització fins que es repara. A final de maig cal tornar a regular la temperatura perquè a l'altell puja fins a 23°C.
- Juliol: es detecten oscil·lacions de temperatura a la Sala de Reserva 1. La màquina refredadora que li dóna servei ha presentat alguna alarma últimament i es queda parada. En quan ho detecten, es torna a posar en marxa immediatament, d'aquí que es registressin pics tan alts de temperatura. Aquesta situació es va transmetre a Climaveneta, el fabricant de la màquina, per resoldre-ho ja que encara era en garantia. Es demana que es tornin a ajustar els paràmetres de temperatura de la Sala de Reserva 2, que ha marcat un màxim de 23'6°C, i la Sala de Reserva 3, amb una màxima de 23'59°C. La SR2 i SR3 tenen una consigna de temperatura més baixa i la màquina està funcionant constantment al 100% en fred, sense parar. Està forçada a 17°C i encara així no baixa dels 22-23°C. Semblava que des de que va començar la calor forta no tingués capacitat per baixar més. Es realitza la consulta al tècnic de manteniment. Es detecten a la Sala de Reserva 5 oscil·lacions molt més accentuades des de mitjans del mes de juny. Segons sembla, la climatització funcionava més forçada a l'estiu i això provocava oscil·lacions, també a la Sala de Reserva 4.
- A finals de juliol, a la Casa del Governador s'arriba a una temperatura de 27'9°C. Ens informen que la màquina del pati d'aigües té una avaria degut a les inundacions, treu aire calent del carrer. L'empresa ve a revisar-la. A mitjans d'agost la HR arriba a 70,8%.
- Novembre: es demana reajustar les consignes de la SR1, SR2 i SR3, per apropar-nos a una temperatura més correcta pels fons emmagatzemats.

INTERVENCIÓ DE RESTAURACIÓ DELS FONS PATRIMONIALS DE L'MMB

- Represa de la restauració del llibre del fons de Gremi de Bastaixos amb núm. inv. 2313, *El Gremio de Faquines, Macips de Ribera de la presente ciudad contra los prohombres y Gremio de Arrieros de Mar de la misma, 1770-1776.*

- Restauració d'un conjunt de 38 documents del fons Talleres Nueva Vulcano (36 diazotípies i 2 dibuixos originals sobre paper vegetal, del 7.746 al 7.765). Queda pendent realitzar una valoració general pel que fa a aquesta part del fons que consta de 580 tubs.

- Represa el 28 de febrer la restauració del model de motonau *Ernesto Anastasio*. Es crea un nou grup de treball format per la tècnica del museu i 6 col·laboradors socis dels AAMM.
- Continuació, al llarg dels mesos de gener i febrer, dels darrers treballs per tal d'afermar les darreres maniobres de la fragata *Barcelona*. A partir del més de maig es comencen les feines d'ordenació i classificació de tota la documentació gràfica i escrita per tal de redactar l'informe de restauració. A aquestes tasques es dedica un dia a la setmana.
- Finalització als mesos de gener i febrer, els dies previs al muntatge de la exposició semi permanent "Catalunya mar enllà", d'algunes restauracions realització de diverses intervencions puntuals per tal de condicionar peces per a la seva incorporació a la exposició, sobretot les peces que s'han portat de la reserva de Navàs, com la maqueta del dic flotant i depositant, el motor dièsel, la caldera i la màquina de vapor.
- Restauració de dos estrips a la pintura a l'oli núm. 3.877 *El Port de Barcelona amb les esquadres europees per l'Exposició Universal de Barcelona de 1888*, d'Emili Sivillà, per impacte des de la part anterior, amb deformació i trencament de la tela i pèrdua localitzada de pintura, causats mentre era exposada a l'àmbit Navili de 80 canons.
- Neteja i condicionament de 400 cartes nàutiques del fons de Cartografia.
- Començament, a finals d'octubre, de la restauració del plafó de rajoles del s. XVII amb núm. inv. 11002.

DIVULGACIÓ I ASSESSORAMENT

Al llarg de l'any, al taller s'han rebut diverses visites, algunes d'elles de personal d'altres entitats o museus que, per diferents motius, han fet una visita a l'MMB acompanyats d'algun tècnic o cap d'Àrea del Museu. També han visitat el taller grups de joves en risc d'exclusió social i estudiants i s'han realitzat visites a les Sales de Reserva.

- Visita d'un grup de 30 persones, pertanyents a l'Autoritat Portuària. Gener.
- Visita al taller i sales de reserva de quatre tècnics de l'Àrea de Béns Mobles del Departament Patrimoni Cultural d'Andorra. Maig.
- Visita d'un grup pertanyent a la Cooperativa d'iniciativa social Gedi (tutela joves nouvinguts). Octubre.
- Visita de dos grups d'estudiants de l'escola privada de restauració ECORE. Desembre.
- Atenció a consultes o visites formatives d'estudiants que realitzen treballs de Grau.
- Visita d'un grup d'alumnes de l'UB per un treball de seguretat i gestió de residus. Març.
- Visita d'estudiants del Grau de Conservació-restauració de l'UB per fer un treball sobre seguretat en el treball al taller de conservació-restauració. Desembre.
- Presentació per part de dues conservadores, en representació de l'MMB, de la ponència Patrimoni industrial i tècnic dins el patrimoni marítim de l'MMB, dins la "I Jornada tècnica La restauració del patrimoni científic, tècnic i industrial", organitzada per Sistema Territorial del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i Museu Nacional de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya, el dia 25 de març 2019.
- Atenció a la consulta del MNACTEC per a buscar un restaurador per instruments de medicació.
- Publicació de l'article Restauració del plafó de rajoles "Bergantina" del Museu Marítim de Barcelona, sobre l'estudi i el procés de restauració del plafó de rajoles amb núm. inv. 11003, publicat l'any 2019, a la revista *Butlletí Informatiu de Ceràmica* núm. 117-118, gener-desembre 2018.
- Publicació de l'article La Fragata *Barcelona*, un simulador del s. XIX per aprendre a navegar, sobre l'estudi i el procés de restauració del model de vaixell Fragata *Barcelona*, amb núm. inv. 10952, publicat la primavera del 2019, a la revista *Argo* núm. 3.

JORNADES

Assistència a la "I Jornada de Museus Marítims de la Península Ibérica" celebrada a Seixal (Portugal) els dies 25 al 27 de setembre. Participació amb la tècnica de Conservació preventiva i Restauració de l'Isatmuseum de Bilbao en l'exposició d'una ponència conjunta sobre el primer decàleg per les intervencions en models històrics.

MILLORES EQUIPAMENTS TALLER

Compra de dos focus per a fotografia, dos llums de taula, un peu amb rodes, una caixa de llum i un micromotor.

ALTRES

- Col·laboració en el redactat del plec de prescripcions tècniques per a la licitació del Serveis de neteja, definint els protocols de neteja dels béns patrimonials i els espais on estan exposats i emmagatzemats i afegint un annex amb les peces que el personal de neteja no ha de netejar.
- Confecció de la vela del model de l'embarcació *Les Sorres X*.

3.8. Drassana tradicional

En la Drassana tradicional s'han continuat els treballs habituals, amb les embarcacions a l'aigua, les embarcacions que formen part de l'exposició permanent i també donant suport a altres treballs.

També s'ha continuat la restauració de la *Santa Espina*, amb el buc i la coberta ja acabats. Per millorar les condicions de treball a la Drassana, s'ha construït un terra elevat en el cobert, aprofitant materials reciclats.

Un altre any la Drassana ha comptat amb la presència d'alumnes holandesos procedents de l'escola professional Hout- en MeubileringsCollege (HMC), d'Amsterdam.

3.9. La flota

Pel que fa a la flota gestionada a través d'un navilier-gestor, les embarcacions *Far Barcelona* i *Far Barceloneta* van pujar a l'escar però no van superar les inspeccions corresponents per part de Capitania Marítima de Barcelona, de forma que han quedat en situació no operativa a l'espera de les circumstàncies que permetin la seva restauració integral i el compliment dels requeriments de l'autoritat de Marina Mercant.

Respecte al *Santa Eulàlia*, per raons econòmiques només es va poder realitzar una part (aproximadament el 50%) de les intervencions previstes i necessàries. Van ser suficients per aconseguir els certificats de navegació però obliguen a planificar una intervenció molt potent per l'estiu del 2020.

En relació amb el *Far de Formentera* s'ha construït el nou pal, feina que restava pendent des de la darrera inspecció, i també s'han fet les intervencions necessàries per tenir l'embarcació en condicions operatives, amb millores pel que fa a la instal·lació de ràdio i a la construcció d'una nova vela.

Les embarcacions de gestió directa del museu, *Patapum*, *Lola* i *Drac*, han rebut els tractaments de conservació preventiva i correctiva ordinaris.

De forma general, s'ha continuat gestionant amb normalitat l'espai del Moll d'Espanya 15B i de forma provisional, s'ha ocupat un espai del Moll d'Espanya corresponent a la concessió del Reial Club Nàutic de Barcelona per acollir el *Far de Barcelona* fins que es decideixi el seu destí final.

S'han recuperat les reunions periòdiques amb el navilier-gestor Varador 2000 i es manté la presència d'alumnes en pràctiques de l'Escola de Capacitació Nauticopesquera de Catalunya, de l'Ametlla.

El projecte de voluntaris per a dotar d'activitat les embarcacions *Patapum*, *Lola* i *Drac* i per col·laborar en les feines de la Drassana tradicional es pot considerar definitivament consolidat.

4. Gestió del coneixement

4.1. Observatori permanent d'història i cultura marítima de la mediterrània

ORGANITZACIÓ GENERAL

Com cada any l'Observatori ha estat representat per membres de la Universitat de Barcelona i del Museu Marítim de Barcelona que mantenen un contacte fluid per tirar endavant els projectes conjunts, per tal d'acordar les línies dels projectes en col·laboració. Durant aquest any s'han fet dues reunions a l'MMB que van ser els dies 2 de maig i 13 de novembre. Malauradament un dels projectes, la convocatòria del Premi de recerca Antoni de Capmany, no ha estat possible per raons pressupostàries.

Es pot considerar que la relació Universitat-Museu, des del punt de vista del model de promoció i projecció de la recerca, s'ha consolidat.

A més a més de les feines ordinàries, s'ha mantingut la col·laboració amb altres xarxes o institucions, com ara l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, per una banda, i l'Institut Ramon Muntaner per una altra.

IPEC

Manteniment d'un contacte fluït amb el Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana, i participació a la xarxa de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, tal com estableix el conveni. Es va assistir a les reunions convocades el 29 de gener a la seu de l'IRMU (Mas de la Coixa, Mora la Nova) i el 13 de juny a l'Ecomuseu de les Valls d'Àneu (Esterrí d'Àneu). També es va participar al viatge organitzat pels membres de l'Observatori a Amsterdam del 28 al 30 de març.

IRMU I CCEP

Participació a la fira RECERCAT amb les últimes publicacions del Museu: les dues darreres publicacions de la Col·lecció Estudis, els dos últims números de la *Drassana*, revista del Museu Marítim de Barcelona, i la revista *Argo*. La fira es va celebrar a Cervera dels dies 3 al 5 de maig, organitzada per IRMU i CCEPC.

També es va convocar el Premi de recerca Ricart i Giralt, conjuntament amb l'Institut Ramon Muntaner. S'ha fet la vintena convocatòria del premi que, en aquesta edició, es va concedir a la recerca *Las Baleares frente al corso. La defensa de un archipiélago en el Mediterráneo del siglo XVI*, projecte presentat per Andreu Seguí Beltran.

MMHN

S'han fet tasques de coordinació dels membres de la Mediterranean Maritime History Network. A l'Assemblea general de la xarxa, celebrada el 9 de maig del 2014, es va aprovar que la coordinació fos assumida en els propers quatre anys pel Museu Marítim de Barcelona en estreta col·laboració amb la Universitat de Barcelona. Actualment es viu un moment de transició i la coordinació és compartida amb l'Institute for Mediterranean Studies/FORTH, amb seu a Rethymno, Creta, mentre es redefineix el sentit i futur de la xarxa.

4.2. Projectes de recerca i de difusió del coneixement

LES DRASSANES REIALS DE BARCELONA EN ÈPOCA MODERNA, SEGLES XVI I XVII

Durant aquest any ens hem reunit els tècnics de l'MMB amb els investigadors per tal d'estudiar i acordar com fer la publicació dels resultats de la recerca finalitzada al 2018. Després de valorar les diferents possibilitats es va decidir fer una publicació electrònica que pugui donar més visibilitat als resultats. També es va organitzar l'índex per tal que els diferents temes tractats tinguin continuïtat durant tot el període estudiat, sense el tall cronològic que té l'estudi actual, fruit de la dinàmica de la recerca en la que es van estudiar d'una banda el segle XVI i de l'altre el XVII i primera meitat del XVIII. Els investigadors estan treballant per homogeneïtzar els redactats i donar-li aquest nou enfoc temàtic al llarg de tot el període.

Durant aquest any els investigadors han realitzat accions relacionades amb el projecte:

- El Dr. Alfredo Chamorro Estevan ha publicat *Bosques y galeras: la explotación maderera para la construcción naval en las Atarazanas de Barcelona (1573-1746)*, en *Tiempos Modernos. Revista Electrónica de Historia Moderna*, núm. 39 (2019/2), Monográfico Recursos naturales en la Península Ibérica: los aprovechamientos forestales e hídricos (siglos XV-XIX), Koldo Trápaga y Félix Labrador (coord.), pp. 374-395. També, al curs "Barcelona y las ciudades del Mediterráneo, del Renacimiento a la ilustración" de Els juliols de la UB, va impartir la sessió 9, el 4 de juliol, "Los Astilleros Reales de Barcelona en la Edad Moderna: fábrica de las galeras de la escuadra de España".
- Jorge Aguilera López va presentar la comunicació: "Barcelona as galley factory", el 24 de gener de 2019, a 1500- ja 1600-lukujen tutkimuksen päivät, celebrat a la University of Turku (Finlàndia).

TRASDOTA, LA BASE DE DADES DE TRIPULANTS DE LA COMPAÑÍA TRASATLÁNTICA ESPAÑOLA (1893–1926)

Les tasques corresponents al 2019 no es van realitzar per raons pressupostàries, amb el compromís de tancar les tasques de buidat dels documents restants i tancar el projecte en la fase de buidat de les fonts originals.

L'ASSOCIACIONISME PESQUER AL LLEVANT ESPANYOL (1864-1923)

Aquesta recerca va ser la guanyadora de la convocatòria del XIX Premi de recerca Ricart i Giralt. S'ha fet el seguiment de la recerca al llarg de l'any i es van entregar els resultats a final d'any. Inicialment el projecte que es va premiar duia el títol *Les societats de socors mutu en el treball marítim, al llevant espanyol, des de la desaparició del sistema gremial fins a la Conferència Internacional dels marins de Gènova (1850-1920)*, però una vegada iniciat el treball, ja en la primera fase de cerca de les fonts, l'investigador va constatar que, tot i que inicialment la intenció era fer l'estudi d'aquest tipus de societats dins de tres sectors marítics, la marina mercant, l'estiba i la pesca, l'estudi de l'associacionisme del sector pesquer, per si sol, assolia prou rellevància i transcendència i que valia la pena dedicar els esforços en aquesta direcció. I d'acord amb els tècnics de l'MMB es va decidir redirigir la recerca i centrar-la en aquest col·lectiu, fent un estudi més acurat d'aquest col·lectiu, justificat per l'absència de treballs que tractessin aquesta temàtica. El treball s'ha estructurat en tres grans blocs temàtics. El primer fa una aproximació a la progressiva liberalització que va experimentar el sector pesquer al llarg dels segles XVIII i XIX; el segon bloc se centra en l'estudi de les diferents tipologies de societats de pescadors que van sorgir després de la dissolució dels gremis; i el darrer bloc es dedica a la conflictivitat social i laboral que va viure l'associacionisme pesquer al Llevant espanyol des de la desaparició dels gremis de marejants fins el cop d'estat militar de Miguel Primo de Rivera el setembre de l'any 1923.

LAS BALEARES FRENTE AL CORSO. LA DEFENSA DEL ARCHIPIÉLAGO EN EL MEDITERRÁNEO DEL SIGLO XVI

Aquesta recerca ha estat la guanyadora de la convocatòria del XX Premi de recerca Ricart i Giralt. S'ha concretat amb l'investigador, el calendari, les fonts a consultar i s'han tingut les primeres reunions sobre el desenvolupament. L'objectiu del projecte és abordar l'estudi del sistema defensiu terrestre i marítim de les illes Balears davant dels atacs corsaris, la seva evolució i adaptació a la guerra moderna entre 1480 i 1580, marcat per les hostilitats entre la Monarquia Hispànica i l'Imperi Otomà. Es proposa determinar la importància de les Balears en les rutes de la navegació corsària, l'evolució de l'activitat corsària musulmana i cristiana en el període d'estudi, ponderar la importància de les Balears per la política mediterrània hispànica i la transformació dels sistemes defensius i la seva efectivitat, amb una visió global de les Balears a l'època.

PROGRAMA VEUS DE LA MAR

En el marc d'aquest programa s'ha fet el taller titulat Memòria dels esports de mar a Catalunya: activitats subaquàtiques. Aquests tallers s'inclouen en la programació conjunta dels tallers de memòria oral dels membres de l'Observatori del Patrimoni Etnològic i Immaterial, organitzat pel servei de recerca i protecció de la Direcció General de Cultura Popular i Tradicional de la Generalitat de Catalunya. Es van organitzar dues sessions per les que es va cercar i contactar amb informants significatius per tal de recollir testimonis rellevants. A cada una de les sessions han participat tres persones, en total sis testimonis, tots ells pioners en la pràctica de les activitats subaquàtiques a Catalunya, i amb papers destacats en altres aspectes com associacions, clubs i subministradors de material. Durant les sessions es va parlar de com van entrar en contacte amb aquesta activitat, què els va atreure d'aquest món, com i amb qui van aprendre i amb quins equips, com es van anar formant els primers clubs a Catalunya i com ha evolucionat aquest associacionisme a Catalunya i què en pensen de com està la situació d'aquesta pràctica actualment. Les entrevistes han estat enregistrades en vídeo i passaran a formar part de la documentació que el Museu posa a disposició dels investigadors. També s'ha fet una entrevista individual a la dona d'un oficial de pont de la marina mercant que va navegar amb ell durant quatre anys, per tal de recollir la vivència de la vida a bord en els vaixells mercants des de la perspectiva femenina. Aquesta entrevista també es va registrar en vídeo i formarà part dels recursos que pot oferir el Museu als investigadors.

TERTÚLIES MARINERES

Tertúlies organitzades al Museu Marítim els primers dijous de mes, amb la participació de diferents persones amb una llarga experiència professional en la marina mercant, o amplis coneixements sobre el món marítim, on es parla relaxadament sobre temes d'interès comú. Al llarg de l'any s'han celebrat vuit sessions. Els temes tractats han estat: conflictes d'actualitat en l'àmbit marítim; la normativa que ha fixat la IMO sobre la composició del combustible dels vaixells que entrarà en vigor l'1 de gener de 2020 i les mesures i preparació per assolir el compliment de la normativa; a la de l'abril es va fer una visita a la nova exposició del Museu "Catalunya mar enllà" i després la vam comentar; les associacions professionals de la Marina Mercant; les experiències de les pràctiques; els malats i les malalties a bord; la navegació pel Canal de Suez; mortalitat i la mort a bord. S'ha fet la preparació de les sessions, els enregistraments i el tractament dels materials resultants.

PROJECTE D'UN INVENTARI DELS GRAFITS DE VAIXELLS A CATALUNYA

Es continua donant suport a la recerca en marxa realitzada per una tècnica de la Diputació de Barcelona, que va començar durant la seva estada en el Museu Marítim de Barcelona i que actualment realitza com a part del seu projecte de tesis doctoral.

ESPORTS NÀUTICS A CATALUNYA

En el marc d'aquest projecte, la major part de les intervencions han tingut a veure enguany amb la recuperació de fons fotogràfics.

4.3. Foment de la recerca

BEQUES I PREMIS

Convocatòria del XX Premi de recerca Ricart i Giralt

S'ha convocat un any més, en col·laboració amb l'Institut Ramon Muntaner. Des del Museu es va fer la difusió; la gestió de la recollida dels treballs, que en aquesta convocatòria han estat quatre projectes; l'enviament dels projectes als membres del jurat i l'organització de la reunió per la concessió el 27 de setembre a l'MMB. S'ha iniciat el seguiment del treball. En aquesta edició el premi ha estat concedit a la recerca "Las Baleares frente al corso. La defensa de un archipiélago en el Mediterráneo del siglo XVI". El premi està dotat amb 6.000€ i es concedeix a un projecte a desenvolupar al llarg d'un any.

Convocatòria del III Premi de recerca Antoni de Capmany

La convocatòria aquest any, lamentablement, no s'ha fet per motius pressupostaris. Hi ha la intenció de fer la convocatòria del proper any. S'ha decidit que, per no perjudicar els treballs que han estat presentats en aquest curs i el passat que són els que haurien tingut opció a presentar-se en la convocatòria que no s'ha fet, en les bases de la nova convocatòria es farà constar que està oberta a treballs individuals de final de Màster defensats en els últims tres cursos acadèmics a la Universitat de Barcelona.

PUBLICACIONS

Revista *Drassana*

Al llarg d'aquest any s'ha treballat en l'edició del número 26 de la revista, realitzant totes les tasques que comporta: recepció i selecció dels articles, cerca d'avaluadors, gestió de les avaluacions, correccions, tria d'imatges i treball amb l'editorial. El Dossier per aquest número ha estat sobre Construcció naval moderna i contemporània. Respecte al posicionament de la revista com a revista científica indexada es continua treballant en aquesta línia consolidant el compliment dels requisits exigits pels índex.

Col·lecció Estudis

De la col·lecció Estudis s'ha publicat el 26 que correspon al treball guanyador del XVI Premi Ricart i Giralt, *Els senyors de la mar. Tecnologia, cultura i gent de mar en l'expansió catalana a la mediterrània (1228-1410)*, de Mario Orsi. S'ha treballat en la tria d'imatges i les correccions a les maquetes amb l'editorial.

ALTRES PUBLICACIONS

El llibre *Construcció i reparació naval a la Barcelona industrial: els Talleres Nuevo Vulcano*, de Joan Alemany Llovera. Biografia empresarial sobre aquesta empresa clau de la construcció i reparació naval al port de Barcelona durant més de 150 anys, de la que l'MMB conserva part del seu arxiu històric.

I també el llibre *Tripulacions i vaixells a la Mediterrània medieval: fonts narratives i literàries a la Corona d'Aragó*, que correspon a les Actes del Congrés organitzat pel CSIC que es va celebrar a l'MMB. Ha estat editat en col·laboració amb edicions de l'Abadia de Montserrat.

CONGRESSOS

És va presentar un pòster *La Recerca al Museu Marítim* a la *IX Jornada de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana. Museus i Recerca*, organitzada per la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, el Consorci de Sitges i el Museu Marítim de Barcelona, celebrada a Sitges el 30 de maig. Al pòster s'explicaven les línies bàsiques dels programes de recerca que se segueixen a l'MMB i del foment i la difusió que se'n fa.

DIFUSIÓ

- Manteniment del blog de recerca del Museu. Amb els objectius de difondre els projectes de recerca que promou el Museu i amb els que té una estreta relació, d'informar sobre recursos per l'estudi en l'àmbit marítim i de crear un punt de trobada per els estudiosos en els temes de la història marítima, donant i compartint informacions que puguin ser d'interès pels usuaris del blog.
- Visites als alumnes de l'UB, aquest any d'Història d'Amèrica. Se'ls ha fet un tast dels recursos que pot oferir el Museu per l'estudi de la història marítima de la seva especialitat, mostrant alguns documents, llibres, plànols i cartes rellevants com exemple del potencial que els fons del Museu tenen per l'estudi de la història marítima. Les sessions és van fer el dia 8 d'abril i van venir quatre grups dos al matí i dos a la tarda amb un total de 37 alumnes.

ALTRES

- Presentació del Lèxic Mariner a l'MMB l'11 d'abril. A l'acte de presentació van intervenir, l'autor del lèxic, col·laborador de l'MMB i el Cap de l'Àrea de Gestió de col·leccions i recerca de l'MMB.
- Sessió de "Els Juliols de la Universitat de Barcelona", el 4 de juliol, a les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona. L'edició d'enguany d'aquest curs Barcelona y las ciudades del Mediterráneo, del Renacimiento a la ilustración, organitzat des del Màster en Història i identitats a la Mediterrània Occidental (s. XV-XIX), es va impartir de l'1 al 5 de juliol en espais emblemàtics de la Barcelona de l'Edat Moderna. Aquest curs explica la història i el patrimoni de la ciutat de Barcelona a partir de l'anàlisi de determinats aspectes de la història de les ciutats del Mediterrani. La sessió a l'MMB tractà sobre el patrimoni de la façana marítima i la vinculació de la ciutat amb el mar.
- Col·laboració en les *XI Jornades d'Arqueologia Industrial de Catalunya*, organitzades per l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya (AMCTAIC). En aquesta edició, les jornades porten el títol *El Patrimoni portuari i de les indústries vinculades als ports*, i es van celebrar al Museu del Port de Tarragona els dies 21, 22 i 23 de novembre del 2019. Presentació de les comunicacions "El Servicio de Explotación de la Junta de Obras del Puerto de Barcelona (1870-1930). Máquinas y hombres en el puerto industrial de Barcelona" i "El fons d'arxiu de Talleres Nuevo Vulcano".
- *Conference on the Early Neolithic of Europe*. Celebrat a l'MMB dels dies 5 al 8 de novembre. Organitzat pel Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Institució Milà i Fontanals, Archaeology of Social Dynamics, l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca i la Universidad de Alcalà. El primer dia de Congrés es va fer un Workshop centrat en la difusió marítima del Neolític a la Mediterrània *Maritime spread of the Neolithic in the Mediterranean: rhythms and archaeological evidences*.

ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES I VOLUNTARIS

Col·leccions

Estudiant del Grau de Història de l'Art de la Facultat de Geografia i Història-UB. El període de pràctiques fou del 16 de gener de 2019 al 31 de maig de 2020.

Restauració

Com en anys anteriors s'han ofert pràctiques curriculars als alumnes del Grau de Conservació preventiva i restauració de la Universitat de Barcelona, realitzant 200 hores, entre 26 de febrer i el 16 de maig, amb les següents propostes:

- Restauració i condicionament dels fons i de les col·leccions en suport paper del MMB, amb la participació de dos alumnes.
- Restauració i condicionament de una part de models de vaixells de les col·leccions del MMB, amb la participació de dos alumnes.

També han realitzat pràctiques curriculars dos estudiants de la especialitat de pintura, de la Escola Superior de Conservació Restauració de Béns Culturals de Catalunya, entre el 23 d'abril i el 13 de juny, amb un total de 170 hores.

Així mateix s'ha comptat amb la col·laboració de tres voluntaris entre els mesos de març i desembre.

Recerca

Un estudiant del Màster Història Contemporània i Món Actual de la Universitat de Barcelona ha treballat en tasques relacionades amb la col·lecció de documents fent feines de documentació per les fitxes d'inventari, principalment cercant informació complementària de context històric i també informació sobre la història d'algunes navilieres Europees.

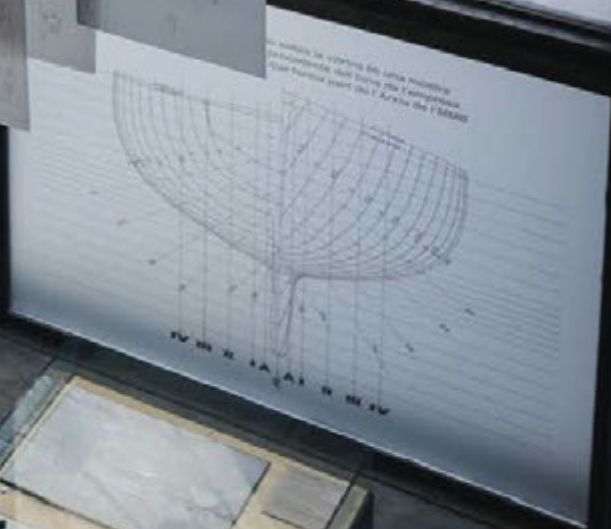
Arxiu fotogràfic

- Una graduada en Grau de Conservació i Restauració per la UB, i estudiant del I Màster en Conservació i Restauració de Patrimoni Fotogràfic, segueix desenvolupant el voluntariat a l'Arxiu fotogràfic durant tot el 2019. Realitza tasques de conservació preventiva en fotografia, tasques de digitalització, feines d'inventari, i de restauració. Entre elles, cal destacar els treballs de conservació preventiva i digitalització de la col·lecció del fotògraf Josep Coté. També desenvolupa tasques de suport en l'exposició temporal de l'MMB "Josep Coté fotògraf a bord. De dia fotògraf, de nit violinista" i de catalogació a MuseumPlus sobre la col·lecció Coté. Fa un inventari, documentació, tractament de conservació-restauració, digitalització i ubicació de la col·lecció de capses per a plaques de vidre de diferents formats i marques, datades ca 1900-1930.
- Un fotògraf realitza un voluntariat a l'Arxiu fotogràfic des del dia 10 de maig al 2 de desembre de 2019, amb la digitalització de la col·lecció Josep Coté.
- Una estudiant de Conservació i Restauració de Document Gràfic, de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya (ESCRBCC) inicia un període de pràctiques a l'Arxiu fotogràfic, des de l'11 de febrer fins al 10 de juny del 2019. Realitza tasques de conservació preventiva en fotografia, tasques de digitalització i de restauració. A destacar, la confecció de fundes de fotografies panoràmiques i de caixes de conservació per àlbums dels Astilleros Burell.

- Un estudiant de fotografia de EA Josep Serra i Abella, realitza unes pràctiques a l'Arxiu fotogràfic des del 20 de febrer a juny de 2019 que consisteixen, entre altres, en feines de digitalització i retoc digital de suports sobre vidre, plàstic i paper (col·lecció J. Maseras) i reportatges sobre alguns projectes, com la sessió d'identificació de fotografia naval o de peces de les col·leccions.
- Una voluntària de l'Arxiu fotogràfic, des de juliol 2019, fa treballs de conservació preventiva i de preinventari de fotografies sobre vidre d'un donat i de la col·lecció Nandu Muñoz.
- Un voluntari de l'Arxiu fotogràfic, desenvolupa durant el 2019 unes tasques de documentació i revisió del catàleg de MuseumPlus (Categoria Fotografia) sobre vaixells mercants del segle XX (bàsicament sobre les fotografies de la Compañía Trasatlántica Española).

BARCELONA

ARXIU DE BARCELONA

Dolens d'arxius

5. Gestió de l'arxiu

L'Arxiu general de l'MMB ha realitzat, durant l'any 2019, el tractament arxivístic de la documentació generada pel Museu, la gestió dels recursos d'informació i la gestió documental corporativa.

5.1. La Gestió de la informació del Museu Marítim de Barcelona

S'ha continuat treballant internament en l'adaptació i millora del Recursos d'Informació del Museu (RIM) integrats dins la gestió de la informació corporativa, que té per objectiu donar accessibilitat i visibilitat els fons museístics, els fons arxivístics i els fons bibliogràfics des d'un únic punt de cerca d'informació i també, alhora, gestiona part de les dades del museu com són de les activitats, cessió d'espais, propostes de despesa, directori únic, agenda, etc.

5.2. El Sistema de gestió documental

EL REGISTRE GENERAL DE DOCUMENTS

El Registre general és un dels canals d'entrada i sortida d'informació tant de la documentació en suport tradicional com de documents electrònics. Es classifica la documentació i es vehicula cap als responsables de la seva gestió.

- Registres d'entrada: 1.904 (presencial i electrònic)
- Registres de sortida: 526 (presencial i electrònic)

EL QUADRE DE CLASSIFICACIÓ UNIFORME DE DOCUMENTS

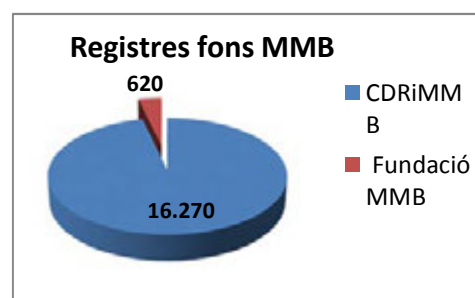
El Quadre de classificació és l'eina estructural de la gestió documental al Museu i és l'Arxiu qui en fa la revisió i actualitza de manera periòdica.

LA DESCRIPCIÓ ARXIVÍSTICA

Es descriu a nivell d'unitat documental composta, sempre que és possible, permetent d'aquesta manera una localització i consulta més àgil.

És important el canvi de departament dels fons arxivístics patrimonials i que queda reflectit en el següent gràfic:

Fons	Número de registres
Museu Marítim de Barcelona	16.270
Fundació privada MMB	620
Total registres	16.890

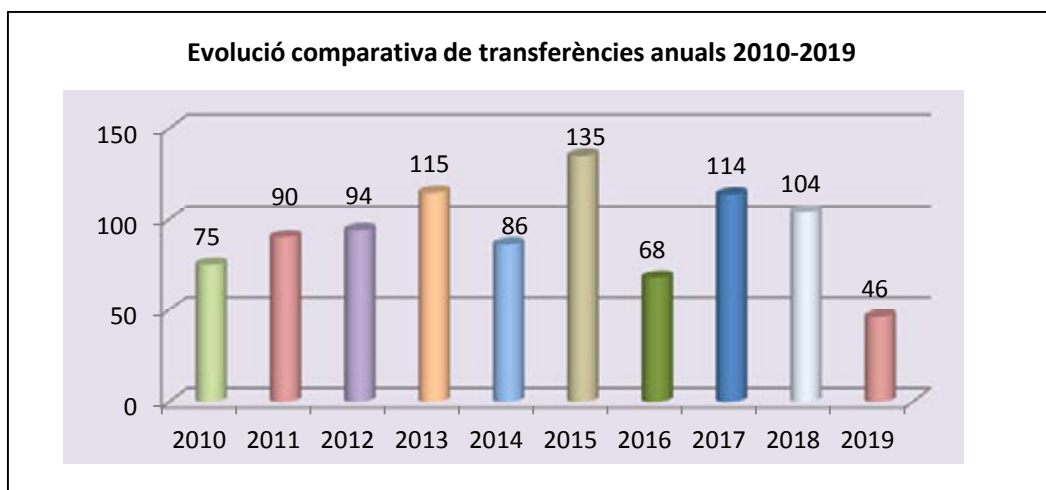

Les Transferències de Documentació

Durant l'any 2019 es van produir un total de 46 transferències a l'Arxiu general procedents de la gestió desenvolupada pels departaments del Museu. El nombre total d'expedients en paper transferits va ser de 433 unitats documentals compostes i 51 unitats documentals simples.

La normalització del calendari de transferències de documentació a l'Arxiu i la implicació de les persones responsables de preparar i realitzar la transferència és un fet constatable.

En el següent gràfic podem veure l'evolució del nombre de transferències des de l'any 2010 fins a 2019:

Aplicació de les Taules d'Avaluació Documental (TAD) i destrucció de documents

L'any 2019 s'ha iniciat l'expedient d'avaluació documental procedint l'empresa encarregada de la destrucció, a la recollida de la documentació en data 27 de desembre de 2019. La destrucció es portarà a terme el dia 10 de gener de 2020.

Complementàriament, s'ha mantingut el servei de destrucció de còpies, fotocòpies i esborranys de documents amb dades personals, així com el servei de reciclatge d'aquells documents no originals que, per tenir un contingut no restringit i una cara en blanc, es poden reutilitzar.

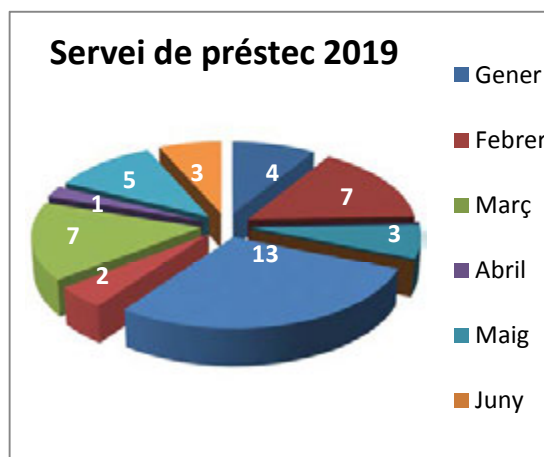
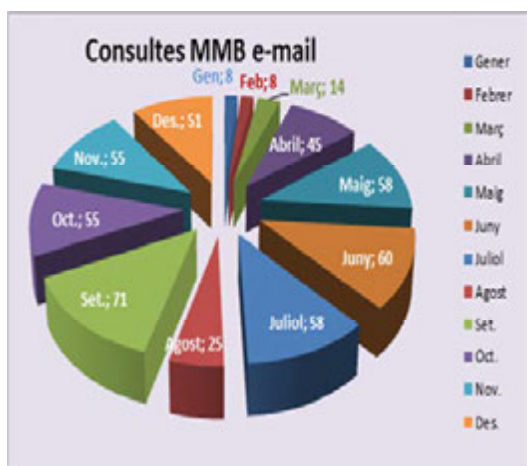
Aquest any s'ha incorporat un nou servei de destrucció confidencial d'esborranys que contenen dades personals i/o confidencials, instal·lant dos contenidors segurs que seran destruïts de manera certificada. Aquest servei es porta a terme per una empresa socialment responsable.

El Préstec i la Consulta de Documents

L'Arxiu general va realitzar 45 préstecs interns i consultes de documents durant l'any 2019.

El fet que haguem incorporat la tasca de digitalització de documents d'ús freqüent ha comportat una davallada del servei de préstec intern.

La revisió de l'estat dels préstecs efectuats durant l'any 2019 ha estat una de les tasques elaborades per tal de tenir actualitzades les dades dels elements prestats així com les consultes realitzades.

Servei de cerca d'informació a les publicacions oficials

Es fa el buidatge i seguiment sistemàtic dels butlletins oficials del DOGC, BOPB i el BOE així com el servei de selecció dels continguts publicats en aquests butlletins, facilitant la informació a les persones i unitats directament interessades. Es van continuar gestionant, doncs, les peticions de seguiment o d'especial atenció en temes d'interès per al nostre Museu.

EL REPOSITORI DIGITAL

Els expedients es creen a l'aplicació Alfresco, que dona un codi normalitzat per a cadascun d'ells.

Durant l'any 2019 s'han realitzat tasques pròpies de manteniment de la plataforma Alfresco, incorporant la signatura electrònica dins el sistema, el que ens permet signar amb certificat els documents que elaborem.

També s'ha incorporat l'opció d'afegir correus electrònics i els fitxers annexats directament al gestor documental i per tant la incorporació a dins l'expedient el que ens comporta un estalvi de temps i ens dona més agilitat.

LA GESTIÓ DELS ACCESSOS A LA INFORMACIÓ

L'Arxiu general coordina i actualitza la major part del sistema de gestió d'accés a la informació de l'MMB mitjançant grups de persones per funcions lligats a la sèries documentals. D'aquesta manera es produeix un accés a la informació transversal al gestor de documents. També coordina i fa el seguiment i actualització d'altres eines integrades.

Es gestionen les sol·licituds, baixes i renovacions dels certificats digitals del Museu Marítim i la gestió dels accessos a la plataforma interadministrativa EACAT i de totes les aplicacions vinculades.

LA GESTIÓ DELS CANALS D'ENTRADA D'INFORMACIÓ

A part del Registre d'entrada de documents com a canal d'entrada, també des de l'Arxiu es gestiona l'adreça corporativa informacio@mmb.cat i l'adreça proteccionades@mmb.cat, recepcionant i distribuint la informació que ens arriba a aquestes dues adreces de correu.

Implantació de l'e-administració i les aplicacions tecnològiques

S'està fent un ús de múltiples aplicacions que ens proveeix el CAOC i que es van integrant en el sistema de gestió documental corporatiu.

Les eines i aplicacions en aquest moment són: ERES, e-notum, e-tauler, seu electrònica i portal de transparència, e-fact, etc.

Es gestiona la recepció i distribució de documents des que tenen entrada per diferents eines (e-tram, tramesa genèrica Eacat, etc.) i la incorporació i eliminació d'elements a l'e-Tauler.

Durant l'any 2019, es va continuar amb l'actualització de la e-Seu i es col·labora amb el Portal de la transparència.

Sessions d'introducció i formació al sistema de gestió documental, Alfresco i RIM

L'Arxiu s'encarrega de formar el nou personal en el sistema de gestió de la informació del Museu i d'anar aportant formació al personal que està treballant en el sistema, mitjançant suport i la formació en matèria d'e-administració electrònica i les aplicacions que la sustenten, actualitzant els coneixements del sistema.

5.3. La gestió i el tractament dels fons arxivístics

FONS DEL CONSORCI DE LES DRASSANES REIALS I MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA

Actualment l'Arxiu general gestiona el fons propi del Consorci que té un volum de 2.599 unitats d'instal·lació, de les quals 2.439 corresponen a l'Arxiu històric i 160 unitats a documentació en fase de prearxiu. El total d'unitats d'instal·lació ocupen 300,65 metres lineals.

Pel que fa al tractament dels documents en suport tradicional del fons del Museu, aquest any s'han realitzat actuacions destinades a neteja i adequació del fons als espais del nou dipòsit d'arxiu, realitzant les següents tasques d'administració:

- S'ha fet la neteja, adequació i descripció de documentació del prearxiu, per integrar-la a l'arxiu.
- S'ha realitzat la revisió, adequació, actualització i canvi de les unitats d'instal·lació de l'arxiu, quan s'ha requerit.
- S'ha continuat amb el treball de revisió de les bases de dades de descripció del fons del museu.
- S'ha continuat amb la tasca iniciada anys anteriors d'adequar la documentació a les unitats d'instal·lació de conservació permanent.
- S'ha preparat i inventariat la documentació per a la seva destrucció segons les Taules d'Avaluació Documental (TAAD).
- S'ha realitzat la neteja i descripció de la documentació transferida a l'Arxiu general.
- S'ha realitzat un seguiment dels usuaris de l'Arxiu i s'han elaborat les estadístiques mensuals sobre les consultes i les activitats realitzades per a ser incloses en l'estadística general del Museu i en les estadístiques generals del Museu.
- S'ha realitzat una neteja i adequació de les sèries documentals G205; F204; J203; D230; D231, a materials de conservació permanent i definitiva.

PARTICIPACIÓ EN REUNIONS I SESSIONS INTERNES DE TREBALL

Integració de dades en el nou web corporatiu

L'Arxiu ha continuat participant en les reunions relacionades amb la integració d'aplicacions corporatives amb la nova pàgina web: el RIM i el RA, directori, circuit proposta de despesa, etc. També s'està fent el seguiment del punt d'accés al web dels fons museístics, arxivístics i bibliogràfics.

Protecció de dades de caràcter personal a l'MMB

L'arxivera, com a membre de la Comissió de Seguretat ha participat activament en les reunions d'aquesta comissió.

Participació en altres reunions

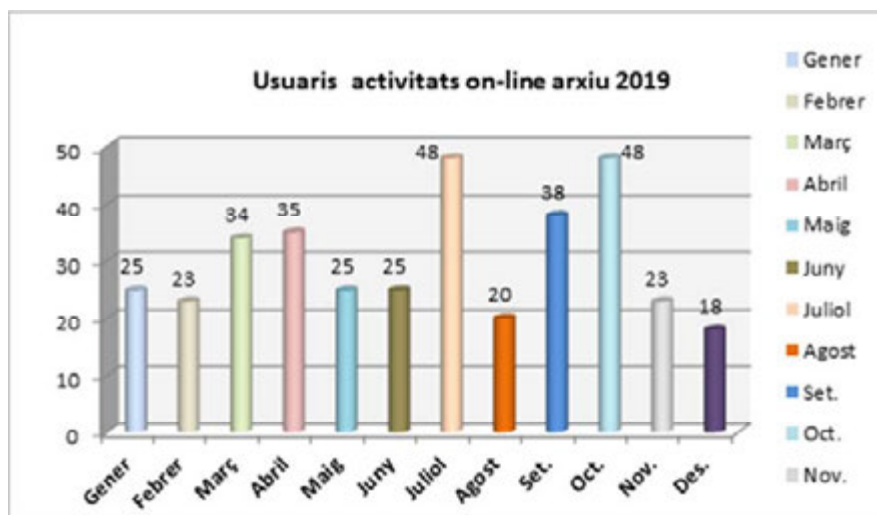
- Participació en les reunions de coordinació de l'MMB.
- Participació en les reunions de desenvolupament del projecte de Recerca esports nàutics a Catalunya.

5.3. Actuacions de difusió

XARXES SOCIALS

L'Arxiu general difon informació a través de les diverses xarxes socials del Museu i les pròpies de l'Arxiu.

- **Facebook de l'MMB.** S'ha continuat la línia de difusió amb la publicació periòdica de les "Efemèrides marítimes", secció elaborada per l'Arxiu, i les notícies relacionades amb les activitats i els projectes de l'Arxiu.
- **Twitter.** El compte de l'Arxiu a Twitter, @arxiuummb, consta de 1.333 seguidors i té presència al món dels arxius dels museus. També participa en esdeveniments com el "#Archive30", acció destinada a difondre els fons dels diferents arxius internacionals.
- **Blog.** Difusió d'articles de temàtica arxivística i de les activitats de l'Arxiu, amb publicacions relacionades amb el Gotes d'arxiu.

CONGRESSOS

- Assistència el 25-26 de febrer de 2019 a la Jornada *Mirar el pasado para construir el futuro*. L'Arxiu general va fer una ponència "Navegando por el Archivo del Museu Marítim de Barcelona", en la qual s'explicaven les accions en matèria de gestió documental i arxiu que s'han portat a terme des de 1999 a l'Arxiu de l'MMB fins a l'actualitat.
- Assistència al Clúster Fesabid sobre Museus i documents a Madrid, on s'exposava com gestionen la informació que elaboren els museus.

GOTES D'ARXIU

L'any 2019 es va continuar difonent el Gotes d'arxiu núm. 30 dedicat al fons de l'Arxiu general. En aquesta ocasió, la mostra al vestíbul principal es va materialitzar en una instal·lació metàl·lica composta per diversos documents relacionats amb el centenari del pailebot *Santa Eulàlia*.

Així mateix s'ha elaborat el Gotes d'arxiu núm. 31 dedicat a "L'Art a les finances", una mostra de petit format que recull factures històriques que custodia l'Arxiu, d'interès per la seva estètica, bellesa i singularitat.

GOTES D'INFORMACIÓ

L'any 2019 es va continuar amb la formació i difusió interna vinculada a la implantació de l'administració electrònica i els sistemes d'informació a l'MMB amb la creació del Gotes d'informació.

Cada mes des de l'Arxiu s'han anat publicant aquests Gotes d'informació (del núm.1 al 9), amb una estètica molt visual i un llenguatge clar i directe que ens aporta informació sobre temes com l'efecte de l'e-administració al museu, l'ús de les TCAT, com fer una notificació electrònica, com crear un expedient a l'Alfresco, como classificar, etc.

ASSESSORAMENT A L'INSTITUT DE CIÈNCIES DEL MAR DEL CSIC

L'Arxiu general, el novembre del 2019, va assessorar a l'Institut de Ciències del Mar del CSIC sobre la preservació de la documentació generada per investigadors i investigadores.

6. Educació

Les accions més significatives de l'Àrea d'Educació i activitats durant el 2019 han estat les següents:

PROGRAMES EDUCATIUS

Un dels projectes més significatius ha estat la redacció d'un pla director de la Unitat de Programes educatius, document que planteja el futur educatiu de l'MMB per als propers quatre anys (2020-2024). Aquest document defineix els objectius, la missió i els valors del model pedagògic triat pel Museu, i estableix quines han de ser les línies estratègiques a assolir en el termini establert.

Durant aquest any hem tingut el repte de formar l'equip d'educadors i educadores de la nova empresa que, des del desembre de 2018, implementa les activitats del programa pedagògic, Re-Crea, Accions culturals, que s'ha hagut de fer portar amb el curs escolar en marxa, la qual cosa ha comportat una problemàtica afegida.

El programa pedagògic del museu s'ha vist afectat per aquest fet, i també per altres factors:

- L'excessiva oferta d'activitats que tradicionalment ha tingut el Museu, significava massa diversificació de propostes, dispersant la oferta, i generava un seguit de desavantatges que s'han volgut eliminar reduint la oferta, la qual cosa ha suposat un molt lleu decreixement del total d'activitats.
- La manca de disponibilitat d'algunes embarcacions de la flota del Museu ha fet que s'hagin reduït les opcions i possibilitats d'activitats a fer-hi, amb la conseqüent reducció d'aquestes.
- L'oferta als centres de formació reglada s'ha vist enriquida amb la incorporació d'activitats noves. D'una banda, aquelles que es vinculaven amb les exposicions temporals que ha fet el museu, com "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", i de l'altra, amb la incorporació de les activitats que l'empresa LEGO Robotix Education ha preparat per a la seva arribada a la oferta educativa del Museu Marítim.

Durant el darrer trimestre del 2019 es van establir un seguit d'aliances amb diferents centres educatius d'arreu del territori que han triat el mar, el patrimoni i la cultura marítima com a eix principal i projecte de centre a desenvolupar durant tot el curs. Aquestes aliances permeten un treball més aprofundit amb l'alumnat i els equips docents i tenen com a resultat uns aprenentatges molt més significatius que les simples visites al museu.

Amb la voluntat de ser presents als principals fòrums educatius de referència, la Unitat d'educació de l'MMB ha participat en diferents congressos i jornades, presentant la seva política educativa i aportant el seu punt de vista, a més de continuar formant part dels diferents grups de treball que, a nivell local i nacional, han permès la generació de documents que són referència per a l'educació i els museus.

També s'han dissenyat materials que proposen recorreguts autoguiats per descobrir el treballar els continguts del Museu en visita lliure.

Per últim, cal destacar la participació amb associacions i cooperatives que tutel·len joves nous que tenen l'objectiu d'alfabetitzar i acollir aquestes persones, tot triant entitats i equipaments culturals com el Museu per normalitzar la seva situació en el nostre país.

PROGRAMES PER PÚBLICS

S'ha continuat la tasca de fidelització del públic familiar, pel qual el museu ofereix una oferta continuada de caps de setmana i diverses activitats puntuals. El butlletí *Patapum* ens ha permès augmentar el nostre mailing i la realització d'una nova newsletter familiar està donant bons resultats en aquest sentit.

Pel que fa al projecte de canviar la narrativa del Museu, durant el mes de març, per commemorar el Dia de la Dona Treballadora, es varen presentar les conclusions del projecte Dona'm la mar. També, es va inaugurar l'exposició "Dones de mar" sorgida de la crida per les xarxes socials que es va fer per abastir l'Arxiu fotogràfic de l'MMB d'imatges de dones treballant a la mar. A més s'ha presentat el projecte tant en jornades professionals com a través d'articles.

L'exposició "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar" es va tancar amb l'activitat Mestres a Contracorrent, organitzada amb el Memorial Democràtic, que va consistir en una taula rodona per abordar la situació dels docents com a motors pel canvi social.

Hem continuat liderant el grup de treball de Museus i Públics, que es reuneix el darrer dijous de cada mes per debatre sobre diversos temes que tenen a veure amb el desenvolupament de públics. D'aquest grup han sorgit diverses activitats com el Museum Quiz o les Petites Històries, grans dones que s'organitza conjuntament amb gran èxit. Aquest any s'ha inclòs una nova activitat conjunta que és el Museum Quiz Familiar, que també ha tingut una gran participació.

Cal destacar, també, els sopars gastronòmics destinats a donar a conèixer la cuina de peix com a patrimoni marítim. Una activitat que es fa amb el restaurant Norai, Cap a Mar i la revista *Cuines*.

I un any més s'han celebrat les jornades de Museus i Educació, que han passat de realitzar-se en dos matins a fer-ho en un sol dia, matí i tarda. Les jornades del 2019 han portat per títol "Sostenibilitat" i han estat destinades treballar com fer front als ODS des dels Museus.

EXPOSICIONS

Un fet a destacar del 2019 ha estat la inauguració de dues mostres, a finals de febrer, que han completat tota l'exposició permanent: "Catalunya mar enllà", que ocupa les Naus 5 i 6, i "Les Sorres X", a la Nau 7, realitzades per l'empresa Transversal.

L'exposició temporal més important inaugurada el 2019 ha estat "Cants de sirena, abisme i fascinació", que va obrir les portes el 19 de novembre, destinada a explicar la por i la fascinació que genera la mar.

Dues exposicions, inaugurades l'any 2018, es varen clausurar el 2019: "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", realitzada a l'espai Mirador, que va clausurar-se el 26 de maig i "Port, territori de frontera", ubicada a la Nau 3a que tot i que s'havia de clausurar el febrer es va allargar fins el 6 de maig.

L'espai de l'antic vestíbul s'ha continuat utilitzant per exposar projectes que es realitzen al Museu. El 7 de març es va inaugurar "Dones de mar", que va tenir molt bona acollida. La va substituir "Josep Coté, fotògraf a bord", inaugurada l'11 d'octubre amb un fons fotogràfic adquirit pel Museu i que mostra la vida a bord d'un transatlàntic de primers del segle XX.

La producció de l'exposició "Mar de plàstics", prevista primer pel 2018 i endarrerida pel 2019, es va tornar a aturar per motius de pressupost. Això va fer que a l'estiu l'espai Mirador quedés sense programació i es va decidir recuperar una mostra fotogràfica de producció pròpia que s'havia fet fa deu anys: "L'art de l'estiba", inaugurada el 17 de juliol i clausurada el 29 de setembre. Cal destacar la incorporació d'un àmbit final sobre el paper de les dones des de la seva incorporació al cos d'estibadors del Port de Barcelona ara fa 20 anys.

També al Mirador es va realitzar l'exposició "Arquitectures arran d'aigua" la darrera de les tres que recollia el conveni que la Diputació de Barcelona va signar amb Arquitectes per l'arquitectura.

6.1. Programa d'activitats per a públic escolar

PROGRAMA PEDAGÒGIC ANY 2019

Noves activitats

El programa pedagògic dels cursos 2019-2020 s'ha vist enriquit amb la incorporació d'activitats noves, d'una banda, aquelles que es vinculaven amb les exposicions temporals que ha fet el museu, com "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", i de l'altra amb les que es fan amb LEGO Education Robotix, amb qui es va signar un convenir de col·laboració el setembre passat per incloure a la nostra oferta un seguit d'activitats adreçades a diferents cicles educatius, per treballar continguts STEM.

Durant l'any 2019 es van escaure una sèrie d'efemèrides que tenien molta relació amb la història de la navegació, en especial amb aquelles activitats que tenen a veure amb la orientació dels navegants i l'astronomia com ara el cinquè centenari aniversari de la primera volta al món, el 250è aniversari del registre del trànsit de Venus per part del navegant James Cook, a Tahití, i el 50è aniversari de l'arribada de l'ésser humà a la Lluna. Aquests fets van propiciar la creació i difusió de noves activitats al planetari del museu, que van tenir una resposta especial per part dels centres educatius.

Usuaris

Al llarg de 2019, **910 grups** han aprofitat alguna de les activitats que ofereix l'MMB, que fa un total de **20.932 visitants**. Això suposa un decreixement d'aproximadament el 10% d'usuaris i el 6'7 % de grups respecte l'any 2018. Aquesta diferència es pot explicar pels factors abans esmentats (reducció de la disponibilitat de la flota del museu, canvi d'empresa de monitors a meitat de curs, selecció de les activitats amb més demanda...).

Cal dir que les avaries de llarga durada de dues de les embarcacions de la flota de l'MMB (el *Far Barceloneta* i el *Far Barcelona*) han obligat a que només s'hagin pogut fer activitats del programa pedagògic del museu a bord del *Far Formentera*, més alguna activitat puntual a bord del pailebot *Santa Eulàlia*, la qual cosa ha suposat un lleu decreixement en les reserves d'algunes activitats.

Pel que fa a les activitats més demanades per part dels centres educatius, són aquestes:

ACTIVITAT	GRUPS	USUARIS
La construcció de la imatge del món	126	3.201
El mar, camí dels descobridors	98	2.598
Drassanes reials, fàbrica de galeres	70	1.657
El port comercial (ESO)	60	1.273
Pirates a la vista!	56	1.324
El planetari mariner	48	1.123
Viatge al fons del mar en batiscaf	39	872
Què és un port?	35	865
El port comercial (EP)	33	812
Aprenem a navegar	30	699

Procedència

La majoria dels grups d'alumnes que han fet visites del programa pedagògic provenen de la ciutat de Barcelona i la seva província, seguit de centres educatius de la resta de Catalunya, com es pot apreciar en la següent taula:

PROCEDÈNCIA	%
Barcelona (ciutat)	40
Barcelona (província)	50
Resta de Catalunya	7
Resta d'Espanya	1
Resta del món	2

Es manté la tendència d'anys anteriors, en que la majoria de grups que ha fet visites guiades al museu prové, en primer lloc, de la província de Barcelona i, en segon lloc, de la pròpia ciutat de Barcelona.

També cal destacar el fet que, del 2% que representen els grups de la resta del món, la majoria provenen de França, un àmbit geogràfic que cal potenciar, aprofitant la seva proximitat.

Nivells educatius

La majoria de grups que han fet activitats del programa pedagògic pertanyen a l'Educació Secundària Obligatòria, representant poc més del 50%, seguit pels grups d'Educació Primària.

NIVELL EDUCATIU	GRUPS	USUARIS	%
Educació Infantil	87	1.894	9,06
Educació Primària	341	7.956	38,00
Educació Secundària Obligatòria	448	10.529	50,03
Batxillerat	5	96	0,46
CFGM/GS*	15	238	1,14
Educació Especial	2	32	0,15
Adults	12	187	0,89

*Cicle Formatiu de Grau Mitjà / Grau Superior

Projectes de llarga durada

Un dels projectes prioritaris per a l'Àrea d'Educació i activitats de l'MMB és el dels projectes educatius de llarga durada, aquells en els que la implicació i col·laboració amb el professorat i el treball a l'aula i al museu, tenen un recorregut que en ocasions abasta tot un curs, i en el que el món del mar, la navegació i la cultura marítima passen a formar part de l'ADN dels centres educatius. Aquests projectes són els que millor exemplifiquen l'objectiu de l'Àrea d'Educació, que és el de construir, conjuntament amb els centres educatius (alumnes i professors) processos pedagògics que vagin més enllà de la simple visita puntual al museu i que tinguin com a resultat aprenentatges significatius.

Apadrina el teu equipament

Aquest projecte s'elabora en col·laboració amb la Fundació Tot Raval i té com a objectiu facilitar la relació i la cooperació entre els centres educatius i els equipaments culturals del Raval.

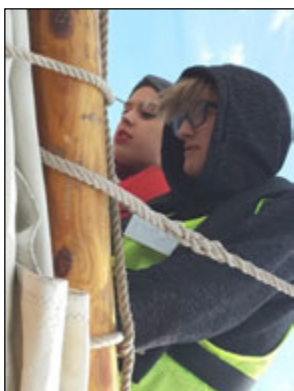
Solen plantejar-se durant el primer trimestre de curs i s'acostumen a implementar en el segon trimestre. Per tant, la presentació dels resultats correspon amb el primer trimestre de cada any.

El curs 2018-2019, es van acollir a aquest projecte amb el Museu Marítim de Barcelona quatre centres educatius:

- **Fundació 4 Vents.** Amb aquesta entitat, molt propera al museu, es va establir una experiència pilot, donat que el perfil dels seus usuaris era el d'infants de 2 a 3 anys, una franja d'edat amb la qual el museu ha tingut molt poques experiències. Per aquesta raó, es va tractar d'un apadrinament profitós per a totes dues bandes. Les activitats es van estructurar en torns de matí, només amb els nens i les nenes, i de tarda, en que la canalla arribava acompanyada pels seus familiars, aconseguint així l'objectiu d'acostar el museu a l'entorn més proper.
- **Escola Jacint Verdaguer.** Aquest centre ha repetit les experiències del curs anterior, treballant amb els 85 alumnes del cicle superior d'Educació Primària.
 - Per a l'alumnat de 5è de Primària, van triar el tema de la Barcelona medieval i de la importància que van tenir les Drassanes per entendre el creixement econòmic i social de la ciutat i del país. Per fer-ho, es van identificar amb algun sector de la població que els va servir per crear un llibre manuscrit descrivint la vida quotidiana dels barcelonins d'època medieval. Van visitar el museu entrant pel Portal de Santa Madrona, igual que feien els barcelonins medievals, i van descobrir les Drassanes Reials des d'una perspectiva diferent. Els llibrets van ser presentats al responsable d'educació del museu en una jornada festiva com cloenda d'un projecte que barrejava medi social, educació física i música.
 - L'alumnat de 6è de Primària va fer un projecte basat en els grans descobriments geogràfics dels segles XVI i XVII, que va tenir com a resultat la creació d'un seguit de rèpliques d'instruments de navegació, els mateixos que van fer servir els grans descobridors.
- **INS Consell de Cent.** Amb l'alumnat de 2n d'ESO es va treballar la importància de l'astronomia per a la navegació i els instruments que fabricaren els navegants per poder-ho fer amb seguretat. Aquest projecte es va fer pels tres cursos de 2n d'ESO, és a dir, uns 90 alumnes. Aquests materials es van poder provar en la pràctica, amb una navegació pel port de Barcelona i van ser exposats a la cloenda del projecte, al mes d'abril.
- **INS Miquel Tarradell.** Aquest centre continua el seu treball dins l'Apadrina vinculat amb una ApS (aprenentatge amb servei a la Comunitat), que relaciona la feina que fa l'alumnat amb entitats socials del barri. L'assignatura, un cicle formatiu de grau mitjà d'atenció a persones amb dependència, consisteix a organitzar una activitat amb usuaris d'entitats del barri (centres de dia, casals d'avis, col·lectius amb discapacitat...) als diferents equipaments. El grup de matí va organitzar una visita al museu i un taller de memorització adreçat al centre de dia Mil·lenari, que atén a gent gran, mentre que el grup de tarda va organitzar una activitat que va combinar les manualitats i el modelisme naval amb una petita obra de teatre, ambientada en el mar. Van participar d'aquesta activitat un total de 7 alumnes i 15 usuaris.

La cloenda del projecte va tenir lloc al mes d'abril, a la Sala Foyer del Gran Teatre del Liceu, un dels equipaments participants en el projecte. L'acte va consistir en la presentació de cinc dels projectes educatius treballats i una altra presentació en format de fira per als treballs elaborats per tot l'alumnat al llarg del curs.

Grumet Enginy

La manca de disponibilitat del *Far Barceloneta* va fer perillar l'edició d'enguany del projecte Grumet Enginy, que es desenvolupa en col·laboració amb el Consorci d'Educació de Barcelona i que consisteix en una adaptació curricular per a l'alumnat que necessita projectes educatius diferents per tal d'evitar el seu fracàs escolar. En el cas del Museu Marítim de Barcelona, la seva participació en el projecte aprofita el potencial dels valors derivats de la navegació a vela, com el respecte, el treball en equip, la responsabilitat i l'autoestima, valors associats a l'activitat i dels quals aquest tipus d'alumnat té moltes carències.

Aquest any s'ha utilitzat el quetx *Far Barcelona*, com a aula flotant on fer la part teòrica, i el pailebot *Santa Eulàlia*, com embarcació on fer-hi les pràctiques de navegació.

Aquests condicionants han obligat a reduir la participació dels grups a només tres per trimestre, amb la qual cosa el total d'alumnes participants ha estat de 30. Malgrat tot, l'avaluació d'aquesta activitat segueix sent una de les més ben valorades, no només pels docents participants, sinó també per l'alumnat, que troba en aquest projecte una experiència enriquidora i que reforça alguns aspectes de la seva personalitat més febles.

Observadors del Mar

És una proposta educativa de ciència ciutadana del Museu Marítim de Barcelona en col·laboració amb l'Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC) i el Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC), en la que l'alumnat treballa conjuntament amb la comunitat científica per a fer un diagnòstic de l'abundància i variabilitat de micro i mesoplàstics a les platges.

Aquest és el tercer any que es duu a terme aquest programa educatiu des del Museu Marítim de Barcelona. Han participat en el projecte 13 centres educatius amb un total de 487 alumnes, el que ha suposat un augment del 62,5% pel que fa al número de grups i un 29% en el cas de l'alumnat. Els alumnes han estat majoritàriament d'ESO, amb 11 grups i 447 alumnes i de Primària, amb 2 grups i 40 alumnes. La gran quantitat de centres educatius participants ha fet que s'hagin mostrejat dues platges: Barceloneta i Bogatell.

Durant aquest curs s'ha demanat als centres educatius la implicació d'almenys durant un trimestre per defugir dels treballs puntuals i esporàdics. D'altra banda, cinc dels centres educatius que hi han participat ho han fet seguint la metodologia de l'Aprenentatge i Servei. Això obre una nova perspectiva per al projecte i una possible demanda de participació en els propers anys. El Consorci d'Educació de Barcelona també s'hi ha implicat amb l'aportació de dos centres educatius.

La proposta educativa ha estat molt ben valorada per part del professorat amb un 4,4 sobre 5. Aquesta valoració positiva també s'ha donat als materials de l'activitat.

Per segon any consecutiu s'ha realitzat un acte de cloenda del projecte en al que han assistit 110 alumnes de nou centres educatius.

Dos dels centres han assistit a la cloenda a través del Centre d'Estudis Avançats de Blanes. La valoració global de l'acte també ha estat molt positiva amb una valoració de 4,8 sobre 5.

Petits oceanògrafs

Aquest és un projecte de l'Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC) que té per objectiu acostar el coneixement del mar i la seva importància a través del mètode científic i d'una manera amena i participativa a les escoles, sensibilitzant els alumnes sobre la importància de preservar el mar alhora que es desenvolupa l'esperit crític. 173 alumnes de cicle superior de primària de cinc escoles han tingut l'oportunitat de viure l'experiència de ser científics, convertint-se en joves oceanògrafs a bord del *Santa Eulàlia* de la mà dels investigadors i investigadores de l'ICM. Durant la navegació l'alumnat ha pogut utilitzar alguns dels aparells que s'utilitzen per prendre mesures de diferents paràmetres oceanogràfics i també han pogut conèixer alguns dels instruments de navegació com els que s'utilitzaven a bord del *Santa Eulàlia* a mitjans del segle passat, gràcies a la col·laboració d'alumnes de la Facultat de Nàutica.

Per complementar aquesta activitat l'alumnat també ha pogut fer una visita lliure a les exposicions del museu.

Aliances educatives

Paral·lelament a aquests projectes educatius, aquest curs 2019-2020 ha estat també el del desenvolupament d'aliances amb altres centres que, de manera autònoma, han contactat directament amb el Museu per desenvolupar projectes educatius que tenen el mar i la navegació com a eix de centre per al curs.

Filmserè 2019

Un dels projectes desenvolupats per l'INS Eduard Fontserè, de l'Hospitalet, amb el qual l'MMB manté una col·laboració des de fa anys, va ser l'organització d'un festival de curtmetratges, com a projecte educatiu. El festival era una assignatura optativa del centre i fou elaborat per l'alumnat de 4t d'ESO del centre. Es deia "Filmserè, I Festival Internacional de Curtmetratges de la Florida", i va tenir una secció dedicada als curtmetratges de tema mariner, que va tenir lloc a l'auditori de l'MMB.

La selecció dels curtmetratges, la seva organització i coordinació va córrer a càrrec de l'alumnat, així com la tria de les persones que formaven el jurat.

El 6 de juny es va fer a l'auditori de l'MMB la projecció dels nou curtmetratges seleccionats de la secció dedicada al mar, a més de la reunió del jurat i la selecció del curtmetratge guanyador: *Matria*, d'Álvaro Gago.

Van participar en aquest projecte 75 alumnes i 3 docents del centre, a més de les 5 persones que van formar el jurat.

13 — 17
Juny 2019

INS Eduard Fontserè

Al setembre de 2019 es va organitzar un claustre amb el professorat d'aquest centre educatiu de l'Hospitalet de Llobregat, amb el qual l'MMB col·labora, des de fa tres anys, en desenvolupar projectes educatius que tenen el mar i la cultura marítima com a eix principal. Aquesta col·laboració compta amb el suport de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat, que aporta recursos econòmics perquè els centres de secundària de la ciutat facin aquest tipus de projectes amb diferents equipaments.

En el cas de l'INS Eduard Fontserè, les activitats que es fan al llarg del curs permeten complementar el treball que es fa a l'aula. L'alumnat de tots els cursos del centre, des de 1r d'ESO fins a 2n de Batxillerat i els Cicles Formatius, visiten el museu en algun moment del curs, fent tot tipus d'activitat.

El punt culminant d'aquesta col·laboració és el projecte Naveguem!, quan l'alumnat de 4t d'ESO fa una navegació de tot un dia a bord del pailebot *Santa Eulàlia*, on s'apliquen tots els coneixements adquirits en el decurs de les activitats fetes amb el Museu.

Com a resultat d'aquesta col·laboració permanent, al llarg de 2019 han visitat el museu 331 alumnes, que han fet un total de 8 activitats.

Escola Octavio Paz

L'equip directiu de l'Escola Octavio Paz, de Barcelona, es va posar en contacte amb l'equip educatiu de l'MMB el juny de 2019 per tal de posar els fonaments d'una aliança que s'ha desenvolupat al llarg del curs 2019-2020, ja que durant aquest curs, el tema escollit per treballar és el mar.

Aquest centre treballa per projectes i ha estat guardonat amb el Premi d'Ensenyament del Cercle d'Economia els anys 2017 i 2018, i amb el Premi Baldiri Reixac 2018, per les metodologies educatives aplicades, que han aconseguit reconvertir una escola de màxima complexitat en un referent educatiu.

Al setembre de 2019 es va fer un claustre amb tot l'equip docent del centre per donar a conèixer les possibilitats educatives del museu i per començar a elaborar projectes a treballar al llarg del curs. El primer trimestre de curs va servir perquè l'alumnat plantegés les línies de treball que volien desenvolupar durant la resta de l'any escolar, que s'estan duent a terme en l'actualitat.

Tot aquest projecte es presentarà el maig de 2020 en una jornada de cloenda del curs, adreçada al col·lectiu docent i familiar del centre, i en format expositiu a l'MMB a partir de juny de 2020 per a la resta de la ciutadania.

Projecte Gunilla 2019

El 29 d'octubre de 2019 es va fer, per novè any consecutiu, l'experiència d'intercanvi entre l'alumnat suec del Öckero Gymnasiumskola al vaixell escola suec *T/S Gunilla* i l'alumnat de l'Escola Pia Nostra Senyora, de Barcelona.

En l'edició de 2019 van participar 78 alumnes. Per tal de dotar de contingut pedagògic aquesta activitat i de donar més importància a les col·leccions de l'MMB, es va adaptar el tradicional joc de pistes per la façana marítima a una recerca de certes peces que es mostren a les diferents exposicions del Museu.

Malgrat l'acceptació d'aquesta proposta, des de la Unitat de Programes educatius s'està valorant donar per acabada aquesta activitat, ja que aporta poc més que el fet de propiciar la relació i coneixença de dos grups d'estudiants, que prenen el Museu Marítim i el seu entorn com àmbit de relació.

Per aquesta raó, al 2020 es proposarà a la responsable del centre educatiu català i coordinadora amb l'escola sueca concloure aquesta col·laboració.

Congrés de Petits i Petites Científics i Científiques de Catalunya

El gener de 2019, des de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona, es va demanar a la direcció del Museu Marítim la participació del museu en el *III Congrés de Petits i Joves Científics i Científiques de Catalunya* que havia de tenir lloc entre els mesos de març i maig de 2019, a diferents ciutats del territori català.

El tema del congrés, l'aigua, va permetre al Museu fer una proposta que mostrava la manera en què la ciència i la tecnologia dels segles XV i XVI van transformar un obstacle, el mar, en una via de comunicació.

El congrés es va fer en cinc sessions i quatre ciutats diferents del territori: Lleida, Tortosa, Olot i Barcelona, entre els mesos de març i maig de 2019, amb un format de taller participatiu que havia de mostrar la importància que va tenir la ciència i la tecnologia per a l'ampliació dels horitzons del món conegut des de l'Edat Mitjana fins l'actualitat.

La participació va ser de 483 alumnes, 120 de primària i 363 de secundària de diferents centres educatius de tot Catalunya.

6.2. Programa d'activitats per a docents

GUIA D'ACTIVITATS DEL PROGRAMA PEDAGÒGIC

Com cada any, s'ha editat una guia amb una descripció de les activitats que formen part del programa pedagògic del museu, perquè serveixi com referència per als docents que vulguin realitzar-hi una visita.

Aquesta guia, que té una tirada de 4.500 exemplars, s'adreça per correu postal a tots els centres educatius de Catalunya.

La guia es va enviar al mes de juny per via postal, reforçada per un segon enviament digital a final de juliol, amb especial referència a les activitats estacionals i que van tenir molt bona resposta per part dels docents.

PRÉSTEC DE CAIXES DIDÀCTIQUES

El programa de préstec de caixes didàctiques als centres educatius i centres de recursos de professors segueix sent un dels programes principals de l'Àrea d'Educació i activitats i de la Unitat de Programes educatius.

El museu ofereix la possibilitat de demanar en préstec un total de 21 caixes didàctiques, de diferent temàtica.

La gestió d'aquestes caixes (manteniment, coordinació, assignació i cessió) corre a càrrec del museu, tret de la caixa "Investiguem el plàncton", que és gestionada directament des del CDEC, del cesire (Centre de Recursos Pedagògics Específics de Suport a la Innovació i la Recerca Educativa) del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Les caixes que s'ofereixen i gestionen des del museu són les següents:

Educació infantil i cicle inicial d'Educació primària

- Els habitants del mar (2)
- La gran aventura del Nico i els seus amics (8)
- Vaixells (4)

Educació primària (cicles mitjà i superior) i ESO

- Els pirates (4)
- Navegants i comerciants (2 + 1 a direcció Tècnica)
- Pesca (3)

El préstec de les caixes és gratuït i la cessió és de caràcter quinzenal per als centres educatius i trimestral per als CRP. Considerant que, de mitjana, cada caixa ha estat utilitzada per 20 escolars per quinzena, podem dir que les caixes han estat utilitzades per uns 3.790 alumnes al llarg de 2019.

En total s'han beneficiat d'aquest préstec 40 centres, amb la següent distribució:

CAIXA	CRP	ESCOLES	ALTRES
LA CAIXA DEL NICO I ELS SEUS AMICS	4	2	1
VAIXELLS	5	4	0
PIRATES	6	6	0
COMERCIENTS	4	1	0
ELS HABITANTS DEL MAR	5	2	0

ASSESSORAMENT EXTERN A DOCENTS I ESTUDIANTS

Un dels objectius de la Unitat de Programes educatius de l'MMB és esdevenir un centre de referència per a totes les persones, professionals de l'educació o alumnat dels diferents cicles educatius, que triïn el mar, el patrimoni i la cultura marítima com a eix principal dels seus projectes educatius.

Per aquesta raó, al llarg de l'any 2019 es van fer un seguit d'actuacions d'assessorament a diferents col·lectius que triaven el nostre museu com referent principal per treballar aquest tema.

També es va fer assessorament d'algun tipus a 325 professionals de diferents àmbits de la docència i l'educació, i es van fer intervencions educatives a diferents centres adreçades a un total de 1.079 alumnes.

- El 14 de gener de 2019, un equip de docents de l'institut de Sant Feliu de Llobregat va demanar l'assessorament per preparar la visita a l'exposició "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar". Aquest assessorament va consistir en la visita guiada a l'exposició i el plantejament del que va significar la figura del mestre català i de la pedagogia Freinet.
- El 28 de gener de 2019, l'equip educatiu del Centre de Recuperació d'Animals Marins (CRAM) va demanar conèixer la política pedagògica de la unitat de programes educatius. Aquest assessorament va consistir en la presentació del model i dels recursos pedagògics que fa servir el Museu.
- El 18 de febrer de 2019, 85 estudiants de la Universitat de Barcelona, pertanyents al Institut de Ciències de l'Educació, van demanar assessorament per conèixer els recursos i activitats que adreça el Museu al cicle d'Educació Infantil. La jornada va consistir en una mostra de les activitats, recursos i metodologies emprades cada vegada que hi ha una visita amb un grup d'aquestes característiques.
- El 22 de març de 2019, l'equip docent de l'INS Quercus, de Sant Joan de Vilatorrada, va demanar assessorament per formar-se en aspectes vinculats amb els grans descobriments geogràfics i la manera de navegar a l'època. L'assessorament va consistir en la presentació de rèpliques d'instruments antics i l'explicació de la seva utilització, així com la preparació prèvia a la visita del grup.
- El 4 de juliol de 2019 es van presentar les oportunitats pedagògiques del Museu als tècnics del servei d'orientació educativa del Consorci d'Educació de Barcelona.
- Els dies 3, 10 i 26 de setembre es van fer els primers claustres amb els equips educatius de tres centres amb els quals es van acordar aliances educatives que s'han desenvolupat al llarg del curs 2019-2020: l'Escola Octavio Paz, de Barcelona, l'Escola La Florida, de Santa Perpètua de Mogoda i l'INS Eduard Fontserè, de l'Hospitalet de Llobregat. Aquests claustres tenien l'objectiu de fer que la cultura marítima i el patrimoni del Museu formés part dels projectes educatius dels respectius centres, i van servir perquè aquests centres treballassin aquests temes com projectes de curs.
- El 26 de setembre de 2019, els equips docents dels centres que havien treballat el projecte "Observadors del Mar - Microplastic Watchers" van demanar assessorament per afrontar les activitats del nou curs. L'assessorament va comptar amb el suport de de l'Institut de Ciències del Mar i del Centre d'Estudis Avançats de Blanes, depenent del Consell Superior d'Investigacions Científiques.

6.3. Activitats de gestió i col·laboració

SERVEI DE RESERVES DEL MUSEU MARÍTIM

La reserva dels grups escolars que fan visites al Museu és un dels aspectes més importants per al bon funcionament del servei. Aquesta tasca ha tingut com a resultat la formalització de 1.871 reserves d'activitats i de visites al Museu.

D'aquestes reserves, 1.143 s'han fet manualment i 728 han estat on-line. S'ha detectat un augment del 60% de les reserves manuals i, en canvi, un decreixement del 2,5% de les reserves online, respecte l'any 2018.

Pel que fa a cursos i jornades, durant el 2018 es van obrir 13 cursos i tallers (dos dels quals es van anul·lar), que van significar 331 inscripcions, de les quals el 30% (100) van ser manuals i la resta online.

Cal destacar que en tots els casos, les reserves impliquen una gestió considerable de temps pel que fa a les cancel·lacions, anul·lacions o canvis en les reserves prèviament fetes, que no apareixen reflectides, i que tenen una influència important en la gestió del servei. A tall d'exemple, cal esmentar que durant 2019 es van haver d'anul·lar 118 reserves (el 6,3% del total), amb la inversió de temps necessari.

SERVEI D'ATENCIÓ ALS GRUPS ESCOLARS DEL MUSEU MARÍTIM

L'atenció als grups que visiten el museu és un dels aspectes més importants per a la bona gestió de les activitats i per aconseguir un grau de satisfacció alt un membre de l'Àrea s'encarrega de gestionar els grups educatius i de coordinar-se amb les diferents empreses externes que implementen les activitats; aquesta tasca és fonamental perquè les activitats comencin a l'hora prevista i perquè hi hagi un bon desenvolupament de les visites.

Al llarg de 2019, s'ha fet la recepció i atenció personalitzada al miler de grups que han visitat el Museu. La majoria d'aquestes activitats comporten una preparació prèvia del material i l'adequació dels espais necessaris per fer les visites.

És per tant, un punt molt important en la relació entre el museu i els centres educatius ja que, en gran mesura, representa la cara visible de la institució, i de la fluïdesa d'aquesta relació dependrà la satisfacció dels usuaris.

GEDI + CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL. JOVES IMMIGRANTS NO ACOMPANYATS

El Museu Marítim de Barcelona dedica part dels seus esforços i recursos a atendre diferents col·lectius amb necessitats i característiques específiques. Un d'aquests grups és el de menors estrangers no acompanyats, joves que es troben en situació de vulnerabilitat que són acollits per la Generalitat de Catalunya, qui exerceix la seva tutela externalitzant aquest servei en empreses i cooperatives.

Una d'aquestes cooperatives és GEDI, que el maig de 2019 va contactar amb el museu per demanar la possibilitat d'establir un acord de col·laboració per fer-hi activitats i visitar les seves instal·lacions de manera regular, per tal d'assolir així un dels seus objectius: la normalització de la seva situació al país i el coneixement d'entitats culturals com el Museu Marítim.

Al llarg de 2019, el Museu ha acollit grups de joves d'aquesta cooperativa en cinc sessions, aproximadament un divendres al mes. Aquestes visites han permès als joves conèixer part del patrimoni i la cultura marítima del país a partir de les activitats fetes: visites a les sales del museu, al pailebot *Santa Eulàlia*, a la sala de reserva, al taller de restauració i la drassana.

També s'han fet diferents activitats amb altres entitats que es dediquen a aquesta mateixa labor, com el Casal dels Infants del Raval, amb els quals es va fer una visita per conèixer el Museu el desembre de 2019.

PRESENCIA EN DEBATS D'EDUCACIÓ I MUSEUS

L'MMB està present en col·loquis i grups de debat que tenen l'educació i els museus com tema principal.

Al llarg del 2019, dos tècnics de l'Àrea van assistir i desenvolupar projectes en els següents grups de treball:

Comunitat de pràctica Patrimoni i Escola I

Una tècnica de l'Àrea forma part de la comunitat de pràctica (CoP) Patrimoni i Escola, que és un grup de 21 educadores i educadors de centres educatius i patrimonials que han desenvolupat una eina d'avaluació del disseny de les activitats educatives de centres patrimonials en funció del marc competencial.

Es van fer tres reunions de tres hores durant els mesos de gener, març i abril. El de maig es va fer una jornada al MNAC de presentació de la Guia per avaluar el disseny de les activitats educatives patrimonials.

Comunitat de pràctica Patrimoni i Escola II

Participació en la segona comunitat de pràctica Patrimoni i Escola II en la que s'ha començat a treballar en la definició del producte. En aquesta ocasió es vol desenvolupar un document que estableixi les bones pràctiques en el desenvolupament de projectes entre els centres educatius i els equipaments patrimonials.

Es van realitzar tres reunions de tres hores durant els mesos de setembre, novembre i desembre.

Grup de noves metodologies

Coordinat pel Consell d'Innovació pedagògica, treballa al voltant de les noves metodologies d'aprenentatge. Durant aquest any s'han fet un total de cinc reunions: el 7 de març es va visitar el Centre de Supercomputació de Barcelona (gamificació); el 3 d'abril es va visitar al Museu del Disseny (desing thinking); el 8 d'abril es va fer una anàlisi de la metodologia desing thinking; el 17 de maig es va treballar sobre la formació en noves metodologies i l'1 de juliol es va analitzar el treball realitzat durant tot l'any.

Grup de treball d'ApS

La Comunitat ApS ha de permetre donar continuïtat al disseny, implementació i avaluació de projectes d'ApS des de les entitats; oferir un espai d'intercanvi, construcció conjunta de coneixement i suport mutu per a les entitats; i avançar cap a l'autonomia en el desenvolupament de projectes d'ApS de qualitat i amb sentit. Es va assistir a diferents reunions l'octubre i el novembre de 2019.

Sessió plenària del Consell d'Innovació Pedagògica

El 20 de febrer es va assistir a la sessió plenària del CIP, en que es van exposar les línies d'actuació i es van presentar els projectes i grups de treball desenvolupats durant el 2018 i les perspectives previstes per al 2019.

Grup de treball relació equipaments – centres educatius

Aquest grup de treball està coordinat pel CIP i intenta definir línies d'actuació per aconseguir vincles permanents entre els equipaments culturals i els centres educatius, analitzats durant tot l'any amb reunions trimestrals.

ARTICLES, PONÈNCIES I CONFERÈNCIES REALITZADES PEL PERSONAL DE L'ÀREA

El personal de l'Àrea és cridat a presentar les seves experiències en diferents jornades, congressos i cursos, ja que la trajectòria educativa del museu és molt ben valorada arreu del territori:

- Presentació de ponència "Museu i escola, simbiosi natural. L'experiència del Museu Marítim de Barcelona" en la "VIII Jornada de Museus Locals. Museu i escola. Propostes formatives des d'un museu etnològic", realitzada a Torrent (València), i organitzada pel Museu Valencià d'Etnologia el 26 de març.
- Dinamització de la sessió de tarda de les "XXI Jornades de Museus i Educació" de l'MMB a partir de la generació de "petxakutxes", breus presentacions de projectes en format digital.
- Participació a la taula rodona Repensar els programes d'educació, cultura i territori, organitzada Fabra i Coats – Fàbrica de Creació, el 30 de gener.
- Presentació del projecte "Dona'm la mar", conjuntament amb Catalina Gayà, en el marc del Saló Nàutic, dins l'estand de la Direcció general de Pesca i Afers Marítics, el 8 d'octubre.
- Assistència a la jornada "El gènere, una categoria útil per investigar les col·leccions dels museus?", organitzada pel Museu d'Història de Catalunya realitzada el 16 de setembre.
- Presentació del projecte "Dona'm la mar" en la jornada "Totes incloses, museus i dones en situació de vulnerabilitat", organitzada per Apropa Cultura a la Fundació Joan Miró el 16 de setembre.
- Publicació de l'article *Dona'm la mar: el mar i les dones al Museu Marítim de Barcelona* a la revista *Un mar de llengües*, núm. 3, de l'escola Oficial d'Idiomes Barcelona-Drassanes, editada el maig de 2019.
- Publicació de l'article *Museus per un món més just. XXI Jornades de Museus i Educació: sostenibilitat* a la revista digital *Mnemosine*, de l'Associació de Museòlegs de Catalunya.
- Participació a la taula rodona sobre participació dins la "I Jornada d'Estudis de la Mar de Mallorca", el 24 de febrer de 2019.

PROGRAMA DE GRATUÏTATS

Al llarg de l'any 2019, el Museu Marítim de Barcelona ha atorgat un total de 5.038 gratuïtats per a diferents grups educatius i associacions que, per les seves determinades característiques o pels projectes que estan treballant, han pogut gaudir d'aquestes beques.

El criteri d'adjudicació de gratuïtats és variat:

- Algunes s'adjudiquen a grups que fan activitats del programa pedagògic del museu; en aquest cas, el criteri d'adjudicació és variat:
 - Aquells grups demanen acollir-se al programa de gratuïtats atorga el PAE (Programa d'activitats Educatives) de l'IMEB (Institut Municipal d'Educació de Barcelona), amb el qual es va arribar a l'acord d'atorgar un miler de gratuïtats per any, i que es defineix per uns criteris establerts per als diferents centres educatius, segons el barem definit pel Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.
 - Les gratuïtats que atorga el Museu directament als centres educatius, en funció de les característiques socioeconòmiques del grup.
 - Un altre col·lectiu que es beneficia d'aquestes beques són aquells que han definit aliances educatives amb el Museu, fan projectes educatius de llarga durada i han arribat a acords o convenis amb l'MMB, amb projectes com Apadrina el teu equipament.
- Altres gratuïtats han estat atorgades a usuaris d'entitats socials, de salut o comunitàries que desenvolupen projectes amb l'Àrea d'acció social del Museu, amb el qual s'ha arribat a convenis de col·laboració. Aquests grups solen fer visites a les exposicions temporals.
- En el cas dels esplais i casals d'estiu, s'han atorgat gratuïtats de les activitats que organitza el Museu a aquelles entitats vinculades amb infants amb situació de precarietat social i econòmica que, a més, solen estar ubicades a l'entorn més proper al Museu.

- Altres col·lectius o persones que es beneficien d'algunes gratuïtats atorgades pel Museu corresponen a activitats puntuals, com Les Laies es fan a la Mar, el Dia Internacional de l'Autisme, navegació d'entitats amb el pailebot, premis diversos atorgats per navegar o per participar d'activitats de caps de setmana; visites d'accessibilitat a les exposicions temporals des de Responsabilitat Social Corporativa.

La suma de les diferents gratuïtats atorgades durant el 2019 és la següent:

Concepte	Visites	Grups	Acompanyants
Entrades MMB	2.905	147	234
Activitats d'estiu	217	12	29
Programa pedagògic	1.661	83	132
Altres	255	10	10
TOTAL	5.038	252	405

Gratuïtats del programa pedagògic

D'aquest total de gratuïtats, cal destacar aquelles que han significat el fet d'haver fet alguna activitat del programa pedagògic, ja que suposa que el Museu Marítim assumeixi el cost de les activitats guiades, han estat les següents:

Concepte	Visites	Grups	Acompanyants
Gratuïtats des del MMB	576	27	37
Gratuïtats des del PAE	918	42	54
Altres entitats	167	14	41
TOTAL	1.661	83	132

6.4. Programa d'activitats per a públics

L'MMB desenvolupa cada any un programa d'activitats adaptat als diferents tipus de públics:

- General
- Especialitzat
- Familiar
- Esplais i casals d'estiu

El **públic general** és el que concentra més participació, segurament perquè és el que compta amb un programa d'activitats més ampli i divers que inclou festivals, itineraris, activitats gastronòmiques, etc. Entre les activitats adreçades a aquest tipus de públic, en destaquen algunes com ara el Concurs de Microrelats que es fa anualment de forma virtual, o el Museum Quiz que es duu a terme en col·laboració amb altres museus de la ciutat.

El **públic familiar**, té una programació d'activitats que es desenvolupa de forma regular els caps de setmana. Algunes d'aquestes es duen a terme de forma periòdica, com són les que es fan des de l'Sphaera, i d'altres de manera puntual, com són Petites històries, grans dones o el Museum Quiz Familiar (dues edicions), que han suposat una novetat en la programació i han atret a una franja de famílies amb infants de 0 a 5 anys.

El programa d'activitats per al **públic especialitzat** acull principalment jornades, conferències, etc. amb un nombre d'inscripcions força estable respecte anys anteriors.

Finalment, el programa d'**activitats de lleure** adreçades a casals i esplais ha tingut una participació més baixa respecte l'any passat, tot i atendre un número major de grups (78 grups).

RESUM DE PARTICIPACIÓ D'USUARIS

El total d'usuaris que ha acollit l'MMB el 2019 és de 298.873 persones. Aquesta xifra inclou les visites que es fan a les exposicions (temporals i permanents), les activitats escolars, les activitats infantils i familiars, les activitats de lleure adreçades a casals i esplais, el programa d'activitats adreçades al públic en general i especialitzat, així com els usuaris del Serveis de Biblioteca o Arxiu. Aquesta classificació bé donada per l'ICUB, el qual proposa una metodologia de recollida de dades estadístiques consensuada entre els museus de la ciutat.

L'evolució de la **participació del total d'usuaris** i la comparativa respecte l'any anterior, ha estat la següent:

Públic/activitats	2019	2018	Variació
Exposicions	256.832	277.498	↓ 7%
Escolars	28.963	31.352	↓ 8%
Familiar	2.745	3.023	↓ 9%
Activitats p. general*	7.491	16.441	↓ 54%
Especialitzat	600	1.584	↓ 62%
Serveis	2.242	2.131	↑ 5%
TOTAL	298.873	332.029	↓ 10% Any anterior

6.5. Activitats per a públic infantil i familiar

L'oferta d'activitats adreçada al públic infantil i familiar es desenvolupa principalment en caps de setmana o períodes festius. Pel que fa el 2019, han participat 2.745 usuaris en 12 tipus d'activitats diferents, algunes de les quals es repeteixen al llarg de l'any.

Destaquem també l'organització d'activitats puntuals com ara Petites històries, grans dones, Museum Quiz Familiar, o Barcelona Dibuixa, que han comptat amb una participació important.

Les activitats adreçades per aquest públic són:

ACTIVITATS DE CAP DE SETMANA

El planetari familiar (Sphaera)

- Primer cap de setmana de mes
- Sessions a les 11:30 i les 12:45h.

Exploradors de galeres

- Primer i tercer quadrimestres)
- Segon cap de setmana de mes
- Sessions a les 11:30 i 12:45h.

Un vaixell al laboratori

- Primer quadrimestre
- Tercer cap de setmana de mes
- Sessions a les 11:30 i les 12:45h.

Grumets intrèpids

- Tercer quadrimestre
- Tercer cap de setmana de mes
- Sessions a les 11:30 i les 12:45h.

Viatge al fons del mar en batiscaf (Sphaera)

- Quart cap de setmana de mes
- Sessions a les 11:30 i 12:45h.

ACTIVITATS PUNTUALS

Petites històries, grans dones

- Activitat en col·laboració amb altres museus, al voltant del dia de la dona. 1 hora de durada
- Dissabte 16 de març

Barcelona Dibuixa (Big Draw)

- Activitat en col·laboració amb altres entitats
- Diumenge 20 d'octubre

Autoguiats per fer en família

- Els tresors amagats del Guitart. Autoguiat per l'exposició "7 vaixells, 7 històries"
- Tripulants de galeres. Autoguiat per l'exposició "Drassanes i galeres"

Activitats de Setmana Santa

- Grumets intrèpids. Racons autogestionats. 15, 16, 17 i 18 d'abril, d'11 a 13h.

Activitats Estiu familiar

- Exploradors de galeres (2 sessions úniques, diumenge 14 de juliol).
- Museum Quiz Familiar. Activitat puntual. Joc de preguntes i respostes en família. Dissabte, 15 de juny

Activitats de Nadal

- La mar de cels. Activitat a l'Sphaera. 27, 30 i 31 de desembre, 2, i 3 de gener. Sessions a les 11 i a les 12:15h.
- Monstres i sirenes. Activitat pròpia. 27, 30 i 31 de desembre, 2, i 3 de gener. Sessions a les 12:15h.
- Museum Quiz Familiar. Activitat puntual. Dissabte 4 de gener

BUTLLETÍ INFANTIL *PATAPUM*

Durant 2019 s'han publicat quatre números del butlletí trimestral *Patapum* amb una tirada de 4.000 exemplars cada número. Aquest es distribueix principalment a les taquilles del Museu, durant la realització d'activitats familiars i també a les biblioteques de Barcelona. El fet que es distribueixi en diferents contextos ha permès augmentar considerablement el número d'inscrits per tal de rebre'l mitjançant enviament postal, passant de tenir 101 subscriptors l'any passat a 384 a finals del 2019.

Al llarg d'aquests números s'han pogut treballar diferents temes com ara la dona i els oficis del mar, l'exposició permanent "Catalunya mar enllà", alguns dels objectes més rellevants del Museu o l'exposició "Cants de sirena".

NEWSLETTER FAMILIAR

Amb l'objectiu de millorar la difusió de les activitats familiars, es va decidir dur a terme una newsletter familiar mensual. Des de que es va començar a enviar a finals de setembre de 2019 s'han fet quatre enviaments aquest any a una base de dades que actualment té 1.421 contactes. Destacar que aquesta acció de difusió ha incidit positivament en el nombre d'inscrits tant en les activitats de cap de setmana com les de caràcter puntual que es duen a terme.

Total participació i % d'ocupació segons activitat i temporalitat any 2019

NOM DE L'ACTIVITAT 2019	Núm. Sessions	Núm. places/sessió	Total places disponibles	Núm. usuaris	% ocupació*
Activitats caps de setmana					
Planetari familiar	18	30	540	464	86%
Viatge al fons del mar en batiscaf	22	30	660	552	87%
Exploradors de galeres*	14	15	210	35	17%
Un vaixell al laboratori	6	15	90	19	21%
Grumets intrèpids	6	25	150	46	31%
Autoguiats					
Els tresors amagats del Guitart				239	
Tripulants de galeres				158	
Activitats puntuals					
Petites històries, grans dones	1	200	200	87	43%
Big Draw	1	300	300	141	43%
Activitat de Setmana Santa					
Grumets intrèpids	4	60	320	617	257%
Activitats Estiu familiar					
Museum Quiz Familiar	1	15 grups	60	21	47%
Exploradors de galeres	2	25	50	42	84%
Activitats Nadal (2019-20)					
La mar de cels	14	30	420	166	40%
Un vaixell al laboratori	5	15	75	19	25%
Monstres i sirenes	5	20	100	67	67%
Museum Quiz Familiar	1	18 grups	72	72	100%
TOTAL	100		3247	2745	84%

Comparativa públic familiar 2018-2019

	Any 2019		Any 2018		Variació
	Usuaris	Sessions	Usuaris	Sessions	
Activitats caps de setmana	1116	66	1276	84	↓ -12,5% Any anterior
Autoguiats	397		277		↑ +43,3% Any anterior
Activitats puntuals	228	2	1021	4	↓ -77,6% Any anterior
Setmana santa	617	4	217	4	↑ +184,3% Any anterior
Estiu	63	3	48	10	↑ +31,2% Any anterior
Nadal	324	25	184	18	↑ 76% any anterior
Total	2745	100	3023		↓ -9,2% Any anterior

Les activitats familiars han sofert una davallada del voltant del 9%. Cal destacar, però, que aquest 2019 no hem organitzat cap festa ni inauguració infantil, activitats que solen atraure una gran quantitat de públic.

6.6. Activitats de lleure per a casals i esplais

Durant la darrera setmana de juny, i tot el juliol, s'han programat dos tipus d'activitats per a casals i esplais: dues a l'Sphaera i dues de creació pròpia implementades per l'empresa Re-Crea.

50 anys de la conquesta de la lluna (Sphaera)

- Activitat per grups d'esplai d'entre 8-12 anys
- Tres sessions de dilluns a divendres (matí)

Viatge al fons del mar en batiscaf (Sphaera)

- Activitats per a grups d'esplai d'entre 3-7 anys
- Tres sessions de dilluns a divendres (matí)

Pirates a la vista! (Re-crea)

- Activitat a sales per als més petits dels grups d'esplai
- Tres sessions de dilluns a divendres (matí)

Petits grumets (Re-crea)

- Activitat al vaixell per a grups d'esplai d'entre 8-12 anys
- Tres sessions de dimarts a divendres (matí)

Les activitats per a esplais han mantingut un nivell de participació pràcticament idèntic al de l'any anterior.

Si bé les activitats de creació pròpia (les que porta Re-crea) s'han recuperat de forma considerable respecte l'any passat (pràcticament han doblat el número d'usuaris, passant de 599 a 1168, el 69% del total), en la campanya 2019 les activitats que es fan al planetari han patit una forta baixada, passant de 1.136 usuaris a 540. La baixada més forta la trobem en l'activitat Viatge al fons del mar en batiscaf, que ha perdut 571 usuaris.

Es tracta d'una activitat de molt llarg recorregut, que porta molts anys oferint-se i que sempre havia funcionat bé. Potser, de cara al futur, convindria renovar-la o bé substituir-la per una de nova.

Comparativa de participació de participació entre 2018 i 2019

Activitats	Any 2018			Any 2019		
	Núm. grups realitzats	Núm. usuaris	%	Núm. grups realitzats	Núm. usuaris	%
L'última nit del Titànic	9	220	12,7%	--	--	--
50 anys de la conquesta de la lluna	--	--	--	8	195	11%
Viatge al fons del mar en batiscaf	37	916	52,8%	17	345	20%
Petits grumets	12	252	14,5%	18	370	22%
Pirates a la vista!	--	--	--	35	798	47%
Un dia de pesca	14	347	20%	--	--	--
TOTAL	72	1.735	100%	78	1.708	100%

7. Activitats

7.1. Programa d'activitats per a públic general

Les activitats que l'MMB programa per al públic general, són de tipologia molt diversa, donat que agrupa un ampli segment de població. Cal dir que el públic culturalment actiu, amb un alt grau de vinculació i de participació en museus i exposicions, és de molt interès per a l'MMB perquè constitueix un segment amb un gran potencial de creixement.

L'oferta del Museu per a aquest públic es pot dividir en activitats que formen part d'un programa anual i les puntuals.

PROJECTES ANUALS

Itineraris de Terra i de Mar

Sota aquest títol s'agrupen quatre propostes, les dues primeres com a itineraris de terra i les dues últimes com a itineraris de mar:

- **Drassanes, gremis i mercaders.** Segon diumenge de cada mes, d'11 a 13h. Passejada des de les Drassanes fins la Barceloneta per conèixer el passat marítim de la ciutat.
- **Barcelona port pesquer.** Tercer divendres de mes, de 15:30 a 17h. Visita a l'espai de la Confraria de pescadors per assistir, també, a la subhasta de peix, guiats per l'empresa Peix al plat.
- **Barcelona des del mar.** Navegació amb el *Santa Eulàlia*, cada dissabte, de 10 a 13h. Proposa una navegació a bord del pailebot, sense monitoratge per la façana marítima.
- **Port de Barcelona, passat, present i futur.** Cada dissabte, d'11 a 13h. Navegació a bord del *Far Formentera* per la zona del port, acompanyats d'un educador.

Cicle de sopars El peix a la cuina Mediterrània

El cicle de sopars destinats a donar a conèixer la cuina del peix com a un element de patrimoni marítim, ha estat centrat a difondre el peix a la cuina mediterrània. Les àrees geogràfiques escollides han estat:

- La Cuina de Venècia (28 de febrer)
- La Cuina de Marroc (28 d'abril)
- La Cuina d'Andalusia (30 de maig)
- La cuina de Cambrils (27 de juny)
- La cuina de Marsella (27 de juliol)
- La cuina de Mallorca (30 d'octubre)
- La cuina de Sicília (28 de novembre)

Els cicles de sopars de peix, que es fan conjuntament amb el restaurant Norai, l'associació Cap a Mar i la revista *Cuines*, fa temps que s'han consolidat dins la nostra programació.

ACTIVITATS PUNTUALS

Concurs de microrelats

Setena edició, dedicada als mites del mar (monstres i sirenes), es va realitzar de febrer a maig. Aquesta activitat es duu a terme anualment des de que es va posar en marxa el 2013. El tema dels monstres marins i les sirenes ha tingut bona acceptació, en relació a altres anys.

El concurs es fa amb el patrocini de La Casa del Llibre i la col·laboració de la Xarxa de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, la Xarxa de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya i la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana. El nombre de participants ha estat de 291.

Museum Quiz Summer Tour

Quarta edició. 10 de juliol (MMB), i tots els dimecres del mes de juliol (altres museus). L'MMB va organitzar la primera sessió d'aquesta edició del Museum Quiz Summer Tour, que es duu a terme en col·laboració amb altres museus de la ciutat. Es varen inscriure 18 grups amb un total de 106 participants, que és el total d'aforament.

Cal destacar la fidelització obtinguda amb aquesta activitat, ja que hi ha un bon nombre d'equips que han repetit en les tres edicions.

Jornada Mestres a contracorrent

Per clausurar l'exposició "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", el 25 de maig es va organitzar una jornada commemorativa, conjuntament amb el Memorial Democràtic de Catalunya, destinada a apropar i homenatjar la comunitat de mestres que van ser perseguits, morts o depurats durant la Guerra Civil i el franquisme.

La jornada va comptar amb una taula rodona entorn la figura de l'Antoni Benaiges i els mestres de la II República, amb el passi del documental *El retratista* i amb l'organització d'un taller familiar sobre les impremtes escolars i la tècnica Freinet.

Hi varen participar Assumpta Baig, mestra i política catalana, representant de l'Associació de mestres de Rosa Sensat; Francesc Escribano, periodista i coautor del llibre *Desenterrant el silenci: Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar*; Queralt Solé, professora d'Història Contemporània de la UB i coautora del mateix llibre i Sergi Bernal, comissari de l'exposició.

Paral·lelament es va portar a terme el taller per a tots els públics Una llauna rovellada: petits objectes plens de grans històries i visites guiades a l'exposició.

Presentació conclusions Dona'm la mar

El 7 de març, per commemorar el Dia internacional de la dona treballadora, les activitats del qual s'allarguen tot el mes de març, Catalina Gayà i Laia Seró varen presentar les conclusions del projecte Dona'm la mar, amb la presència de les expertes que havien participat en les cinc taules de reflexió.

L'objectiu era donar a conèixer el projecte tant a la comunitat marítima com a la gent de museus, així com les conclusions finals.

PRINCIPALS INDICADORS

Total participació i % d'ocupació en les activitats pel públic general de l'AEA

NOM DE L'ACTIVITAT	Núm. Sessions	Núm. places/ sessió	Total places disponibles	Núm. usuaris	% ocupació
Itineraris de terra i de mar*					
Barcelona des del Mar	16	30	480	346	72%%
Port de Barcelona: Passat, present i futur	16	9	144	97	67%
Galeres, gremis i mercaders	9	20	180	49	27%
Barcelona port pesquer	7	25	175	44	25%
Activitats puntuals					
Concurs de microrelats				303 participants 42 entrega premis	
Museum Quiz Summer Tour	1	110	110	106	96%

Evolució de la participació en el Concurs de Microrelats 2019

TEMA / ANY	Participants Cat. A (10-12 anys)	Participants Cat. B (13-15 anys)	Participants Cat. C (majors 16 anys)	Total participants
Acabava de trepitjar la coberta / 2013	11	35	179	225
Víking / 2014	26	38	184	248
Pirates / 2015	104	121	350	575
En negre / 2016	51	44	145	240
Titànic / 2017	39	41	261	341
Centenari <i>Santa Eulàlia</i> / 2018	54	19	124	197
Monstres i sirenes /2019	63	37	191	291
TOTAL	348	335	1.434	2.117

7.2. Activitats per al públic especialitzat

CURSOS DE MANTENIMENT D'EMBARCACIONS

Els Cursos de Manteniment d'Embarcacions d'Esbarjo que el Museu Marítim duu a terme amb la col·laboració de l'Institut de Nàutica de Barcelona s'adrecen a aquelles persones que tenen una embarcació d'esbarjo o que en són usuaris assidus. Actualment es duen a terme sis cursos que aborden diferents aspectes del manteniment el vaixell, des del motor, l'energia elèctrica, la pintura, la fibra i les cobertes de fusta.

Durant el 2019 s'han dut a terme un total de set cursos dels nou oferts als que han assistit un total de 47 persones, el que suposa una ocupació del 67% en els cursos que es van impartir. Aquests cursos han tingut una valoració mitjana de 4,6 sobre 5 el que suposa una molt bona estimació dels mateixos, tenint en compte que el més ben valorat ha estat el professorat que els imparteix.

JORNADES MUSEUS I EDUCACIÓ: SOSTENIBILITAT

El 30 d'abril de 2019 es van celebrar les "XXI Jornades de Museus i Educació", que aquest any portaven per títol: Sostenibilitat. En aquesta ocasió les jornades s'han organitzat conjuntament amb el Museu de la Vida Rural de la Fundació Carulla a l'Espluga de Francolí.

Aquest any les jornades varen tenir una durada d'un sol dia i no de dos matins com era tradicional. Els ponents varen ser Yayo Herrero, Lázaro Israel Rodríguez Oliva, Gemma Carbó i Pablo Martínez.

La tarda es va destinar a treballar entorn a les conclusions en grups de treball.

El nombre d'inscripcions a aquestes jornades va ser de 51. A més, cal afegir-hi deu persones de l'Àrea d'Educació i activitats de l'MMB, quatre persones d'altres departaments del Museu, dues persones del Museu de la Vida Rural i els cinc ponents.

Com és habitual vàrem tenir representants de les grans institucions museístiques de la ciutat, com el MNAC o el Museu de Ciències Naturals; d'altres centres culturals com el Palau Güell o la Filmoteca de Catalunya; dels museus locals com el del Ferrocarril de Vilanova i la Geltrú, el Vinseum de Vilafranca del Penedès, Can Tintoré de Cornellà, etc. A més, es va comptar amb tres persones provinents de museus valencians. Hi va haver, també, una forta representació del Consorci d'Educació i del Servei d'Ecologia de Barcelona, així com de l'Oficina de Patrimoni de la Diputació de Barcelona.

GRUP DE TREBALL DE MUSEUS I PÚBLICS

El grup de treball de museus i públics ha estat format, aquest 2019, pels representants dels museus següents: Museu Picasso de Barcelona, Museu del Disseny de Barcelona, Museu d'Arqueologia de Catalunya, Museu de Ciències Naturals, Palau Güell, Museus de Sant Cugat, CCCB, MNAC, Fundació Joan Miró, MACBA i Museu Marítim de Barcelona.

Els integrants d'aquest grup s'han reunit l'últim dijous de cada mes de 9 a 10.30h. a la Sala de reunions del Museu Marítim.

Els temes abordats aquest any han estat: el desenvolupament de públics, les activitats per a públic individual i la relació entre els departaments d'activitats i els de comunicació. D'aquest darrer tema se n'ha arribat a organitzar un workshop, al MNAC, en el que hi varen participar tècnics dels dos departaments per posar en comú quines problemàtiques sorgeixen a l'hora de comunicar activitats.

També es va fer una sessió al Museu del Disseny de Barcelona en la qual la cap del Departament d'Educació i Activitats ens va comentar l'exposició "Victor Papanek: La política del disseny" i les activitats que s'han programat al seu voltant.

7.3. L'extensió a l'aigua. Les embarcacions

ESTAT, DISPONIBILITAT, GESTIÓ I DINAMITZACIÓ DE LES EMBARCACIONS

Estat

A l'any 2019 s'ha continuat amb els programes de dinamització de les embarcacions que formen l'extensió a l'aigua del Museu Marítim per tal de complir amb els objectius d'assegurar un programa regular i consolidat de navegacions, d'acostar més al públic les embarcacions i de participar en més esdeveniments populars de cultura marítima.

S'han consolidat activitats de navegació i se n'han retirat d'altres (per causes purament tècniques relacionades amb l'estat d'alguna de les embarcacions). A la vegada d'adaptacions i reprogramacions, s'ha ofert al públic, sobretot l'escolar, una gran i variada programació de sortides i navegacions.

També hi ha hagut força participacions en cites importants de la cultura marítima i nàutica: trobades, festes, festivals, regates, travesses de formació, etc., en què el Museu Marítim de Barcelona, a través de la seva flota, ha contribuït a acostar una mica més a la ciutadania la cultura i la història marítimes, la navegació tradicional i l'estima per a salvaguardar el patrimoni.

Les primeres incorporacions a la flota:

El pailebot **Santa Eulàlia**. 1918

El canot d'esbarjo **Patapum**. 1931
El bot de pràctics **Pollux**. 1985

El llagut d'encesa **Lola**. 1906
El veler classe Dragon **Drac**. 1966

Les darreres incorporacions:

El jakt noruec **Far Barcelona**. 1874

El iot **Far Barceloneta**. 1915

El llagut sardinal **Santa Espina**. 1928
El llagut mallorquí **Far de Formentera**. 1922
El llagut menorquí **Far de Cabrera**. 1911

Disponibilitat

La disponibilitat de les deu embarcacions de la flota per a l'activitat ha estat, per una banda, que sis d'elles han pogut navegar tot l'any i portar a terme els programes del Museu, llevat dels períodes de varada: El *Santa Eulàlia*, el *Far de Formentera*, el *Pollux*, el *Drac*, la *Lola* i el *Patapum*. I per l'altra, quatre no han navegat en tot l'any: el *Far Barcelona* i el *Far Barceloneta*, que s'han portat a Barcelona i són a l'aigua en el Port Vell i han pogut participar en activitats sense navegació; el *Far de Cabrera*, que continua al magatzem de reserva de peces grans de Navàs; i la *Santa Espina*, que continua en restauració integral a la Drassana tradicional del Museu.

Gestió i Dinamització

Així doncs, unes embarcacions han tingut una activitat de navegació continuada i periòdica a la vegada que se'ls fa el manteniment corresponent, i d'altres que, sense navegar, són mantingudes a l'aigua o en sec. Les embarcacions professionals *Santa Eulàlia* i *Far de Formentera*, han assumit tres dels programes importants que els anys anteriors feia el *Far Barceloneta*, i el *Far de Barcelona* s'ha usat d'aula didàctica.

No s'ha d'oblidar que estem parlant d'una gran flota històrica d'embarcacions de fusta, cinc de les quals tenen més de 100 anys: el jakt noruec *Far Barcelona* (1874), el llagut d'encesa *Lola* (1906), el llagut menorquí *Far de Cabrera* (1911), el iot *Far Barceloneta* (1915) i el pailebot *Santa Eulàlia* (1918); altres tres en tenen al voltant de 90 anys: el llagut mallorquí *Far de Formentera* (1922), el llagut sardinal *Santa Espina* (1928) i el canot d'esbarjo *Patapum* (1931); una altra més de 50 anys: el veler classe Dragon *Drac* (1966); i, la més recent, 35 anys: el bot de pràctics *Pollux* (1985).

Aquest tipus d'embarcacions, al marge del manteniment corrent del dia a dia i de l'annual, sempre necessiten d'obres majors que afecten a l'estructura, a parts del buc, als pals o a qualsevol altra part de la fusta, l'eixàrcia, el velam, el motor, etc.

El seu manteniment a l'aigua, en perfectes condicions de navegabilitat i seguretat, exigeix una gran quantitat de recursos humans, materials i econòmics. I no és d'estranyar que no es puguin tenir totes a punt en tot moment.

L'ACTIVITAT DE LA FLOTA

L'activitat de les embarcacions és possible sempre que s'hagin complert els altres aspectes essencials que són: el manteniment físic de l'embarcació a l'aigua i amb condicions de navegabilitat; la vigència i renovació constant dels permisos, autoritzacions, despatxos, tràmits, pòlisses d'assegurança, etc., que assegurin el compliment de la legalitat vigent en matèria de seguretat i control marítim; i la contractació de les tripulacions necessàries per poder governar les embarcacions en tot moment en què es necessita disposar-ne.

L'activitat doncs, és el fruit final de tot un seguit de feina i dedicació prèvia de la qual s'encarreguen diversos departaments de la casa, amb persones fins i tot amb dedicació exclusiva a les embarcacions, i una empresa externa contractada a través de concurs públic, amb la qual s'estableix un diàleg i un intercanvi quotidià.

Les embarcacions són, en efecte, peces patrimonials molt transversals en les que hi intervenen un bon nombre de disciplines i oficis. Talment com en els usos professionals també passa, en el Museu el manteniment d'una flota d'embarcacions històriques a l'aigua, en condicions de navegar i amb l'oferta a tots els públics d'un ampli programa d'activitats amb navegació, hi intervenen, a més a més de la Direcció general, l'Àrea de Gestió de les col·leccions i el coneixement, les àrees administrativa, de gerència, jurídica, de comunicació, i, naturalment, l'Àrea d'Educació i activitats.

Finalment, en quant a la gestió d'embarcacions històriques per a dedicar-les a usos culturals, lúdics, socials, participatius, etc., se n'ha parlat molt en jornades i taules rodones, dins el sector d'actors socials dedicats a la gestió de patrimoni marítim. El Museu Marítim de Barcelona per a gestionar la nombrosa i diversa flota que té en aquests moments, ha optat per dos sistemes diferents:

- **Gestió mixta MMB+empresa privada.** Les embarcacions incloses en aquest grup són comandades per tripulacions professionals i la gestió compartida reparteix la feina i la responsabilitat derivades de les diferents disciplines de les que hem parlat abans. El primer criteri per a ser-hi incloses és el que mana la legislació marítima per a les embarcacions de matrícula en llista 8èna. (embarcacions de titularitat de l'Administració Pública). El segon criteri és funcional: són incloses en aquest grup les embarcacions de dimensions més grans que poden acollir un nombre prou important de passatger i que per tant es poden destinar a oferir activitats al públic, tant escolar com general, a excepció de l'antic bot de pràctics *Pollux*, que opera amb tripulació voluntària.
- **Gestió única de l'MMB.** Les embarcacions incloses en aquest grup són comandades per tripulacions voluntàries i la totalitat de les tasques de les diferents disciplines de gestió i manteniment són portades a terme pel Museu, amb l'ajuda d'un grup de voluntariat de navegació i de drassana. Són incloses en aquest grup les més menudes, les de matrícula de llista 7èna i matrícula esportiva.

El *Santa Eulàlia*

Després del Centenari (*Santa Eulàlia* 1918-2018), clausurat el dia de Santa Eulàlia de 2019, el pailebot ha tornat a la seva activitat habitual, dirigida a un gran ventall de públic, com les activitats educatives, les navegacions curtes per a públic general i per a grups o la participació en esdeveniments culturals marítics tant de fora com de la ciutat.

Estadística de públics:

Total d'usuaris i visitants	52.525
Total visitants públic general	43.924
Total usuaris públic escolar	4.283
Total usuaris navegacions	1.245
Total usuaris actes	3.073

EL PAILEBOT *SANTA EULÀLIA*. 1918

Estadística d'activitat:

Dies a Bcn atracat al Moll de la Fusta	287	80	% de tots els dies de l'any
Dies al Moll de la fusta obert al públic i/o amb activitats	245	86	% de tots els dies a Bcn
Dies al Moll de la fusta tancat per manteniment corrent	38		
Dies al Moll de la fusta tancat per festius assenyalats	4		
Dies fora de Bcn: navegacions i estades a altres ports	38		
Dies obert al públic i/o amb activitats a altres ports	33	87	% de tots els dies fora de Bcn
Dies de navegació a altres ports (només navegació)	5		
Dies obert al públic i/o amb activitats a Bcn o altres ports	275	75	% de tots els dies de l'any
Navegacions curtes pel litoral de Bcn	57		
Actes i esdeveniments a port (sense navegació)	39		
Dies fora de l'aigua per manteniment anual	40		

Activitat al Moll (Port Vell de Barcelona)

- **L'exhibició.** El *Santa Eulàlia* s'exhibeix al públic en un dels indrets més visitats del Port Vell: en el Moll de Bosch i Alsina (Moll de la Fusta de Barcelona), molt a prop de la Rambla de Mar, que és on té el seu lloc d'amarrament habitual. Tant si és horari de visita com si no, es pot veure des del moll, i sempre hi ha com a mínim un tripulant a bord. L'any 2019 el pailebot ha estat en el seu lloc d'amarrament 287 dies. Això representa un 80% del temps.
- **La visita lliure i autoguiada.** El *Santa Eulàlia* ha estat obert a la visita del públic en el seu lloc al Port Vell, un total de 245 dies. Això representa un 86% de tots els dies que ha estat en exhibició a Barcelona, i un

67% de tots els dies de l'any. S'obre tots els dies de dimarts a diumenge, en diferent horari a l'hivern (novembre a març) i a l'estiu (abril a octubre).

- **Les visites guiades.** S'ha fet La descoberta del pailebot *Santa Eulàlia*, del Programa d'activitats pedagògiques per a escolars, i altres visites guiades pels membres de la tripulació o per tècnics/ques del museu amb motiu d'altres activitats i programes de divulgació.
- **Les activitats del Programa d'activitats pedagògiques.** S'han fet tres Claustres marítims, presentacions del Programa a docents, i s'han fet sessions de formació de docents del Programa Grumet Èxit.
- **Les jornades de Portes obertes.** S'ha fet jornada de portes obertes per les Festes de Santa Eulàlia, el Dia Internacional dels museus i les Festes de la Mercè, amb un total de 3.898 visitants.
- **Esdeveniments amb activitats a bord.**
 - L'activitat Carters i carteres reials al *Santa Eulàlia*. Del 2 al 4 de gener, per als Reis Mags del 2019, i del 27 al 29 de desembre per als Reis del 2020, amb un total de 7.439 usuaris; i l'arribada del Reis Mags d'Orient.
 - El lliurament dels premis del Concurs de Microrelats.
 - La gravació de l'espòt del projecte Invulnerables.
 - La Festa de Santa Eulàlia i el comiat de l'any del Centenari del *Santa Eulàlia*.

Navegacions en aigües de Barcelona

S'ha fet un total de 57 navegacions curtes pel litoral barceloní (entre 2 i 6 hores):

- **Activitat periòdica Itineraris de terra i de mar**
 - Navegacions dissabtes al matí: Barcelona des del mar.
- **Navegacions d'activitats diverses i sortides amb centres socials i educatius**
 - Arribada de SSMM els Reis d'Orient a Barcelona.
 - Sortida Festes de Santa Eulàlia. Les Laies es fan a la Mar.
 - Sortides Setmana blava. Institut de Nàutica de Barcelona.
 - Sortida amb Club Bona Taula.
 - Sortida Aniversari 250 anys Facultat Nàutica.
 - Sortida amb Seminari In-Trans-ito de la Facultat de Nàutica
 - Sortida amb Grup Iguzzini.
 - Sortida activitat gravació espòt Projecte Invulnerables.
 - Sortida amb Xarxa de Museus de l'Alt Pirineu i Aran.
 - Sortida acompanyament de la Regata Puig Vela Clàssica Barcelona
 - Sortida amb Amics del museu de la Torre Balldovina.
 - Sortida amb premis Concurs Microrelats de l'MMB.
 - Sortida acompanyament al Concert a la Platja de l'OBC. Dia internacional de la Música.
- **Programa d'Activitats pedagògiques**
 - Sortides del Programa de llarga durada Grumet Èxit.
 - Sortides Claustre marítim de professors.
 - Activitat: Navega a bord d'un veler tradicional.
 - Sortides del Projecte Petits Oceanogràfics.
 - Sortides de Formació de monitoratge i de professors.
- **Programa educatiu Joves navegants**
 - Navegacions un dia al mes, fins al juny i a partir del setembre.

Navegacions a altres ports

El *Santa Eulàlia* ha estat un total 38 dies en navegacions llargues i estades a altres ports.

• **III Catalunya al Través. La vela com escola de vida**

La Catalunya al Través. La Vela com escola de vida és un projecte de formació per a joves basat en l'aprenentatge mitjançant la navegació a vela. El projecte té com objectiu acostar els joves catalans -amb o sense experiència prèvia en navegació- al món de la vela, a través de viure una experiència que esdevé una gratificant i excel·lent activitat educativa.

Es fa una travessa que recorre la costa catalana amb velers històrics i tradicionals en els quals s'hi embarquen els joves grumets. Consta de navegacions de trasllat, navegacions a vela i estades als ports d'acollida. La III Catalunya al Través va ser organitzada pràcticament en la seva totalitat per l'MMB, i tenia el següent programa:

- Dia 12 Navegació a Palamós des dels ports d'origen
- Dia 13 i 14 Estada a Palamós
- Dia 15 Etapa vela 1: Palamós – Badalona
- Dia 16 Estada a Badalona
- Dia 17 Etapa vela 2: Badalona – Tarragona
- Dia 18 Estada a Tarragona
- Dia 19 Etapa vela 3: Tarragona – La Ràpita
- Dia 20 i 21 Estada a La Ràpita, Les Cases d'Alcanar i tornada a Barcelona

Les entitats col·laboradores de cada port escala: ajuntaments, museus i associacions, varen organitzar un seguit d'activitats de caràcter lúdic cultural i esportiu per als grumets, amb l'objectiu de donar-los a conèixer la història, cultura i tradicions de cada lloc. Com a novetat d'aquesta edició Tarragona hi intervenia per primer cop.

En quant als vaixells, hi van participar els de les entitats organitzadores: el *Santa Eulàlia* de l'MMB i el *Ciutat Badalona* de MB i AAqCB.

En quant als grumets, l'MMB, mitjançant conveni de col·laboració amb les entitats juvenils del barri del Raval de Barcelona, va convidar a participar totalment becats a vuit grumets i una educadora del Casal dels Infants per l'acció social als barris, que van fer el primer torn (Barcelona-Palamós-Badalona), i a vuit grumets i dos educadors/es de l'Associació Esportiva Ciutat Vella, que varen fer el segon (Badalona-Tarragona-La Ràpita).

El temporal que es va aixecar a mitjans de Setmana Santa, va obligar al pailebot a restar al Port de Tarragona a partir del dia 18. El 19 no es va poder fer l'etapa de navegació a vela a La Ràpita i es van organitzar activitats complementaries per aquest dia. El 20 però, que estava previst ser a La Ràpita, els grumets hi varen acudir en transport públic, i es varen poder fer totes les activitats que les entitats de les Terres de l'Ebre els havien preparat.

Un cop més l'experiència de la Catalunya al Través va ser altament enriquidora. Els joves varen estar molt participatius en tot moment, interessats en tot allò que se'ls mostrava o ensenyava, i varen demostrar un gran respecte a les persones que compartien amb ells el seu saber, tant si eren els mariners de la tripulació, com directors/es de museus, com persones particulars que forma altruista els ensenyaren jocs o creacions artesanes tradicionals.

En quant a les visites del públic al pailebot *Santa Eulàlia*, ateses en part també pels grumets, varen ser un total de vuit dies de visites: dos a Palamós, un a Badalona i cinc a Tarragona, amb un total de 4.214 visitants.

• **Sant Jordi a Sant Carles de la Ràpita**

Un cop acabada la Catalunya al Través, el dia 23 d'abril, Sant Jordi, el *Santa Eulàlia* va poder finalment anar a Sant Carles de la Ràpita, on s'havia programat dos dies d'estada mentre s'esperava el moment d'anar a Castelló. Les activitats programades per celebrar Sant Jordi, però, no es varen poder fer, perquè el *Santa Eulàlia* no va ser a La Ràpita fins a la tarda del dia 23. Tot i així, va tenir 96 visitants.

• **Festival marítim Escala a Castelló**

Castelló va celebrar per segon cop el seu Festival marítim Escala a Castelló, del 25 al 29 d'abril, i el *Santa Eulàlia* va arribar-hi puntualment tal com s'havia previst el mateix dijous 25 a mitja tarda/vespre.

Va ser-hi fins a diumenge al vespre acollint les visites del públic i acollint els actes que l'organització tenia previst fer-hi. En els tres dies: divendres, dissabte i diumenge, el pailebot va rebre un total de 12.845 visitants.

- **Festival marítim Palamós Terra de Mar**

Com cada any Palamós va celebrar el seu Festival marítim Palamós Terra de Mar, i el *Santa Eulàlia* hi va anar com a recolzament de l'MMB al Museu de la Pesca de Palamós i per difondre el patrimoni a la costa nord del principat. En els dos dies: dissabte 11 i diumenge 12 de maig, el pailebot va rebre un total de 2.392 visitants.

- **V Festa de la Mar de Catalunya. Arenys i Sant Pol**

La Federació Catalana per la Cultura i el Patrimoni Marítim i Fluvial (FCCPMF) celebra cada dos anys la Festa de la Mar de Catalunya. Entre el 31 de maig i el 2 de juny de 2019 va tenir lloc la 5èna edició a les poblacions d'Arenys de Mar i Sant Pol de Mar el primer cap de setmana de juny. El *Santa Eulàlia* hi va assistir el dissabte 1 i el diumenge 2 i va participar en les navegacions i actes programats en la Festa. En l'horari que va ser obert al públic va rebre 491 visitants.

- **V Trobada de Vela Tradicional de Badalona**

Marina Badalona i l'Associació d'Amics del Quetx Ciutat Badalona organitzen ja fa cinc anys consecutius, la Trobada de velers tradicionals de Badalona, a la que tots els anys l'MMB hi ha participat. El 8 de juny de 2019 hi va anar el *Santa Eulàlia*, va participar en les navegacions i actes programats i va ser obert a totes les tripulacions participants i el públic badaloní que el va visitar a la tarda.

- **Regata VII Volta a Menorca en patí de Vela**

La Unió de Federacions Esportives de Catalunya, la Federació Catalana de Vela i l'Adipav (Associación Deportiva Internacional de Patín a Vela), juntament amb l'MMB varen organitzar la VII Volta a Menorca en patí de Vela. El *Santa Eulàlia*, com en les altres sis edicions, hi va participar com a nau dida, centre de control i operacions, aixopluc, assistència, etc. dels regatistes patinaires i l'organització de la Volta. Va participar també en els actes oficials que varen tenir lloc a Maó a l'inici i al final de la Volta i als d'entremig de les etapes.

El calendari va ser el següent: sortida de Barcelona el dissabte 29 de juny, arribada a Menorca el diumenge 30, inici de la regata dilluns 1 de juliol, finalització dissabte 6, sortida de Maó diumenge 7 i arribada a Barcelona dilluns 8.

- **III Festa dels Orígens de La Ràpita**

Sant Carles de la Ràpita va organitzar la III Festa dels Orígens de l'11 al 13 d'octubre, per recordar els orígens de la població i de la seva gent i preservar el patrimoni tant material com immaterial dels costums, les feines relacionades amb la pesca, els jocs, la música, les cançons i balls, etc. El pailebot *Santa Eulàlia* hi va ser present per segon cop, va participar en els actes i les activitats programades i va obrir al públic per a ser visitat. Va comptar amb 542 visites. Va sortir de Barcelona dijous 10 al vespre per ser allà divendres a migdia, i el diumenge 13 a la nit, un cop acabada la festa, va emprendre la tornada a Barcelona, per arribar a port el dilluns 14.

El Far de Formentera

El *Far Formentera* ha estat operatiu tot l'any tret del període d'escar el mes d'agost i una part de setembre. Ha estat l'embarcació de la flota amb més activitat. De dimarts a divendres ha fet sortides amb els grups escolars i el dissabte l'itinerari de mar pel Port per a públic general.

- **De l'itinerari de Mar de dissabtes**

- L'itinerari marítim dels dissabtes per a públic general: El port, passat, present i futur, s'ha fet de gener a juliol i d'octubre a desembre.

- **Programa d'activitats pedagògiques**

- Formació de monitors/es i activitats: Aprenem a navegar, Com funciona el port, El port comercial, Què és un port? i La navegació tradicional.

El *Pollux*

L'any 2019 el *Pollux* ha estat operatiu tot l'any a excepció del temps que va ser a l'escar per manteniment anual i en tramitació de permisos, tant de l'embarcació com del patró (entre febrer i maig), i d'una incidència a primers de novembre.

En virtut d'una autorització extraordinària del capità marítim de Barcelona, el *Pollux* pot ser menat per un patró no professional que és voluntari de l'MMB. Així doncs, l'activitat pública de l'embarcació (les sortides amb passatge) depèn de la disponibilitat del patró voluntari, que sempre surt amb un tripulant que ajuda a les maniobres i a l'atenció al passatge.

Rutes de coneixença del port i façana marítima

Són el tipus més habitual de sortida amb el *Pollux*, dissabtes o diumenges al matí, destinades a oferir al més ampli públic possible el gaudiment d'una navegació pel port i el litoral a bord de l'antic bot de pràctics. El patró dinamitza aquestes sortides i les omple de continguts sobre la història del port, sobre els molls, les mercaderies, els oficis portuaris, etc., que ofereix al passatge.

En el període de disponibilitat de l'embarcació s'han fet un total de 26 sortides en les que, a més a més del patró i el tripulant, hi han sortit 76 persones de passatge.

Sortides de manteniment de l'embarcació

Les mateixes rutes fetes per la tripulació voluntària ja serveixen també per a manteniment de l'embarcació, però el patró i maquinista professional, de l'empresa naviliera gestora (el *Pollux* es porta amb gestió mixta), se'n cuida de tenir-lo en bones condicions de navegació i fa sortides de manteniment.

Participació en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables

El dissabte 11 de novembre el *Pollux* va participar en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables. La seva responsabilitat va ser portar dues càmeres per fer les preses al *Santa Eulàlia* i les altres embarcacions des de l'aigua.

El *Drac*

Durant el 2019 el *Drac* ha sortit menys que altres anys, però ha estat un any intens en quant a renovació d'elements importants del veler i també en quant a l'ingrés al grup de voluntariat de nous patrons i tripulants que l'han tret a navegar i n'han tingut cura.

El manteniment

Es va treure el veler a l'escar del Port Olímpic per fer-li el manteniment anual. Les feines les van fer els voluntaris d'embarcacions i de drassana, comandats per el mestre d'aixa del Museu, i sota la coordinació d'un dels patrons voluntaris del *Drac*.

Es varen fer convocatòries de manteniment i hi varen anar a treballar força dies, tant feiners com caps de setmana.

EL BOT DE PRÀCTICS *POLLUX*. 1985

EL VELER ESPORTIU *DRAC*. 1966

A més a més del manteniment del buc i eixàrcia, enguany al *Drac* se l'ha dotat d'una vela major nova, d'una funda de protecció nova també i d'un altre motor fora borda.

Es va encarregar a un veler (el mateix que havia fet la vela de la *Lola* l'any 2018), una vela major i una funda de protecció. Tant la vela com la funda varen fer-se i instal·lar-se abans de l'estiu. La vela era un requisit imprescindible per a poder navegar, ja que la vella estava molt malament. La funda era necessària per a la protecció de l'embarcació, sobretot del sol, que és el que més mal li fa a la fusta.

El motor es va haver de comprar un cop el mecànic, en fer la revisió anual, va determinar que s'havia fet malbé i no tenia reparació. Es va buscar al mercat un motor de les mateixes dimensions i potència i es va adquirir un de segona mà que complia aquestes condicions. Al veler li cal un motor que sigui petit i que pesi poc, ja que s'ha de treure i estibar-lo al fons de la banyera per a navegar. No es pot navegar amb el motor posat a la coberta.

Tots aquests treballs de posada a punt es varen fer a la primavera, entre els mesos de març i maig. Es volia tenir el veler a l'aigua i amb un motor que funcionés el més aviat possible per poder provar la vela nova i entrenar per anar a la Regata Puig Vela Clàssica Barcelona, a la qual, a proposta de dos dels patrons del *Drac*, el Museu s'havia proposat participar.

Aquest és un veler clàssic de l'any 1966, i molt tècnic. Sempre hi ha materials que cal canviar, peces que es trenquen o simplement que es gasten. Tot degut a l'ús, però en ser un veler tant lleuger i ràpid, també fa que sigui força delicat.

El seu manteniment és a cops complicat i molt entretingut. Per una banda es vol conservar l'autenticitat de la seva aparença usant materials el més semblants possible als que hi havia a l'època i, per altra banda, cal que s'hi pugui navegar amb tota la seguretat. Els voluntaris que surten a navegar amb el *Drac* però, dediquen bona part del temps al seu manteniment corrent.

L'activitat

El *Drac* és governat en exclusiva per tripulacions voluntàries. L'activitat del veler, doncs, està subjecta a la disponibilitat del grup de voluntaris d'embarcacions, més concretament a la disponibilitat dels patrons. És un veler molt tècnic que demana que de les tres persones que formen la tripulació, dues siguin tripulants experts i coneguin força el seu comportament en navegació.

L'any 2019 s'ha continuat amb l'estratègia d'assoliment dels objectius: mantenir el bé patrimonial material i també l'immaterial, amb la qual els/les tripulants voluntaris/es d'embarcacions s'encarreguen de treure'l a navegar, de practicar, d'aprendre i de transmetre's entre ells els coneixements i habilitats.

Enguany han entrat a formar part del grup de voluntariat d'embarcacions, i concretament per a dedicar-se al *Drac*, dos patrons molt experts en navegació a vela lleugera i clàssica i una tripulant amb experiència en regates. Una bona empenta a la dinamització d'aquesta embarcació.

Navegacions de manteniment, entrenament i formació

Sortides comandades per un dels patrons del grup de voluntaris i dos tripulants que, en general, també són membres del grup i excepcionalment alguna persona convidada, d'una durada del voltant de 4 o 5 hores.

S'ha posat en pràctica l'estratègia del doble objectiu: entrenar i aprendre a navegar en aquest tipus de veler, i mantenir l'embarcació en perfectes condicions de flotabilitat i navegabilitat.

També es poden incloure en aquest apartat les sortides de manteniment fetes després d'una reparació, les d'anada i tornada a l'escar del Port Olímpic, les d'entrenament per a la Regata Puig i les de la mateixa Regata.

Participació a la Regata Puig Vela Clàssica Barcelona

Des de l'any 2014 que no s'havien donat tres condicions imprescindibles per a participar a la Regata: la voluntat del Museu, la posada a punt del veler i la tripulació disposada a tirar endavant, entrenar i després participar en les tres proves els tres dies de regata.

La tripulació del *Drac* consta de tres persones: patró i dos tripulants. Els voluntaris que varen participar-hi van ser cinc. El patró i un tripulant varen sortir els tres dies, i cada dia el tercer tripulant era una persona diferent. Els tres dies es va sortir a fer la prova i es va regatejar amb els velers clàssics i d'època més coneguts i carismàtics d'aquestes categories. Essent el *Drac* molt més petit que la gran majoria dels seus companys de competició, va ser molt admirat i aplaudit.

Un aspecte important de la participació a la Regata Puig Vela Clàssica fou la gran difusió que es va fer del Museu Marítim com a entitat que treballa per la recuperació i manteniment en actiu d'embarcacions històriques, clàssiques o tradicionals, com a béns patrimonials. Va tenir molt ressò mediàtic, gràcies a la feina del patró voluntari del *Drac*, que és periodista esportiu justament de regates de velers clàssics. Es va fer reportatges al Telenotícies migdia de TV3, a programes de ràdio i a premsa en paper i digital.

Participació en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables

El dissabte 11 de novembre el *Drac* també va participar en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables contra la pobresa infantil, al costat de tota la flota del Museu.

La Lola

Per la *Lola*, l'any 2019 ha estat un any especial perquè ha fet de protagonista en un rodatge que representa una peça de patrimoni immaterial força valuós: la pesca de l'encesa. Ha estat operativa i conservada a l'aigua tot l'any excepte març i abril, que va ser a l'escar i tasques de manteniment.

El manteniment

L'any 2018 se li havia fet la vela major nova i el 2019 es va encomanar al mateix veler la funda de protecció de la vela i l'antena.

La treta anual es va fer al varador del RCMB. Les feines les van fer els voluntaris d'embarcacions i de drassana, comandats per el mestre d'aixa, sota la coordinació de dos dels patrons voluntaris.

Les tasques de manteniment anual de la *Lola* són llargues i feixugues: desarborar i manteniment de pal i antena amb olis i llards, així com l'interior del buc, sentina i panyols; poliment de l'obra viva, obra morta i parts annexes; pintura 2/3 capes de 6 tipus i colors diferents: patent negra, blanc, vermell, verd clar, verd fosc i marró.

La *Lola* és un llaüt de 114 anys, declarat per la Generalitat Bé singular del Catàleg de patrimoni cultural, el manteniment del qual és responsabilitat del Museu Marítim. Cal doncs, fer-li una conservació modèlica, que s'ajusti el més fidelment possible a allò que hauria estat en temps de les primeres dècades del segle XX.

L'activitat

La navegació en vela llatina actualment en el nostre país és una navegació que s'està "aprenent". Es tracta d'un tipus d'aparell que s'havia perdut pràcticament a Catalunya, i ara s'està vivint un període de recuperació.

La *Lola* és un llagut de 6 metres sense coberta. Això vol dir que és encara més difícil la navegabilitat en funció del vent i mar que hi hagi. En quant a la governabilitat, aquesta característica sumada a la pròpia que demana l'aparell, fa que sigui necessari que la manin o dos patrons o un patró i un tripulant expert en aquest tipus de vela. Per tant, de quatre persones que admet a bord, dues han de ser expertes i les altres dues poden ser "aprenents".

La *Lola* es dinamitza en exclusiva amb tripulacions voluntàries. La seva activitat està subjecta a la disponibilitat dels patrons voluntaris experts. Aquesta circumstància ens limita molt a l'hora de treure l'embarcació a navegar ja que al grup de voluntaris d'embarcacions del Museu només hi ha en aquests moments dos patrons experts que poden ensenyar als altres patrons del grup que son novells en aquest tipus d'aparell.

Es treballa per revertir aquesta situació. Un patró voluntari, expert i donant de la *Lola* al Museu, convoca sortides destinades a la formació de patrons i està elaborant uns manuals sobre el llagut i sobre la navegació a vela llatina en la *Lola* que serviran per a formar a tots els que vulguin mantenir viu aquest tipus de navegació mil·lenària i característica de les nostres costes.

Navegacions de manteniment, entrenament i formació

Sortides comandades pel patró i un tripulant experts del grup de voluntaris, destinades a formar en navegació a vela llatina als altres patrons del grup, d'una durada del voltant de 3 o 4 hores.

També es poden incloure en aquest apartat les sortides de manteniment fetes després d'una reparació, les d'anada i tornada a l'escar o a un altre port per participar en un esdeveniment marítim, com és el cas enguany de l'anada a Arenys i Sant Pol de Mar.

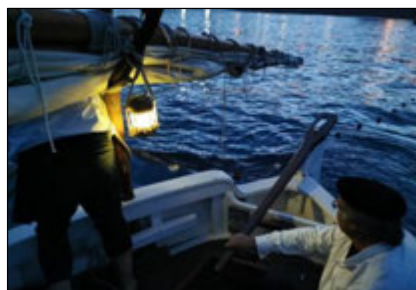
La gravació del documental *LOLA, l'última barca del foc*

Aquest documental es va fer a proposta d'un mestre de la vela llatina i embarcacions tradicionals i voluntari de l'MMB. Es va obtenir una subvenció del Departament de Cultura de la Generalitat i la col·laboració de la Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana, de la Federació Catalana per la Cultura i el Patrimoni Marítim i Fluvial, de les associacions: Bricbarca de Vilassar de Mar, El Moll d'Arenys de Mar, A tot Drap de Sant Pol de Mar, Amics de la barca El Mamelló de Pineda de Mar, i de voluntaris de l'MMB.

Aquestes entitats i associacions varen aportar els mitjans materials: embarcacions, arts de pesca, atrezzo, vestuari; i els mitjans humans: els tripulants a bord de les barques, les persones a la platja estirant de l'art, etc. En total hi valen col·laborar desinteressadament una quarantena de persones.

El llagut *Lola* és la darrera barca del foc de l'art de pesca a l'encesa ja desaparegut, que queda a Catalunya. Va ser un art de pesca molt popular a les nostres costes durant segles. Es volia fer un documental que mostrés com es feia, quan li deien la pesca del foc o de l'encesa, quan el llum per atraure el peix blau (sardina i seitó, majoritàriament) es feia amb llenya.

En primer lloc, a mitjans de maig els voluntaris d'embarcacions varen portar navegant la *Lola* fins al port d'Arenys i va quedar allà. Després va haver-hi tres convocatòries per a fer la gravació del documental (18 de maig, 9 i 11 de juny). Cada convocatòria va representar més de 6 hores de feina per gairebé tots els que hi intervingueren. Les preses s'havien de fer al capvespre i de nit en una platja concreta entre Arenys i Sant Pol de Mar. Les embarcacions havien d'anar a la platja des del port d'Arenys, s'havia d'encendre el foc, embarcar i desembarcar, l'art amunt i avall, gravar des de la platja, gravar des de les barques, etc.

A mitjans del mes de juny el patró de la *Lola* i altres tripulants voluntaris varen tornar-la a Barcelona des d'Arenys. Després encara va quedar un altre dia de rodatge a la platja, sense embarcacions, que es va fer el 6 de setembre. El muntatge del guió i de la pel·lícula es van fer durant sis jornades més de feina. El documental es va lliurar al Museu el mes de desembre.

Participació a la V Festa de la Mar de Catalunya. Arenys i Sant Pol

La Federació Catalana per la Cultura i el Patrimoni Marítim i Fluvial (FCCPMF) celebra cada dos anys la Festa de la Mar de Catalunya. Entre el 31 de maig i el 2 de juny de 2019 va tenir lloc la cinquena edició a les poblacions d'Arenys de Mar i Sant Pol de Mar. L'MMB hi participà amb l'assistència del *Santa Eulàlia*, però també ho va voler fer amb la *Lola*. Es va portar la *Lola* a Arenys de Mar amb el doble objectiu d'assistir a la V Festa de la Mar i per fer la gravació del documental sobre la pesca de l'encesa. La *Lola* va participar en les navegacions, actes, dinar de germanor, etc., amb la tripulació voluntària de l'MMB.

Participació en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables

El dissabte 11 de novembre la *Lola* també va participar en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables contra la pobresa infantil, al costat de tota la flota del Museu.

El Patapum

El *Patapum* és la darrera embarcació incorporada a la flota del grup d'embarcacions menors dinamitzades amb l'ajuda de tripulacions voluntàries. És una barca motora de passeig que ha estat operativa tot l'any tret de l'estada a l'escar i manteniment els mesos de febrer i març.

El manteniment

Es va fer la treta anual a l'escar del RCMB. La barca no té masses complicacions i aviat va estar enllestida. Més endavant però, han sorgit algunes averies o mal funcionaments importants que cal reparar o esmenar.

LA BARCA DE PASSEIG PATAPUM. 1931

D'acord amb el mestre d'aixa s'ha decidit que es farien a la varada del 2020, i que durant el 2019 els voluntaris s'han arreglat trobant solucions de fortuna.

Una avaria força important és que no arriba bé el gasoil al motor si no és que el dipòsit estigui ple del tot. Una altra és que l'indicador del dipòsit no funciona. S'han de trobar solucions i reparar ambdues qüestions. Ara mateix, digui el que digui l'indicador o el mariner del museu que es cuida de tenir el dipòsit ple i de les altres qüestions del manteniment corrent, els patrons voluntaris (i així ho diu també en el manual de funcionament), comproven manualment amb un pal de fusta marcat el nivell de combustible del dipòsit.

Una altra és que a dins la cabina hi ha les armilles, els remes, la caixa d'eines, la bateria, la galleda amb materials, etc., tot és ple de materials que poden caure damunt el motor o poden tocar-lo i s'hi poden enredar, etc. Tots aquests materials s'han de separar bé del motor (el manual del fabricant del motor ho diu també molt clar), no hi pot haver coses al voltant del motor.

Els pals del tendal és una altra de les coses que cal reparar o buscar una solució, ja que per la part metàl·lica, la junta soldada cedeix i es trenquen.

L'activitat

L'any 2019 ha estat per aquesta embarcació l'any de més activitat, més dinamisme i de més èxit, tot i que també és portada en exclusiva per tripulacions voluntàries i la seva activitat està subjecta a la disponibilitat de patrons i tripulants del grup de voluntariat d'embarcacions.

En ser una barca de passeig, a motor, del grup de voluntariat hi ha força patrons amb capacitat per menar aquesta embarcació i, tot i que al principi semblava que no tindria gaire acceptació, ja que no és un veler, ha acabat sortint força a fer el que està destinada a fer: passejar amb colla i gaudir d'una estona de donar un tomb per dins el port o a fora davant la Barceloneta.

A iniciativa de dos dels patrons, principalment, s'ha fet molta feina encaminada a la dinamització d'aquesta embarcació. Han fet sortides d'entrenament, de coneixement de l'embarcació, de maniobres i, quan han vist que la duïen amb fermesa, s'han dedicat a formar a altres voluntaris també patrons perquè n'hi hagi més que la puguin treure.

S'ha realitzat un manual de funcionament, instruccions d'ús de la barca per a tots els patrons i tripulants experts que treguin l'embarcació. Aquest manual conté instruccions de funcionament del motor i indicacions de seguretat, etc., que amb l'ajuda de la coordinadora del grup de voluntariat, se li ha donat un format de lectura fàcil i agradable, s'han editat una dotzena d'exemplars i s'han repartit als patrons, a més d'haver-n'hi un sempre a dins l'embarcació.

També s'ha fet un quadern de bitàcola que a la vegada és informe de navegació i txèquing list de sortida i d'arribada.

S'ha establert un procediment a seguir per a les sortides, que inclou des de la convocatòria de sortida a l'emplenament del quadern de bitàcola, amb comunicació d'incidències, etc.

Es varen fer tres reunions de patrons i tripulants del *Patapum* (3/07, 5/11 i 7/11) per posar en comú el procediment d'ús, el manual i l'informe de navegació, i per exposar i discutir els pros i contres de la dinamització d'aquesta embarcació. A cada reunió hi va haver 8/10 patrons i tripulants del grup de voluntariat.

Navegacions de manteniment, entrenament i formació

Sortides comandades per un dels patrons del grup de voluntaris, destinades a la formació d'altres patrons i tripulants per a conèixer l'embarcació i el seu comportament i aprendre les maniobres pertinents i el funcionament del motor. D'una durada del voltant de 4 hores.

S'ha posat en pràctica l'estratègia del doble objectiu: entrenar i aprendre a navegar en aquest tipus de barca i mantenir l'embarcació en perfectes condicions de flotabilitat i navegabilitat. També es poden incloure en aquest apartat les sortides de manteniment fetes després d'una reparació o les d'anada i tornada a l'escar. De sortides d'aquest tipus se n'han fet 14.

Navegacions de passeig amb passatge

Sortides comandades per un dels patrons del grup de voluntaris, amb passatge que pot ser convidat, destinades a oferir a un públic el gaudiment de l'embarcació. D'aquest tipus se n'han fet cinc.

Participació en la navegada reivindicativa Defensem la vela

El 27 d'abril la Federació Catalana de Vela va organitzar una navegada reivindicativa per davant les platges de la Barceloneta per defensar els clubs de vela de les platges de la nova llei de costes que els obliga a tancar les instal·lacions, i els propietaris d'embarcacions menudes es veuen sense lloc on tenir-les. L'MMB s'hi va adherir i hi va anar el *Patapum* representant-lo.

Sortides amb la família Cabré

El 4 de juny es van fer dues sortides molt especials. Feia temps que estava pendent de fer: anar a passejar amb la donant del *Patapum*, i la seva família (quatre filles, gendres, néts). El *Patapum* va pertànyer a la mateixa família tota la seva vida abans que el donessin a l'MMB. És una barca que va significar molt per a quatre generacions d'aquesta família. Les sortides les varen comandar el mestre d'aixa, que va restaurar tota la barca, i dos dels patrons voluntaris. Hi va acudir també el cap de l'Àrea de Col·leccions i coneixement, la coordinadora del voluntariat i altres patrons voluntaris i es va fer un petit acte informal de reconeixement a la família pels 80 anys de fidelitat a la barca. Cal destacar que una de les quatre filles ha ingressat en el grup de voluntariat, i en pocs mesos és tripulant activa i aviat patrona del *Patapum*, cosa que a tots els que han treballat per la recuperació de la barca, i ara per la seva nova vida com a bé patrimonial, ens causa satisfacció.

Participació a la Processó de la Mare de Déu del Carme

El dissabte 13 de juliol va tenir lloc la processó de la Mare de Déu del Carme que celebren els pescadors a Barcelona. Enguany l'MMB s'hi va afegir i hi va anar amb el *Patapum*. La tripulació voluntària va engalanar la barca i va seguir la processó. L'MMB d'aquesta manera, gràcies als tripulants voluntaris, dona a conèixer l'embarcació i deixa palès que la conservació de les tradicions marineres també és un objectiu del Museu.

Sortida amb "Make a Wish"

La Fundació Make a Wish es dedica a treballar amb infants que pateixen una malaltia greu un tema del seu interès i que els faci molta il·lusió. L'MMB va col·laborar en aquesta ocasió en el cas d'en Jesús i la seva il·lusió de sortir a pescar un dia en una barca amb el seu pare, tal com feien quan era petit al seu país d'origen. Es va sortir amb el *Patapum*. Es va fer una volta fins a la Barceloneta i gairebé el Port Olímpic. Comandava el mariner del Museu, hi anava en Jesús, son pare, l'acompanyant de la Fundació i l'encarregada de la dinamització d'embarcacions del Museu.

Sortida fotografia per la revista *Argo*

A la coordinadora de la dinamització de les embarcacions se li va demanar des de la direcció de la revista *Argo*, un article sobre el *Patapum*, de la secció Argos. Calia fer una fotografia actual de l'ús que se li està donant la barca. Es va organitzar doncs una sortida específica i hi varen participar cinc dels voluntaris.

Participació en la gravació de l'espot del projecte *Invulnerables*

El dissabte 11 de novembre el *Patapum* també va participar en la gravació de l'espot del projecte *Invulnerables* contra la pobresa infantil, al costat de tota la flota del Museu.

EL GRUP DE PERSONES VOLUNTÀRIES D'EMBARCACIONS

El programa de dinamització de les embarcacions de l'extensió a l'aigua del Museu necessita voluntariat per tirar-lo endavant, sobretot pel que fa al grup d'embarcacions de la flota amb gestió únicament del Museu: les embarcacions més petites, les que no estan matriculades a la llista 8èna, les que poden ser governades per tripulacions voluntàries. Estem parlant de: *Pollux*, *Drac*, *Lola* i *Patapum*.

El grup de voluntariat d'embarcacions ajuda a fer-se càrrec de fer navegar aquestes embarcacions i en el seu manteniment corrent i anual, col·labora activament en la conservació del patrimoni immaterial amb la transmissió dels sabers en navegació tradicional, en la conservació d'embarcacions de fusta, etc., com també ajuda en activitats que el Museu programa i que tenen a veure amb les embarcacions històriques o amb el patrimoni marítim en general.

El grup és perfectament sensible als objectius del Museu de dinamització d'aquestes embarcacions: donar-les a conèixer i compartir-les amb el nombre més gran de persones, tinguin o no experiència en aquest camp.

L'any 2019 ha estat un any de renovació del grup. Han causat baixa temporal 14 membres, a proposta del Museu, ja que no tenien disponibilitat i no participaven de cap activitat. Per contra, han ingressat 5 membres, i a final d'any hi havia previsió de 5 o 6 altes més.

Aquestes voluntàries i voluntaris que entren disposen de temps i ganes de treballar. Han conegut el projecte, generalment per altres persones voluntàries, i acostumen a ser companys d'aquests de navegacions en altres embarcacions, per tant ja venen amb experiència, amb esperit de formar tripulacions, etc. Això ajuda al dinamisme.

A partir del mes de juny, ja es comencen a veure resultats en aquest sentit. Hi ha demanda de sortides, col·laboració immediata a les convocatòries del museu en fer una o altra activitat, es creen tripulacions més o menys estables per al *Drac* i també per al *Patapum*, etc.

La inèrcia una mica a la baixa que s'havia notat, sobretot els anys 2017 i 2018, s'ha revertit. Des de mitjans de 2019 el grup està canviant gràcies a la resposta intrínseca dels mateixos integrants. I hi ha perspectives que això vagi endavant.

La comunicació amb els tècnics responsables de les embarcacions del museu és bàsica i imprescindible. La implicació de la coordinació del grup, el seguiment, l'atenció, el lideratge, així com el treball i les consultes amb el mestre d'aixa, l'entrada de voluntaris de la drassana al grup de navegació, l'atenció dedicada per part del cap de col·leccions i coneixement..., tot ha sumat per la cohesió i dinamisme del grup.

Els integrants del grup estan adquirint el sentit de pertinença a un projecte comú que és el programa de dinamització de les embarcacions del Museu, i al mateix Museu com a entitat que els acull i que treballa per objectius amb els que ells volen col·laborar a tirar endavant. I amb la seva dedicació i aportació desinteressada es van sentint cada cop més valorats i estimats.

Les propostes d'activitats per part del Museu, les iniciatives a participar en esdeveniments amb les embarcacions i la demanda de col·laboració al voluntariat, ha estat un detonant d'aquesta resposta més engrescadora que s'ha produït enguany.

En quant a la gestió, coordinació i seguiment, se segueix el Pla de gestió del voluntariat i dinamització de les embarcacions menors redactat a final del 2017. Es fa una selecció, l'acollida, l'acompanyament i el lideratge; es treballa amb l'entesa amb el mariner professional que té cura de les embarcacions *Lola* i *Patapum* en el pantalà de Moll d'Espanya; es col·labora amb l'elaboració de documents de guia i ajuda a les bones pràctiques i de seguretat per sortir a navegar amb aquestes embarcacions; es fa el seguiment de totes les sortides, registrant en tot moment qui surt, qui patroneja, qui va de passatge, quin tipus de sortida s'està fent, quina finalitat té; es fa el seguiment dels informes de navegació que omplen els patrons cada cop que se surt; es gestionen les incidències i/o problemes que hi pugui haver, intentant facilitar la comunicació amb la drassana, ajudar a que es facin les tasques de manteniment corrent que cal, en definitiva, col·laborar el que es pugui a la resolució dels problemes per tal que les embarcacions estiguin a punt en disposició de navegar i amb tota la seguretat pels tripulants.

Cal destacar que enguany s'ha repetit el reconeixement de la Direcció general en funcions cap al voluntariat del Museu de totes les seccions.

El dia 19 de desembre, coincidint amb el Concert de Nadal ofert pel Cor Drassanes, com ja és tradició a la casa, es va convocar a tot el voluntariat, es va cridar un a un a tots els assistents i la directora els va lliurar un diploma acompanyat d'unes paraules d'agraïment.

ALTRES ACTIVITATS I TREBALLS DE LA DINAMITZACIÓ DE LA FLOTA

Participació de tota la flota en la gravació de l'espot del projecte Invulnerables

El projecte Invulnerables, contra la pobresa infantil, liderat per Sor Lucia Caram, fa una campanya de sensibilització i s'ajuda d'un espot publicitari que fan de nou cada any. El 2018 el varen fer en l'entorn dels trens i el 2019 va tocar el torn als vaixells. Va arribar al Museu la proposta de col·laborar en la gravació d'aquest espot i de seguida el Museu va posar en marxa l'organització de la participació de tota la flota, tant la professional com la amateur, i va fer campanya perquè s'hi afegissin també altres embarcacions de les diverses entitats marítimes/nàutiques del Port de Barcelona. La data proposada inicialment pel mes d'octubre es va haver d'anular pel mal temps i finalment es va fer dissabte 11 de novembre.

Per aquesta segona convocatòria vàrem comptar amb les sis embarcacions en actiu del Museu: el *Santa Eulàlia*, a bord del quals es va fer el gruix del rodatge amb nois i noies que varen ballar una coreografia; el *Far de Formentera*, que va acollir famílies integrants del projecte, majoritàriament mares i canalla petita; el *Pollux*, que va acollir dues càmeres per gravar el *Santa Eulàlia* i les altres embarcacions des de l'aigua; el *Drac*, el *Patapum* i la *Lola* que es varen seguir la comitiva en el passeig que es va fer per dins el Port; i el *Barcelona*, veler de la Facultat de Nàutica, que també va acollir a bord famílies del projecte.

El *Santa Eulàlia* va actuar d'escenari i punt de trobada de tripulacions, organitzadors, participants a l'espot, nens i nenes, mares i pares, nois i noies, música interpretada pels joves, i balls interpretats per tothom en rotllana, Sor Lucía Caram i la directora general en funcions del Museu, donant el suport i coordinant l'actuació de les embarcacions juntament amb el capità del *Santa Eulàlia*. Va ser una jornada molt emotiva i engrescadora per a tots els que hi varen participar.

Visita a Patí Vela Barcelona

El 26 de novembre es va organitzar una visita a Patí Vela Barcelona per a membres del voluntariat de l'Arxiu fotogràfic del Museu i d'embarcacions. Patí Vela Barcelona és l'únic constructor del Patí de vela català que continua fent els patins de fusta tal i com s'han fet tota la vida, amb les eines i farratges i les mateixes tècniques tradicionals de sempre. I malgrat això, malgrat ser una embarcació feta com fa 100 anys enrere, han aconseguit difondre i mantenir el Patí Català en la més absoluta modernitat.

El grup va anar al taller al Port Olímpic i un mestre d'aixa, constructor del Patí català, els va fer una visita guiada específica, i es va poder veure in situ les diverses fases de construcció dels patins, primer a dins la nau, i després el resultat final a la platja, ja que es va fer coincidir aquell dia que els patinaires tenen una regata amistosa i vestits amb els seus neoprens vàrem poder veure com enllestien les embarcacions i sortien a la mar a navegar.

Articles a la revista *Argo 4* sobre el *Patapum* i la *Lola*

Es van fer dos articles en el núm. 4 de la revista *Argo* de les embarcacions del Museu. A la secció Els Tresors del Museu, Vicente G. Delgado, patró voluntari i donant del llaüt, va fer l'article: *La vela del llaüt Lola. Un tresor poc conegut*. I a la secció Argos, Montserrat Granollers, coordinadora del grup de voluntariat d'embarcacions i gestora de la dinamització de les embarcacions del Museu, va fer: *El Patapum. Una barca de passeig i de lleure en família (1931-2019)*.

LES EMBARCACIONS QUE NO HAN NAVEGAT

El *Far Barcelona*

El *Far Barcelona* ha tornat al Port Vell de Barcelona al seu antic lloc d'amarrament (Moll d'Espanya/Moll de la Fusta). S'ha pogut mantenir tot l'any a l'aigua, encara que sense sortir a navegar. Enguany el *Far Barcelona* però, a partir del mes d'octubre, ha treballat com a aula didàctica dins de l'emblemàtic programa per a joves Grumet Èxit, que els darrers anys es feia amb el *Far Barceloneta*.

El *Far Barceloneta*

El *Far Barceloneta* també s'ha pogut mantenir tot l'any a l'aigua però sense navegar. Els programes educatius i navegacions que duia a terme abans han estat assolits pel pailebot *Santa Eulàlia*, el *Far Barcelona* (a moll) i el *Far de Formentera*.

La *Santa Espina*

La *Santa Espina* continua a la drassana tradicional del Museu. El mestre d'aixa està intervenint la barca en el que és, sens dubte, un dels processos de restauració més importants de la seva etapa de "vida" des que la Generalitat la catalogà com a Bé singular del catàleg del patrimoni cultural català, l'any 2009.

El *Far de Cabrera*

El *Far de Cabrera* és a fora de l'aigua guardat al magatzem de peces grans del Museu des de l'estiu de 2017. Resta allà perquè li feia falta una reparació important. En aquell moment es va decidir treure-la de l'aigua i conservar-la en sec i així ha continuat.

8. Exposicions

8.1. Exposició permanent

7 VAIXELLS, 7 HISTÒRIES

L'exposició semipermanent "7 vaixells, 7 històries" està gestada sobre contenidors marítims com a suport expositiu principal. En aquesta mostra el vaixell és l'autèntic protagonista, entès com a vehicle però també com a contenidor de coses i de persones, de vivències, d'històries i de mites. L'eix central del discurs expositiu transcorre a partir de diferents històries personals –un capità de vaixell, un dibuixant de mapes de l'Edat Mitjana, un cuiner, una estibadora...-, i aquestes diferents narracions són la introducció als diversos àmbits coronats amb diferents vaixells, que són els grans eixos de cada un dels set àmbits de l'exposició.

A cada àrea hi ha exposades peces de les col·leccions del fons del Museu, que coincideixen amb el moment i les vivències dels respectius narradors. I és així com es van desgranant els set grans temes universals: el conflicte, el lleure, el descobriment del món, el transport de mercaderies, la pirateria, el viatge i el canvi tecnològic.

L'exposició incorpora documents, instruments de navegació, cartes nàutiques, mascarons, exvots i models tan emblemàtics com la Nau *Victòria* o el Navili de 80 canons.

La mostra conté tres interactius: un d'olors, un de caràcter més infantil sobre pirateria amb pantalla tàctil i, per últim, un altre també tàctil on es poden estudiar els diferents espais d'un gran transatlàntic amb imatges reals de la decoració de cada espai.

L'exposició incorpora set fulls de sala que destaquen el paper de les dones en cada un dels àmbits.

Dates: a partir de l'11 de juny de 2015

Organitza: MMB

Lloc: Sales 2 i 3A Naus de les Drassanes

DRASSANES I GALERES

A finals de març de 2017 es va inaugurar aquesta exposició permanent que reviu l'època d'esplendor de les Drassanes Reials i les galeres. L'exposició mostra la relació entre la història de l'edifici i l'evolució de la ciutat de Barcelona vers la Mediterrània, i transporta el visitant a l'època d'esplendor de les galeres i les Drassanes.

L'exposició compta amb espais interactius i audiovisuals que permeten conèixer el moment d'esplendor de la marina catalana (s. XIII-XV), els oficis de la construcció i la navegació de les galeres, així com els grans conflictes de la Mediterrània. Integrada a la primera filmació, s'observa la gran maqueta de la façana marítima de Barcelona al segle XV.

Cal destacar com a novetat el trasllat de la maqueta de la façana marítima de Barcelona al segle XV fins un espai molt més visible dintre de l'exposició, ja que es va considerar que tal i com estava exposada, darrera de la cortina de gobelin com a marc de fons del primer audiovisual, li restava molta visibilitat. En el seu lloc s'ha afegit una imatge en 3D que s'il·lumina en moments determinats de la filmació, val a dir que amb molt bon resultat, ja que sembla talment que la maqueta continuï a dintre. Aquesta feina es portaria a terme a principis del 2019.

Dates: a partir del 30 de març de 2017

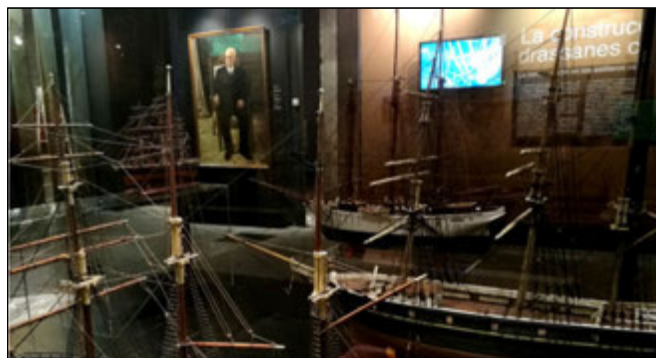
Organitza: MMB

Lloc: Sala 3B Naus de les Drassanes

CATALUNYA MAR ENLLÀ

El febrer de 2019 va inaugurar-se l'exposició "Catalunya mar enllà" que, conjuntament amb la de "Les Sorres X", finalitza la nova exposició permanent del Museu Marítim de Barcelona.

Aquesta exposició relata tres segles de la marina (XVIII-XX), amb l'evolució del comerç per mar i el pas de la navegació a vela a la de vapor, i convida a reflexionar sobre com ha canviat la relació de les persones amb el mar.

La mostra està dividida en set àmbits: 1. Mar enllà, 2. La navegació atlàntica, 3. Productes, càrregues i rutes, 4. Els vaixells, 5. La nova revolució, 6. Les grans companyies, 7. El mar, avui. La mostra compta amb dues projeccions de gran format i d'altres de petit format en monitors. Per ajudar a entendre alguns dels temes que es tracten es van afegir també pantalles interactives que fan servir sobre tot les criatures. Es va incloure, també, un espai amb diferents escenografies, com ara el sucre, el tabac, el cotó...

Un cop inaugurada el dia 25 de febrer de 2019, calia resoldre algunes mancances i errors. La Comissió d'exposicions ha estudiat la millor manera de solucionar cada cas concret. S'han afegit els suports per a les cartel·les que no el tenien, ja que s'havien inclòs més peces quan s'estava fent el muntatge i no s'havia previst la producció de més suports. Es va fer una revisió acurada dels textos i es van solucionar els errors ortogràfics que es van localitzar. La lona gran que envolta la *Jean et Marie* dona alguns problemes degut a la tensió que suporta i s'ha despenjat una mica un parell de cops. S'ha fet el manteniment i s'ha col·locat correctament. S'ha millorat la il·luminació, ja que hi havia àmbits i racons massa foscos. S'ha fet una comanda de cartel·les dissuasives per evitar que es toquin o es trepitgin algunes peces. A dia d'avui encara hi ha algun tema a resoldre, com ara el fet que algunes peces penjades a les parets queden ombrejades pels monitors que estan col·locats més amunt, i un sistema de protecció per a la maqueta del dic flotant, ja que la gent s'hi recolza mentre està sentint l'autoguiat. Estem esperant el pressupost per solucionar aquests dos aspectes.

Dates: a partir del 26 de febrer del 2019

Organitza: MMB

Lloc: Sales 5 i 6 Naus de les Drassanes

Comissariat: Transversal

Disseny: Transversal

Producció i muntatge: Expomon i Wasabi

LES SORRES X, UN VAIXELL MEDIEVAL

El dia 25 de desembre, conjuntament amb "Catalunya mar enllà", es va inaugurar "Les Sorres X". L'exposició mostra una embarcació del s. XIV que es va trobar l'any 1990 durant les obres de construcció del Canal Olímpic.

El Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya va assumir el desmuntatge, la restauració i la conservació de la barca. Des

del 2011 ha estat custodiada al Museu Marítim de Barcelona, i des del 2015 ha estat objecte de treballs de conservació i consolidació necessaris per a la seva museïtzació. La recerca ha posat de manifest que les formes de les embarcacions a la Mediterrània no han variat al llarg dels darrers segles, com ho demostra la similitud d'aquesta barca medieval amb d'altres embarcacions posteriors del segle XX.

Les Sorres X és una embarcació de formes molt similars a les del llagut. Es propulsava amb una vela llatina, si bé també portava cinc o sis remos per banda. En comptes del tradicional doble timó lateral típic d'aquella època, compta amb un timó de roda per a la seva direcció. La barca presenta una eslora (llargada) de 9,5 m. i una mànega (amplada) d'1,9 m. aproximadament. Comptava amb una tripulació d'entre tres i quatre persones.

Per a la seva exposició al públic, el Museu Marítim de Barcelona ha desenvolupat un projecte de museïtzació que inclou la recreació d'un entorn natural d'aiguamolls i l'assentament de la barca en un «mar» de planxes metàl·liques que simulen la navegació.

Paral·lelament, a "Les Sorres X" s'exposen dues embarcacions de principis del segle XX que permeten establir analogies amb la barca medieval. Es tracta de dues peces de la col·lecció del Museu Marítim de Barcelona: el caro d'art *Papet*, embarcació de pesca tradicional construït a Blanes l'any 1907 i l'embarcació de vela *Madrona*, construïda a Badalona l'any 1924.

Dates: a partir del 26 de febrer de 2019

Organitza: MMB

Lloc: Sala 7 Naus de les Drassanes

Producció: Digit

8.2. Exposicions temporals

PORT, TERRITORI DE FRONTERA

Exposició que ens aproximava a la quotidianitat dels espais públics i privats dels barris fronterers amb el Port de Barcelona: el Poble-Sec, el Paral·lel, Montjuïc i la Barceloneta, o els ja desapareguts barris de barraques Pequín, Somorrostro i Camp de la Bota.

L'exposició incloïa fotografies dels arxius del Museu Marítim de Barcelona, de l'Autoritat Portuària de Barcelona, de l'Arxiu Fotogràfic de Barcelona i de la Biblioteca Miquel Carreras de la Fundació Bosch i Cardellach. La mostra es complementava amb filmacions i litografies sobre personatges de l'època, fragments de les pel·lícules *Los Tarantos*, *Panorama du port 1 i 2*, *La Barcelona Mariner*, així com escenografies d'una escullera, la barra de bar del Kentucky i d'una barraca.

D'entre les peces singulars es mostra una gramola model Sinfonola 2000 sèrie 1, fabricada l'any 1975 i procedent de l'establiment Kentucky del Raval barceloní, cedida per a l'exposició.

L'escenografia proposava un recorregut a través d'un conjunt de blocs que imitaven el formigó, disposats a mode d'escullera, al llarg del qual van apareixent escenes dels costums i el lleure dels visitants i els habitants dels entorns propers al Port de Barcelona. Comptava, també, amb recursos tàctils i informació en macro caràcter i Braille per a les persones amb discapacitat visual.

"Port, territori de frontera" es va prorrogar diversos mesos degut a que l'exposició següent no va poder-se produir el 2018, tal i com estava previst.

Dates: del 10 de gener de 2018 al 19 de maig del 2019

Organitza: MMB

Lloc: Nau 1 Naus de les Drassanes

Producció: Intervento

CANTS DE SIRENA

Aquesta exposició, inaugurada el novembre 2019, substituïa "Port territori de frontera". Una mostra que estava previst inaugurar el 2018 però que raons de pressupost es va traspasar la producció a l'any següent.

La mostra ens parla del doble vessant de fascinació i terror que el mar suscita entre les persones. El mar ens proporciona aliment i ens facilita la via cap a altres ports i el comerç, cap a noves terres, cap a una vida millor perquè la mar ha està vinculada a l'exploració dels horitzons, a l'aventura i a l'atracció pel desconegut. Malgrat tot, ha atemorit degut a que és un medi desconegut, hostil, ple d'incerteses, on en qualsevol moment pot sorgir el perill. Més que la pròpia mort, els antics temien el naufragi per por que l'ànima no els pogués arribar al món dels morts. Morir a mar era desaparèixer absolutament, no poder ser plorat en un lloc físic pels teus.

A la mostra destaca el primer àmbit, format per un grup de filmacions de vuit minuts que ens endinsen en el món dels monstres marins que vivien a les profunditats: Escil·la, Tritó, Leviatan... A continuació apareixen els següents àmbits: Rites i tabús (àmbit de la Xàvega), amb locucions de pescadors que ens parlen de les supersticions a la mar que han sobreviscut a la llegenda oral (dona, serp, conill...); elements de protecció (amulets, ulls pintats a la proa, mascarons); exvots, amb retaules i models trobats en esglésies; i, per últim, un àmbit de contes que demostra com, en diferents cultures, han existit les mateixes llegendes amb petites variants.

Després de l'àmbit dels contes es va muntar un espai infantil amb diferents interactius on es van utilitzar dues caixes de llum que s'havien guardat quan es va desmuntar l'espai de restauració de la fragata *Barcelona*. Val a dir que finalment, després de solucionar el tema de la transparència dels vinils d'aquestes caixes, s'està molt satisfet del resultat. També es van afegir a tota la mostra cartel·les infantils i, actualment, estem en procés de producció d'unes cartel·les addicionals per a l'àmbit de les pors (xàvega).

D'aquest projecte cal destacar la dificultat de producció i muntatge, i la mala comunicació entre les dissenyadores i Dígit. Com a conseqüència, van sorgir un munt de problemes, frontisses mal resoltes, vitrines que no tenien les mides adequades per a les peces que havien d'anar, tarima de fusta molt mal acabada, vitrina per a documents sense les condicions adients de conservació, i un munt de problemes de coordinació. Aquestes dificultats van fer que, tot i que es va començar el muntatge amb més de dos mesos d'anel·lació, per molt poc no s'arriba a la inauguració.

Un cop inaugurada, es va fer un llistat amb tots els defectes i, poc a poc, es van anar solucionant els problemes, tot i que no per complet (la tarima continua tenint un aspecte brut i està mal massillada, l'audició dels contes se sent amb interferències...).

Dates: del 10 de gener de 2018 al 19 de maig del 2019

Organitza: MMB

Lloc: Nau 1 Naus de les Drassanes

Producció: Digit

DONES DE MAR

Exposició que s'emmarca dintre del projecte de recerca "Dona'm la mar", dirigit per les periodistes Catalina Gayà i Laia Seró. La mostra té com a objectiu buscar quina és la relació actual de les dones amb la mar i la seva presència en aquest medi. A finals de novembre del 2018 el Museu Marítim de Barcelona va fer una crida per recollir imatges de dones professionals de la mar o que tinguessin una relació estreta amb ell. Es tractava d'intentar enriquir i actualitzar els fons fotogràfics del museu amb imatges que reflectissin una nova mirada més d'acord amb la realitat present, la que estem vivint totes i tots i que no és pas la que reflecteixen les fotografies antigues, que redueixen el paper de la dona amb la mar a l'esfera de venedores de peix o cosidores de xarxes i veles.

Arrel d'aquesta crida es van rebre moltes fotografies que mostraven les noves esferes laborals, i també moltes imatges d'esportistes d'elit. Algunes d'elles reflectien la força física que havien de fer les seves protagonistes. Va ser així com es va gestar el projecte expositiu "Dones de mar", amb la voluntat de fer visible a totes aquestes dones. El mar, definitivament, ja no és un mitjà associat als homes, com sempre ha estat la tradició.

Dates: Del 7 de març al 7 de juliol de 2019

Organitza: MMB

Lloc: Les Botigues de la Generalitat

DIBUIXANT EL MAR

El museu va rebre una petició de l'Associació d'Amics de l'MMB perquè els oferíssim una sala per exposar les obres de Joan Jové, membre de l'associació.

L'exposició es va fer a l'espai de Les Botigues i mostrava un seguit d'obres utilitzant diferents tècniques artístiques i amb diferents formats, gravats, aquarel·les, pòsters, quaderns de viatge, tots ells amb el mar o elements vinculats al mar, com ara els ports, els vaixells, els fars...

Dates: del 15 de juliol al 15 de setembre de 2019

Organitza: MMB

Lloc: Les Botigues de la Generalitat

Comissariat: Associació d'Amics del Museu Marítim de Barcelona

Disseny: Associació d'Amics del Museu Marítim de Barcelona

JOSEP COTÉ, FOTÒGRAF A BORD

A continuació de "Dibuixant el mar" es va muntar una altra exposició fotogràfica a Les Botigues. "Josep Coté, fotògraf a bord" ens parla de la vida d'un fotògraf a bord del vaixell. De dia era fotògraf i de nit era músic a bord del paquebot *Marqués de Comillas*, de la Compañía Trasatlántica Española. La seva trajectòria s'emmarca durant els anys de postguerra espanyola.

L'exposició té el seu origen en la donació, el novembre de 2018, del llegat de José Coté, format per 540 negatius, unes càmeres fotogràfiques, material de laboratori emprat pel fotògraf durant els seus viatges al mar i un violí. L'interès de la donació és que, per primer cop, es va adquirir un fons força íntegre sobre la trajectòria professional d'un fotògraf: el seu testimoni fotogràfic i les eines amb les que hi va treballar.

Dates: de l'11 d'octubre de 2019 al 13 d'abril de 2020

Organitza: MMB

Lloc: Les Botigues de la Generalitat

CENTENARI DEL PAILEBOT *SANTA EULÀLIA*

Entre juny de 2018 i febrer de 2019, l'MMB va celebrar el centenari del pailebot *Santa Eulàlia* per tal de posar en valor l'embarcació i destacar el fet extraordinari que una embarcació es conservi 100 anys.

L'exposició comptava amb una línia de vida on apareixien les dates dels fets més destacats, com ara el 1921, en què el vaixell va fer el primer viatge a Amèrica seguint la ruta d'Alacant a Manzanillo i d'aquí a Santiago de Cuba. La mostra també posava en coneixement els canvis de propietari i de nom així com les transformacions que va patir i les diferents tasques que va realitzar al llarg de la seva singladura.

Finalment, es parlava del gran repte que va suposar per a l'MMB la restauració i recuperació del vaixell fins fer-lo novament navegable. El projecte Pailebot *Santa Eulàlia* ha estat pioner a la Mediterrània i és considerat un dels millors exemples de recuperació de patrimoni flotant a nivell mundial. El pailebot, avui, representa a la ciutat de Barcelona i participa a tot el territori en els esdeveniments de cultura marítima que s'organitzen al llarg de la costa catalana, donant suport a la resta d'entitats que gestionen patrimoni marítim.

Dates: del 2 de juny de 2018 al 17 de febrer de 2019

Organitza: MMB

Lloc: Vestíbul

Disseny i Producció: Genis Tolosa – Mostra Comunicació

DRAP ART 2019: MARS DE FUGA, MARS DE CURA

Festival Drap-Art'19 reflexionava entorn al potencial de l'art com a eina, tant d'acció com de transformació, en relació a les problemàtiques mediambientals.

Aquest projecte proposava un procés de treball amb homes joves d'entre 16 i 19 anys que han iniciat un procés migratori sense un referent adult,

apropant-los novament al mar Mediterrani a través d'un espai creatiu i de llibertat on poder expressar i canalitzar emocions, sentiments i somnis, on intercanviar i compartir idees, valors culturals, potenciar l'adquisició d'autoconeixement i el coneixement de l'altre. Un espai de reflexió sobre ells mateixos a partir de les seves pròpies creacions. Aquest cop han comptat amb la col·laboració de l'Espai d'Inclusió i Formació Casc Antic Eica i Yotuba Underwater Experience.

Els joves van treballar les seves pors, il·lusions i preocupacions i se'ls va implicar en el projecte artístic cercant la manera de resoldre'ls o, si més no, de reflectir de forma artística seva nova identitat actual.

La mostra comptava també amb obres realitzades amb materials reciclats dels artistes Antoni Yranzo, Plácido Guimaraes Malabo, Teresa Gancedo, Kenor, Mario Soria, Esther Monoriol, Nathalie Rey, Miguel Marcos, Álvaro Soler-Arpa, Francisco de Pájaro, Tizzinz Altamiranda, Tucho Bergeret, Alba Esteban Peligero, Noni Font, entre d'altres.

Dates: del 16 de novembre de 2019 fins al 19 de gener de 2020

Organitza: MMB i Xavier Masero

Lloc: Vestíbul

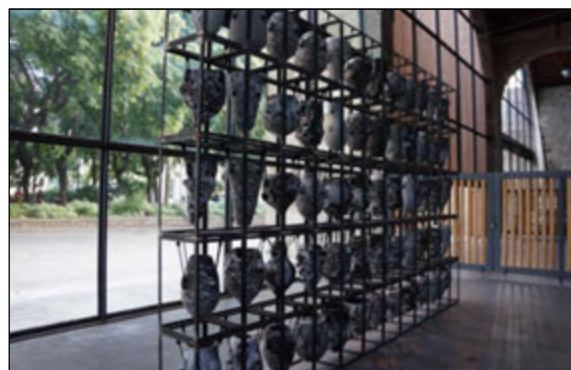
Comissariat: DrapArt

Disseny: DrapArt

CONTINENTS - ONADES AL TALLER

Aquestes dues produccions ens varen arribar de la mà de l'artista Xavier Masero i es van instal·lar de manera conjunta a la peixera del hall.

A "Continents", l'artista Xavier Masero centrava la seva mirada en les àmfores, uns objectes discrets que durant segles van modular l'intercanvi i l'explosió de la cultura mediterrània. Aquesta instal·lació, formada per seixanta peces de gres refractari i porcellana, va cridar l'atenció d'un bon nombre de visitants que accedien al vestíbul encuriolats per les àmfores contemporànies.

A "Onades al taller", Masero ens descobria el mar darrera d'unes cortines. En paraules de l'artista, «és en la mirada on resideix el desig i on descobrim el que anhelem».

Dates: del 10 d'octubre de 2018 al 3 de març de 2019

Organitza: MMB i Xavier Masero

Lloc: Vestíbul

Comissariat: Xavier Masero

Disseny: Xavier Masero

ANTONI BENAIGES, EL MESTRE QUE VA PROMETRE EL MAR

Durant el 2019 va continuar aquesta exposició, que explicava la situació d'Espanya durant la II República, especialment pel que fa referència a la importància de l'educació en tant que motor per canviar una societat endarrerida, sotmesa i amb un alt grau d'analfabetisme.

L'exposició, organitzada en col·laboració amb el Memorial Democràtic de Catalunya, va retre homenatge a la comunitat de mestres de la República i al llibret que un dia els infants d'una

escola de Castella varen escriure tot imaginant-se el mar.

La mostra va tenir una gran acceptació del públic i dels mitjans.

Dates: del 19 de juliol de 2018 fins al 26 de maig del 2019

Organitza: MMB

Lloc: Espai Mirador

L'ART D'ESTIBAR

Reposició de la mostra inaugurada el març de 2010 a la Nau 1, que s'havia fet en col·laboració amb la Societat d'Estibadors del Port de Barcelona. "L'art d'estibar" es composava de cinc àmbits i estava formada per sèries fotogràfiques i objectes relacionats amb els treballs d'estiba que provenien de diversos arxius fotogràfics, museus i col·leccions privades.

En aquesta reposició, que es va ubicar a la Sala del Mirador, es varen conservar tots els àmbits però la manca d'espai va forçar a eliminar-ne algunes imatges.

A més, es va afegir un àmbit nou amb dos vídeos amb monitors de gran mida, un d'ells sobre els treballs de l'estiba actuals que es realitzen habitualment a tots els grans ports que disposen de la maquinària més avançada, i l'altre, amb entrevistes fetes a noies estibadores del Port de Barcelona on expliquen la seva experiència i les seves vivències en el desenvolupament d'una feina que per tradició s'havia atribuït sempre als homes.

Dates: del 17 de juliol de 2018 al 29 de setembre de 2019

Organitza: MMB

Lloc: Espai Mirador

Comissariat: MMB

ARQUITECTURES ARRAN D'AIGUA

Aquesta exposició és la darrera d'una trilogia feta per l'associació Arquitectes per l'Arquitectura, fruit d'un conveni que varen establir amb la Diputació de Barcelona.

En aquest cas ha estat organitzada conjuntament amb la Fundació Mies van der Rohe.

La mostra recollia una selecció d'obres d'arquitectura europees situades arran d'aigua i que estableixen un nou vincle amb la ciutat. A través d'un seguit de maquetes i material audiovisual es narraven les particulars històries d'aquestes arquitectures que construeixen nous llocs de relació amb l'aigua.

Les 27 maquetes exposades encapçalen grups de projectes emplaçats en ciutats europees que han sofert una important transformació en les seves antigues zones portuàries industrials i fronts marítims i representen projectes arquitectònics que han estat guanyadors, finalistes i/o seleccionats dins del EU Mies Award.

Dates: del 31 d'octubre de 2019 al 12 de gener de 2020

Organitza: MMB

Lloc: Espai Mirador

Disseny: Arquitectes per l'arquitectura

9. Comunicació i màrqueting

APOSTA PER LES NOVES TECNOLOGIES DE LA COMUNICACIÓ

El maig del 2018, el Museu Marítim de Barcelona va estrenar un nou web corporatiu. Un nou web ambiciós i complex, que va engegar amb dificultats i entrebancs tecnològics i metodològics que va caldre anar superant. L'any 2019 ha estat el de la consolidació del web, que ara navega -valgui l'expressió- a velocitat de creuer. Ens proposem que 2020 sigui l'any de la gran expansió del web. Es va convertint en l'eix al voltant del qual gira tota l'estratègia de comunicació del Museu. La porta que permeti accedir des de qualsevol lloc del món a les exposicions, les activitats, les col·leccions i tot allò que el Museu té per oferir a les persones interessades en la cultura del mar i en la història marítima de Barcelona i de Catalunya.

Això vol dir que a través del web es canalitza tota la comunicació amb els usuaris del Museu: el butlletí informatiu quinzenal, el butlletí digital *Patapum* d'activitats infantils, les convocatòries als actes que organitza el Museu, la nostra presència a les xarxes socials o la incorporació de rèpliques virtuals de les exposicions temporals.

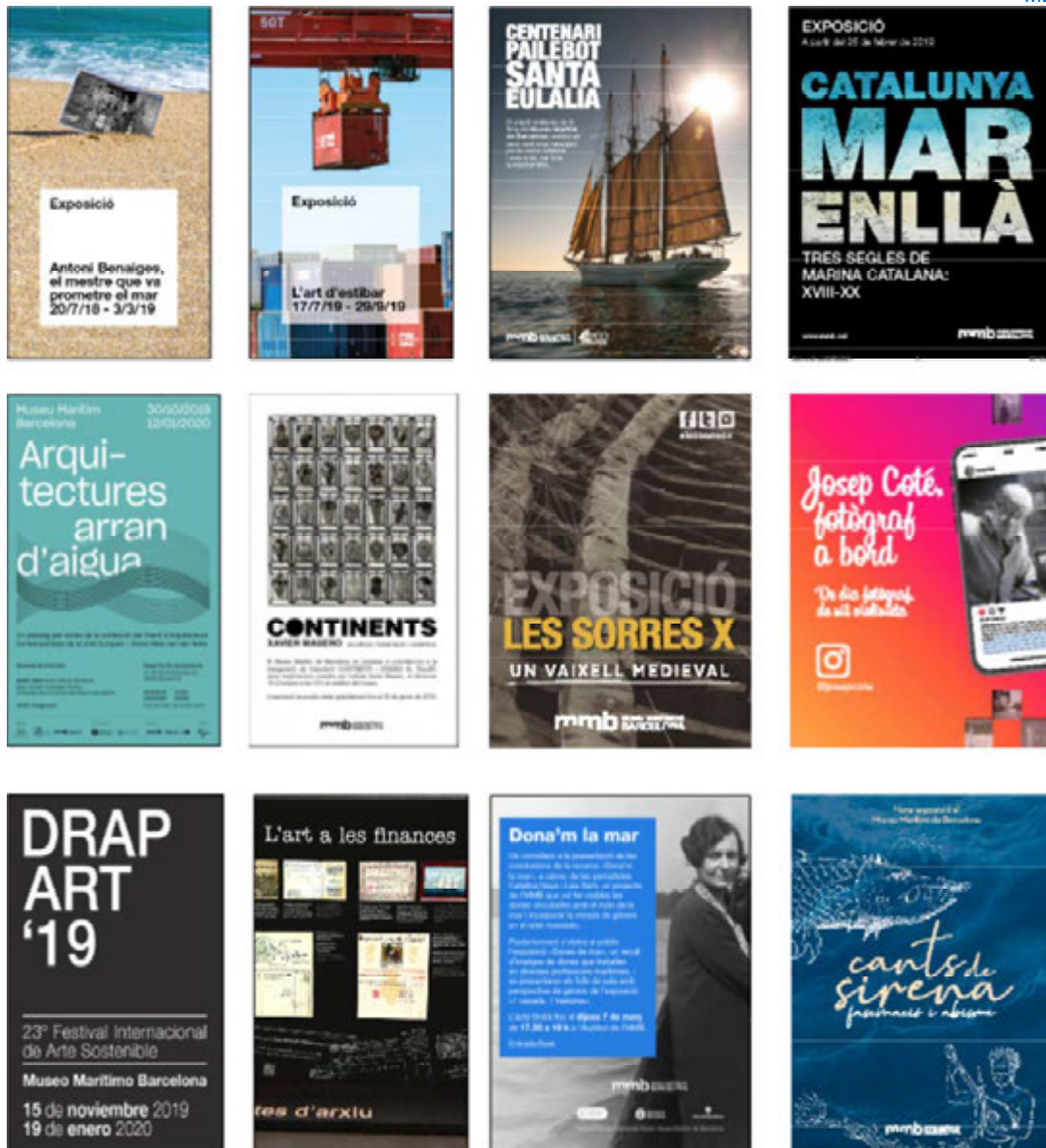
Per aquest motiu, durant l'any 2019 s'ha estrenat la nostra primera oferta de visita virtual d'una exposició temporal del Museu, la que s'ha dedicat a "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar". O les primeres exposicions virtuals a través de la plataforma "Google Arts & Culture". Per aquesta raó, també, s'han posat en marxa nous butlletins electrònics amb la nostra xarxa de contactes, com ara el butlletí d'activitats infantils *Patapum*. I per això, finalment, es va intensificant la nostra presència a les xarxes socials, on ens situem ja en la franja els 12.000 seguidors, amb increments constants i significatius un any rere l'altre.

No oblidem, per descomptat, potenciar el nostre Museu "real". L'edifici que l'acull, les Drassanes Reials, és tan espectacular que cal trepitjar-lo per viure una experiència única. Però per a tothom que no pugui -o no vulgui- acostar-se físicament al Museu, volem que el nostre web sigui una rèplica digital tan completa com satisfactòria.

GRÀFICA EXPOSITIVA

Durant l'any 2019 el nostre equip de disseny ha continuat ideant i produint tota la imatge gràfica que ha demandat l'activitat del Museu. Això vol dir imatges per a les noves exposicions permanents i temporals, banderoles exteriors i interiors, cartelleria, enviaments, etcètera. També pel que fa a senyalització interior o exterior del Museu. Però, d'una manera especial, pel que fa al disseny de publicacions com ara la Guia d'activitats pedagògiques, el butlletí infantil *Patapum*, les agendes quadrimestrals o la Guia del visitant, que són productes pensats i elaborats íntegrament per l'equip propi de disseny del Museu. Finalment, cal remarcar que aquets equip ha ideat des del principi fins al final algunes de les exposicions temporals, com ara la dedicada a "Josep Coté, fotògraf a bord".

Val la pena posar èmfasi en aquesta faceta del treball de l'Àrea de Comunicació perquè és una tasca que la majoria de museus de Barcelona tendeixen a externalitzar. En el cas del Museu Marítim, gràcies a un equip de disseny petit però molt competent, tota aquesta feina es fa des del mateix Museu.

PUBLICITAT

La difusió publicitària de les exposicions i activitats del Museu Marítim s'ha diversificat en tres línies: mitjans de comunicació (revistes, diaris, ràdio i televisió, i mitjans digitals), insercions en mapes i plànols turístics, fulletons, col·laboracions amb la revista *Cuina* i la revista anual *Un mar de llengües*, de l'Escola Oficial d'Idiomes i amb altres institucions com la Xarxa Biblioteques de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i Diputació de Barcelona, i a on publicitat i premsa actuen conjuntament.

Aquest any no s'ha fet publicitat a les estacions de rodalies (MUPIS i cartells), però en canvi s'ha optat per la publicitat als autobusos que van a l'aeroport.

Publicitat a mitjans

La publicitat als mitjans ha estat diversificada: revistes especialitzades, de divulgació històrica, públic infantil, turisme de proximitat, propostes d'oci; amb un tiratge important, com les del Grup Sàpiens, amb un reconegut prestigi, de publicació mensual i dirigides a diversitat de públics com *Sàpiens*, *Descobrir Catalunya*, *Petit Sàpiens*, *Experiències*; revistes turístiques, com *Turisme Catalunya Magazine*, o *Cap Catalogne* dirigida al públic del sud de França; revistes especialitzades, com la revista dedicada als espais de lloguer *Eventos Magazine*; publicacions de barri, com la revista mensual *El Raval*; anuncis a revistes puntuals distribuïdes gratuïtament a fires i congressos, com la que s'edita a la Fira Internacional de Turisme B-Travel; anuncis a la revista d'oci i cultural *Time Out*, de gran repercussió mediàtica i distribució gratuïta, tant en la seva versió en paper com en la digital; insercions publicitàries i entrevistes amb al programa *La Brúixola* d'Onda Cero Ràdio; insercions els caps de setmana a les agendes de diaris *La Vanguardia*, *El País* i *El Periódico de Catalunya*.

També s'ha apostat per col·laboracions en forma d'articles, entrevistes o jocs, com les de la revista *Un mar de llengües*, de l'Escola Oficial d'Idiomes, o les de la revista *Cuina*, que publica les receptes del cicle de sopars que organitzem conjuntament amb el restaurant Norai del Museu Marítim.

Els anuncis publicats el 2019 han estat:

- **Time Out:** 4 anuncis de ¼ de pàgina i 6 de ½ pàgina a la publicació en paper, i a nivell digital 5 setmanes de "megabanners" i "advertorials" de tres setmanes amb un enviament als contactes i difusió a les xarxes socials de Time Out.
- **Diari del Raval:** 6 insercions de 1/8 de pàgina.
- **Grup Sàpiens,** insercions d'una pàgina a les següents publicacions del grup: Revista *Sàpiens* (una inserció mensual), *Petit Sàpiens* (set insercions, del febrer al juny i de setembre a desembre), *Experiències* (dues insercions, als números de primavera-estiu a l'abril, i tardor hivern a l'octubre), i *Descobrir* (quatre insercions, als mesos de febrer a juny i de setembre a desembre).
- **Revista Núvol:** revista digital de caire cultural i d'oci, amb articles de fons, que també edita 6 revistes l'any en paper, encartades al diari *Ara* de cap de setmana.
- **Agendes de La Vanguardia, El País, i El Periódico de Catalunya:** insercions a les Agendes d'aquets diaris tots els caps de setmana de divendres a diumenge.
- **Revista Estiu als Museus de l'ICUB:** revista cultural i gratuïta d'àmbit públic, editada per l'Ajuntament de Barcelona. S'han difós, principalment, les activitats estiuencques orientades al públic infantil i familiar.
- **Turisme Catalunya Magazine:** dos anuncis gratuïts d'una pàgina sencera al mes de maig i una pàgina sencera a l'especial d'estiu.
- **Cap Catalogne:** anunci d'1 pàgina a l'especial d'estiu (juny a setembre).
- **See Barcelona:** anunci de ½ pàgina de "Catalunya mar enllà" en aquesta revista trimestral de caire turístic, que s'edita en castellà, francès i anglès.
- **Eventos Magazine:** publicació en aquest catàleg anual del Grup Evento Plus, d'una pàgina sencera dedicada als espais de lloguer per esdeveniments i altres actes, a més de la publicitat digital al portal d'EventoPlus.com dels espais de les Drassanes.
<https://www.eventoplus.com/directorio/proveedores/2743/museu-maritim-de-barcelona/>
- **Onda Cero Ràdio:** publicitat i entrevistes al programa *La Brúixola*, en un total de 20 insercions de 5 minuts repartides en tot l'any: 4 minuts de connexió en format entrevista i 1 minut de publicitat en format agenda.

Publicitat en targes i plànols turístics

En l'àmbit turístic l'MMB ha estat present en diverses guies i plànols per tal de tenir visibilitat especialment entre el públic forani:

- **Barcelona Card i Barcelona Card Exprés:** aquest carnet i mapa vinculen descomptes a museus i altres espais culturals i d'oci a descomptes en transport urbà, i compta amb una elevada projecció i distribució turística.

- **Barcelona City Map Inter cruises:** amb una tirada de 125.000 exemplars i distribució entre el públic de creuers i a més de 300 hotels i restaurants de Barcelona, l'anunci de 7'5x14 cm. en aquest mapa desplegable ha permès donar visibilitat a un ventall de visitants molt nombrosos. També situa en el plànol la icona amb la silueta de Les Drassanes.
- **Plànol oficial de Metro de Barcelona 2019 TMB:** imatge de coberta de dues planes que ocupa tot mig dors del plànol de metro de Barcelona, dirigit al públic en general, però distribuït en punts turístics clau de les estacions i aeroport. Edició de 25.000 unitats.

Publicitat a l'Aerobús

Si bé aquest any no s'ha fet publicitat a MUPIS d'autobús i metro ni estacions de rodalies, sí que s'han contractat sis mesos de publicitat a la part posterior d'un autobús de la flota d'Aerobusos, que fan 28 trajectes diaris de les terminals de l'Aeroport de Barcelona a la Plaça de Catalunya per un tram força concorregut.

Publicitat derivada de col·laboracions

Aquest any s'ha reprès la col·laboració amb la Xarxa de Biblioteques de Barcelona i s'han consolidat les col·laboracions amb els webs de la Diputació de Barcelona i de l'Ajuntament, cosa que ens ha permès aprofitar els recursos públics al nostre abast en l'entorn dels ens consorciats, aprofitant la publicitat que ens donen llurs plataformes, especialment les digitals, obtenint un impacte important en relació al pressupost de la nostra institució.

La col·laboració amb la revista mensual *Cuina* en els sopars organitzats pel Museu Marítim i el restaurant Norai, inclou la publicació d'articles i receptes en cadascun dels sopars organitzats en el cicle Les cuines del món.

La col·laboració amb la Diputació de Barcelona ens ha permès, no tant sols aparèixer al seu web a través de Premsa, sinó també distribuir el material del Museu Marítim, com punts de llibre (5.000), Agendes de l'MMB (300), fulletons informatius del Pailebot (300), revista infantil *Patapum* (150 unitats), tant en punts de recepció de diferents edificis de la Diputació per als seus empleats, com a la llibreria de la Diputació, l'estand de la Diputació a la Setmana del Llibre en Català celebrada la plaça de la Catedral al mes de setembre (2.000 punts de llibre), o la distribució dels nostres punts de llibre (3.000 unitats) a les motxilles repartides pel Servei d'Esports de la Diputació de Barcelona als assistents al torneig del Compte de Godó 2019. També, a la llibreria de la Diputació, s'han posat a la venda diferents números de la revista *Argo*.

L'any 2019 s'han engegat dues campanyes amb el suport en comunicació de l'Ajuntament de Barcelona per difondre les exposicions "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X", d'un mes de duració cadascuna. Aquest suport s'ha materialitzat tant en la cara A de 600 banderoles a la via pública, com en suport on-line i difusió a través de les xarxes i als diferents webs i agendes de que disposa l'Ajuntament (Barcelona.cat, meet.barcelona.cat, agenda500.barcelona.cat, guia.barcelona.cat).

Aquest any s'han iniciat tres tipus d'actuacions amb la Xarxa de Biblioteques de Barcelona. En primer lloc la distribució del butlletí infantil trimestral *Patapum* de l'MMB a les biblioteques de Barcelona (2.500 exemplars del núm. 3 i 2.000 del núm. 4), que inclou publicitat de les activitats infantils del museu a la darrera pàgina. En segon lloc, la publicitat en les pantalles de les biblioteques de les diferents activitats i exposicions que organitza l'MMB. I en tercer lloc la difusió, a través del seu butlletí de descompte *Llegir surt a compte*, de les activitats i exposicions que organitzem. També estem presents en la publicació del Catàleg anual de descomptes en biblioteques que es publica al mes de maig.

A més a més tenim visibilitat als següents webs de Turisme de Barcelona:

- **Barcelona Conventions Bureau:** publicitat digital i gratuïta en aquest web que depèn de Turisme de Barcelona i que informa dels espais disponibles a la ciutat per a la organització d'esdeveniments.
<http://www.barcelonaconventionbureau.com/es/record/Drassanes+Reials/292.html?search=false&nombre=Drassanes&numpag=0>.

- **Visit Barcelona:** agenda mensual de Barcelona Turisme que ens ha permès fer visible de forma gratuïta tota la nostra activitat dia a dia en els punts d'informació més importants de Barcelona, sense cap despesa. <https://www.barcelonaturisme.com/wv3/es/museu/18890/museu-maritim-de-barcelona.html>.

Les promocions i descomptes s'han fet a través del carnet de Club Super3, el carnet de biblioteques, el Carnet Jove i la Barcelona Card i Barcelona Card Express, així com una campanya vinculada a les subscripcions de Turisme Catalunya Magazine, a canvi de pàgines de publicitat gratuïta en aquesta revista.

La publicació del joc amb temàtica marítima a la revista *Un mar de llengües* de l'EOI, també ha estat vinculada a entrades al Museu Marítim.

La temàtica de les insercions publicitàries

Cinc són els àmbits temàtics principals de la publicitat realitzada enguany: exposicions, activitats familiars i infantils, activitats d'investigació i promoció de patrimoni marítim, espais de lloguer i corporativa. Sense comptar amb les insercions setmanals a les agendes dels diaris, que són d'exposicions i activitats, les insercions dels anuncis de pagament es reparteixen així:

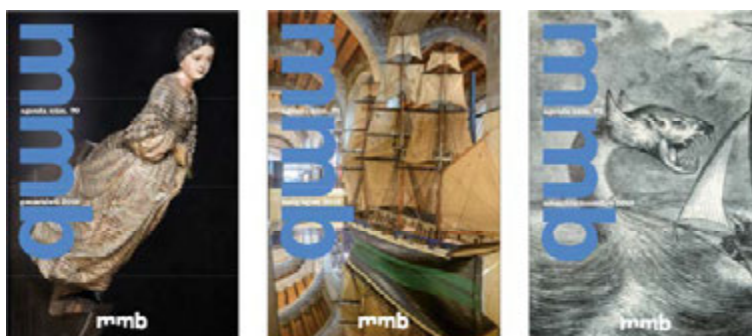
- 31 anuncis + 4 campanyes digitals d'exposicions
- 15 de promoció de patrimoni i genèriques Vine al Museu Marítim
- 19 d'activitats, de les quals 14 d'elles familiars + 5 campanyes digitals TO
- 2 d'espais de lloguer

DIFUSIÓ

Degut a l'impacte mediambiental i a la utilització creixent de les xarxes i mitjans electrònics, com els butlletins quinzenals del Museu Marítim que s'envien als contactes del nostre directori, la difusió a través del paper s'ha reduït en número i en tipologia, més en context informatiu que merament publicitari. També s'ha reduït el gramatge de la majoria de publicacions fungibles, així com l'impacte, perquè hem passat a utilitzar majoritàriament material reciclat 100% i, quan no ha estat possible, paper amb certificat FSC, d'origen controlat.

Al 2019 s'han produït:

- **Agendes de l'MMB:** núm. 71, núm. 72 i núm. 73 amb un tiratge regular de 6.500 unitats cadascuna.

- **Revista trimestral infantil Patapum:** números 3, 4, 5 i 6, de 4.000 unitats cada número.

- **Guia d'activitats pedagògiques 2019-2020:** de periodicitat anual (4.200 unitats). S'envia per correu postal a un total de 3.900 centres i institucions educatives de Catalunya.
- **Dossier de Lloguer d'espais:** la seva distribució és fonamentalment electrònica, i el 2019 es publicà en paper, per les visites que ho demanen, en català, castellà i anglès, 120 en total.
- **Díptic Visita recomanada:** el 2019 es va transformar en el quadríptic **Guia del visitant**, amb una funció d'acompanyament i informació del públic visitant, no tant publicitari. Se n'ha fet una tirada de 25.000 exemplars: 10.000 en català, i 5.000 en cada una de les llengües següents: castellà, francès i anglès.
- **Tríptics informatius del pailebot *Santa Eulàlia*:** s'editen en quatre llengües. En català se'n van fer molts l'any 2018 i enguany se n'han imprès 15.000 en castellà, 10.000 en francès i 15.000 en anglès.
- **Altres produccions:** algunes de producció pròpia com fulletons de fitxes educatives de suport als mestres (2.000 u), fulletons de subscripció a la revista *Argo* (538 u), memòries 2017 (40 u), Pla d'actuació 2018 (50 u), diplomes pels voluntaris del Museu (100 u), estovalles (500 u.), carpetes (120 u.), carnets (120 u.) i menús (480 u) pels vuit sopars del cicle El peix a la cuina (500, 120, 120 i 480).
- **Lones i banderoles:** hi ha les interiors i les exteriors, anunciant activitats, exposicions o bé imatge corporativa. Se n'han produït un total de 607, 600 de les quals corresponen a la campanya de banderoles ciutat. Reaprofitem les banderoles per més d'un us i al final de la seva vida útil és porten al reciclatge.
- **Altres vinils de senyalització i difusió:** 9 vinils de tall senyalització portes; lavabos (4), ascensor mirador (1); vinils de tall i papers ploma per senyalització exposició "7 vaixells, 7 històries" (2+1); vinils audioguies (3); vinils per la modificació d'horaris (2); vinil exterior per senyalitzar l'Ictineu (1); vinils per les embarcacions (8) i altres elements de l'exposició "Catalunya mar enllà" (20 foam) i rètols per senyalitzar tancaments puntuals del servei (8); cartells de vinil per les exposicions del vestíbul (2); 4 encapsulats per activitats i 5 plaques metàl·liques per senyalització exterior i interior (5 vinils). En total 37 vinils, 29 foams, 4 encapsulats i 5 plaques de senyalització encarregades a empreses externes. La resta produït pel mateix Museu.
- **Altres elements digitals,** com adaptacions per web i xarxes socials, s'han realitzat per les diferents activitats, congressos i jornades: fulletons digitals, adaptacions d'imatges, fitxes, programes i enviaments electrònics, entre els quals el nostre butlletí quinzenal.

ENVIAMENTS

Butlletins

Els butlletins informatius *El Museu Marítim de Barcelona destaca* es continuen enviant quinzenalment. Durant el 2019 s'han enviat 22 butlletins.

Destacar que la taxa mitjana d'obertura del butlletí està entre el 45 i el 60%, xifres elevades en relació al sector de mercat en el que ens movem.

El número aproximat d'usuaris que rep el butlletí és de 2.600 persones, però varia al llarg de l'any en funció de les altes i baixes que es van produint. La xifra va augmentant de manera progressiva i es calcula que unes 120 persones al mes es donen d'alta per rebre informació del Museu, comptant totes les vies actuals per donar-se d'alta (formulari web de subscripció al butlletí, tauleta al final de l'exposició, inscripcions a activitats que sol·liciten rebre informació i butlletes impreses que es recullen a la bústia de taquilles).

Aquest 2019 hem creat un nou butlletí familiar adreçat a famílies que s'envia mensualment, exclusivament al públic familiar i l'acollida ha estat molt bona. Es treballa la proposta dels temes amb l'Àrea d'Activitats.

Enviaments electrònics

Durant aquest any s'han realitzat 40 enviaments puntuals, xifra que ha incrementat en un 10% respecte l'any anterior.

Sempre s'utilitzen els enviaments puntuals per fer difusió de les inauguracions de les exposicions sobre temàtiques o cicles que ens interessa difondre de manera separada. Aquests enviaments avancen informació que després s'inclou al butlletí i, en els casos dels cursos i jornades, són una eina per reforçar les inscripcions.

Es realitza una programació dels enviaments per preveure quan es farà la difusió i així evitar que se solapin enviaments, fet que disminueix la seva efectivitat. Seguim amb la política de no fer més de dos enviaments en una mateixa setmana, incloent el butlletí. L'enviament s'acostuma a fer 5-7 dies abans que tingui lloc l'activitat.

Enviaments postals

L'any 2019, l'ús de les TIC, l'increment dels enviaments d'informació per via telemàtica i el descens de l'ús del paper, afegint-nos així en la conscienciació del canvi climàtic, fan que les trameses postals any rere any vagin en declivi. Això ens indica que el mètode de comunicació de l'MMB amb els seus contactes/seguidors està canviant. S'ha passat dels 18.395 de l'any 2018, als 14.862 de l'any 2019.

Les xifres de les trameses fetes són les següents:

- Agenda d'activitats 71, amb un total de 4.943 unitats
- Agenda d'activitats 72, amb un total de 5.272 unitats
- Agenda d'activitats 73, amb un total de 3.469 unitats
- Patapum 3 (butlletí infantil), amb un total de 195 unitats
- Patapum 4 (butlletí infantil), amb un total de 247 unitats
- Patapum 5 (butlletí infantil), amb un total de 360 unitats
- Patapum 6 (butlletí infantil), amb un total de 376 unitats

La Fundació Impulsem i Correus, respectivament, han estat les empreses encarregades de l'etiquetatge i la distribució de les Agendes d'activitats.

ACTUALITZACIÓ DEL DIRECTORI DE CONTACTES I DEL REGISTRE WEB

El Directori de contactes, és una base de dades amb canvis constants. Els moviments en el Directori han estat un total de 1.225 pel que fa a dades d'usuaris i de 1.153 a adreces electròniques. La distribució d'aquests moviments queda de la següent manera:

- Altes: 330
- Modificacions: 113
- Baixes: 782
- Adreces electròniques: 1153

Les vies i els motius per sol·licitar les altes o canvis són diverses. Generalment, per demanar l'alta per formar part de la nostra base de dades i d'aquesta manera poder estar informats de totes les activitats programades. Es fa a través de les butlletes que els usuaris troben a les taquilles del Museu o a la Biblioteca. També són molt usuals les peticions que arriben des del web de l'MMB i al correu informació@mmb.cat. A l'igual que les sol·licituds d'altres, és habitual rebre les peticions de modificacions i baixes per correu electrònic, fent servir la mateixa adreça. D'altra banda, la via telefònica encara continua sent el mitjà de comunicació més utilitzat pels usuaris. Els motius d'aquestes modificacions, en la seva majoria, són per canvi de domicili o canvis institucionals. La causa majoritària de les baixes bàsicament és pel tancament d'empreses, defuncions i/o retorn de correu postal.

PUBLICACIONS EN FORMAT PAPER

Col·lecció Estudis

- E26 *Els senyors de la mar. Tecnologia, cultura i gent de mar en l'expansió catalana a la Mediterrània* (1228-1410), de Mario Orsi Lázaro. ISBN 978-84-945397-8-7. Tiratge: 500 exemplars.
- E 27 *Construcció i reparació naval a la Barcelona industrial: Els Tallers Nuevo Vulcano*, de Joan Alemany Llovera. ISBN 978-84-945397-0-4. Versió en català, castellà i anglès. Tiratge: 500 exemplars.

Revista *Drassana*

La revista *Drassana* és el principal mitjà de comunicació de l'Observatori Permanent d'Història i Cultura Marítima de la Mediterrània. Té una periodicitat anual i admet, per a la seva publicació, estudis sobre història i cultura

marítima. Dins la disciplina de la història marítima té un abast internacional, tot i que preferentment mediterrani. Cada número inclou un dossier monogràfic que tracta un tema amb profunditat.

Enguany s'ha començat amb l'edició del número 27. Està previst imprimir-la el 2020 i fer un tiratge de 300 exemplars, el que correspon a una disminució del tiratge del 40%.

La revista *Drassana* està accessible a RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert) <http://www.raco.cat>.

Revista *Argo*

El 2019, amb la col·laboració de Sàpiens Publicacions, el Museu ha tornat a editar la revista.

Argo va néixer l'any 2008 com a contribució a la posada en valor del patrimoni i la cultura marítims, impulsant el seu estudi, conservació i difusió, així com a punt de trobada i element vertebrador de les entitats, organitzacions i museus dedicats a la difusió de la cultura marítima. La capçalera fa referència al nom del mític vaixell que tenia el do de la parla, construït per Argos per a Jasson.

Enguany s'han publicat els números 3 i 4, amb un tiratge de 1.000 exemplars per número. L'accés a la revista és per subscripció o bé es pot comprar directament a llibreries de Catalunya.

A més, s'ha publicat un catàleg de l'exposició temporal "Cants de sirena": Cants de Sirena. ISBN 978-84-121242-0-0. Tiratge: 500 exemplars i una monografia sobre els Talleres Vulcano.

LLOC WEB I BLOG

Actualització de continguts

Durant el 2019 s'ha continuat amb el mateix flux d'actualització del web. Les seccions que més s'actualitzen són també les que reben més visites. Es fa diàriament i el volum d'informació que s'ha publicat és molt similar al de l'any anterior.

Cal destacar que aquest 2019 s'ha publicat el web en anglès. Tots els continguts de les pàgines estàtiques estan disponibles en anglès, i també la part dinàmica de les exposicions, amb la informació traduïda del seu contingut.

Pel que fa als blogs, cada responsable del blog temàtic publica, de manera autònoma, els seus posts, tant a nivell textual com gràfic. De moment, el blog únicament està publicat en català.

Visites

El nombre total de pàgines visitades durant el 2019 ha estat de 701.652, el que suposa una mitjana de 1.922 pàgines diàries.

El número anual de visites ha estat de 227.248 i els visitants veuen una mitjana de 2,95 pàgines per sessió estant una mitjana de 2 min i 12 segons al web. Es pot veure que gairebé el 20 % dels usuaris són recurrents. Pel que fa a l'idioma, el 45% dels usuaris consulten el web en castellà, el 17 % en català i el 17 % en anglès.

La pàgina més visitada en anglès, castellà i català és la de Planifica la visita. A continuació, les més visitades són la d'Activitats i la d'Exposicions.

L'origen de la majoria de visites té lloc des d'entrades directes (59%): inclou arribar a la pàgina a través d'un link o bé tenir la URL guardada al navegador. La segona via d'accés més utilitzada són els cercadors, encapçalats per Google Chrome, que suposen un 27%, i la tercera via d'accés més utilitzada són els enllaços de pàgines externes, que suposen un 4% de les visites.

També hi ha informació sobre quines són les franges horàries amb més visites, i veiem que es concentren de 10 a 12 hores i de 16 a 17 hores, els dimecres i dijous. Aquesta dada està estretament lligada a la tramesa dels butlletins, que s'envien quinzenalment els dimecres. A més, també veiem que les visites al web gairebé es dupliquen quan es realitzen altres enviaments puntuals.

Sobre els dispositius utilitzats, gairebé el 55% dels usuaris utilitza el mòbil i un 45% l'ordinador.

Les visites al Blog MMB s'han incrementat en un 5 %. Les sessions han estat 17.000 i les pàgines visitades 6.775. Els tres blogs més visitats són el de Microrelats, Foto de Mar i Museu.

XARXES SOCIALS

El Museu Marítim continua present en les següents xarxes socials:

- Facebook: <https://www.facebook.com/MuseuMaritimdeBarcelona>
- Twitter: <https://twitter.com/MuseuMaritim>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/in/museumaritim>
- Instagram: <https://instagram.com/museumaritim>
- Youtube: <https://www.youtube.com/user/MuseuMaritim>
- Flickr: https://www.flickr.com/photos/museu_maritim

Facebook

S'ha acabat el 2019 amb un increment de 650 seguidors al Facebook, la qual cosa suposa un total de 12.097 seguidors en aquesta xarxa. Al llarg del 2019 s'han publicat a Facebook un total de 413 publicacions (41 més que l'any anterior).

Twitter

A Twitter s'han fet 1.923 piulades durant tot l'any, la qual cosa significa una mitjana de 5 piulades diàries.

Continuem amb l'ús de la plataforma Hootsuite per monitoritzar les principals xarxes socials (Facebook, Twitter i Instagram), que ens ha permès estar més present en les xarxes.

Quant als seguidors, s'ha tancat l'any amb 11.174, cosa que representa un augment de 547 seguidors (5% més respecte l'any anterior).

Mantenim una presència activa a Twitter, amb una activitat similar a la registrada el 2018, difonent contingut relatiu a les exposicions del Museu Marítim de Barcelona i de l'àmbit marítim i de la navegació tradicional. Destaquen tuïts relatats i tuïts amb fil, que permeten explicar amb més detall peces del Museu, exposicions, debats o conferències que es porten a terme en les nostres instal·lacions.

LinkedIn

El perfil de LinkedIn continua sumant seguidors, tot i que és una xarxa que no es fa servir gaire. S'ha tancat l'any amb 6.009 contactes.

Instagram

Al perfil del Museu, s'han publicat fotografies d'exposicions i de l'edifici i s'ha continuat dinamitzant amb la difusió de les imatges publicades pels visitants del Museu, iniciativa començada al 2016 que dona molt bon resultat. També s'han continuat publicant fotografies de l'Arxiu fotogràfic de l'MMB sota el hashtag #fotodemar. A més a més, es va encetar una nova línia de publicacions sota el hashtag #tresorsdelMMB que permet publicar fotografies del fons de les col·leccions del Museu amb una petita explicació de la peça.

També es va participar en iniciatives que dinamitzen les xarxes a nivell mundial, com la #MuseumWeek, 7 temes 7 hashtags.

Al 2019 s'han publicat 185 fotografies (24 més que el període anterior), i s'ha acabat l'any amb 4.699 seguidors, que representa un augment del 23%.

Les fotografies amb més likes:

- <https://www.instagram.com/p/BzSzHqaAp6u/>
- <https://www.instagram.com/museumaritim/p/BtM1QAho72s/>
- <https://www.instagram.com/p/B2yVZIWnuaf/>

Youtube

Durant 2019 el Museu Marítim de Barcelona va publicar 12 vídeos nous sobre les exposicions i activitats programades.

En total, tots els vídeos d'aquesta plataforma van sumar un total de 4.728 visualitzacions durant tot l'any, que representa un 10% menys de visualitzacions respecte el període anterior i en total hi ha 186 inscrits al nostre canal de Youtube.

Els vídeos més visualitzats han estat:

- Posem rumb al Nadal (2019), amb 449 visualitzacions
- Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar (2018), amb 437 visualitzacions
- Homenatge al pailebot Santa Eulàlia (2018), amb 275 visualitzacions
- ¿Cómo funciona un submarino? (2017), amb 259 visualitzacions
- Al Museu Marítim... som de mar (2018), amb 233 visualitzacions

AMICS / SEGUIDORS A LES XARXES SOCIALS				
	2016	2017	2018	2019
Facebook	9.663	10.725	11.579	12.097
Twitter	8.510	9.799	10.627	11.174
LinkedIn	3.165	4.303	5.631	6.009
Instagram	1.745	3.012	3.830	4.699

ALTRES ELEMENTS DE COMUNICACIÓ DIGITAL

Google Art & Culture

El maig de 2019 es va publicar online part de la col·lecció del Museu a la plataforma Google Arts & Culture, cosa que permet explorar en alta resolució el patrimoni marítim del Museu des de qualsevol dispositiu electrònic.

Paral·lelament, vam estrenar també la visualització en línia a través de Google Street View que permet visitar virtualment els espais singulars del Museu: la Sala Gran, l'Auditori, les botigues de la Generalitat, el vestíbul, la Biblioteca i les naus drassanes que acullen les exposicions "Drassanes i Galeres" i "7 vaixells, 7 històries".

El fons del Museu Marítim present a Google Arts & Culture inclou 112 peces, amb pintures, fotografies, instruments de navegació, models i peces de vaixells i d'altres objectes simbòlics. Fins a onze peces estan disponibles en alta resolució a través la tecnologia Art Camera, una càmera que permet capturar detalls abans imperceptibles a l'ull humà. Totes les peces, es mostren a través de fotografies i fitxes descriptives.

A més, s'inclouen tres històries o exposicions virtuals sobre les següents peces capturades en alta resolució:

- La pintura *Corbeta Catalunya*, de Josep Pineda
- La pintura *Vista del Moll de Sant Bertran*
- La carta nàutica de la Mediterrània, mar Negre i mar d'Azov

L'equip de Comunicació, conjuntament amb l'Àrea de Col·leccions i del coneixement del Museu, continua amb la col·laboració del projecte Google Arts&Culture. L'any 2020 s'ha encetat un nou projecte transversal al voltant del 500 aniversari de la primera volta al món de Magallanes i Elcano. El Museu Marítim participa en aquesta iniciativa amb la inclusió de 18 noves peces en el catàleg online i amb una exposició virtual sobre les conseqüències del descobriment de Magallanes-Elcano sota el nom "Las islas redescubiertas" i que tracta especialment el redescobriments de les illes Filipines.

El llançament d'aquesta campanya, que es farà des de Google i tindrà abast mundial, és previst pel segon trimestre de 2020.

Google Ad Grants

Al maig de 2019 es va encetar una col·laboració que ens va permetre guanyar una de les beques Google Ad Grants, destinades a organitzacions sense ànims de lucre. Això ens ha permès portar a terme una campanya de màrqueting online, amb l'objectiu d'augmentar el nombre de visitants a la nostra institució, tant online com físics.

La campanya està vinculada al programa de publicitat online de Google, conegut com Google AdWords. Això vol dir que apareix un anunci del Museu Marítim quan els usuaris busquen determinades paraules al cercador. Google Ad Grants és una beca que permet que les organitzacions sense ànim de lucre puguin fer publicitat de forma gratuïta. La nostra organització té accés a publicitat per un valor total de 120.000 dòlars anuals.

Amb aquesta campanya online s'ha aconseguit:

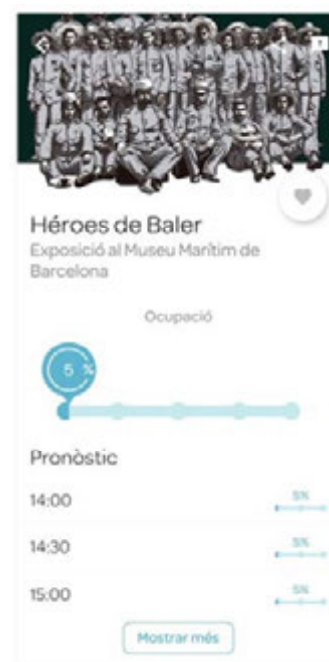
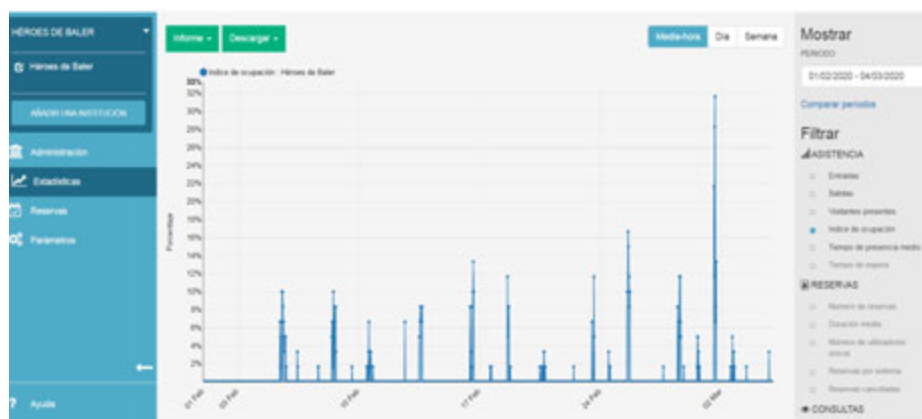
- Augmentar la visibilitat de la nostra marca, augmentant les visites a la nostra web.
- Publicitat de totes les exposicions, activitats, i serveis com lloguer d'espais i el restaurant Norai.

Affluences

També al 2019 vam encetar la col·laboració amb el portal francès Affluences, un sistema que permet mesurar a temps real l'afluència de públic al l'espai Mirador. És una experiència pionera, cap museu disposa d'aquest sistema a Catalunya, només algunes biblioteques. La plataforma fa servir uns sensors que mesuren l'entrada i sortida de visitants a l'exposició de l'espai Mirador, i l'afluència de visitants es pot consultar a la app de Affluences i al gestor intern de la plataforma: <https://www.affluences.com/>.

Affluences proporciona:

- Mesura i previsió de l'índex d'assistència d'un dels espais del museu, l'espai Mirador.
- Seguiment de les estadístiques d'afluència des del portal web de gestió interna.
- Informació als visitants de l'afluència per a guanyar visibilitat a través de l'app i per a millorar el seu acolliment i la visita.

Exposició virtual 3D de la mostra "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar"

Fruit del desig de fomentar els recursos de la comunicació digital a l'MMB, l'any 2019 es va digitalitzar una de les exposicions temporals més exitoses del Museu: "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar".

Es va enregistrar l'exposició amb una càmera 3D especial i es va afegir contingut com els audiovisuals i àudios de l'exposició real. El resultat és un itinerari virtual per l'exposició que permet recórrer els diferents àmbits, llegir els plafons, aproximar-se per veure objectes o altres detalls, escoltar àudios i veure els audiovisuals.

L'exposició virtual es pot visitar des de la web del Museu Marítim (exposicions passades) i des de l'enllaç: <https://my.matterport.com/show/?m=P8CXXvRiC6R>.

Filmacions i fotografies

El Museu Marítim ha servit de plató per realitzar diferents filmacions durant el 2019. En total, s'han comptabilitzat 11 filmacions:

- Entrevistes per a un documental sobre el hip-hop i trap a Barcelona.
- Rodatge d'escenes d'una pel·lícula del director Fernando Ayllon.
- "Punts de vista" -TV2: imatges de la galera.
- Documental BBC amb entrevista a Martín Rodrigo.
- Escenes al pailebot sobre la vida de l'apòstol Sant Pau (per a material didàctic).
- Confronto (part final) del programa "Joc de cartes" de TV3.
- "La família barris" -Betevé.
- Sessió fotogràfica de moda al jardí del museu.
- Entrevista a Toni Soler per a documental de l'APPEC.
- Programa "Cartas en el tiempo" – La 2.
- Entrevistes i localitzacions per a una exposició del MUHBA.

Reportatges fotogràfics

S'han fet reportatges de les exposicions i activitats de l'MMB:

- Reportatge per renovar el catàleg fotogràfic de les exposicions permanents i l'edifici, per fer-les servir a xarxes socials, web, butlletins, etc.
- Reportatges fotogràfics de 4 activitats educatives de l'MMB:
 - Visita Drassanes
 - Pirates a la vista
 - Viatge al fons del mar en batiscaf
 - El port comercial
 - Sessió fotogràfica per de l'exposició "Cants de sirena".

Produccions audiovisuals

Vídeos produïts per Creueta 119 al llarg de 2019:

- Espot promocional de l'exposició permanent "Catalunya mar enllà".
- Espot promocional de l'exposició permanent "Les Sorres X".
- Making off del muntatge de l'exposició "Catalunya mar enllà".
- Making off de la restauració del vaixell "Les Sorres X" i muntatge de l'exposició.
- Espot promocional de l'exposició temporal "Cants de sirena".

PREMSA

L'any 2019 s'han reforçat els llaços amb els mitjans de comunicació, així com els comunicats a premsa i altres mitjans.

Dossiers de premsa

- Catalunya mar enllà
- Les Sorres X
- L'art d'estibar
- Josep Coté, fotògraf a bord
- Cants de sirena

Notes de premsa

- "Petites històries, grans dones". Set museus de Barcelona organitzen conta contes infantils sobre dones investigadores i creadores.
- El Museu Marítim de Barcelona celebra el Dia Internacional dels Museus i la Nit dels Museus amb una jornada de portes obertes i concerts gratuïts.
- El Museu Marítim de Barcelona incorpora part de la seva col·lecció al Google Arts & Culture.
- L'MMB posa a prova els coneixements marítics de les famílies al concurs Museum Quiz Familiar.
- Quatre museus de Barcelona organitzen la tercera edició del Museum Quiz Summer Tour 2019.
- El veler *Drac* participa en la XII Regata Puig de Vela Clàssica.
- L'exposició fotogràfica "L'art d'estibar" mostra l'evolució d'un segle d'aquest sector.
- Proclamades les obres guanyadores del 23è Premi Literari Nostromo: l'Aventura Marítima i del 16è Premi Infantil – Juvenil.
- Exposició "Arquitectures arran d'aigua", a l'MMB.
- El projecte Catalunya al través, premiat com a bona pràctica social per Turisme de Barcelona.

Visites guiades per a premsa

- 21 de febrer: "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X"
- 11 d'octubre: "Josep Coté, fotògraf a bord"
- 20 de novembre: "Cants de sirena"

Visita guiada / trobada de persones blogueres, tuitaires i instagramers a l'MMB

- 14 de març: "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X"

Paral·lelament, s'ha fet l'enviament mensual i bimensual de l'agenda d'activitats i exposicions de l'MMB, adreçat especialment a les agendes dels diaris i portals web.

APARICIONS ALS MITJANS

El mòdul de premsa al RIM

En total, durant el 2019 s'ha fet un recull amb 363 impactes de premsa, en els que hi apareixen també notícies relacionades amb altres museus o temes d'actualitat cultural. D'aquests, 307 són notícies que directament parlen del Museu Marítim de Barcelona, del pailebot *Santa Eulàlia*, o que hi apareix referit.

Els impactes de premsa es continuen registrant al mòdul de premsa del RIM. A dia d'avui, aquest mòdul encara s'està perfeccionant, i resta pendent de fer accessible la consulta a tot el personal de la casa.

APARICIONS EN PREMSA PER TIPUS DE MITJANS	
Agències	5
Diaris digitals	41
Portals webs	109
Premsa paper	88
Ràdio	28
TV	27
Altres (blogs, xxss...)	9
Total	307

APARICIONS EN PREMSA PER DIARIS	
ARA	8
El Periódico	27
El País	6
La Vanguardia	22
Núvol	6
El Nacional	8
Altres	52
Total	129

APARICIONS EN PREMSA PER TEMES	
Arquitectures arran d'aigua	11
Josep Coté, fotògraf a bord	6
DRAC a la Regata Puig Vela Clàssica Barcelona-2019	11
Museum Quiz 2019	14
Activitats Artístiques La Fura dels Baus	8
XXIII Premi Literari Nostromo	10
Petites històries, grans dones	20
Catalunya mar enllà i Les Sorres X	45
Dones de mar	7
Cants de sirena	12
Un vaixell al laboratori	14
Altres	143
Total	301

APARICIONS EN TELEVISIÓ PER MITJANS	
Betevé	15
C33	3
Tv3	5
Tv2	2
Altres	2
Total	27

APARICIONS EN RÀDIO PER MITJANS	
Onda Cero - La Brúixola	20
La Xarxa - El Far	3
Rac 1 - Tot és possible	1
Cat Ràdio	1
Altres	3
Total	28

10. Assessoria jurídica

Durant l'any 2019, l'Assessoria jurídica ha realitzat les tasques habituals d'assessorament, gestió i tramitació d'expedients de contractació, convenis de col·laboració, patrimoni, subvencions, i d'altres aspectes que es descriuen tot seguit en forma de llistat d'activitats:

CONTRACTACIÓ ADMINISTRATIVA

En relació a la contractació administrativa, s'han formalitzat cinquanta-cinc contractes menors així com contractes que es deriven de els corresponents procediments de licitació. A continuació es relacionen aquests contractes:

Expedient	Objecte	Import IVA inclòs
2019-F204-000812	Subministrament amb fabricació de la producció de l'exposició "Cants de sirena. Fascinació i abisme", i desmuntatge	118.616,00
2019-F204-000814	Serveis d'auditoria, implementació i manteniment del sistema de protecció de dades en el CDRiMMB, així com el seu seguiment i formació als treballadors del Consorci	8.518,40
2019-F204-000815	Manteniment dels equips audiovisuals instal·lats en diferents espais del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona. Destinatari: AVTècnic sistemes audiovisuals	18.149,99
2019-F204-000818	Contractació per al subministrament amb fabricació i instal·lació d'un pal per a l'embarcació <i>Far Formentera</i> , propietat del Museu Marítim de Barcelona	15.501,46
2019-F204-000819	Manteniment Medium SPA 2019	8.424,02
2019-F204-000820	Bossa hores desenvolupament Medium SPA 2019	9.982,50
2019-F204-000821	Insercions publicitàries en les revistes <i>Sàpiens</i> , <i>Descobrir Catalunya</i> , <i>Experiències</i> i <i>Petit Sàpiens</i>	18.141,53
2019-F204-000822	Edició i maquetació de la revista <i>Argo</i> núm. 3 de l'any 2019	11.495,00
2019-F204-000823	Difusió de les activitats del Museu Marítim de Barcelona a la revista <i>Time Out Barcelona</i> , així com a la web i xarxes socials de Time Out 2019	7.562,50
2019-F204-000824	Servei de prevenció aliè de vigilància de la salut del Consorci i reconeixements mèdics	8.535,06
2019-F204-000825	Subministrament vestuari personal	10.890,00
2019-F204-000826	Revisió i catalogació dels registres de la Base de dades dels fons de l'Arxiu fotogràfic	9.982,50
2019-F204-000828	Servei de manteniment i gestió dels sistemes informàtics del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona	16.940,00
2019-F204-000830	Servei de gestió de les audio-guides del Museu Marítim de Barcelona, consistent en el lliurament, informació, recollida i manteniment de les audio-guides de les exposicions del Museu	38.305,57
2019-F204-000832	Adhesió acord marc subministrament paper Lyreco 2019 (PRÒRROGA 2020)	8.000,00
2019-F204-000832	Adhesió acord marc subministrament paper Lyreco 2019	8.000,00
2019-F204-000833	Catalogació i revisió de col·leccions del museu	8.973,36
2019-F204-000834	Restauració <i>Ictineo II</i>	15.739,08
2019-F204-000838	Edició, publicació i impressió revista <i>Argo</i>	26.704,00
2019-F204-000839	CM Àmbits audiovisuals exposició, "Cants de Sirena"	17.878,60

2019-F204-000840	Realització treballs de recerca de Joaquim Pla Janini	7.260,00
2019-F204-000841	Subministrament amb fabricació i instal·lació de l'escenografia exposició "Mar de plàstics"	13.564,10
2019-F204-000842	Subministrament amb fabricació i instal·lació dels treballs de fusteria exposició "Mar de plàstics"	14.792,25
2019-F204-000844	CM Servei de jardineria	9.196,00
2019-F204-000845	CM baixa tensió 2019	4.422,55
2019-F204-000846	Contractació emergència sistema elèctric	218.932,37
2019-F204-000848	Construcció d'una paret de conglomerat ignífuga a la Nau 1	12.656,60
2019-F204-000849	Impressió llibre sobre Talleres Vulcano	7.059,62
2019-F204-000850	PD - Manteniment impressores 2019-2020	497,25
2019-F204-000851	Avarada pailebot <i>Santa Eulàlia</i>	51.308,43
2019-F204-000852	Fusteria pailebot <i>Santa Eulàlia</i>	47.907,11
2019-F204-000853	Pintura pailebot <i>Santa Eulàlia</i>	11.761,20
2019-F204-000854	Servei de gestió del sistema de pagament dels ajuts per dinar del personal	0,00
2019-F204-000859	Preservació expedients Alfresco	5.947,15
2019-F204-000860	Manteniment ascensors	4.598,48
2019-F204-000861	Contractació del servei de telefonia fixe i mòbil 2019-20	9.147,60
2019-F204-000862	Servei pericial	6.534,30
2019-F204-000864	Adhesió servei postal DIBA	18.150,00
2019-F204-000865	Contracte de patrocini publicitari (ingrés)	500,00
2019-F204-000867	Decret d'emergència per les inundacions juliol	45.048,80
2019-F204-000870	Licitació protecció de dades	8.650,00
2019-F204-000871	Servei manteniment elements arquitectònics	14.419,17
2019-F204-000874	Manteniment elements arquitectònics	27.890,50
2019-F204-000877	Llicències Microsoft	14.299,66
2019-F204-000878	Manteniment portes automàtiques	2.232,21
2019-F204-000879	Declarar l'emergència per poder fer front a les actuacions necessàries per pal·liar els desperfectes produïts en l'edifici de les Drassanes Reials provocats per la inundació esdevinguda el dia 22 d'octubre de 2019	51.481,17
2019-F204-000881	Contractació rejuntat llambordes jardí	9.627,57
2019-F204-000882	Subministrament i instal·lació lamines solars	7.967,85
2019-F204-000883	Suport informàtic 2020	17.460,34
2019-F204-000887	Subministrament focus LED	11.426,03
2019-F204-000894	Subministrament elements metàl·lics recinte Drassanes	8.853,09
2019-F204-000895	Subministrament instal·lació d'un sistema de sonorització vestíbul i programari	9.192,83
2019-F204-000896	Subministrament i instal·lació càmeres CCTV	10.640,64
2019-F204-000897	Servei de manteniment del programa VIRTUA de biblioteques	8.385,60
2019-F204-000898	Subministrament amb instal·lació masteler pailebot <i>Santa Eulàlia</i>	10.063,57

Durant l'any 2019, s'han aprovat les següents vuit **pròrrogues**:

2017-F204-000655	Aprovació de la pròrroga de la contractació conjunta amb la Diputació de Barcelona del subministrament d'energia elèctrica, als edificis que gestiona el CDRMMB.
2018-F204-000567	Aprovació de la pròrroga del contracte del subministrament dels aparells en règim de lloguers per a la prestació del servei d'audioguies pers als àmbits expositius de l'MMB
2018-F204-000541	Aprovació de la pròrroga del contracte del servei de neteja de les dependències del conjunt de les Drassanes Reials de Barcelona

2017-F204-000641	Pròrroga de la contractació privada relativa a l'assegurança dels béns immobles gestionats pel CDRiMMB
2018-F204-000757	Aprovació de la pròrroga del contracte dels servei del planetari inflable
2018-F204-000796	Adhesió del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona a la primera pròrroga del contracte derivat de l'Acord marc de subministrament de gas natural destinat a les entitats locals de Catalunya, adjudicat pel Consorci Català pel Desenvolupament Local a l'empresa Endesa Energia, SAU
2017-F204-000657	Pròrroga de la contractació del servei de la subscripció i del servei de suport i desenvolupament del gestor documental Alfresco® i la seva integració amb MS OFFICE®
2017-F204-000666	Pròrroga de la contractació privada relativa a l'assegurança multirisc per danys materials per a les embarcacions a l'aigua del Consorci de les Drassanes Reials i MMB
2016-F204-000546	Pròrroga de la contractació del servei de supervisió dels actes ciutadans del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona

Durant l'any 2019 s'han aprovat els següents cinc **expedients de modificacions contractuals**:

2016-F204-000541	Aprovació de la modificació del contracte del servei de neteja de les dependències de conjunt de les Drassanes Reials de Barcelona. (Import: 8.174,14€)
2016-F204-000567	Aprovació de la modificació del contracte del subministrament d'audioguies del Museu Marítim de Barcelona. Destinataris: Orpheo Espagne, SL. (Import: 18.300,00€)
2018-F204-000757	Aprovació de la modificació del contracte del servei de planetari inflable i de les activitats que s'hi desenvolupen del Consorci de les Drassanes i Museu Marítim de Barcelona
2019-F204-000851	Modificació del contracte del servei d'avarada del pailebot <i>Santa Eulàlia</i> 2019, ampliant l'estada del vaixell per un període de cinc dies
2019-F204-000830	Modificació del contracte del servei de gestió de les audio-guies de l'MMB, consistent en el lliurament, informació, recollida i manteniment de les audio-guies de les exposicions del Museu

Durant el 2019, s'ha procedit a retornar les vuit **garanties definitives** següents:

2018-F204-000762	Aprovació de la devolució garantia definitiva del servei d'avarada anyal del pailebot <i>Santa Eulàlia</i> del Museu Marítim de Barcelona
2015-F204-000426	Aprovació de la liquidació i cancel·lació de la garantia definitiva del contracte del servei de monitoratge de les activitats del programa pedagògic del CDRiMMB
2015-F204-000435a	Aprovació de la liquidació i cancel·lació de la garantia definitiva dels contractes de subministrament i instal·lació d'un motor marí per al pailebot <i>Santa Eulàlia</i> del Museu Marítim de Barcelona
2016-F204-000548	Aprovació de la liquidació i la devolució de la garantia definitiva del subministrament amb fabricació i instal·lació consistent en la substitució parcial de l'arboradura i de l'eixàrcia fixa del pailebot <i>Santa Eulàlia</i> , propietat del Museu Marítim de Barcelona
2017-F204-000663	Aprovació de la devolució de la garantia definitiva del servei de restauració de les restes de l'embarcació medieval <i>Les Sorres X</i> pertanyent a les col·leccions del MMB, per a la seva museïtzació
2017-F204-000658	Aprovació de la devolució de la garantia definitiva del subministrament amb fabricació de la producció de la museografia de l'exposició "El Port, territori de frontera"
2016-F204-000547	Aprovació de la devolució de la garantia definitiva del servei de manteniment dels elements dels elements arquitectònics del recinte de les Drassanes Reials de Barcelona
2019-F204-000851	Aprovar la de la devolució de la garantia definitiva del servei d'avarada anyal del pailebot <i>Santa Eulàlia</i> del Museu Marítim de Barcelona
2015-F204-000048	Aprovació de la devolució de la garantia definitiva del contracte mixt de subministrament amb fabricació i instal·lació i serveis producció de l'exposició Les Drassanes i el món de les galeries, organitzada pel CDRiMMB

En compliment de la Llei 9/2017, de 8 de novembre de Contractes del Sector Públic, el Consorci està en procés de substituir la gestió basada en la contractació menor, en una gestió orientada a processos de licitació de major import i durada.

En aquest sentit, durant el 2019, s'han iniciat i adjudicat diverses licitacions mitjançant el procediment simplificat sumari. A tall d'exemple:

- Edició i maquetació de la revista *Argo*
- Desinfecció i desratització de l'edifici
- Gestió i lliurament de les audioguies
- Llicències Microsoft
- Manteniment dels elements arquitectònics

S'han creat diversos grups de treball per tal de procedir a una millor execució dels contractes que tenen una especial rellevància o dificultat, com ara el servei del navilier gestor o el servei de cafeteria-restaurant socialment responsable.

També cal destacar la comunicació de tota la contractació en el Registre Públic de contractes, així com el control i realització de l'expedient de les devolucions de les garanties definitives, anteriorment relacionades.

La nova Llei de contractes del sector públic, així com les diferents instruccions de la Diputació de Barcelona (en matèria de contractació i d'intervenció), han comportat també diversos canvis en la redacció de documents dels expedients, en especial en els plecs administratius on, des de l'any 2018, és necessari calcular els costos directes i indirectes del pressupost, concretar les categories dels llocs de treball, segons conveni de treball aplicable, el document de contracte, estudis de mercat, estimació de pressupost, la redacció de la memòria inicial o els expedients de devolucions de garanties. També, aquest any 2019, s'incorpora als expedients de contractació, segons instruccions de la Intervenció, la recepció i liquidació de tots aquells contractes que no siguin de tracte successiu.

Una de les contractacions destacades, i pionera a la DIBA i el seu sector públic, ha estat l'aprovació del Manteniment integral de l'edifici del que es va fer un grup de treball per a la seva elaboració, i que ha estat coordinat per l'equip de gestió jurídica del Consorci. Aquest expedient va ser aprovat en sessió de la Comissió Executiva, celebrada en data 13 de juny de 2019, i composta de 10 lots, que donen resposta a les necessitats de manteniment de l'edifici:

- Lot 1. Instal·lacions elèctriques
- Lot 2. Ascensors
- Lot 3. Elements arquitectònics
- Lot 4. Contra incendis
- Lot 5. Antiintrusió
- Lot 6. Climatització
- Lot 7. CPD i SAI
- Lot 8. Jardineria
- Lot 9. Unitats sanitàries
- Lot 10. Portes automàtiques

D'altra banda també cal remarcar la contractació que es va fer per la producció de l'exposició temporal "Cants de sirena".

Uns dels fets més destacables del 2019 ha estat acabar de sufragar els expedients derivats de les diverses inundacions que va patir l'edifici durant el mes d'agost de 2018, com els danys en els sistema elèctric, i que ha comportat fer una contractació d'emergència per tal de reparar les instal·lacions malmeses. A l'octubre de 2019, es va produir una nova inundació i també es va realitzar una contractació d'emergència per reparar els desperfectes.

CONVENIS DE COL·LABORACIÓ

Pel que fa als convenis de col·laboració, durant l'any 2019 es van realitzar diversos acords de realització de pràctiques per alumnes d'escoles o universitats, així com d'altres convenis per a realitzar exposicions o projectes en comú, en total vint-i-tres:

2019_EXP_C205_000306	Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya	Aprovació d'una addenda al conveni de col·laboració amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya, per a la realització de pràctiques formatives complementàries de dos estudiants
2019_EXP_C205_000307	Universitat de Barcelona	Aprovació d'un conveni de col·laboració i de quatre projectes formatius amb la Universitat de Barcelona per a la realització de pràctiques de quatre estudiants de la Facultat de Belles Arts
2019_EXP_C205_000308	Institut Escola d'Hoteleria i Turisme de Barcelona	Aprovació d'un conveni de col·laboració de pràctiques amb l'Institut Escola d'Hoteleria i Turisme de Barcelona, per a la realització de pràctiques d'una estudiant
2019_EXP_C205_000311	Universitat de Barcelona. Facultat d'Història Contemporània	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb la Universitat de Barcelona per a la realització de pràctiques d'un estudiant del Màster en Història Contemporània
2019_EXP_C205_000309	EA Josep Serra i Abella	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb l'EA Josep Serra i Abella per a la realització de pràctiques d'un alumne dels estudis d'Arts Plàstiques i Disseny, (Fotografia CGC0)
2019_EXP_C205_000313	Universitat de Barcelona. Facultat de Biologia	Aprovació d'un Conveni de col·laboració i de quatre projectes formatius amb al Universitat de Barcelona per la realització de quatre estudiants de la Facultat de Biologia
2019_EXP_C205_000306	Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Culturals de Catalunya, per a la realització de pràctiques de quatre estudiants
2019_EXP_C205_000310	Associació Esportiva Ciutat Vella de Barcelona	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb l'Associació Esportiva Ciutat Vella de Barcelona, per a l'execució del projecte "III Catalunya al Través. La Vela com a Escola de Vida-2019"
2019_EXP_C205_000310	Casal del Infants per a l'Acció Social als Barris	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb el Casal del Infants per a l'Acció Social als Barris, per a l'execució del projecte "III Catalunya al Través. La Vela com a Escola de Vida-2019"
2019_EXP_C205_000314	Patronat Municipal de Castelló	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb el Patronat Municipal de Castelló per a la participació, mitjançant el pailebot de Santa Eulàlia, en el festival marítim Escala a Castelló 2019
2010_EXP_C205_0007	Autoritat Portuària de Barcelona	Aprovació del Pla d'Actuació 2019 derivat del conveni de col·laboració l'Autoritat Portuària de Barcelona, signat el 1.12.2011, pel dipòsit/gestió/conservació/divulgació del fons documental de l'APB
2019_EXP_C205_000317	Federació Catalana de Vela	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb la Federació Catalana de Vela per a la realització del programa Grumet Enginy
2016_EXP_C205_000235	Institut de Cultura de Barcelona	Aprovació de la pròrroga del conveni de col·laboració amb l'Institut de Cultura de Barcelona, pel projecte Quadern de cultura
2019_EXP_C205_000318	Institut Lluïsa Cura	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb l'Institut Lluïsa Cura per a la realització de pràctiques d'una estudiant.

2018_EXP_C205_000304	Centre d'Interpretació del Calafell Pescador "La Confraria"	Aprovar la signatura d'un conveni d'adhesió a la XMCC amb el Centre d'Interpretació del Calafell Pescador "La Confraria"(Ajuntament de Calafell, per impulsar el patrimoni cultural.
2019_EXP_C205_000305	Associació Arquitectes per a l'Arquitectura	Aprovació de la signatura del conveni de col·laboració amb l'Associació Arquitectes per a l'Arquitectura, sobre l'exposició dels premis guanyadors de la Fundació Mies Van der Rohe
2019_EXP_C205_000321	Consorci Museu Marítim de Mallorca	Aprovar la signatura d'un conveni d'adhesió a la XMMCC amb el Consorci Museu Marítim de Mallorca, per impulsar el patrimoni cultural
2019_EXP_C205_000325	Universitat Autònoma de Barcelona	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona per a la realització de pràctiques d'un estudiant
2019_EXP_C205_000322	Time Out Spain Media SL.	Aprovació d'un conveni de col·laboració a formalitzar amb Time Out Spain Media SL. i amb el Blanc Celebracions, SL.
2019_EXP_C205_000324	Districte de Sants-Montjuïc	Aprovació d'un conveni de col·laboració amb el Districte de Sants-Montjuïc, d'estades formatives d'àmbit pràctic en el desenvolupament del projecte de diversificació curricular
2019_EXP_C205_000310	Associació Esportiva Ciutat Vella de Barcelona	Conveni de col·laboració amb l'Associació Esportiva Ciutat Vella de Barcelona, per a l'execució del projecte III Catalunya al Través. La Vela com a Escola de Vida-2019
2019_EXP_C205_000310	Acció Social als Barris	Conveni de col·laboració amb el Casal del Infants per a l'Acció Social als Barris, per a l'execució del projecte III Catalunya al Través. La Vela com a Escola de Vida-2019
2019_EXP_C205_000317	Federació Catalana de Vela	Conveni de col·laboració amb la Federació Catalana de Vela per a la realització del programa Grumet Enginy

Cal destacar la realització de les pràctiques dels alumnes de les diferents escoles i/o universitats, en algunes de les Àrees del Museu, com ara en l'Àrea de Col·leccions i del coneixement, on els alumnes de l'Escola de Restauració o de Belles Arts prenen contacte amb els diferents tipus de tècniques de restauració, d'estudi de la col·lecció de fotografies o de com catalogar una col·lecció.

Així mateix, també cal destacar el conveni de col·laboració formalitzat amb l'Associació Esportiva Ciutat Vella de Barcelona i Acció social als barris per a l'execució del II Catalunya al Través. La Vela com a Escola de Vida-2019.

CIRCULAR 1/2019 DE SEGURETAT I ACCÉS A L'EDIFICI

Durant l'any 2019, es va aprovar la Circular 1/2019 de seguretat i accés a l'edifici així com la millora en l'atenció ciutadana.

SUBVENCIONS

S'ha participat en la sol·licitud de quatre subvencions al Departament de Cultura de la Generalitat, de les quals s'han concedit tres, pels imports següents:

- Activitats de Museus: Xarxa de Museus Marítims de la Costa Catalana: 14.311,00 €.
- Activitats que fomentin la recerca, la conservació i la difusió del patrimoni etnològic de Catalunya: 12.000,00 €.
- Inventari i documentació dels museus catalans: 4.299,00 €.

ALTRES GRUPS DE TREBALL I COMITÈ DE PERSONAL

En relació a d'altres grups de treball, es fa l'assessorament en el grup de treball de riscos psicosocials i es forma part del Grup de treball de reserva d'espais. També l'assessorament en els diferents temes que es porten a debat en el Comitè de personal.

E-TAULER

Conjuntament amb la Responsable de l'Arxiu del Consorci, s'estudien tots aquells documents que han de ser objecte de publicació en aquesta eina.

PORTAL DE LA TRANSPARÈNCIA

Durant l'any 2016, es va implantar a l'MMB el Portal de la Transparència. El Museu va optar per l'aplicació informàtica que el CAOC ofereix a les administracions locals, atès que es tracta d'una aplicació que facilita el manteniment dels diferents ítems requerits per al compliment de la normativa vigent: Llei 19/2013 i 19/2014.

Aquesta aplicació està integrada en la seu electrònica, també del CAOC. El portal integra dades procedents d'altres sistemes d'informació públics, per la qual cosa el manteniment i l'actualització de les dades en molts casos es realitza automàticament.

La responsable d'aquest Portal és l'Assessora en RRHH del Consorci, i l'Assessoria jurídica intervé únicament en l'assessorament en aquells supòsits que sigui necessari.

RRHH

L'Assessoria ha realitzat el suport a Recursos Humans del Consorci i ha tramitat els expedients de recursos administratius.

MICRORELATS I PREMIS

S'han tramitat els expedients del concurs de microrelats, així com el Premi Antoni de Capmany i el Premi Ricart i Giralt.

PATRIMONI

S'han tramitat des de l'Assessoria jurídica els diferents expedients de donacions, préstecs, compres i comodats i s'han redactat la majoria de les diferents actes de la Comissió d'Avaluació de béns.

Durant l'exercici 2018 s'han tramitat els trenta-nou expedients següents:

Donacions

- Exp. 2018-L201-378. Acceptació de la donació del Sr. VPM, d'un carnet de beneficiari del Montepio Marítim Nacional de l'Institut Social de la Marina, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.

- Exp. 2018-L201-350. Acceptació de la donació del Sr. FPP, d'una fotografia de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-343. Acceptació de la donació del Sr. ACV, de material fotogràfic de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-336. Acceptació de la donació del Sr. JMF, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-332. Acceptació de la donació del Sr. MGG, de material fotogràfic de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-330. Acceptació de la donació del Sr. JCS, de material fotogràfic de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-351. Acceptació de la donació del Sr. VSA, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-355. Acceptació de la donació del Sr. DY, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-359. Acceptació de la donació del Sr. MCiR, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-369. Acceptació de la donació del Sr. JdDD, material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-363. Acceptació de la donació de la Sra. M.CBM, d'una pintura del Port de Barcelona, autor: Fernando Blasco, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-371. Acceptació de la donació de la Sra. PG-PM, d'una diapositiva de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-372. Acceptació de la donació de la Sra. PGDC, d'1 embarcació optimist de fibra, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-377. Acceptació de la donació de la Sra. A.NHS, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-379. Acceptació de la donació de la Sra. AFR, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-383. Acceptació de la donació de la Sra. J.ACM, d'una fotografia de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-389. Acceptació de la donació de la Sra. CCV, d'una fotografia de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-390. Acceptació de la donació de la Sra. DVV, d'una fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-399. Acceptació de la donació del Sr. EGD, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-409. Acceptació de la donació de la Sra. EPP, d'una escopeta e pesca submarina, de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 219-L201-414. Acceptació de la donació del Sr. ARM, de material de caires marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-392. Acceptació de la donació de la Sra. MCC, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-393. Acceptació de la donació de la Sra. SLM, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-396. Acceptació de la donació de la Sra. AJR, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-404. Acceptació de la donació de la Sra. IHV, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp.2019-L201-405. Acceptació de la donació de la Sra. EM.GR, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-406. Acceptació de la donació de la Sra. ACB, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-407. Acceptació de la donació de la Sra. PFM, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-408. Acceptació de la donació de la Sra. CGA, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-410. Acceptació de la donació de la Sra. LCP, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.

- Exp. 2019-L201-413. Acceptació de la donació de la Sra. EPV, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-412. Acceptació de la donació de la Sra. NOV, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-411. Acceptació de la donació de la Sra. MPF, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-376. Acceptació de la donació de L'Associació d'Amics del Museu Marítim de Barcelona, de material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-373. Acceptació de la donació del Club Vela Calella, d'un veler de fusta "dingui" de classe 3 112, material de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp.2019-L201-415. Acceptació de la donació del Sr. JMUL, de material de caire marítim, per a que s'integrin als fons de les col·leccions del Museu Marítim de Barcelona,
- Exp. 2019-L201-417. Acceptació de la donació de la Sra. RBS, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2019-L201-397. Acceptació de la donació del Sr. DDA, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.
- Exp. 2018-L201-354. Acceptació de la donació del Sr. JMB, de fotografies de caire marítim, per tal que s'integrin al fons del Museu Marítim de Barcelona.

Préstecs

- Expedient núm. 2018-L215-60. Museu de Belles Arts de València:
 Peticionari/a: Museu de Belles Arts de València
 Exposició: "Ars publica"
 Lloc d'exposició: Museu de Belles Arts de València
 Durada: del 24 d'octubre de 2019 fins al 2 de febrer de 2020.
 (ampliació de les dates inicials)
 Peça cedida: estampa (obra visual) titulada Embarco del Rey nuestro señor en el muelle de Barcelona para à Ytalia en la escuadra de vajeles que mandaba el conde de Estrees, el dia ocho del mes de abril de ese año de MDCCII.. eques Philippus Pallotta...invenit et delienavit matriti 1703; E.H. Friex Typographus...excudit Bruxellis; Ioan Baptista Bertherham sculpsit Bruxellis 1704.
- Expedient núm. 2018-L21 5-00061. Museu Enric Monjo
 Peticionari/a: Museu Enric Monjo
 Exposició: "Els Sust, una nissaga lligada al mar"
 Lloc d'exposició: Museu Enric Monjo
 Durada: del 23 de juny al 31 de juliol de 2019
 Peces cedides:
 - llinda de pedra, núm. inv. 3120
 - aquarel·la Fagana casa del mestre d'aixa Antoni Sust d'El Masnou, núm. inv. 3502
 - pintura *Eixida de la casa* d'Antoni Sust, mestre d'aixa, núm. inv. 3529.
- Expedient núm. 2018-L215-00053. Museu d'Història de Barcelona
 Peticionari/a: Museu d'Història de Barcelona
 Exposició: "Barcelona. La ciutat medieval (1249-1516)"
 Lloc d'exposició: Museu d'Història de Barcelona
 Durada: pròrroga del préstec fins al 5 de gener de 2020
 Peça cedida: carta portolana de Pietro Russo núm. inv. 841.
- Expedient núm. 2018-L215-00055. Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols
 Peticionari/a: Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols
 Exposició: "La mar: salut i oci"
 Lloc d'exposició: Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols
 Durada: pròrroga del préstec fins al 30 de juny de 2020
 Peça cedida: model seccionat vapor *Ciutat de Sevilla*, núm. inv. 11204.

E- NOTUM

Aquest any 2019 s'ha consolidat la implementació de totes les notificacions electròniques en matèria de contractació i la continuïtat en la formalització de convenis de col·laboració de manera electrònica.

ÒRGANS COL·LEGIATS

Durant l'any 2019 hi ha hagut tres sessions de la Comissió Executiva i altres tres sessions del Consell General, redactant-se els diferents dictàmens i alguns dels informes i coordinant les convocatòries, en les dates següents:

Consell General

- **6 de maig de 2019.** A destacar el pla de sanejament financer, la memòria del 2018, l'inventari del 2018, donar compte dels terminis de pagament i de l'estat d'execució del pressupost, donar compte del trasllat a la Diputació de Barcelona del Compte General de l'exercici 2018 per a la seva aprovació, i el decret de liquidació del pressupost de l'exercici 2018, entre d'altres.
- **26 de novembre de 2019.** A destacar l'aprovació dels canvis de Presidència i de vocalies de la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona, donar comptes dels decrets d'emergències per les inundacions produïdes el 27.07.2019 i 22.10.2019, i donar compte dels terminis de pagament i de l'estat d'execució del pressupost, entre altres.
- **10 de desembre de 2019.** A destacar l'aprovació inicial del Pressupost, la plantilla i la relació de llocs de treball del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona per a l'exercici 2020 i el Pla d'Actuació del 2020.

Comissió Executiva

- **6 de maig de 2019.** A destacar l'aprovació de l'establiment de les tarifes de preus públics per als cursos de manteniment d'embarcacions, entre d'altres.
- **13 de juny de 2019.** A destacar l'aprovació de l'expedient de contractació del servei de manteniment preventiu i correctiu per a la conservació de l'edifici i reparació de les instal·lacions del CDRMMB.
- **26 de novembre de 2019.** A destacar l'aprovació dels canvis de Presidència i de vocalies de la Diputació de Barcelona i l'Ajuntament de Barcelona, prendre coneixement de l'adhesió a la contractació del subministrament d'energia elèctrica en diferents edificis i recintes de la Diputació de Barcelona i d'altres entitats integrades en el seu sector públic, entre altres.

AUDITORIA INTERNA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

Atenent a la Instrucció d'Intervenció de la Diputació de Barcelona, cada trimestre un equip d'auditors de la Diputació de Barcelona audita l'Àrea de finances així com tota la documentació, en especial de contractació administrativa provinent de l'Assessoria. Es revisen els expedients i s'intenta millorar algunes de les actuacions.

LLICÈNCIA AMBIENTAL

Continuïtat de l'expedient que es va iniciar l'any 2018 per a realitzar les actuacions necessàries per a la revisió de la llicència ambiental del Museu. S'han acotat les intervencions que cal anar realitzant per a posar al dia aquesta llicència.

GESTIÓ D'ACTUACIONS

S'han gestionat diverses accions en les Àrees, pel que fa a la coordinació de facturacions d'exposicions, actuacions en vaixells, pressupostos de contractes, execucions dels mateixos, propietat intel·lectual, entre d'altres.

PROTECCIÓ DE DADES

Conjuntament amb l'empresa contractada per assessorar en aquesta matèria, s'ha procedit a la realització de reunions de la comissió de protecció de dades, actualització de tota la documentació d'acord amb el nou reglament 2016/679 del Parlament europeu i la nova Llei orgànica de protecció de dades 2018, en especial pel que fa a la introducció del consentiment exprés dels tercers, que es va implantar el 2018. També l'actualització del Registre d'activitats de Tractament (RAT).

ASSESSORAMENTS EXTERNS

S'ha efectuat l'assessorament a l'Autoritat Portuària de Barcelona, en matèria d'expedients patrimonials.

XARXA DE MUSEUS MARÍTIMS DE LA COSTA CATALANA

Aprovació de la resolució que ratifica el pla d'actuació per a l'any 2020 de la Xarxa de Museus Marítics de la Costa Catalana i seguiment de les aportacions dels seus membres.

FUNDACIÓ MMB

S'han preparat els diversos documents que es porten a les juntes del patronat de la Fundació i realitzat l'assessorament jurídic dins d'aquesta Entitat i les gestions pertinents amb el Protectorat de la Generalitat.

11. Gestió dels recursos

11.1. La gestió econòmica

LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2019

El pressupost de l'exercici 2019 contempla uns crèdits definitius de 8.070.228,00 € en el pressupost d'ingressos i despeses, amb una variació del -3,82% en relació l'any 2018, 9.086.722,64 €.

Les previsions inicials eren de 7.666.934,00 €, i s'han registrat modificacions de crèdit per un import total de 403.294,00 €. D'aquestes modificacions, en concepte de generació de crèdit per majors ingressos per a operacions de corrent per import 328.663,00 € i 74.631,00 € per a operacions de capital procedents de la Diputació de Barcelona.

PRESSUPOST DE DESPESES

El pressupost de despeses de l'exercici 2019 presenta uns crèdits inicials de 7.666.934,00 € i uns crèdits definitius de 8.070.228,00 €. El nivell de disciplina en l'execució de la despesa és del 87,05%, 7.025.333,94 € sobre els crèdits definitius.

Si diferenciem entre el nivell de disciplina en l'execució de la despesa de les operacions corrents (capítols 1 al 4) i de les operacions de capital (capítols 6 al 8), en el primer cas l'execució és del 87,06%, 6.721.788,14 €, sobre uns crèdits definitius de 7.720.597,00 € i, en el segon cas, del 86,82%, 303.545,80 € sobre uns crèdits definitius de 349.631,00 €. L'esforç inversor del Consorci ha estat aquest exercici del 4,32% (obligacions de capital 303.545,80 € / obligacions totals 7.025.333,94 €). Aquest esforç inversor s'ha dedicat, majoritàriament, a finalitzar la segona fase de la museografia per obrir tot l'espai expositiu de les Naus de les Drassanes amb les exposicions de "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X".

En relació amb la ponderació de l'execució de les operacions corrents, hem d'assenyalar que el grau d'execució de les despeses de capítol 1 és del 88,62%, de capítol 2 del 84,57%, de capítol 3 del 99,82% i de capítol 4 del 100,00%.

En relació amb l'estructura de la despesa, el 59,25% de la despesa és de personal, el 36,43% en la resta de despesa de gestió ordinària i el 4,32% de capital.

La despesa de personal s'ha incrementat aquest exercici en relació amb l'exercici 2018 pels augments de les retribucions salarials del 2,25% previstes en el Decret llei 24/2018, de 21 de desembre, pel qual s'aprovaren mesures urgents en matèria de retribucions en l'àmbit del sector públic i pels acords de la mesa general de negociació en matèries comuns de la Diputació de Barcelona de data 29 de novembre de 2018, per adhesió al conveni del personal laboral del Consorci, en matèries com productivitat, ajut menjador i prestacions socials.

PRESSUPOST D'INGRESSOS

El pressupost d'ingressos de l'exercici 2019 presenta unes previsions inicials de 7.666.934,00 € i unes previsions definitives de 8.070.228,00 €. El total de drets reconeguts és de 7.124.968,82 €, amb un índex d'execució del pressupost del 88,29% sobre el total de les previsions definitives.

L'índex de reconeixement de drets de les operacions corrents (capítols 3 al 5) és del 89,47%, 6.907.998,54 € sobre unes previsions definitives de 7.720.597,00 €, i el de les operacions de capital (capítol 7 al 8) és del 62,06%, 216.970,28 € sobre unes previsions definitives de 349.631,00 €.

La dependència de les subvencions rebudes és del 79,31% (drets liquidats per subvencions de capítol 4 i 7 – 5.650.774,48 € /drets liquidats – 7.124.968,82 €).

Si comparem el capítol 3 -taxes i altres ingressos- amb l'exercici 2018, l'any 2019 s'han reconegut drets per import d'1.436.629,04 € i el 2018 per import d'1.463.729,03 €. Els drets reconeguts més significatius per import corresponen als econòmics vinculats a entrades museu i pailebot i programa pedagògic i activitats, 640.355,77 €, un 44,57%, i a la cessió d'espais, 585.326,70 €, que representa un 40,74% del total del capítol 3.

En concepte de capítol 4 -transferències corrents- s'han reconegut drets per import de 5.443.546,76 €. Les aportacions més importants corresponen a l'Autoritat Portuària de Barcelona per import de 241.000 €, 395.524,51 € a l'Ajuntament de Barcelona i 4.771.638,25,00 € a la Diputació de Barcelona.

En concepte de transferències de capital, de capítol 7, s'han reconegut drets per import de 207.227,72 €, que procedeixen de la Diputació de Barcelona per fer front a les inversions generals i a la implantació de la nova museografia.

LIQUIDACIÓ DE PRESSUPOSTOS TANCATS

El pressupost de despeses de l'exercici tancat de l'any 2019 presentava a 1 de gener unes obligacions reconegudes per import d'1.414.125,92 €. A 31 de desembre no resta pendent de pagament cap obligació.

El pressupost d'ingressos d'exercicis tancats presentava a 1 de gener de 2019 drets contrets per import de 65.669,02 €, corresponents als exercicis 2012, 2017 i 2018. S'han recaptat drets per import de 54.027,59 €. A 31 de desembre resta pendent de recaptar un saldo de 11.641,43 € de pressupostos d'anys anteriors.

ROMANENT LÍQUID DE TRESORERIA

El romanent de tresoreria de l'exercici 2019 és de 107.191,58 €. L'import en concepte de drets pendents de cobrament és de 210.444,23 € i el d'obligacions pendents de pagament és de 832.860,16 €. La provisió per saldos de dubtós cobrament és de 12.013,02 €. L'import resultant, després dels ajustos, és positiu en 95.178,56 €.

Les existències inicials a la tresoreria a 1 de gener eren de 1.476.654,49 € i a 31 de desembre les existències finals són de 737.950,45 €.

RESULTAT PRESSUPOSTARI

El resultat pressupostari ajustat a 31 de desembre de 2019 és positiu en 186.210,40 €.

RESUM PER CAPÍTOLS DE LA LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST DE L'EXERCICI 2019

Pressupost d'ingressos	Previsions inicials	Modificacions	Previsions definitives	Drets reconeguts	% 4/3	Excés drets previstos	% 6/3	Ingrés net	% 8/4	Pendent de cobrar	% 10/4
Capítols	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
3 Taxes i altres ingressos	2.057.738,00		2.057.738,00	1.436.629,04	69,82%	-621.108,96	-30,18%	1.421.258,40	98,93%	15.370,64	1,07%
4 Transferències corrents	5.284.096,00	328.663,00	5.612.759,00	5.443.546,76	96,99%	-169.212,24	-3,01%	5.443.546,76	100,00%	0,00	0,00%
5 Ingressos patrimonials	50.100,00		50.100,00	27.822,74	55,53%	-22.277,26	-44,47%	27.822,74	100,00%	0,00	0,00%
OPERACIONS CORRENTS	7.391.934,00	328.663,00	7.720.597,00	6.907.998,54	89,47%	-812.598,46	-10,53%	6.892.627,90	99,78%	15.370,64	0,22%
7 Transferències de capital	250.000,00	74.631,00	324.631,00	207.227,72	63,83%	-117.403,28	-36,17%	207.227,72	100,00%	0,00	0,00%
8 Actius financers	25.000,00		25.000,00	9.742,56	38,97%	-15.257,44	-61,03%	2.531,60	25,98%	7.210,96	74,02%
OPERACIONS DE CAPITAL	275.000,00	74.631,00	349.631,00	216.970,28	62,06%	-132.660,72	-37,94%	209.759,32	96,68%	7.210,96	3,32%
TOTAL INGRESSOS	7.666.934,00	403.294,00	8.070.228,00	7.124.968,82	88,29%	-945.259,18	-11,71%	7.102.387,22	99,68%	22.581,60	0,32%

Pressupost de despeses	Crèdits inicials	Modificacions	Crèdits definitius	Autoritzats	% 4/3	Disposats	% 6/4	Obligacions reconegudes	% 8/6	Pagaments ordenats	% 10/8	Pendent de pagar	% 12/8
Capítols	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1 Despeses de personal	4.391.584,00	305.673,00	4.697.257,00	4.178.774,51	88,96%	4.178.774,51	100,00%	4.162.813,46	99,62%	4.087.442,79	98,19%	75.370,67	1,81%
2 Béns corrents i serveis	2.986.350,00	22.390,00	3.008.740,00	2.899.746,74	96,38%	2.862.622,99	98,72%	2.544.378,26	88,88%	2.122.928,53	83,44%	421.449,73	16,56%
3 Despeses financeres	2.000,00		2.000,00	1.996,42	99,82%	1.996,42	100,00%	1.996,42	100,00%	1.996,42	100,00%	0,00	0,00%
4 Transferències corrents	12.000,00	600,00	12.600,00	12.600,00	100,00%	12.600,00	100,00%	12.600,00	100,00%	6.000,00	47,62%	6.600,00	52,38%
OPERACIONS CORRENTS	7.391.934,00	328.663,00	7.720.597,00	7.093.117,67	91,87%	7.055.993,92	99,48%	6.721.788,14	95,26%	6.218.367,74	92,51%	503.420,40	7,49%
6 Inversions reals	250.000,00	74.631,00	324.631,00	314.795,64	96,97%	314.795,64	100,00%	293.803,24	93,33%	207.590,83	70,66%	86.212,41	29,34%
8 Actius financers	25.000,00		25.000,00	9.742,56	38,97%	9.742,56	100,00%	9.742,56	100,00%	9.742,56	100,00%	0,00	0,00%
OPERACIONS DE CAPITAL	275.000,00	74.631,00	349.631,00	324.538,20	92,82%	324.538,20	100,00%	303.545,80	93,53%	217.333,39	71,60%	86.212,41	28,40%
TOTAL DESPESES	7.666.934,00	403.294,00	8.070.228,00	7.417.655,87	91,91%	7.380.532,12	99,50%	7.025.333,94	95,19%	6.435.701,13	91,61%	589.632,81	8,39%

RESUM PER CAPÍTOLS DE LES LIQUIDACIONS DEL PRESSUPOST DELS EXERCICIS 2019-2018

PRESSUPOST D'INGRESSOS	2019			2018		
	Previsions definitives	Drets reconeguts	% 2/1	Previsions definitives	Drets reconeguts	% 4/3
Capítols	1	2		3	4	
3 Taxes i altres ingressos	2.057.738,00	1.436.629,04	69,82%	2.006.310,00	1.463.729,03	72,96%
4 Transferències corrents	5.612.759,00	5.443.546,76	96,99%	5.310.524,00	5.093.370,11	95,91%
5 Ingressos patrimonials	50.100,00	27.822,74	55,53%	50.100,00	61,57	0,12%
OPERACIONS CORRENTS	7.720.597,00	6.907.998,54	89,47%	7.366.934,00	6.557.160,71	89,01%
7 Transferències de capital	324.631,00	207.227,72	63,83%	1.491.931,39	1.417.300,39	95,00%
8 Actius financers	25.000,00	9.742,56	38,97%	227.857,25	24.355,11	10,69%
OPERACIONS DE CAPITAL	349.631,00	216.970,28	62,06%	1.719.788,64	1.441.655,50	83,83%
TOTAL INGRESSOS	8.070.228,00	7.124.968,82	88,29%	9.086.722,64	7.998.816,21	89,78%(1)

PRESSUPOST DE DESPESES	2019			2018		
	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes	% 2/1	Crèdits definitius	Obligacions reconegudes	% 4/3
Capítols	1	2		3	4	
1 Despeses de personal	4.697.257,00	4.162.813,46	88,62%	4.212.057,81	4.205.761,45	99,85%
2 Béns corrents i serveis	3.008.740,00	2.544.378,26	84,57%	3.109.215,61	2.668.180,82	85,82%
3 Despeses financeres	2.000,00	1.996,42	99,82%	2.000,00	2.000,00	100,00%
4 Transferències corrents	12.600,00	12.600,00	100,00%	16.200,00	8.400,00	51,85%
OPERACIONS CORRENTS	7.720.597,00	6.721.788,14	87,06%	7.339.473,42	6.884.342,27	93,80%
6 Inversions reals	324.631,00	293.803,24	90,50%	1.697.249,22	1.481.894,98	87,31%
8 Actius financers	25.000,00	9.742,56	38,97%	50.000,00	24.355,11	48,71%
OPERACIONS DE CAPITAL	349.631,00	303.545,80	86,82%	1.747.249,22	1.506.250,09	86,21%
TOTAL DESPESES	8.070.228,00	7.025.333,94	87,05%	9.086.722,64	8.390.592,36	92,34%

11.2. Els recursos humans

PERSONAL DEL CONSORCI

La RLLT del Consorci té una dotació de 92 destins i a 31 de desembre de 2019 hi ha sis vacants sense proveir, definitivament o interinament, per jubilacions, excedències voluntàries i processos de provisió no finalitzats:

- Dues vacants del grup A1 per la jubilació del director general i per reserva del lloc de treball
- Una vacant del grup A2 de tècnic mitjà en gestió
- Una vacant del grup C1, de tècnic/a auxiliar en informàtica
- Una vacant del grup C2, de mestre d'aixa
- Una vacant del grup d'AP, d'assistents de sala.

Dels 86 empleats i empleades a 31 de desembre de 2019, 7 es regeixen per règim estatuari de la funció pública i la resta, 79, pel règim laboral de l'estatut dels treballadors.

En relació al gènere del personal, 61 són dones i 25 són homes. L'any 2000 es va arribar a l'equilibri del 50% d'homes i dones, a partir d'aquest any hi ha un creixent procés de feminització de la plantilla, aquest any 2019 el 71% de la plantilla del Consorci són dones, percentatge que és manté estable en relació amb els darrers anys.

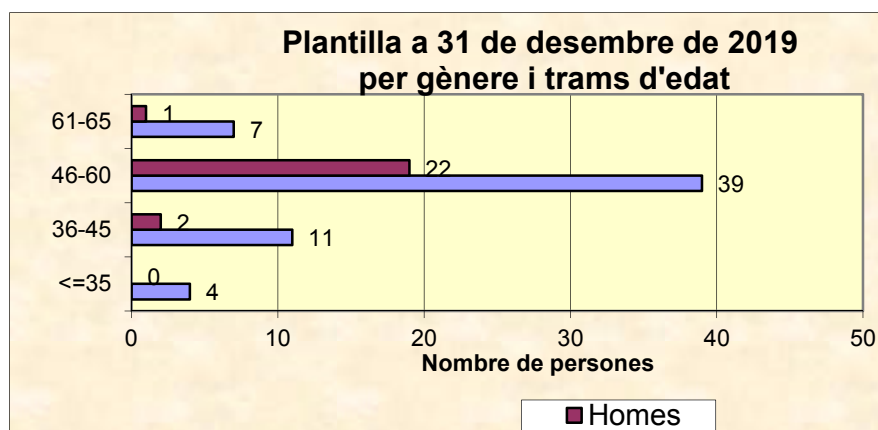
Pel que fa a la mitjana d'edat de la plantilla del Consorci és de 52 anys, la qual es manté estable en els darrers anys. La mitjana d'edat dels homes és de 51 anys i la de les dones és de 52 anys. L'empleat més jove per gènere té 40 anys, pel que fa a homes, i 30 anys una dona.

Si comparem les mitjanes d'edat en funció del règim estatuari i el gènere pel que fa a personal funcionari, la mitjana d'edat dels homes és de 57 anys i la de les dones és de 58 anys. A nivell de personal laboral els homes tenen una mitjana d'edat de 52 anys i les dones de 50 anys.

Pel que fa als trams d'edat, 4 persones es troben en la franja de fins a 35 anys, 13 persones en la franja de 36 a 45 anys i 61 persones en la franja de 46 a 60 anys; 8 persones es troben en la franja d'edat dels 61 al 65 anys.

86 empleats mitjana d'edat de 52 anys
4 empleats Diputació de Barcelona
6 vacants

DONES			TRAMS D'EDAT	HOMES		
laborals	funcionàries	total		total	funcionaris	laborals
4	0	4	<=35	0	0	0
11	0	11	36-45	2	0	2
37	2	39	46-60	19	3	22
5	2	7	61-65	1	0	1
57	4	61	nombre	22	3	25
50	58	52	mitjana d'edat	52	57	51

Si comparem la distribució del personal en funció del grup a que pertanyen sobre el total de la plantilla és palesa la tecnificació de la plantilla del Consorci a partir de l'evolució del nombre d'efectius per grup i gènere des de la constitució del Consorci.

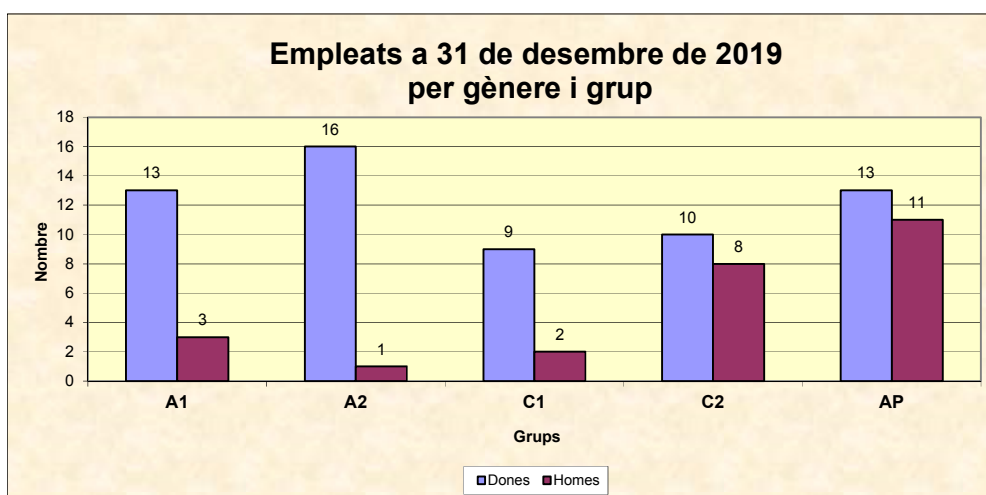
Grup	A1	A2	C1	C2	AP	TOTAL
N. empleats	16	17	11	18	24	86
%	18,60%	19,77%	12,79%	20,93%	27,91%	100,00

No existeix un equilibri pel que fa a la distribució d'empleats i empleades per grup i gènere sobre el total de la plantilla. Quant a la distribució per llocs de treball el Departament d'Administració i finances, l'Àrea de Comunicació i màrqueting, l'Àrea de Desenvolupament corporatiu i Restauració estan formats únicament per personal femení; la Drassana està formada únicament per personal masculí. El 48,39% del personal femení ocupa llocs de treball dels grups A1 i A2 i el 79,17% del personal masculí llocs de treball dels grups AP i C2. Si ponderem el nombre d'efectius de cada Grup pel % d'homes i dones de la plantilla del Consorci a 31 de desembre un equilibri igualitari per gènere i grup es distribuïria d'acord amb el següent quadre:

GRUP	Ponderació per gènere i grup		
	Dones	Homes	Total
A1	11	5	16
A2	12	5	17
C1	8	3	11
C2	13	5	18
AP	17	7	24
	61	25	86

EVOLUCIÓ DE LA PLANTILLA PER GÈNERE, RÈGIM ESTATUTARI I GRUP DE CONTRACTACIÓ

GRUP	DONES			TOTAL DONES	%	HOMES			TOTAL HOMES	%	TOTAL GRUP	% TOTAL
	FUNCIONÀRIES	LABORALS				FUNCIONARIS	LABORALS					
		FIXA	INTERINA				FIX	INTERI				
A1	1	12		13	21,31%	1	2		3	12,00%	16	18,60%
A2	1	15		16	26,23%	0	1		1	4,00%	17	19,77%
C1	1	8		9	14,75%	0	2		2	8,00%	11	12,79%
C2	0	10		10	16,39%	0	8		8	32,00%	18	20,93%
AP	1	6	6	13	21,31%	2	7	2	11	44,00%	24	27,91%
TOTAL	4	51	6	61		3	20	2	25		86	100,00%

En relació a les convocatòries temporals per cobrir incidències de personal amb dret de reserva de lloc de treball s'ha contractat temporalment una tècnica mitjana, per cobrir la reducció de jornada per guarda de menor de tres tècniques mitjanes.

PLANTILLA MMB PER ÀREES I UNITATS

Direcció General

- Elvira Mata i Enrich, directora general en funcions
- María Isabel Gómez Franco, secretària d'alt càrrec
- Esteve León Aguilera, assessor DIBA
- Mercedes Arranz de Gracia, assessora DIBA

Fundació Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona

- M. Alba Espargaró Colom, directora executiva

Àrea d'Acció Corporativa

- Lluïsa Prieto Garcia, tècnica superior en gestió cultural
- M. Teresa Soldevila Garcia, tècnica superior en gestió cultural
- Susana Navarro Herrero, tècnica superior en gestió cultural
- M. Alba Espargaró Colom, tècnica mitjana en gestió cultural
- Gabriela Mont Bascuñana, administrativa

Àrea de Comunicació i Màrqueting

- Jordi Llonch Massanes, cap de l'àrea DIBA
- Míriam Vallvé Gutiérrez, tècnica mitjana en gestió cultural
- Isabel María Díaz Rastrojo, tècnica mitjana en gestió cultural
- Laura Bayo Sererols, tècnica mitjana en gestió cultural
- Lídia Just Calpe, tècnica auxiliar en gestió cultural
- Eva Rafecas Sánchez, tècnica auxiliar en gestió cultural
- Elvira Hidalgo Durán, telefonista / recepcionista
- Xavier Guri Saurí, dissenyador DIBA

Àrea d'Educació i Activitats

- Mireia Mayolas Créixams, cap de l'àrea
- Montserrat Granollers Sardà, tècnica mitjana en gestió cultural
- Helena Miró Ibars, tècnica mitjana en gestió cultural
- Ana Maria Vico Vico, tècnica mitjana en gestió cultural
- Elisenda Joan Sastre, administrativa
- Cristina Alemany Ventura, oficiala béns culturals
- Miguel Santiago Martínez, oficial béns culturals

➤ Unitat de programes educatius

- Ismael García Granados, cap unitat programes educatius
- Miquel López Díaz, tècnic mitjà en gestió cultural
- Cristina Puig Requejo, tècnica mitjana en gestió cultural
- Maria Ángeles Herrera Maldonado, suport administratiu

Àrea de Gestió de les Col·leccions i del Coneixement

- Enric García Domingo, cap de l'àrea
- Immaculada González Sánchez, tècnica superior conservadora museus
- Mireia Bertrana de Bustos, tècnica mitjana en arxivística
- Rosa Busquets Ferrer, tècnica mitjana en biblioteconomia
- Àngels Farré i Cuyàs, tècnica mitjana en biblioteconomia
- Jordi García García, tècnic auxiliar en biblioteconomia i documentació
- Carles Jorba Marcè, oficial en gestió cultural
- Lluís Graupera Suñé, tècnic auxiliar embarcacions
- Óscar Pijuan Regidor, suport administratiu
- Domingo Cerezo Rubio, ajudant de servei

➤ **Unitat de gestió de col·leccions**

- M. Dolores Jurado Jiménez, tècnica superior conservadora museus
- Sílvia Dahl Térmens, tècnica superior conservadora museus
- Carmen Vázquez López, tècnica superior en restauració
- Teresa Sala Pietx, tècnica superior en restauració
- Cristina Latorre Madriles, tècnica superior en restauració
- Gilles Llecha Llop, mestre d'aixa

Sotsdirecció Gerència

- Joan Ramon Pastor Milan, gerent
- Gemma Castella Salat, tècnica assessora en dret
- Inmaculada González Pérez, tècnica mitjana en gestió
- Ana Ramos de Balanzó, tècnica mitjana en gestió
- Dolores Bernal López, tècnica mitjana en gestió cultural
- Eva Moliner Falgueras, tècnica auxiliar en gestió cultural
- Eva M. Carralero Zabala, auxiliar informàtica
- M. José Rancaño Amor, tècnica mitjana en gestió cultural
- Mónica Rodríguez Aranda, suport administratiu
- Esther Castilla Sánchez, subaltern
- Jordi Grau Carbonell, ajudant de serveis

➤ **Unitat de gestió de Sistemes d'Informació**

- Josefina Solà i Gasset, tècnica superior en arxivística
- Irene Arenas Martín, suport administratiu
- Antonio Giménez Tudela, suport administratiu

➤ **Unitat de gestió de Manteniment i Instal·lacions**

- Ana Maria Altemir Sancho, cap unitat Manteniment i instal·lacions
- Alfonso Marín Bernal, oficial d'instal·lacions
- Raúl Santolaria García, oficial d'instal·lacions
- Blás José Moya Roldán, oficial pintor

➤ **Unitat de gestió d'Assistents de Sala**

- Núria Roca Giménez, cap de la unitat
- Glòria Rodríguez Mendaza, cap de la unitat
- Olga Espadalé Valenzuela, assistenta de sala
- Carmen Santín Borbón, assistenta de sala
- Benito M. Béjar Muñoz, assistent de sala
- José Lara Torres, assistent de sala
- Francisco A. Mármol Muñoz, assistent de sala
- Isabel Pérez Mula, assistenta de sala
- Jordi Emili Zueco Bultà, assistent de sala
- Esther Martínez Gutiérrez, assistenta de sala
- José Ángel Germade Mac-Tisell, assistent de sala

- Maria Pilar Zueco Bultà, assistenta de sala
- José Manuel Ramírez Galván, assistent de sala
- Enric Comas i Parer, assistent de sala
- Artur Clua-Sarró i Combalia, assistent de sala
- Jordi Ramos Peñas, assistent de sala
- Maria Teresa Tudela García, assistenta de sala
- Ariadna Sanz Lacaba, assistenta de sala
- Ana Isabel Hernández Tudela, assistenta de sala
- Glòria Beramendi Nualart, assistenta de sala
- Núria Benseny Albà, assistenta de sala
- María Luisa Pascasio Aparicio, assistenta de sala
- Isabel Egea Mompeán, assistenta de sala

Departament d'Administració i Finances

- Francesca Gispert Roca, cap del departament
- Virgínia Montilla Domínguez, tècnica mitjana en gestió
- Yolanda Arbó Iborra, administrativa
- Lourdes Garcia Subiza, auxiliar de suport a la gestió

➤ **Unitat de gestió de Comptabilitat**

- Immaculada Garcia Millán, cap de la unitat
- Glòria Campabadal Solé, suport administrativa comptable
- Astrid Fernández Abat, suport administrativa

Personal extern

- *Santa Eulàlia:* patró, 2n patró, maquinista, 2 mariners, hoste
- *Far Barcelona:* maquinista
- *Far Barceloneta:* patró, maquinista, mariner
- Seguretat: 2 agents (dia i nit)
- Programa pedagògic: 4 monitors
- Planetari: 2 monitors

11.3. La formació

La Direcció del Consorci ha prioritzat la formació en capacitats transversals de tota la plantilla per tal de promoure un servei públic de qualitat.

FORMACIÓ 2019

Durant l'any 2019 la formació adreçada a la plantilla del Consorci s'ha estructurat en tres vessants:

- **Formació específica del lloc de treball.** Fa referència a la millora i actualització de les competències dels llocs de treball. S'han realitzat 47 accions formatives amb un còmput total de 616 hores i 66 participants.
- **Formació oferta per la Direcció de Serveis de Formació (DSF) de la Diputació de Barcelona.** Mitjançant el Banc d'Accions Formatives (BAF), amb 11 accions formatives, un còmput total de 2.427 hores i 193 participants.
- **Microaprenentatges.** És una nova modalitat impulsada per la DSF de petites píndoles formatives a través de l'aplicatiu mòbil Snackson. Hi han participat 65 persones, en un total de 15 accions formatives computant 109 hores.

Formació específica del lloc de treball de l'any 2019

La formació específica es realitza a través de dues vies: la primera d'elles a través de la Direcció de Serveis de Formació de la Diputació de Barcelona i la segona a través de formació externa.

Les accions formatives procedents de la Diputació de Barcelona són el resultat del treball conjunt entre el Consorci i la Direcció de Serveis de Formació (DSF) de la Diputació de Barcelona, per poder donar resposta a necessitats formatives del Consorci i que es troben tipificades en el Banc d'Accions Formatives de la mateixa Diputació.

Durant l'exercici 2019 s'ha volgut fer una formació transversal a tot el personal del Consorci sobre les capacitats organitzatives i de planificació als llocs de treball, per tal de poder millorar l'eficiència. L'altre vessant que s'ha treballat amb la DSF ha estat la del col·lectiu d'Assistents de sala a través d'accions formatives sobre la millora de la comunicació amb el visitant i la resolució de conflictes amb el públic.

Finalment, també ha estat important la formació feta en el nou Reglament de Protecció de Dades atès que, com a treballadors públics, és d'obligat coneixement. En tots els casos l'objectiu ha estat reforçar les capacitats de servei públic que té la plantilla del Consorci.

La formació especialitzada fa referència a tots aquells cursos, jornades o seminaris que ha realitzat el personal del Consorci i estan directament relacionats amb les competències de cada lloc de treball. De les 66 accions formatives de l'any 2019, un 12% corresponen a l'assistència a cursos, un 59% a jornades, un 21% a seminaris i un 8% a congressos.

ACCIÓ FORMATIVA	NOMBRE A. FORMATIVA	HORES	ASSISTENTS	DATES	TIPUS FORMACIÓ
Accions formatives Diputació de Barcelona	11	2.227	193	gener-desembre 2019	Banc Accions Formatives Diba
Formació especialitzada	47	616	66	gener-desembre 20	Cursos/Jornades/Seminaris
Total any 2019	58	3.043	259		

La comparativa de les accions formatives del 2019 respecte a exercicis anteriors ens indica que cada treballador/a ha fet una mitjana de 2,5 cursos. Les hores de formació per assistent s'han més que duplicat, passant de 5,5 hores el 2018 a 11,7 hores el 2019. Conseqüentment, també s'ha duplicat la durada de les hores de formació per persona del Consorci, passant 16,3 hores per treballador al 2018 a unes 33,1 hores per treballador/a al 2019 (sobre una plantilla de 92 persones).

ACCIONS FORMATIVES	NOMBRE FORMATIVA	HORES	ASSISTENTS
Total any 2011	41	2.227	117
Total any 2012	58	2.380	145
Total any 2013	32	1.136	78
Total any 2014	52	942	110
Total any 2015	41	743	69
Total any 2016	25	500	40
Total any 2017	50	1.167	220
Total any 2018	68	1.499	274
Total any 2019	58	3.043	259

11.4. La gestió dels recursos propis

ELS ESPAIS D'ÚS CIUTADÀ

Ja fa anys que els museus -i moltes altres entitats que dediquen la seva tasca a la gestió de la cultura- han cercat la manera de generar recursos propis, més enllà de les entrades o dels ingressos per activitats diverses, sense apartar-se de la seva missió de preservar i difondre la cultura. En aquest sentit, el museu Marítim de Barcelona ha gaudit de l'avantatge de disposar d'una seu de característiques singulars i excepcionals, com són les Drassanes Reials, que disposen d'espais de gran interès per a les empreses organitzadores d'activitats de diversos tipus, que van des de la celebració de celebracions professionals a congressos o actes de lliurament de premis.

Durant el 2019 s'han iniciat accions i iniciatives concretes per incrementar no tan sols la demanda d'ús del espai per part de les agències i gestors professionals d'esdeveniments, sinó per recuperar la capacitat per a ser un espai de referència entre les anomenades "special venues" de Barcelona.

Una d'aquestes iniciatives ha estat la creació d'un grup de treball de gestors d'espais singulars, format per professionals de diferents museus com el MNAC i d'altres entitats culturals com el Palau de la Música, la Llotja o Sant Pau, amb la voluntat de fer benchmarking de serveis, per incrementar la qualitat dels serveis, i d'aprofitament econòmic d'espais de similars característiques.

Internament, l'objectiu de gestió per a l'any 2019 ha estat la simplificació de processos. S'ha iniciat un treball de reflexió paral·lelament al funcionament més consolidat dels darrers anys. Els principals objectius de futur són l'actualització de la documentació (protocols de cessió, reglaments, condicions, preus públics, etc.), la del mètode de reserva i, especialment, l'adequació i millora dels propis espais d'ús ciutadà. Aquesta millora continuada en els processos ha de permetre, d'una banda, l'optimització de l'ús, i, d'altra banda, el continuar avançant en la consolidació dels espais d'ús públic com a referents de la ciutat. Una estratègia que, tot i no haver-se assolit els nivells d'anys precedents, ha comportat una molt eficient col·laboració i suport de totes les Àrees de l'MMB de forma transversal.

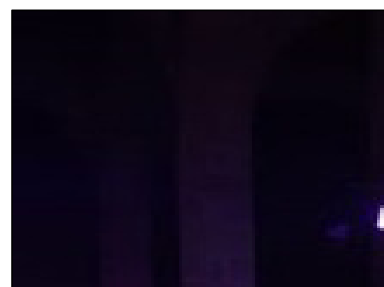
Durant l'exercici 2019 s'ha consolidat l'ús de l'aplicació de gestió del calendari de reserves al cercador RIM dins de la plataforma Alfresco. S'ha iniciat el procés de la sol·licituds de reserva dels espais via e-Tram i es continua treballant amb la millora de l'expedient electrònic.

A continuació es detalla la llista de les principals d'activitats en els espais que el Consorci de les Drassanes i Museu Marítim de Barcelona posa a disposició d'empreses i entitats.

Principals esdeveniments als espais d'ús ciutadà durant l'any 2019:

Gener

- **Gavarum Viatges.** Sala Gran, 2 de gener. Convenció de Vendes. 250 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert.
- **Absolute Events, S.A.** Sala Gran, 11 de gener. Sopar BTS Stockhlom. 650 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert
- **Redspher, S.L.** Sala Gran, 12 de gener. Sopar Redspher, S.L. 470 assistents.
- **Síndic de Greuges de Catalunya.** Sala Gran, 21 de gener. Reducció del 50% del preu públic establert. 175 assistents. Presentació de l'Estructura de Drets Humans de Catalunya. El projecte del Pla respon a les recomanacions emeses per les Nacions Unides per donar compliment als tractats en matèria de drets humans. En un acte obert al públic a la Sala Gran de les Drassanes de Barcelona, es va voler

celebrar l'inici de la proposta participativa que es llença des de l'Estructura a tota la societat. L'objectiu és que la societat civil col·labori en l'elaboració del Pla perquè el resultat final doni una millor resposta a les necessitats de la població.

- **World Experience Barcelona.** Sala Gran, 24 de gener. Sopar còctel la Caixa, 500 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert.
- **Quatre Pams, S.L.** Grup Axians Vinci Energies. Còctel benvinguda Fira Cisco. Sala Gran, 28 de gener. 350 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert.

Febrer

- **Federació Catalana de Vela.** Sala Gran, 30 de gener i 1 de febrer. Festa de la Vela Catalana. Reducció del 100% del preu públic establert. L'1 de febrer es va celebrar la 52a. Edició de la Festa de la Vela Catalana. A la gala hi van assistir al voltant d'unes 400 persones, entre autoritats polítiques, ex presidents, clubs, col·laboradors, entitats, regatistes, navegants, jutges i tècnics. En aquesta edició, la Vela Catalana va voler lluir la seva cara més social perquè, conjuntament amb els èxits esportius, ha estat protagonista de l'esdeveniment. Aquesta imatge mostra una pantalla de projecció amb el logotip de la Festa de la Vela Catalana i siluetes de persones al davant.
- **Grupo Planeta Editorial.** Sala Gran, 4 de febrer. 250 assistents. Reducció del 85% del preu públic establert. Entrega del Premio Biblioteca Breve, promogut per l'Editorial Seix Barral del Grupo Planeta Editorial, S.A. que es concedeix a novel·les inèdites escrites en llengua castellana per escriptors i escriptores joves. Enguany celebrava la seva 61a edició i, en aquesta edició, ha premiat *Días sin ti*, primera novel·la de la poetessa Elvira Sastre. Aquesta imatge mostra una dona amb una blusa groga estant davant d'un estand de llibres.
- **Invita Events management.** Sala Gran, 13 de febrer. Sopar de gala de 350 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar VII Simposio Túneles de carretera.
- **STIB.** Sala Gran, 18 al 20 de febrer. 402 assistents. XXIV Edició de la fira STIBBCN organitzada pel Salón Textil Internacional de Barcelona que reuneix a una trentena d'expositors.
- **Creative Spirit Eventos.** Sala Gran, 27 de febrer. 350 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar GSMA Intelligence.

Març

- **VIMA Events.** Sala Gran, del 3 al 11 de març. Reducció del 10% del preu públic establert. 7.000 assistents. La Fira d'Art Modern i Antic, FAMA, presentà la seva cinquena edició. Impulsada pel Gremi d'Antiquaris de Catalunya, la fira pretén consolidar-se i aconseguir convertir-se en un referent del sector de compravenda d'art a la ciutat. L'esdeveniment va tornar a acollir més de cinc mil anys d'història a través d'obres d'art i antiguitats presentades per més de trenta expositors de tota Espanya. Una oportunitat d'admirar el gran patrimoni cultural que s'amaga a les galeries de la ciutat. Aquesta imatge mostra un interior d'una galeria d'art amb diverses obres d'art exposades i persones que les observen.
- **FECETC.** Sala Gran, del 12 al 14 de març. 3.354 assistents. Reducció del 50% del preu públic establert. Setena edició de la "Fira d'ocupació di-Capacitat i Talent, Sí, i millor", organitzada per la Federació de Centres Especials de Treball de Catalunya (FECETC), juntament amb Barcelona Activa, va tenir lloc el 13 i el 14 de març. Sota el lema "Anem per feina" es va centrar en ser punt de trobada de persones amb discapacitat que busquen feina i empreses amb llocs de treball per cobrir. Al llarg de les dues jornades es van fer un conjunt de tallers, ponències i taules rodones per millorar les capacitats i les eines personals per a l'èxit Aquesta imatge mostra un grup de persones, incloent-hi algunes amb discapacitat, interactuant a una fira.

en la cerca de treball. Professionals de prestigi i formadors experimentats van oferir als assistents les seves recomanacions per a la incorporació de personal amb necessitats especials al món laboral.

- **Consell Regulador D.O. Penedès.** Sala Gran, 25 de març. 700 assistents. Presentació vinícola. La DO Penedès va tornar a escollir Barcelona per segon any consecutiu per a celebrar una nova edició de la Passarel·la Vinícola Penedès, una línia de treball basada en potenciar l'excel·lència dels vins Penedès juntament amb l'herència i el patrimoni vitivinícola del territori. La Sala Gran va acollir l'esdeveniment que va comptar amb un total de 42 cellers de la DO Penedès a Barcelona.

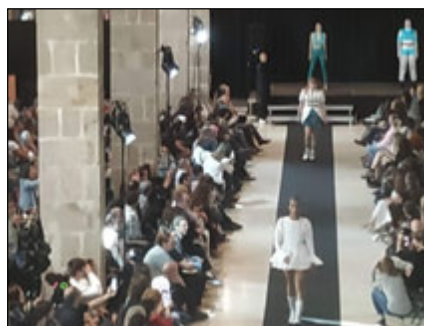
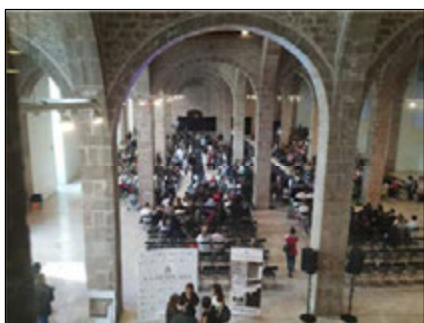
Abril

- **Ediciones Conde Nast, S.A.** Sala Gran, 1 i 2 d'abril. 300 assistents. #BeautyDecoded. Conferència bellesa i medicina estètica amb racons d'experiències i còctel final per les lectores de *Vogue*, una revista mensual de moda nascuda en 1892 als Estats Units.
- **Grup Municipal CIU.** Sala Gran, 4 d'abril. Sopar homenatge a Xavier Trias. L'exalcalde de Barcelona, va dir adéu a la política després de més de tres dècades amb un sopar multitudinari celebrat al Museu Marítim amb uns 500 convidats. Entre els assistents hi va haver el President de la Generalitat i alguns expresidents, regidors i exregidors, exdiputats del Congrés i companys de la seva etapa com a pediatra a l'Hospital Vall d'Hebron.
- **Brand Sol Avanzadas Mark.** Sala Gran, 5 d'abril. Sopar còctel amb 300 assistents del Simposi digital Henry Skei2019. i Patrimoni Cultural de Barcelona "Millors llocs per viure, Millors llocs per visitar".
- **Atlanta Viajes.** Sala Gran, 6 d'abril. 700 assistents. Sopar Skin Academy 2019.
- **Coordinadora de Corals del Raval.** Sala Gran, 7 d'abril. 150 assistents. Concert homenatge a Alsem Clavé.
- **International Women's Forum.** Sala Gran, 12 abril. 700 assistents. Sopar cloenda Internacional Women's Forum and Leadership Foundation. IWF, una organització que dona suport a les dones líders, innovadores i pioneres d'avui i demà, connectant a dones d'èxit a les seves determinades àrees tant a nivell local com a global, amb el propòsit de proposar solucions als problemes dem món però des de una perspectiva femenina.
- **Mama Team Productions.** Sala Gran, 23 i 24 d'abril. 250 assistents. Muntatge i desfilada Millanova Bridal week Barcelona de vestits de núvia i còctel posterior.
- **Marbet Viajes España.** Sala Gran, 26 d'abril. 450 assistents. Sopar grup Salerm Cosmètics Cabell.
- **Another Konzept.** Sala Gran, 29 d'abril. 180 assistents Sopar grup Hon.

Maig

- **Fundació IBN Battuta.** Sala Gran, 16 de maig. 250 assistents. Reducció del 85% del preu públic establert. IFTAR popular del Ramadà. Sopar trencament dejú.
- **AIM Spain Events & DMC, S.L.** Sala Gran, 19 i 20 de maig. 250 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Muntatge i sopar grup Siemens.
- **Institut Lluïsa Cura.** Sala Gran, 22 de maig. 900 assistents Reducció del 100% del preu públic establert. Desfilades de fi de curs de moda, perruqueria i maquillatge. IES Participants: Institut Anna Gironella de Mundet, Institut Vall d'Hebron i Institut Lluïsa Cura.

- **Viajes Pacifico, S.A.** Sala Gran, 24 de maig. 200 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar Grup Novartis.
- **Òmnium Cultural.** Sala Gran, 29 de maig. 600 assistents. Acte presentació Som el 80%.

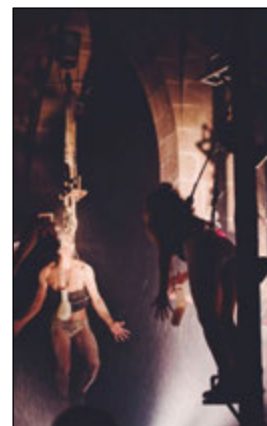
Juny

- **Viajes Tauro.** Sala Gran, 2 de maig. 450 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Còctel acomiadament musical Interkultura Sing Along.
 - **Disjob Online, S.L.** Sala Gran, del 3 al 5 de juny. Reducció del 50% del preu públic establert. "7a Fira discapacitat i ocupació de Barcelona". Amb un rècord tant d'assistència, de més de 2.000 candidats, com de representants d'empreses líders amb nombroses vacants laborals disposades a ser cobertes pels mateixos assistents a la Fira, els quals es van posar en contacte directe amb els departaments de Recursos Humans. Al llarg dels dos dies de durada de l'esdeveniment, es van realitzar diferents activitats i workshops destinats a desenvolupar el potencial dels candidats assistents a l'esdeveniment i en, el cas de les empreses, a millorar les tècniques de contractació i detecció del talent de les persones amb discapacitat.
-
- **CYEX Congressos.** Sala Gran i Jardí del Museu, 8 de juny. 500 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Aperitiu i sopar Congrés AEDV 2019.
 - **Profei, SL.** Sala Gran, del 10 al 16 de juny. Reducció del 50% del preu públic establert pels dies de fira i del 100% dies de muntatge/desmuntatge. FiraGran 2019, 21è Saló de les Persones Grans de Catalunya. 20.000 assistents. Els objectius de la fira és fer d'aparador dels serveis, productes i tecnologies adreçats a millorar la qualitat de vida de la gent gran. Una fira activa i participativa sobre aquells temes que els preocupen i on poden trobar la informació i assessorament més adequats a les seves necessitats.
 - **I. Insolvency Institute.** Sala Gran 17 de juny. Sopar fi congrés i entrega de premis. 275 assistents.
 - **Ajuntament de Barcelona.** Grada Major, 18 i 20 de de juny. 200 assistents. Reducció del 100% del preu públic establert. Dia Mundial de les Persones Refugiades. Concert "Mars d'acollida", de la Coral Cantiga, dels Lluïsos i l'òpera "La Maternitat d'Elna" del compositor Martí Carreres. L'any 2001 les Nacions Unides van declarar el 20 de juny com a Dia Mundial de les Persones Refugiades, amb l'objectiu de treure de l'oblit la dramàtica situació que viuen al món milions de persones desplaçades forçosament, sol·licitants d'asil i apàtrides. Cada any, l'Ajuntament de Barcelona, juntament amb altres entitats i institucions, commemora aquesta diada en diferents espais de la ciutat per visibilitzar aquesta realitat.
-
- **Arenalia Comunicación.** Sala Gran, 19 de juny. 300 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. IV Miting d'Auto - CIAC.
 - **Generalitat de Catalunya. Direcció Agricultura, Ramaderia i Pesca.** Sala Gran, 20 de juny. 250 assistents. Reducció del 85% del preu públic establert. Presentació Balanç del primer any d'aplicació de la Estratègia marítima de Catalunya.
 - **Johan Cruyff.** I. Sala Gran, 21 de juny. 300 assistents. Acte de Graduació any acadèmic 2018-2019.

- **Avoris Retail Division.** Sala Gran, 27 de juny. 450 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar Google Teleperformance.

Juliol

- **Business Solution Travel.** Sala Gran, 4 de juliol. Reducció del 10% del preu públic establert. 300 assistents. Event Grup CaixaBank "En Esencia".
- **BCO Congresos, S.L.** Sala Gran, 6 de juliol. 200 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. World Society of Lingual Orthodontics.
- **ICUB i Activitats Artístiques La Fura del Baus, S.A.** Sala Gran, del 15 al 21 de juliol. 40è Aniversari Fura del Baus. Reducció del 81% del preu públic establert. Representacions espectacle MANES – ICUB. Del 17 al 21 de juliol el Museu Marítim de Barcelona va acollir *Manes*, l'espectacle que presenta La Fura dels Baus al Festival Grec 2019 coincidint amb el 40è aniversari de la companyia. Amb prop de dos mil espectadors, la Sala Gran va ser l'escenari de les cinc representacions d'un espectacle d'una hora de durada, on se succeeixen un conjunt d'escenes simultànies, en les que actors i actrius recreen actituds humanes de l'àmbit privat habitualment silenciades. *Manes* reflexiona entorn als conceptes de naixement, la mort, el sexe i el menjar a partir d'una dramaturgia plenament furera.

Agost

- **Turisme Barcelona.** Sala Gran, 22 d'agost. Reducció del 50% del preu públic establert. 550 assistents. Sopar Congrès Goldschmidt, del 18 al 23 d'agost, el congrés més gran de geoquímica del món es va celebrar al CCIB. Van participar més de 3.500 assistents dels quals, una bona part va acudir al sopar de clausura a la Sala Gran. Aquest acte va comptar amb el suport de Turisme de Barcelona.

Setembre

- **Fundació Centre d'Innovació i Tecnologia UPC.** Sala Gran i Jardí del Museu, 4 de setembre. 500 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Còctel i sopar Fundació.
- **STIB.** Sala Comillas, del 9 al 10 de setembre. Reducció del 25% del preu públic establert. 450 assistents. 36a Edició de la fira STIBBCN organitzada pel Saló Textil Internacional de Barcelona que reuní a 23 d'expositors amb col·leccions de teixits per la tardor-hivern 2020-2021. Celebrat amb una periodicitat bianual des del 2002, aquest saló reuneix a tots els professionals del sector, des de dissenyadors fins a fabricants i és la principal cita del panorama nacional amb els teixits com a protagonistes.
- **EAXA Press, S.L.** Sala Gran, 12 setembre. 10 assistents. Reducció del 100% del preu públic establert Rodatge entervist Grup Romeu.

Octubre

- **Asociación Antiguos Alumnos ESADE.** Sala Gran i Jardí del Museu, 3 d'octubre. 300 assistents. Sopar i entrega de premis Aptíssim.
- **CIMNE.** Sala Gran, 10 d'octubre. 500 assistents. Sopar de gala Congrès FORM & FORCE.
- **EAE Business School.** Sala Gran 11 d'octubre. 800 assistents. Reunió Anual Antics Alumnes EAE.
- **E. Prótesis Estomatològica y Estética.** Sala Gran, 12 d'octubre. 400 assistents Reducció del 50% del preu públic establert Sopar Clausura Congrès del Meet & Fòrum.

- **Posidonia Green Project.** Jardí del Baluard, 11 al 13 d'octubre. 500 assistents. Reducció del 50% del preu públic establert. Festival Internacional d'Art Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible. Dos dies plens d'art, ecologia i desenvolupament sostenible amb tallers, concerts, exposicions, música, cine i performance per descobrir i profunditzar problemes i solucions que afecten als nostres mars. Van comptar amb la col·laboració d'activistes, artistes, músics, creadors i científics, entre altres i l'entrada va ser gratuïta.

- **Turisme de Barcelona.** Sala Gran, 14 d'octubre. 500 assistents. Reducció del 50% del preu públic establert. Sopar Congrès European Ass. Nuclear Medicine EANM 2019.
- **Bomari, S.L.** Sala Gran, 17 d'octubre. 900 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Celebració de la 50a Facial Party Night. Festa solidaria amb col·laboració amb l'AECC.
- **Data Events Services, S.L.** Sala Gran i Jardí del Museu, 19 d'octubre. 800 assistents Reducció del 10% del preu públic establert Còctel i sopar cloenda SEC2019.
- **Konciti Viajes, S.A.** Sala Gran, 22 d'octubre. 350 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar Grup Pfizer.
- **Ajuntament de Barcelona.** Sala Gran i Jardí del Museu, 25 i 26 d'octubre. 4.023 assistents. Reducció del 50% del preu públic establert. Fira Barcelona Internacional Community Day. és el punt de trobada anual de la comunitat internacional de Barcelona. Aquest any celebra la seva 6a edició al Museu Marítim, amb un complet programa d'activitats, conferències i tallers, així com una zona d'expositors amb informació tant d'àmbit professional com personal.

Novembre

- **Omnitel Comunicaciones, S.L.** Sala Gran, 4 novembre. 250 assistents. Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar Grup Dell Technologies.
- **I Milà i Fontanals – CSIC.** Sala Gran, del 5 al 8 de novembre. 500 assistents Reducció del 100% del preu públic establert. 1st Conference on The Early Neolithic of Europe.
- **Ajuntament de Barcelona.** Sala Gran, 15 de novembre. 600 assistents Reducció del 50% del preu públic establert. Sopar Global Alumni Reunion 2019 IESE.
- **Col·legi Oficial de Metges de Barcelona.** Sala Gran, 20 i 21 de novembre. 500 assistents Muntatge i sopar Commemoratiu del 125 anys del COMB.
- **MN Catering, S.L.** Sala Gran i Jardí del Museu, 22 novembre. 350 assistents Sopar d'Estiu Grup Stradivarius.
- **Verema Interactiva.** Sala Gran, 24 i 25 novembre. 2.100 assistents. Per vuitè any consecutiu, la sala va acollir aquesta fira de vins. Una experiència que reuneix a 100 bodegues nacionals i internacionals. Una cita pels amants del vi, usuaris de Verema.com i professionals del canal Horeca (restauració, distribució, importadors, etc.).
- **Fundació Jaume Bofill.** Sala Gran 28 de novembre. 250 assistents- Debat i còctel networking.
- **Time Out Spain Media, S.L.** Sala Gran. 29, 30 novembre i 1 de desembre. Reducció del 40% del preu públic establert. Fira gastronòmica Time Out Eat Fest. Time Out Barcelona junt amb la Conselleria d'Agricultura Ramaderia i Pesca, Estrella Damm i altres empreses col·laboradores van organitzar la primera edició de Time to Eat, el dia 30 de novembre al Museu Marítim de Barcelona. Un festival

gastronòmic on els ingredients de tots els plats s'havien produït a casa nostra. El festival va començar amb un esmorzar de forquilla fet pel xef Nandu Jubany i va continuar amb diverses activitats relacionades amb la gastronomia. Durant tot el dia es podia gaudir de tastos i maridatges, tallers, xerrades i activitats per totes les edats. El festival va ser respectuós amb el medi ambient i compromès amb la sostenibilitat. Tots els estris de la vaixela estaven fets amb material biodegradable i els gots eren 100% compostables.

Desembre

- **Festivalet, SCP.** Sala Gran, del 13 i 14 de desembre. 7.580 assistents. Reducció del 50% del preu públic establert en el dia de muntatge. Festivalet, fira autogestionada de productes de dissenyadors i artesans independents, va néixer a Barcelona en el 2009 per promocionar a creadors independents i donar visibilitat a petites marques. Des dels seus inicis ha anat creixent, tant pel que fa als expositors com als visitants, convertint-se en la fira de referència del sector.
- **Viajes Pacifico.** Sala Gran i Jardí del Museu, 16 i 17 de desembre. 650 assistents Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar Grup Novartis.
- **Blue Moon Catering, S.L.** Sala Gran, 19 desembre. 650 assistents Reducció del 10% del preu públic establert. Sopar de Nadal grup KPGM.
- **Comunitat de Sant Egidí.** Sala Gran, 25 de desembre. 450 assistents Reducció del 100% del preu públic establert. Tradicional dinar de Nadal solidari que es realitza a la Sala Gran des de fa uns anys. Es tracta d'un àpat solidari adreçat a persones que es troben en situació de solitud o no tenen recursos econòmics. Enguany va posar un plat a la taula per 1.300 persones a diferents espais de la ciutat i amb la participació de mil voluntaris. El primer dinar de la comunitat de Sant Egidí va oferir-se a Roma l'any 1982. Avui dia se celebra a més de 70 països. A Barcelona, la d'aquest any és la 51a edició.

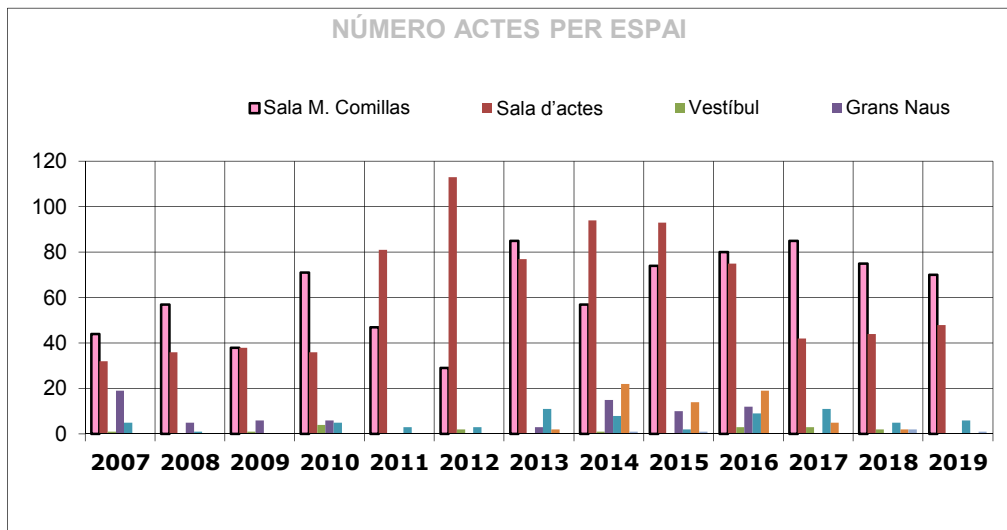
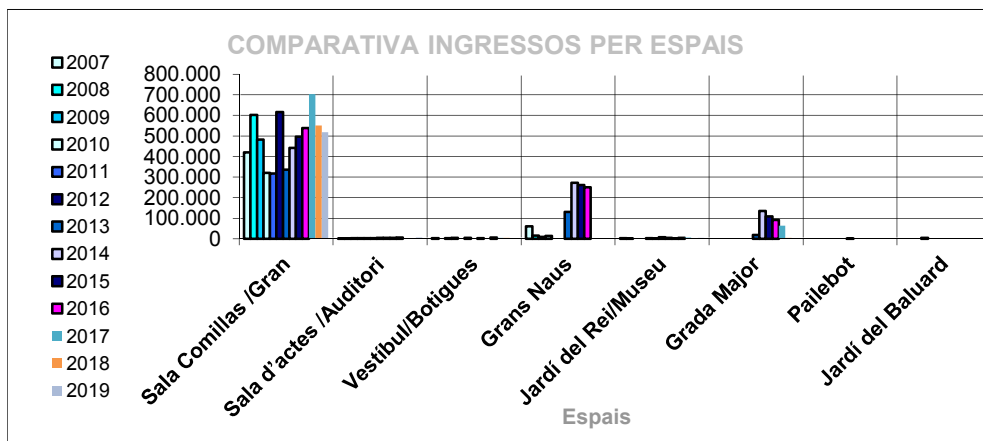
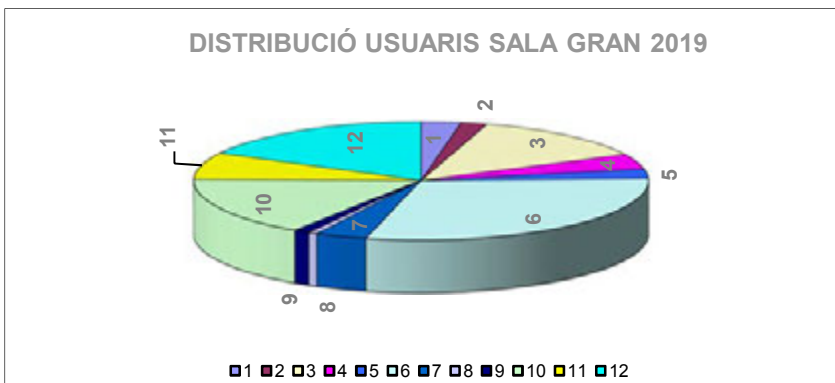
SALA GRAN

La Sala Gran continua sent l'espai que acull la majoria dels esdeveniments, entre d'altres raons, gràcies a la seva capacitat i accessibilitat. Tot i que el número global d'usuaris ha disminuït, cal tenir en compte alguns factors a l'hora de valorar aquesta baixada. Un factor podria ser el canvi d'aforament màxim autoritzat (que s'ha reduït); un altre podria ser que s'han deixat de celebrar algunes de les fires consolidades als darrers anys i que comptaven amb un gran número de visitants (Mahou- San Miguel, Beer Festival, All Those, etc.); o que alguns dels esdeveniments de períodicitat anual han deixat de celebrar-se per motiu de la disminució de les bonificacions en el preus públics, degut principalment al Pla de Sanejament al que hem estat sotmesos al 2019, i que eren demanades principalment per part d'associacions i entitats sense afany de lucre que s'han deixat de celebrar als nostres espais i que també solien ser multitudinaris (La Festa del Sacrifici, Festival de SURF, etc.).

AUDITORI

L'Auditori ha incrementat les activitats generadores d'ingressos degut a l'augment de les reserves de pagament i la disminució de les reserves amb bonificacions en el preus públics. Aquest canvi en la desestimació de bonificacions i gratuïtats per part dels peticionaris que organitzen actes a l'Auditori, tipus jornades, conferències, presentacions i d'altres, tot i que continuen sent majoritàriament de caire institucional, cultural i social, es deu també al Pla de Sanejament que s'ha aplicat al 2019 i no ha deixat cap marge per poder aplicar bonificacions.

Com exemples d'aquestes entitats podem trobar a: Ajuntament de Barcelona; Diputació de Barcelona; Autoritat Portuària de Barcelona; Nadal Forwarding; A. Drukpa; CENFIM- Centre Difusió Tecnologia de la fusta; Agència Salut Pública Barcelona; Advanced Leisure Services, S.L.; C.O. Agents Duanes i Representants Duanes de Barcelona; VIMA Events, S.L.; Fundación Edelwies; Comercial Grupo Anaya, S.A.; Grupo Editorial Men-Car; Patronat d'Apotes de la Diputació Barcelona; Pere Alemany Miralpeix; Associació d'Amics del MMB, Institut de Ciències del Mar ICM-CSIC, Universitat de Barcelona, Profei, S.L. Associació Més Moda Barcelona; Federació Catalana Drogodependències; Editorial Planeta - Seix Barral; CSIC; Departament de Ciències Històriques; AFASAF; Publicaciones Técnicas Profesionales, S.L.; Consulado General de Portugal; Societat d'Inversions i Explotacions; SOS Racisme Catalunya; Institució Milà i Fontanals CSIC-IMF; Fund. Rosa Luxemburg Stifting; Punt Informàtic i Creatiu, S.L.; UB. Dep. Filologia Romànica; SUDS; Dincat; Fundació, etc.

ESTADÍSTIQUES ESPAIS 2008-2019

Sala Gran	Any	Núm. d'actes.	Dies d'ocupació	Assistents	Ingressos
	2006	56	92	56.500	414.435,00 €
	2007	44	183	150.538	419.846,82 €
	2008	57	240	239.521	602.646,69 €
	2009	38	246	200.219	482.900,00 €
	2010	71	198	73.321	320.400,00 €
	2011	47	216	50.626	338.323,00 €
	2012	29	253	179.584	494.551,00 €
	2013	85	118	141911	335.222,00€
	2014	57	135	120.278	441.965,00€
	2015	74	152	197.801	496.102,00€
	2016	80	165	173.360	538.330,00€
	2017	85	159	76.513	703.666,00€
	2018	75	140	127.531	535.986,00€
2019	70	115	84.744	518.765,00€	
Auditori	Any	Núm. d'actes	Dies d'ocupació	Assistents	Ingressos
	2006	35	41	3.550	1.640,00 €
	2007	32	38	4.390	1.800,00 €
	2008	36	39	4.000	650,00 €
	2009	38	40	4.200	1.970,00 €
	2010	36	87	8.520	2.244,00 €
	2011	81	83	8.000	2.685,00 €
	2012	113	119	12.626	2.100,00€
	2013	77	78	6.222	3.659,50€
	2014	94	95	8.362	3.833,00€
	2015	93	96	9.013	3.738,00€
	2016	75	87	6.462	6.015,00€
	2017	42	83	6.821	7.138,00€
	2018	44	72	7.417	1.488,00€
2019	43	50	4.590	5.861,50€	

INGRESSOS ESPAIS	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Sala Gran	518.765	535.986	703.666	538.330	496.102	441.965	335.222	616.505	317.323	320.400	482.900	602.646
Auditori	5.861	1.488	7.138	6.015	3.738	3.833	3.659	2.100	2.685	2.244	1.970	650
Botigues G	0	3.857	3.654	5.454	0	2.030	0	0	0	3.800	2.000	0
Grans Naus	0	0	0	251.000	261.250	272.500	130.000	0	0	13.485	9.225	15.900
Grada Major	0	5.000	63.000	91.618	108.250	134.500	17.500	0	0	0	0	0
Jardí Museu	4.256	3.192	5.776	4984	684	4.180	6.820	1850	2.100	3.500	0	621
Pailebot	0	0	0	0	0	0	1.350	0	0	0	0	0
Jardí Baluard	2.500	2.500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL €	531.382	552.023	783.234	897.401	870.024	859.008	494.551	624.455	322.108	343.429	496.095	619.817

11.5. El manteniment i la conservació de l'edifici

MANTENIMENT I SUPORT

Definició

Les tasques que desenvolupa el personal de manteniment i suport són, per una banda, el manteniment de les instal·lacions elèctriques, d'il·luminació, pintura i fontaneria de l'edifici i, per l'altra, donar suport a les exposicions de nova creació, siguin temporals o semi permanents, i el manteniment de l'exposició semi permanent del Museu Marítim en tots els seus aspectes. També forma part de les tasques del personal de manteniment donar suport als diferents esdeveniments que es realitzen a les dependències del Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona.

Recursos

Durant l'any 2019, Manteniment i suport, ha estat format per dos oficials d'instal·lacions i un oficial pintor.

Treballs i activitats

El personal de manteniment i suport ha realitzat les tasques habituals de manteniment de l'edifici que, en trets generals, comprenen: la revisió i reparació de les connexions elèctriques, així com nova instal·lació de cablejat elèctric i il·luminació segons les necessitats expositives i d'organització de cada moment; treballs de manteniment i millora dels quadres elèctrics, substitució de focus fosos i noves instal·lacions d'enllumenat més eficient, reparacions d'averies produïdes a la instal·lació elèctrica i averies de l'enllumenat tant sigui general com d'emergència; instal·lació de telèfons i reparació de petites averies; neteja d'arquetes i clavegueram; treballs de manteniment i reparació dels elements de l'estany; feines de lampisteria (reparació d'aixetes, cisternes, embussos, ...); condicionament d'espais; manteniment dels elements de seguretat i emergència; instal·lació de senyalització d'evacuació i incendi; moviment de mobiliari d'oficines; muntatge d'equip de so per diferents activitats; i col·laboració/ajuda a altres departaments per apertura o tancament de vitrines, moviment de peces i muntatges de bastides, entre d'altres.

També s'ha donat suport a diferents tasques de manteniment de l'edifici que, per la seva complexitat o especificitat, han estat contractades a empreses externes. S'han realitzat també feines de preparació i suport de l'auditori i assistència tècnica als diferents esdeveniments realitzats a la Sala Gran, Grada Major, al vestíbul, Botigues de la Generalitat, als jardins del Baluard, al jardí de l'entrada i a la cafeteria.

En referència a les tasques habituals de pintura, a grans trets comprenen: el repàs i manteniment constant de totes les estances de l'edifici, tant siguin les d'ús públic com les d'ús intern del Consorci (inclòs el sanejament i posterior pintat de les estructures metàl·liques de l'edifici, com reixes, portes, perfils, tapes, registres, etc.); pintura general de parets de l'edifici, tant interiors com exteriors; pintura dels elements de fusteria; així com les demandes d'acord amb les exposicions, dels elements expositius, i peces de la col·lecció ubicades al jardí de l'entrada.

Destaquen les següents feines realitzades pels dos oficials d'instal·lacions i oficial pintor (no es detallen les feines de manteniment habitual i possibles reparacions):

- Muntatge de la instal·lació elèctrica, il·luminació i pintura de les exposicions de petit format realitzades en els diferents àmbits del Museu Marítim durant el 2019 o feines de col·laboració amb certes exposicions contractades exteriorment, així com la instal·lació de l'equip de so i megafonia per la seva inauguració:
 - "Drap Art. Mars de fuga, mars de cura". Vestíbul.
 - "Dones de mar". Botigues de la Generalitat.
 - "Dibuixant el mar". Botigues de la Generalitat.
 - "Josep Coté, fotògraf a bord". Botigues de la Generalitat.

- "Centenari del pailebot *Santa Eulàlia*" (desmuntatge el mes de febrer). Vestíbul.
 - "Continents i Onades al taller". Peixera de l'aparador.
 - "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar". Mirador.
 - "L'art d'estibar". Mirador.
 - "Arquitectures arran d'aigua". Mirador.
- Instal·lació de nova il·luminació específica per l'espai de les Botigues de la Generalitat on hi havia el Planetari. Ara aquest espai es reserva a activitats educatives o exposicions.
 - Instal·lació d'una nova bomba de recirculació i filtratge per l'aigua de l'estany del jardí de l'entrada.
 - Instal·lació de peça metàl·lica feta a mida específica a la font de l'estany del jardí de l'entrada per la mostra de l'ou com balla.
 - Instal·lació d'una nova il·luminació d'emergència i senyalització d'evacuació a l'exposició "Cants de sirena".
 - Desmuntatge de l'antic mostrador de les Botigues de la Generalitat i desmuntatge del moble del quartet de claus.
 - Instal·lació de la il·luminació decorativa de Nadal en Led al pailebot *Santa Eulàlia*.
 - Instal·lació de la il·luminació de Nadal a l'accés del vestíbul amb el muntatge de la bastida.
 - Instal·lació de l'arbre de Nadal i la seva decoració, en col·laboració amb altres departaments.
 - Instal·lació de la tarima pel concert de Nadal, en col·laboració amb altres departaments.
 - Netejar, rascar i pintar els remes instal·lats a la Galera per la inauguració de l'exposició "Catalunya mar enllà" amb ajuda d'un elevador.
 - Pintar parets del despatx de la Direcció general.
 - Pintar les parets dels accessos als lavabos d'oficines.
 - Repàs de pintura als espais d'atrezzo de l'exposició "Catalunya mar enllà".
 - Pintar mobiliari expositiu de l'exposició "7 vaixells, 7 històries".
 - Instal·lació de cinta de senyalització negra i groga a les escales de la Grada, exposició "Catalunya mar enllà", escales aparador i escales Mirador.
 - Massillar i pintar tota la fusteria de les finestres del recinte de la Casa del Governador.

OBRES I INSTAL·LACIONS

Definició

Quan la magnitud o especialització de les feines de manteniment fa que no puguin ser realitzades pel personal de la unitat de Manteniment i suport es contracta a empreses externes especialitzades.

En aquesta memòria no es detallen els treballs habituals i propis del manteniment a l'edifici de les Drassanes Reials de Barcelona a les seves instal·lacions (actuacions i revisions que es fan de manera periòdica) i les mateixes particulars del Museu Marítim de Barcelona com són substitucions, recanvis i reparacions d'elements deteriorats per tal que tot es mantingui en correcte funcionament, procurant al mateix temps millorar les que han estat possibles mitjançant canvis que s'han pogut portar a terme, sinó que s'indiquen els treballs més destacats que sobresurten de les feines habituals de manteniment.

Recursos

Durant l'any 2019, Obres i instal·lacions ha constatat d'una enginyera tècnica industrial que s'encarrega de la gestió, coordinació i supervisió del contractes de manteniment preventiu, normatiu i correctiu de les instal·lacions, i obres realitzades per empreses externes a l'edifici de les Drassanes Reials i al magatzem ubicat a la població de Navàs. S'encarrega també de la gestió, coordinació, supervisió i establiment de prioritats dels

treballs a realitzar per l'equip de manteniment. Realitza també la revisió de la senyalització, equipament contra incendis i vies d'evacuació dels diferents muntatges per exposicions i esdeveniments; gestió de la il·luminació i climatització de totes les dependències de l'edifici; gestió i supervisió del sistema d'alarmes contra incendis; avaluació, revisió i minimització dels riscos específics i inespecífics de l'edifici de les Drassanes, en col·laboració amb el Tècnic de Prevenció de la Diputació de Barcelona. Depèn directament de la Gerència.

Treballs i Activitats

A continuació es descriuen els treballs més significatius realitzats al llarg de l'any:

- Preparació, redacció i supervisió dels Plecs de Prescripcions Tècniques de la licitació de 10 lots de manteniment de les instal·lacions, en col·laboració amb l'Assessoria jurídica.
- Col·laboració, seguiment i supervisió del muntatge de la nova exposició permanent "Catalunya mar enllà".
- Col·laboració, seguiment i supervisió del muntatge de la nova exposició permanent "Les Sorres X".
- Gestió de la neteja extraordinària d'obra a l'acabament de l'exposició "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X".
- Substitució de tota la instal·lació elèctrica del blindos barra de les Grans Naus instal·lada durant les obres de reforma de l'espai el 2014. Aquesta instal·lació es va veure afectada durant els aiguats del 2017 a l'inundar-se la galeria d'instal·lacions de les Grans Naus. Durant les revisions de manteniment del 2018 es va detectar que les dades d'aïllament d'aquest blindos barra estaven molt per sota de l'establert per normativa i era perillós continuar amb aquesta instal·lació en funcionament. Durant l'estiu del 2019 es va procedir a substituir aquesta instal·lació per cablejat elèctric lliure d'halògens amb l'adaptació als quadres elèctrics existents.
- Realització de la inspecció obligatòria d'instal·lacions elèctriques de Baixa Tensió que s'efectua cada 5 anys als locals de pública concurrència.
- Realització de la inspecció periòdica dels ascensors de les Drassanes pels organismes de control de la Generalitat de Catalunya.
- Realització de la comunicació bidireccional de l'ascensor del Mirador, de la marca Thyssen, amb la central de recepció d'urgències de l'actual empresa mantenidora dels ascensors.
- Substitució de les bateries de la maniobra de rescat del mateix ascensor indicat anteriorment.
- Instal·lació de polsadors automàtics d'emergència per l'apertura de les portes dels espais de projeccions de "Catalunya mar enllà".
- Instal·lació de cortines a les portes d'entrada i sortida de la última projecció de "Catalunya mar enllà".
- Instal·lació d'altaveus a les dos sales de projeccions de l'exposició "Catalunya mar enllà".
- Subministrament i instal·lació d'un nou Split de climatització per la sala CPD de les oficines.
- Instal·lació de nou SAI per la transmissió de les alarmes d'intrusió i incendis al magatzem de Navàs.
- Substitució de les bateries d'evaporació de la nova màquina de climatització instal·lada per la sala de reserva 1 al març del 2018. Actuació feta per Climaveneta dintre de la garantia.
- Instal·lació de barana als graons d'accés a la Sala Gran i als graons de la tarima de l'Auditori.
- Servei d'extracció d'un rusc de vespes a l'espai de papereria de les oficines, i segellat posterior per exterior i interior.
- Subministrament de rampa metàl·lica per l'accés de material i personal de servei dels esdeveniments de la Grada Major.
- Substitució de les bateries de l'apiladora del Museu ja que havien arribat al final de la seva vida útil.
- Instal·lació de quatre noves càmeres de videovigilància digitals per visualitzar els espais d'accés a les Botigues de la Generalitat, l'accés al jardí de l'entrada (zona escales i rampa), espai terrassa de la cafeteria, i porta de servei de la cafeteria. I instal·lació de cartells indicatius de les càmeres.
- Instal·lació de filtres de protecció solar als vidres dels espais de la Muralla, davant del *Sorres X*, per evitar el sobreescalfament de les restes de l'embarcació exposada i l'exposició directa a la llum ultraviolada.

- Instal·lació de filtres de protecció solar als vidres de la porta de sortida al terrat del Governador des de la segona planta de l'edifici de restauració.
- Instal·lació de cortines tipus screen a la segona i tercera filera de vidres de la cafeteria per evitar l'entrada directa de sol ja que causa molèsties als clients.
- Instal·lació d'una escala de servei per facilitar l'accés a la Galera Reial i d'ús exclusiu al personal de neteja, manteniment i restauració.
- Instal·lació d'una malla d'acer inoxidable a la barana del pas de ronda de la Muralla per evitar la caiguda del persones a diferent nivell.
- Subministrament i instal·lació d'un nou mostrador per la recepció de les Botigues de la Generalitat amb dos llocs de treball específics per assistent de sala i personal de seguretat. Es realitza també el sanejament de totes les instal·lacions, havent de retirar cablejat antic i adequar de nou per arribar a tot l'equipament allà instal·lat.
- Realització de treballs de repicat i rejuntat de les juntes de les llambordes i pedres del paviment del jardí de l'entrada d'accés a les Botigues de la Generalitat per anivellar i evitar caigudes.
- Instal·lació d'un amplificador i altaveus pel videowall del vestíbul.
- Atenció de les diverses avaries produïdes durant les inundacions de les dependències del Museu els dies 27 de juliol i 22 d'octubre del 2019. Inclouen avaries elèctriques i avaries en el sistema de climatització de les Naus i buidatge de l'aigua que hi havia acumulada a les canalitzacions de clima, entre d'altres.
- Contractació de diferents empreses per restaurar el servei per raó de les avaries produïdes per les inundacions:
 - Servei de camió cuba per retirar l'aigua acumulada a la instal·lació de climatització de les Grans Naus, als dipòsits d'impulsió d'aire del pati d'aigües i a diferents galeries d'instal·lacions.
 - Substitució de les electrovàlvules de fred i calor de la màquina de climatització del pati d'aigües, afectades per la inundació.
 - Servei de neteja excepcional de l'auditori, de la planta baixa Nau 2, passadís vestuaris de les Botigues de la Generalitat, passadís oficines i magatzem de publicacions per acumulació d'aigua en aquests espais.
- Actuacions després de les inundacions per minimitzar els efectes en cas d'una nova inundació per fortes pluges:
 - Repintat amb pintura impermeable de l'exterior dels pous d'impulsió del pati d'aigües que impulsen a les Grans Naus.
 - Repintat amb pintura impermeable de la part inferior de la paret que comunica el pati d'aigües amb la nau 2.
 - Reparació i impermeabilització de la fissura detectada al paviment del pati d'aigües, sota la màquina de climatització.

12. La Fundació en suport al Museu Marítim de Barcelona

La Fundació de Suport al Museu Marítim de Barcelona és una plataforma que va néixer amb la voluntat d'establir lligams estables i satisfactoris entre el món econòmic i el món cultural marítim i que incideix de manera constant i decidida en les activitats de mig i llarg termini del Museu Marítim de Barcelona, aportant, d'una banda, recursos econòmics i, de l'altra, expertesa, coneixements, fons patrimonials, que enriqueixen el coneixement de tota la societat.

L'aportació dels patrons a la Fundació contribueix a promocionar i a divulgar el patrimoni del Museu Marítim de Barcelona, i a obtenir nous recursos que milloraren i amplien les activitats i el fons del Museu.

LES ACTIVITATS DE LA FUNDACIÓ EN SUPORT AL MUSEU MARÍTIM DE BARCELONA

Al llarg dels dotze anys de la seva existència, la Fundació ha contribuït a la producció d'exposicions, la restauració de peces icòniques de les col·leccions del museu, la publicació de catàlegs de diferents mostres i la producció i publicació d'estudis de gran interès historiogràfic.

No obstant mantenir sempre la seva finalitat primordial de fer de suport al Museu Marítim de Barcelona, aquesta funció s'ha anat concretant al llarg del temps en diferents maneres. La mateixa activitat del museu ha impulsat l'adaptació de les formes de col·laboració de la Fundació.

Així, l'any 2019 es va proposar als patrons un canvi en la modalitat del seu suport, apostant de manera decidida per una de les activitats que més ressò extern obtenen, l'Escala a Barcelona 2020.

Escala a Barcelona 2020

Escala a Barcelona és una activitat bianual, una trobada de vaixells clàssics de la nostra costa al Port Vell de Barcelona que, encapçalats pel *Santa Eulàlia*, vaixell insígnia del museu i de la ciutat de Barcelona, fan posteriorment la ruta fins a Sète, la ciutat del Rosselló que fa anys que celebra l'Escale à Sète, amb un clamorós èxit de públic.

En reprendre aquesta iniciativa i convertir-la en una cita bianual per als ciutadans i els visitants, l'MMB vol:

- Posar en valor el patrimoni marítim material, un patrimoni de gran fragilitat i que a les nostres costes s'ha perdut de manera irreparable, precisament per la manca de consciència ciutadana del seu valor.
- Donar a conèixer el ric patrimoni immaterial, des de la música a la gastronomia i els jocs de platja tradicionals, per recuperar-lo i fer-lo part del nostre entorn cultural i afectiu més immediat.
- Apropar al gran públic les formes tradicionals de navegar de les nostres costes, o bé es recuperen, o es troben en perill de pèrdua irreparable.
- Crear un esdeveniment lúdic per a tots els públics, que desenvolupi activitats culturals i festives a la zona del port i la platja de Barcelona.
- Organitzar i coordinar un esdeveniment bianual en què participin tots els actors en aquest camps, que aplegui el major nombre de voluntats: de la Confraria de Pescadors de Barcelona als Clubs Nàutics, el Port de Barcelona, els modelistes navals, les associacions de foment de la vela llatina, els museus de la xarxa de la Costa Catalana...
- Posicionar l'Escala a Barcelona en el calendari de festivals marítics de la Mediterrània.

El Museu Marítim creu fermament que Barcelona mereix un gran festival marítim que recordi les seves arrels i apropi la gent a aquest aspecte de la cultura que tant es reflecteix en la nostra manera de ser i de fer, i per això la proposta a la Fundació.

Aquesta proposta fou aprovada en la sessió ordinària del patronat de la Fundació, celebrat el mes de març de 2019 i durant tot l'exercici s'ha estat col·laborant en l'elaboració del programa esmentat.

Si per algun motiu aquesta activitat no es pogués desenvolupar, els recursos actuals de caràcter bianual es destinarien a una activitat rellevant de l'MMB, molt possiblement l'exposició sobre el tràfic negrer que serà, sens dubte, una de les grans mostra a venir a la nostra ciutat i al mateix país.

EL PATRONAT

Formen part de la Fundació, a més del propi Consorci i dels seus ens consorciats (Diputació de Barcelona, Ajuntament de Barcelona i Port de Barcelona), 28 entitats, de les quals 24 són empreses privades i associacions professionals del sector.

Aquestes són:

- Consorci de les Drassanes Reials i Museu Marítim de Barcelona
- Diputació de Barcelona
- Ajuntament de Barcelona
- Autoritat Portuària de Barcelona

- Generalitat de Catalunya - Departament de Territori i Sostenibilitat
- Puertos del Estado
- Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
- Turisme de Barcelona

- Akzo Nobel Industrial Paints
- Asociación de Ingenieros Navales y Oceánicos de España
- Associació Catalana de Capitans de la Marina Mercant (ACMM)
- Associació Club del Transitarario Marítim
- Associació d'Amics del Museu Marítim de Barcelona
- Asta Logistik Grupo, S.L.
- Autoterminal, S.A.
- Corporación de Prácticos del Puerto de Barcelona, SLP
- El Vigia
- Funespor
- Grimaldi Group
- Grup Marítim TCB, SL (APM Terminals Management Barcelona)
- Grupo Editorial Men-Car
- Holding M. Condominas, S.L.
- Marina Barcelona 92, S.A.
- Marítima del Mediterráneo, S.A.
- Nadal Forwarding, S.L.
- One Ocean Port Vell, S.A.U.
- Romeu & Cía, S.A.
- Seven Seas
- Terminal Catalunya, S.A./Best
- Trasmediterránea
- Varador 2000
- Yanmar Equipment Ibérica.

13. El Museu en dades

13.1. Presentació

L'MMB va rebre 265.459 visitants el 2019, amb un augment d'un 11% de les visites a la seva exposició permanent.

El Museu Marítim de Barcelona ha rebut durant el 2019 un total de **265.459 visitants**, un 12% menys que l'any anterior. D'aquest global, 213.001 corresponen a visitants a les exposicions i activitats al museu (un 10% menys que l'any anterior), i 52.458 corresponen a visitants i participants en activitats al pailebot *Santa Eulàlia* ubicat al Moll de la Fusta (un 19% menys que en 2018). L'any 2018, any del Centenari del pailebot *Santa Eulàlia*, el Museu Marítim de Barcelona va registrar la xifra més elevada dels darrers anys (301.836 visitants), coincidint amb el programa extraordinari d'activitats i itineràncies que van tenir lloc tant a les instal·lacions del museu com al llarg de la costa catalana.

De tota l'oferta cultural que presenta el Museu Marítim de Barcelona l'any 2019, les exposicions permanents han rebut un 11% més de visitants (176.174 al 2019, i 158.945 en 2018), gràcies a les dues noves exposicions permanents inaugurades el febrer de 2019, que completen la museografia actual del museu: "Catalunya mar enllà" i "Les Sorres X". Així mateix, les exposicions temporals a l'espai Mirador han registrat 28.200 visitants (un 48% menys que en 2018) i el pailebot ha rebut un 19% menys de visitants en relació a l'any passat.

Durant tot l'exercici 2019 el Museu Marítim ha comptat amb 11 exposicions temporals que han atret més de 30.000 persones. Destaquen "Cants de Sirena", "Josep Coté. Fotògraf a bord" o les exposicions al Mirador de l'MMB "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", "L'art d'estibar" i "Arquitectures arran d'aigua".

El perfil de les persones visitants de l'MMB

En l'anàlisi per segments de procedència, l'any 2019 un 17,2% de les persones visitants del museu han estat residents a Catalunya (22,3% en 2018), dels quals un 13,6% provenen de Barcelona ciutat (16,6% en 2018) i un 3,6% de la resta de Catalunya. Un 2,6% dels visitants provenen de la resta d'Espanya (4,3% en 2018). Els europeus han representat el 47,4% dels visitants, mentre que els procedents de la resta del món representen el 32,8%. D'entre el públic europeu destaquen els turistes procedents d'Alemanya (18%), de França (17%) i d'Itàlia (11%). D'entre els visitants de la resta del món, destaquen les persones procedents dels Estats Units d'Amèrica (37,7%).

Enguany, el 61% de les entrades han gaudit de gratuïtat (21% tarifa gratuïta + 40% portes obertes). Entre les jornades de portes obertes destaquen la *Nit dels Museus* (4.966 visitants), el Carter Reial al pailebot *Santa Eulàlia* (3.168 visitants), les festes de *Santa Eulàlia* (2.848 visitants) o *La Mercè* (2.076 visitants). D'altra banda, 46.429 visitants han accedit durant les jornades de portes obertes dels diumenges a la tarda, el que suposa un 17% del total de visitants.

Programes d'activitats per a tots els públics

Els programes i les activitats programades pel Museu que s'adrecen a diferents tipus de públics han comptat amb 298.873 usuaris. El públic escolar han suposat un total de 28.963 usuaris. El públic familiar suma 2.745, i destaquen activitats com ara Petites històries, grans dones, Museum Quiz Familiar o Grumets intrèpids. D'altra banda, les propostes per al públic general han comptat amb una participació de 7.491 usuaris i els serveis del Museu de biblioteca i consulta han acollit a 2.242 usuaris.

13.2. Resum de visitants i usuaris

Visitants

	Nombre visitants
Visitants museu	213.001
Visitants <i>Santa Eulàlia</i>	52.458
Total	265.459

Visitant: Nombre de persones que accedeixen a l'equipament, independentment del nombre de visites o activitats que hi realitzin.

Usuaris o usos

Públic/activitats	Nombre usuaris
Exposicions	256.832
Escolars	28.963
Familiar	2.745
Activitats públic general	7.491
Especialitzat	600
Serveis	2.242
Total	298.873

Usuari: Suma dels usos que s'han realitzat al museu, independentment de si es tracta de la mateixa persona o no. És la suma de les visites a les exposicions, assistents a les activitats i usuaris dels serveis.

Comunicació i xarxes socials

Mitjà	Visites	Pàgines vistes
Web mmb.cat	227.248	667.356
Catàleg biblioteca	4.088	11.710
Blogs	17.003	38.589
Total	248.339	717.655

Xarxes socials	Núm. seguidors
Facebook	12.097
Twitter	11.174
LinkedIn	6.009
Youtube	183
Instagram	4.699
Pinterest	311
Flickr	115
Altres	4.350
Total	38.938

Visitants a activitats alienes al Museu

	Núm. usuaris 2019
Lloguer d'espais	85.702
Jardins del Baluard	9.353
Total	95.055

Observacions

El 2019 ha comptat amb un total de 265.459 visitants, un 12% menys respecte a l'any anterior. Aquesta dada inclou el total de visitants que han vingut al Museu i al pailebot *Santa Eulàlia*.

Cal tenir present que l'any 2018 es va comptar amb la mostra de Gegants a la Mercè, que va aportar uns 20.000 visitants, a més dels visitants que van gaudir de diferents actes i esdeveniments vinculats al centenari del pailebot *Santa Eulàlia*.

Pel que fa als usuaris de programes i activitats del Museu, el total ha estat de 298.873, un 10% menys que l'any 2018. Entre els usuaris s'inclouen les visites que es fan a les exposicions permanents (Museu i *Santa Eulàlia*), així com les temporals que es duen a terme a l'espai Mirador. En total, els usuaris d'exposicions han estat 256.832 visites, un 7% menys respecte a l'any anterior.

En detall, l'exposició permanent al Museu, enguany ha comptat amb 11% més d'usuaris respecte l'any anterior, mentre que les exposicions temporals al Mirador han tingut un 48% menys de visites. Cal recordar que aquest espai va acollir fins al maig l'exposició "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", de juliol a setembre l'exposició "L'art d'estibar", i d'octubre a desembre l'exposició "Arquitectura arran d'aigua". Cal destacar que aquest any no es va comptar amb l'exposició de Gegants a la Mercè com altres anys, la qual aportava milers de visitants.

Igualment, el pailebot *Santa Eulàlia*, considerat part de l'exposició permanent, ha comptat amb un 19% menys de visites respecte a l'any anterior, quan es va celebrar el centenari de l'embarcació amb nombrosos actes.

Pel que fa al públic escolar, l'MMB ha atès a 28.963 visites, un 8% menys respecte el 2019. Cal tenir present però, que per avaluar definitivament la participació d'aquest tipus de públic, la Unitat d'Educació fa memòria i comparativa del curs escolar. El públic familiar ha comptat amb una participació de 2.745 visites, un 9% menys respecte el 2018, quan es va dur a terme la Festa Infantil del Museu que va atraure 800 persones. Igualment el públic general ha patit un decreixement del 54% de visites ja que l'any passat es va comptar amb nombrosos actes i esdeveniments vinculats a la celebració del centenari del pailebot *Santa Eulàlia*.

Destaca el creixement d'usuaris de serveis que engloben la Biblioteca, les consultes a l'Arxiu i d'especialistes.

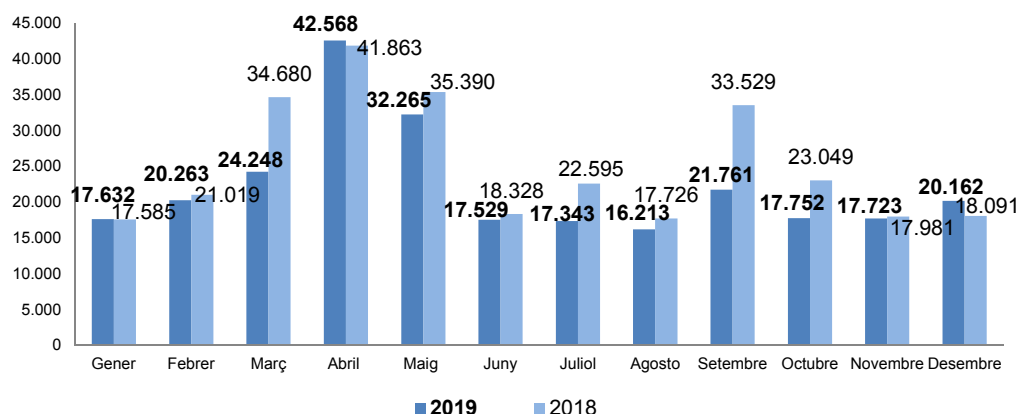
13.3. Afluència i comportament dels visitants

Dades de participació de visitants

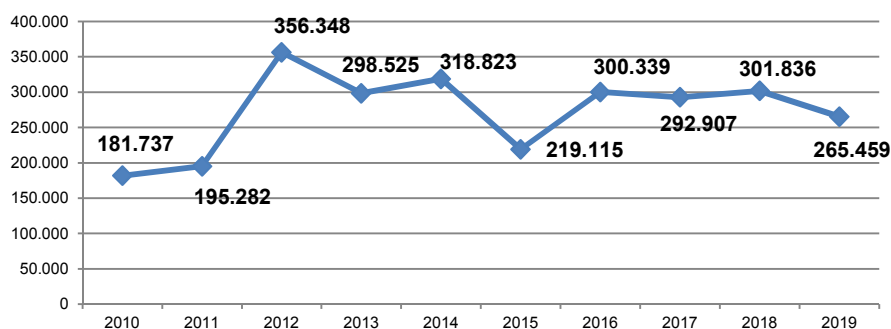
265.459 visitants
12% menys que
l'any anterior

	2019	2018	Variació
Visitants MMB	213.001	237.199	↓ 10%
Visitants <i>Santa Eulàlia</i>	52.458	64.637	↓ 19%
Total	265.459	301.836	↓ 12%

Participació de visitants per mesos i comparativa anys 2019 i 2018

Participació de visitants per anys (de 2010 a 2019)

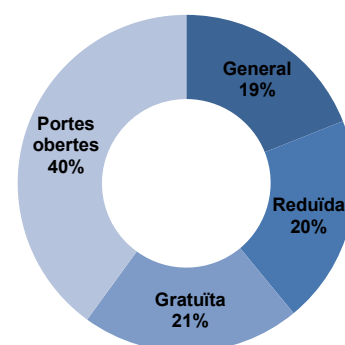
**Mitjana de
273.037 visitants/any**

La mitjana de visitants en els últims deu anys és de 273.037, per la qual cosa l'afluència de visitants de 2019 ha estat per sota de la mitjana. Cal tenir present que la programació anual (exposicions temporals, programa d'activitats, esdeveniments, etc.) condiciona clarament l'afluència de públic. Un exemple d'això són les exposicions de gran format que es van dur a terme l'any 2012 quan es va comptar amb "Titànic", o el 2014 amb "Vikings".

Comportament del visitant

Participació total segons tipus de tarifes (MMB i *Santa Eulàlia*)

Tarifes	MMB	%	Santa Eulàlia	%	Total	%
General	44.653	21%	5.419	10%	50.072	19%
Reduïda	53.051	25%	187	0%	53.238	20%
Gratuïta	55.613	26%	266	1%	55.879	21%
P. obertes	59.684	28%	46.586	89%	106.270	40%
Total	213.001	100%	52.458	100%	265.459	100%

Participació de visitants en jornades de portes obertes o accés lliure

	2019	2018	Variació
Festes Santa Eulàlia	2.848	3.473	↓ 18%
Dia dels museus	1.925	552	↑ 248%
Festes de la Mercè	2.076	6.501	↓ 68%
Nit dels museus	4.966	7.742	↓ 36%
Diumenges tarda	46.429	47.840	↓ 3%
Altres	3.168	4.484	↓ 29%
Total	61.412	70.592	↓ 13%

Dimenges tarda

17% del total de visitants del Museu
↑ 1 punt més que l'any passat

Respecte a les jornades de portes obertes o accés lliure, destaca la Nit dels Museus, tot i que aquest any ha baixat la participació. L'accés lliure amb motiu de les Festes de la Mercè també ha disminuït considerablement.

Tot i que hi ha una disminució de visitants el diumenges tarda, aquests representen el 17% del total de visitants, un punt més que en el 2018 (16%).

13.4. Participació per programes i tipus de públic

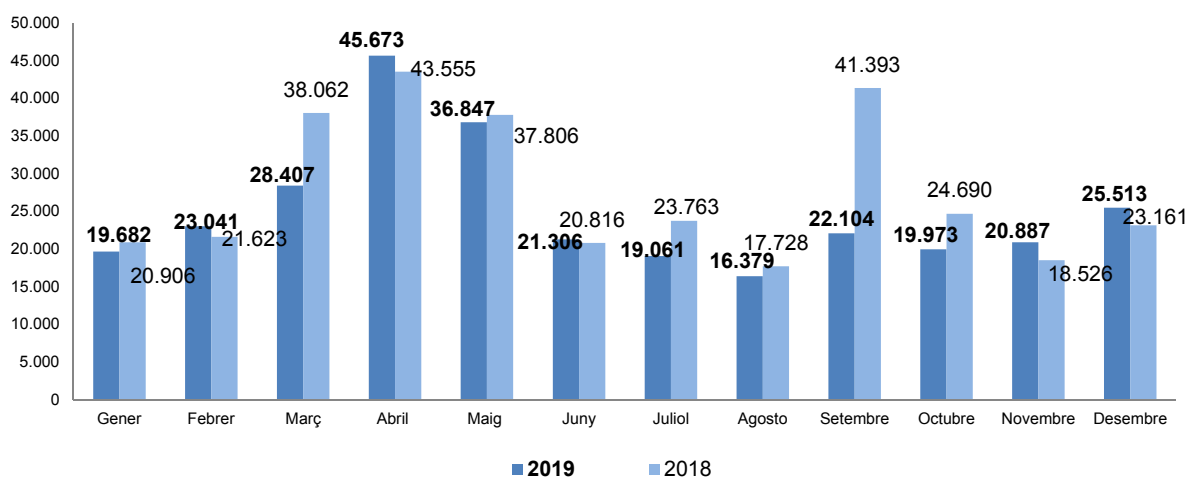
Usuaris

Públic/activitats	2019	2018	Variació
Exposicions	256.832	277.498	↓ 7%
Escolars	28.963	31.352	↓ 8%
Familiar	2.745	3.023	↓ 9%
Públic general*	7.491	16.441	↓ 54%
Especialitzat	600	1.584	↓ 62%
Serveis	2.242	2.131	↑ 5%
TOTAL	298.873	332.029	↓ 10% Any anterior

↓ **298.873 usuaris**
10% menys que
l'any anterior

*Inclou activitats de lleure (Casals d'estiu i esplais) i el programa Joves Navegants de l'MMB

Evolució mensual i comparativa d'usuaris (2019 i 2018)

El nombre d'usuaris en activitats i programes públics ha estat un 10% menys respecte el 2018, sent els programes adreçats al públic general i al públic especialitzat on hi ha hagut més diferències: el 54% i 62% menys que en 2018 respectivament.

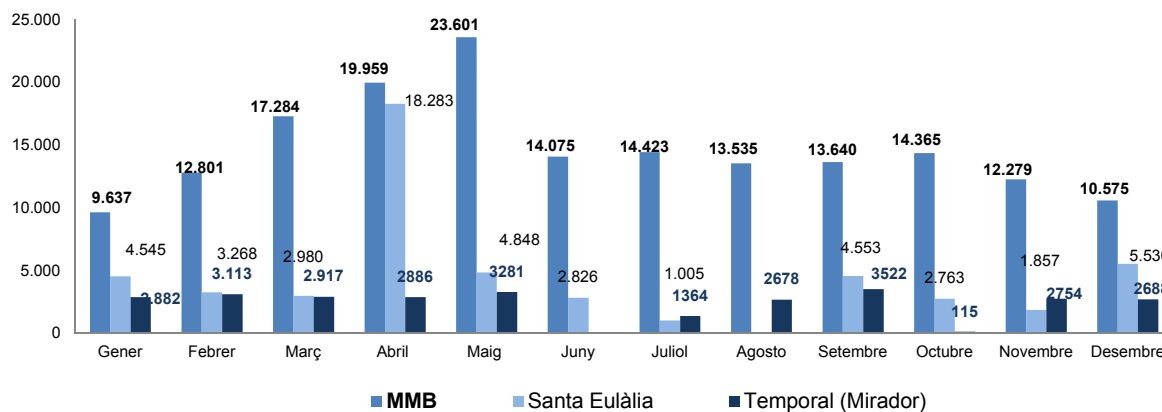
Cal destacar que el programa d'activitats adreçades al públic en general ha comptat amb diversitat de propostes, les quals no han estat tan multitudinàries com alguns dels actes de celebració que es van dur a terme l'any passat amb motiu de la celebració del Centenari del pailebot *Santa Eulàlia* (Batalla nàutica de *joutes*, Cercavila de gegants, Festa del centenari del pailebot, etc.). També cal recordar que en el mes de desembre no s'ha comptat amb l'exposició temporal *Els gegants de la Mercè*, que l'any anterior va aportar milers de visites.

Exposicions

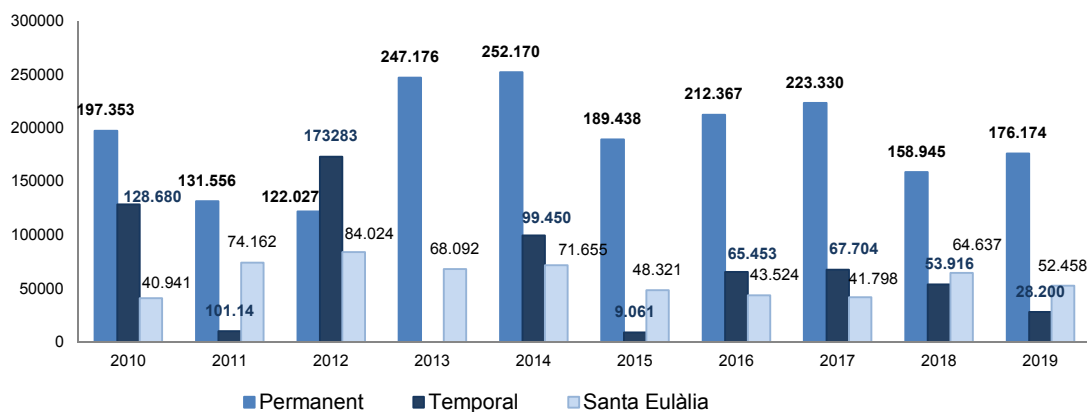
	2019	2018	Variació
Permanent	176.174	158.945	↑ 11% Any anterior
<i>Santa Eulàlia</i>	52.458	64.637	↓ 19% Any anterior
Temporals	28.200	53.916	↓ 48% Any anterior
Total	256.832	277.498	↓ 7% Any anterior

176.174 usuaris expo permanent a l'MMB
 ↑ 11% més que l'any anterior

Evolució d'usuaris per mesos i tipus d'exposició

Evolució anual per tipus d'exposicions (2010-2019)

*Les dades s'extreuen de les xifres que s'han facilitat a l'ICUB anualment

Les visites totals a exposicions han baixat un 7% aquest any. De fet, només han crescut les visites a l'exposició permanent a l'MMB amb un 11% més d'usuaris respecte el 2018. Cal tenir present que l'àmbit de l'exposició permanent "Catalunya mar enllà" es va inaugurar el febrer de 2019.

Pel que fa a les exposicions temporals, cal destacar que al Mirador s'han acollit les exposicions "Antoni Benaiges, el mestre que va prometre el mar", amb 15.079 visites durant l'any 2019 (el 2018 va rebre 23.415 visites), "L'art d'estibar" o "Arquitectura arran d'aigua". Altres com "Josep Coté, fotògraf a bord" o "Cants de sirena", que es va inaugurar a finals de novembre, no comptabilitzen el nombre de visites de forma específica.

Pel que fa les visites al pailebot, destacar que aquest any ha fet menys sortides a altres ports que el 2018, quan es va celebrar el centenari de l'embarcació, fet que fa baixar el nombre d'usuaris totals del programa d'exposicions.

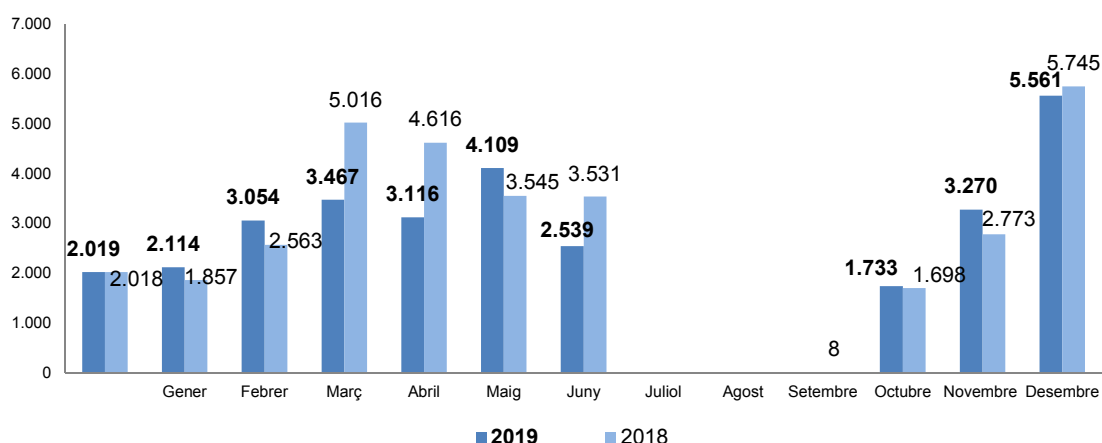
Activitats per al públic escolar

	Grups	visites
Programa d'Activitats pedagògiques	977	23.414
Grumet Èxit	3	30
Observadors del mar-Plàstic 0	13	485
Apadrina el teu equipament	4	171
Caixes didàctiques	20	1.073
Altres accions	39	3.790
Total	1.056	28.963

28.963 escolars

↓ 8% menys que l'any anterior amb 31.352 escolars

Evolució d'usuaris per mesos i comparativa 2019 i 2018

Nota: el mes de desembre inclou usuaris del programa de Caixes didàctiques

El total d'escolars ha baixat un 8% respecte l'any anterior.

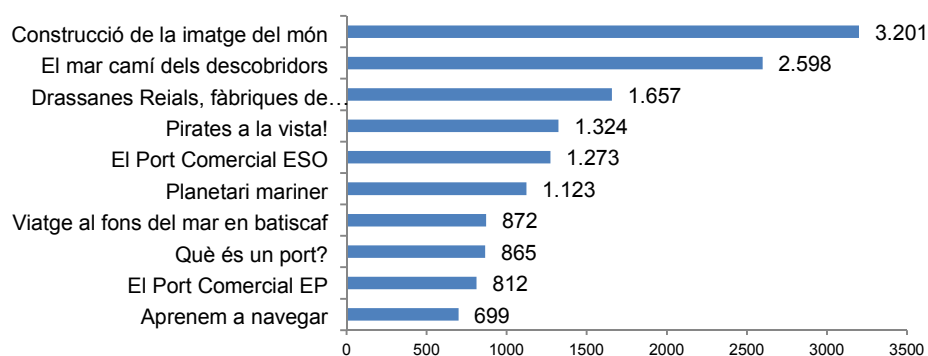
Tot i així, destacar que els usuaris que han participat en el programa pedagògic han estat pràcticament els mateixos que l'any passat. Les variacions més importants s'han donat en els programes de llarga durada.

Els principals usuaris del Programa d'Activitats Pedagògiques han estat en un 45% l'alumnat d'Educació Secundària, amb 10.529 alumnes i en un 34% l'alumnat d'Educació Primària, amb 7.956 escolars. Pel que fa la procedència d'aquest públic, destacar que el 50% dels grups són de la província de Barcelona i un 41% de la ciutat.

Programa d'Activitats Pedagògiques

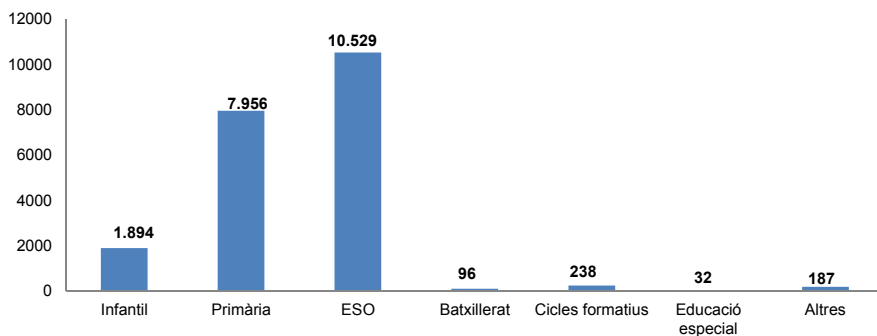
El Programa d'Activitats Pedagògiques ofereix un total de 27 activitats. A continuació es presenten les 10 activitats que tenen major aflluència d'escolars.

Activitats amb més aflluència de grups

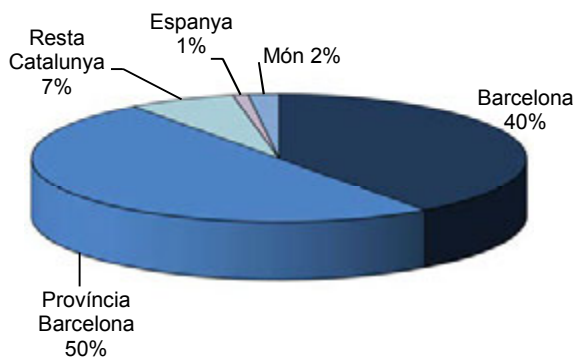

Naturalesa del públic escolar

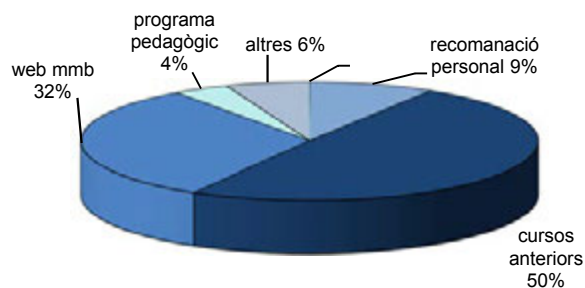
Nivell escolar

Procedència dels grups

Com s'han assabentat

Activitats per al públic familiar

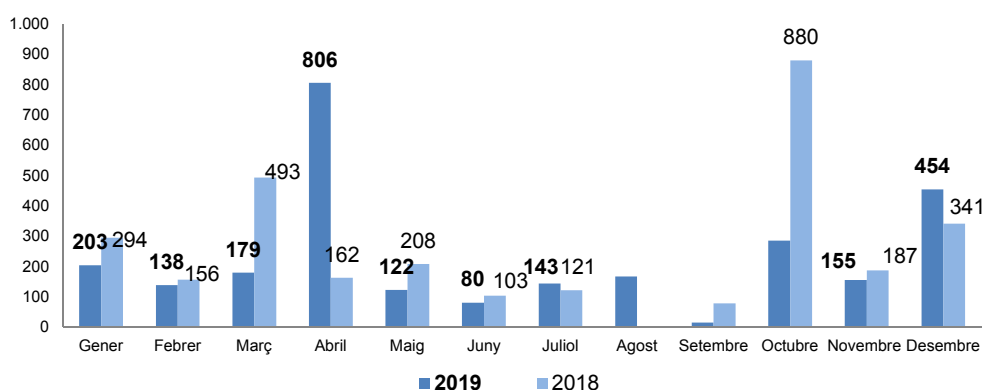
Participació i % d'ocupació de les activitats

NOM DE L'ACTIVITAT	Nombre usuaris	% ocupació*
Activitats caps de setmana		
Planetari familiar	464	86%
Viatge al fons del mar en batiscaf	552	87%
Exploradors de galeres*	35	17%
Un vaixell al laboratori*	19	21%
Grumets intrèpids	46	31%
Autoguiats		
Els tresors amagats del Guitart	239	
Tripulants de galeres	158	
Activitats puntuals		
Petites històries, grans dones	87	43%
Barcelona Dibuixa	141	
Activitat de Setmana Santa		
Grumets intrèpids	617	257%
Activitats Estiu familiar (puntuals)		
Exploradors de Galeres	42	84%
Museum Quiz Familiar	21	47%
Activitats Nadal		
La mar de cels	166	40%
Un vaixell al laboratori	19	25%
Monstres i sirenes	67	67%
Museum Quiz Familiar	72	100%
TOTAL	2.745	

2.745 usuaris activitats familiars

↓ 9% menys que l'any anterior amb 3.023 usuaris

Evolució d'usuaris per mesos i comparativa 2019 i 2018

L'oferta d'activitats adreçada al públic familiar es desenvolupa principalment en caps de setmana o períodes festius. Pel que fa el 2019, han participat 2.745 usuaris en 12 tipus d'activitats diferents, algunes de les quals es repeteixen al llarg de l'any.

En total, el públic familiar ha disminuït un 9% respecte a l'any 2018. Cal tenir present però, que aquest any no s'ha dut a terme cap festa o activitat que atregui tants usuaris com la festa infantil celebrada a l'octubre de l'any passat, la qual va comptar amb 750 usuaris. Tot i així, cal destacar l'èxit de participants en l'activitat Grumets intrèpids que es va dur a terme durant les vacances de setmana Santa que aquest any va ser al mes d'abril.

Destacar també que s'ha fet un esforç per millorar la difusió d'aquestes activitats a través del butlletí infantil *Patapum* i amb la creació d'una newsletter adreçada a aquest tipus de públic.

Activitats per al públic general

Participació per nombre de sessions i usuaris

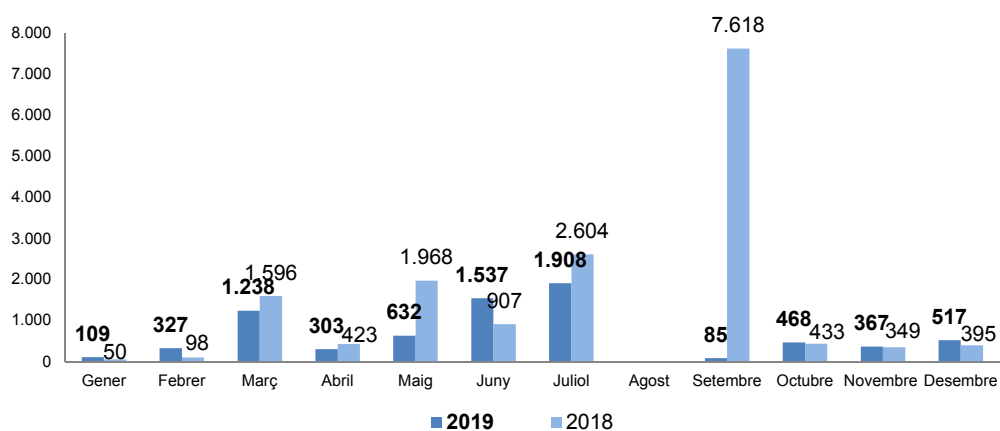
Activitat	Nombre sessions	Nombre usuaris
Itineraris de terra i mar		
Barcelona des del Mar	16	346
Port de Barcelona: Passat, present i futur	16	97
Galeres, gremis i mercaders	9	49
Barcelona port pesquer	5	44
Navegació		
Altres navegacions	32	769
Les Laies es fan a la mar	1	28
Joves navegants	9	119
Catalunya al través	1	26
Cursos		
Cursos de manteniment	7	47
Conferències, xerrades, actes, premis, presentacions		
Presentació llibres	3	149
Premi Nostromo	1	100
Conferències	3	131
Conclusions Dona'm la mar	1	69
Jocs florals	1	74
Presentació web immigrants	1	73

7.491 usuaris
activitats públic
general

↓ 54% menys
que l'any
anterior amb
16.441

Clausura Benaiges	1	32
Activitats		
Activitats accessibilitat*	53	715
Microrelats i acte d'entrega	3	303
Sopars	8	521
Trobada de bloggers	1	9
Maridatges marítims	5	60
Museum Quiz Summer Tour	1	106
Llegim Verne	1	23
Club de lectura	6	95
Visita arxius MMB	2	34
Altres	3	58
Efemèrides 2019	2	116
Concerts, esdeveniments		
Concert dia mundial refugiats	1	660
Concert de nadal	1	210
Actuació Callejeras de Cádiz	1	450
Lleure (casals d'estiu)		
Autoguiats	18	270
Viatge a fons del mar	17	345
50 anys del viatge a la lluna	8	195
Petits grumets	18	370
Pirates a la vista	35	798
TOTAL	291	7.491

Evolució d'usuaris (públic general) per mesos i comparativa 2019 i 2018

Pel que fa el públic en general s'han dut a terme 291 sessions d'un total de 54 activitats amb una participació de 7.491 usuaris, un 54% menys que l'any anterior. Cal destacar que hi ha hagut menys actes i esdeveniments respecte l'any anterior quan es va celebrar el centenari del pailebot *Santa Eulàlia*.

Destaquen les 53 sessions d'accessibilitat que s'han dut a terme, amb 715 usuaris i les nombroses sortides de navegació que es fan a bord del *Santa Eulàlia*.

Serveis

	2019	2018	Variació
Biblioteca	1.853	1.558	↑ 19%
Arxiu general	57	247	↓ 76%
Consultes col·leccions	332	326	↑ 1,8%
Total	2.242	2.131	↑ 5% Any anterior

Visitants a activitats alienes al Museu

	Núm. visitants 2019	Núm. visitants 2018	Variació
Lloguer d'espais	85.702	131.536	↓ 35%
Jardins del Baluard	9.353	9.194	↑ 2%
Joc de Trons	--	37.570	--
Total	95.055	178.300	↓ 32%

13.5. Comunicació i xarxes socials: el públic digital

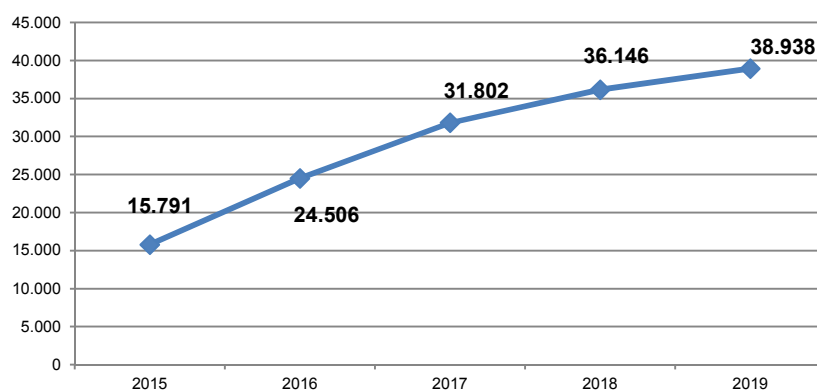
Mitjà	2019		2018		Variació
	Visites	Pàgines vistes	Visites	Pàgines vistes	
Web mmb.cat*	227.248	667.356	340.156	1.405.874	
Catàleg biblioteca	4.088	11.710	3.714	10.601	
Blogs	17.003	38.589	16.076	42.898	
TOTAL	248.339	717.655	359.946	1.459.373	↓ 19% Any anterior

*La comparativa amb el 2018 ha de ser relativa ja que a principis de l'any passat encara es comptabilitzaven les visites i les pàgines vistes del web antic.

Xarxes socials

Xarxes socials	Núm. seguidors 2019	Núm. seguidors 2018	Variació
Facebook	12.097	11.579	↑ 8%
Twitter	11.174	10.627	↑ 25%
LinkedIn	6.009	5.631	↑ 27%
Youtube	183	169	↑ 8%
Instagram	4.699	3830	↑ 22%
Pinterest	311	109	↑ 185%
Flickr	115	115	0%
Altres	4.350	4.086	↑ 6%
Total	38.938	36.146	↑ 14%

Evolució anual dels seguidors de Xarxes socials

13.6. Perfil del visitant individual

Metodologia

Enquesta ICUB als museus
984 enquestes recollides

Període

De l'1 gener a 31 desembre 2019

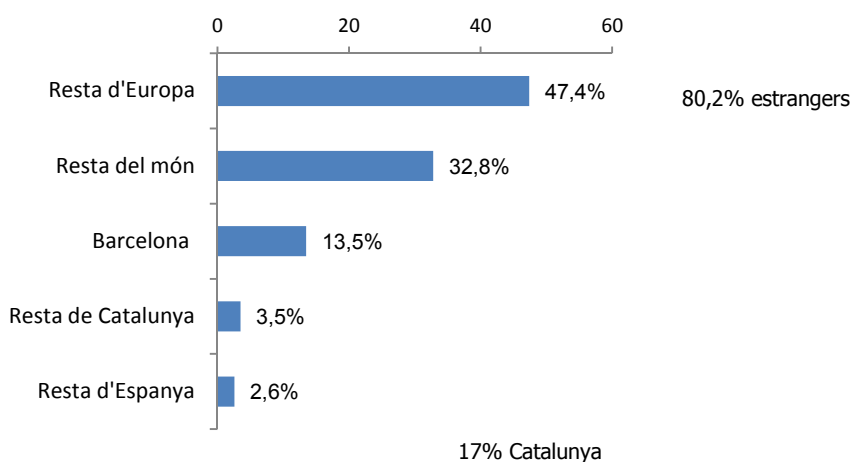
Objectiu

Conèixer el perfil del visitant individual de l'MMB

Enquesta

A taquilles, cada 25 visitants

Lloc de residència

Europa (47,4%)

Resta Europa	28,8%
Alemanya	18,7%
França	17%
Rússia	13%
Itàlia	11,5%
Regne Unit	8%
Bèlgica	3%

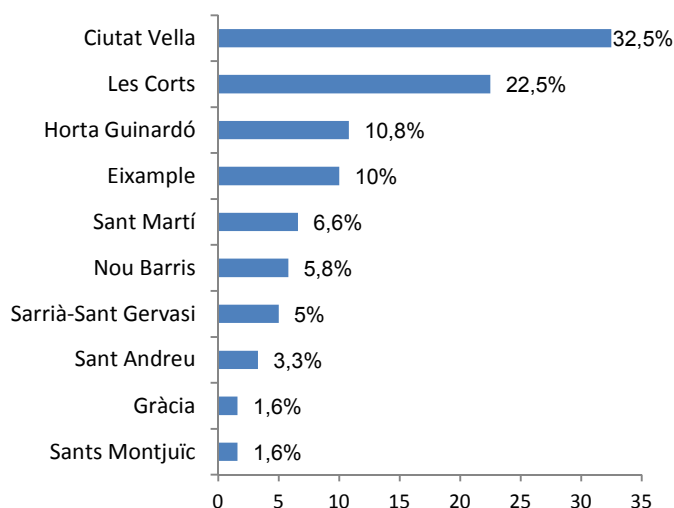
Resta del món (32,8%)

Estats Units	37,4%
Altres	18,6%
Resta Amèrica	10%
Japó	9,2%
Resta d'Àsia	9,2%
Oceania	8%
Canadà	7,6%

Observacions

Respecte a les dades de procedència, l'MMB recull paral·lelament també aquesta informació a taquilles. Aquesta opció inclou els grups d'usuaris (escolars i altres). Quan s'inclouen els grups escolars i altres, s'obtenen dades diferents ja que fan augmentar considerablement el públic procedent de Catalunya a 41%, mentre que els estrangers representen el 56% i el públic procedent d'Espanya un 3%. Aquest 2019 s'ha recollit la procedència de 172.445 visitants, el que suposa el 64% del total de visitants.

Lloc de residència per barris a Barcelona ciutat

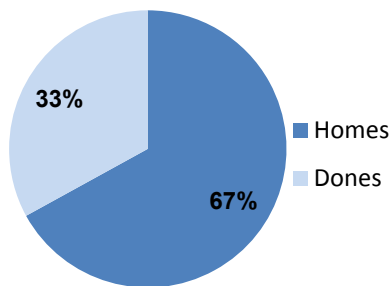

Barris amb més índex d'aflluència:

Ciutat Vella (32,5%)

Les Corts (22,5%)

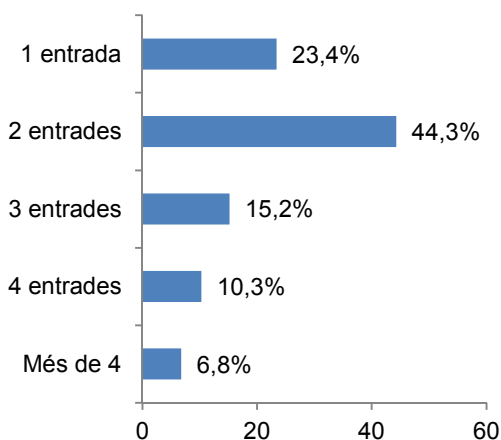
Sexe

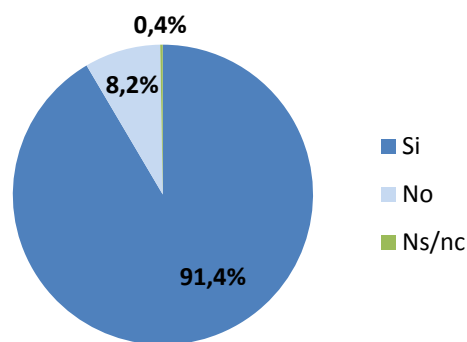
Edat

Anys	
Fins a 29 anys	13,4%
De 30 a 39 anys	26,8%
De 40 a 49 anys	22,3%
De 50 a 59 anys	20,8%
Més de 60 anys	16,5%

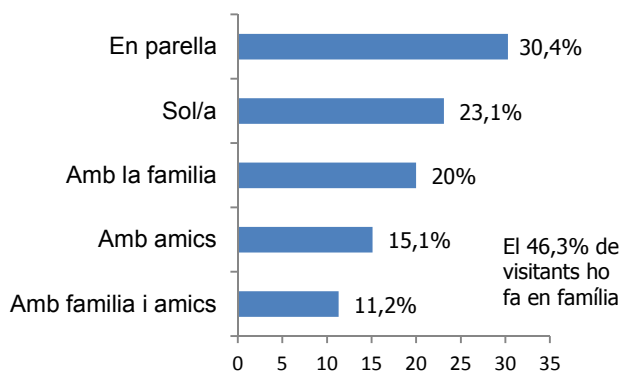
Entrades adquirides

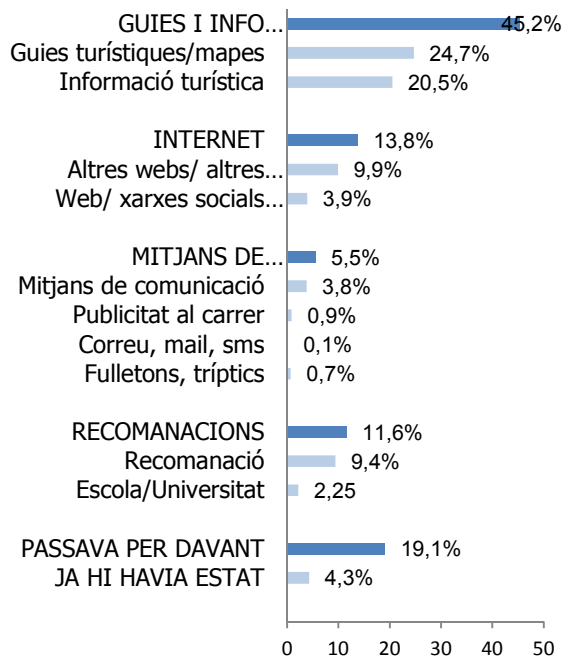
Primera visita

Acompanyant

Mitjà prescriptor

Conclusions:

El perfil del visitant individual de l'MMB es caracteritza per:

- Ser en un 80,2% turista. Només un 17% procedeix de Catalunya (un 13,5% de Barcelona i un 3,5 de la resta de Catalunya).
- Respecte el públic local, el 32,5% prové de Ciutat Vella i un 22,5% de les Corts.
- El 44,3% compra dues entrades.
- Pel 91,4% de visitants és la seva primera visita i repeteix un 8,2%.
- El 46,3 de visitants ho fa en família.

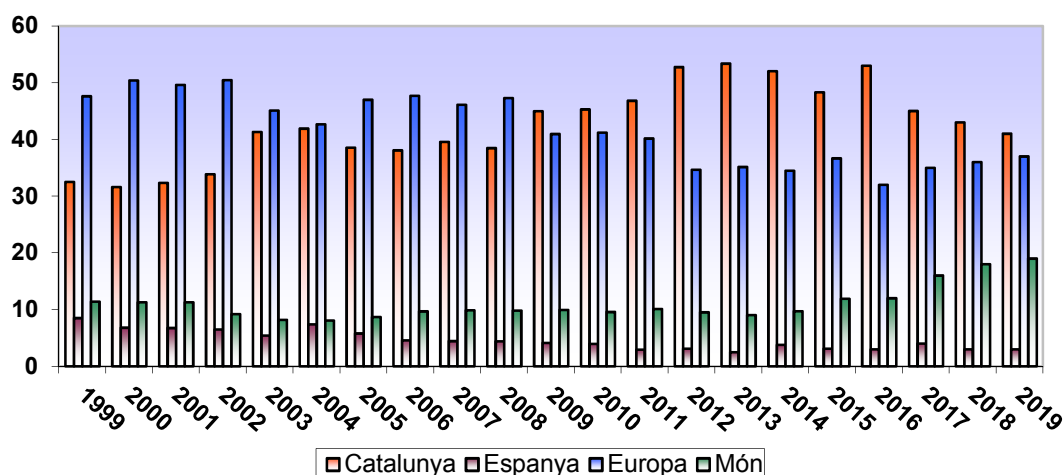
13.7. Procedències geogràfiques

Respecte a les procedències geogràfiques dels visitants del Museu, en magnituds percentuals, s'observa:

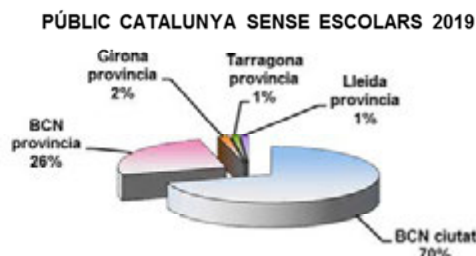
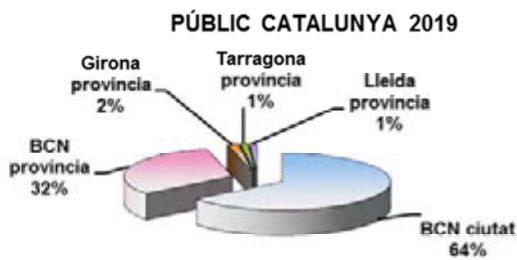
- Retrocés del públic local, essent inferior al 50% del total i seguint la tendència iniciada el 2017.
- El públic europeu segueix la tendència alcista dels darrers anys i se situa només a 4 punts percentuals del públic local.
- Consolidació del públic extra europeu, arribant quasi al 20% del total.

Procedència	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Promig
Catalunya	33	32	32	34	41	42	39	38	40	38	45	45	47	53	53	52	48	53	45	43	41	43
Espanya	9	7	7	7	5	7	6	5	4	4	4	4	3	3	2	4	3	3	4	3	3	5
Europa	48	50	50	50	45	43	47	48	46	47	41	41	40	35	35	34	37	32	35	36	37	42
Món	11	11	11	9	8	8	9	10	10	10	10	10	10	10	9	10	12	12	16	18	19	11

PROCEDÈNCIES GEOGRÀFIQUES 1999-2019

Durant l'exercici 2019, s'aprecia una disminució del públic de Catalunya situant-lo en un 41% del total, amb un 64% dels visitants provinents de Barcelona ciutat i el 32% de Barcelona província. Si d'aquest públic total traiem els visitants escolars, els percentatges de Barcelona ciutat i Barcelona província passen a ser del 70% i del 26% respectivament. Amb el que es conclou que gran part del públic local que visita el Museu procedeix de la nostra ciutat i es manté estable respecte el 2018.

Pel que fa al públic estranger, el 57% correspon a visitants d'origen europeu i el 43 % de la resta del món. Dels visitants europeus, se segueix constatant, que el públic francès continua sent el que més visitants aporta, un 15%, seguit de l'alemany, l'italià i el del Regne Unit, que es manté en els mateixos nivells que l'any 2018. En xifres globals, respecte l'exercici anterior observem un canvi de tendència: el públic no europeu supera ja un terç del total, passant del 26% l'any 2016 al 43% el 2019. Aquest fort increment en els últims anys ve determinat per l'augment de públic procedent dels Estats Units i Canadà que, molt possiblement, arriben al Port de Barcelona mitjançant el cada cop més elevat nombre de creuers que hi atraquen.

